

Szombat

SZUBOTICA

ZMAJ IOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Kiadóhivatal 6-10, 8-58

NAPILÓ

Közlöny

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MÁRCIUS 3.

VASÁRNAP

62. SZÁM

A népek ideálizmusa

A francia kamara pénteki ülésén Briand nagy beszédben méltatta a Kellog-paktum jelentőségét és a főleg megszokott csillag pátosszal nyilatkozott a pacifizmusról, a népek békevágyáról, valamint arról a történelmi misszióról, amelynek betöltésével a Népszövetség a világbéke éri elérését előmozdítja.

A francia külügyminiszter a Kellog-paktum értékének megállapítását függetleníti attól a körülménytől, hogy a szerződés nem küszöböl ki a háborút véglegesen a lehetőségek sorából. Emelkezetesek azok az élénk diplomáciai eszmecserék, amelyekből a Kellog-paktum szövege lezárult. Mindegyik állam készséggel hozzájárult a háborúnak, mint nemzetközi büncselekménynek elvi megbélyegzéséhez, de egyszerűen nem tartották meg az arra az esetre, ha egy másik állam támadóan lépne fel vele szemben. A Kellog-paktum tehát ünnepléses manifesztáció a háború ellen, de nyitva hagyja a fegyveres döntés útját s így tápot ad a nagy hírű amerikai államférfi művéhez fűződő szkepszisnek. A háború nem jogos eszköze többé a nemzeti politikának, mindaddig azonban, míg a nemzeti politika újabb védelmi szervezete ki nem épül, tulajdonképpen minden a régiben marad. Akik fegyverhez nyultak, eddig is kikerülhetetlen kényszerre hivatkoztak és az offenzív szellem mindig a defenzív igazolását ölti magára. A Kellog-paktum kautélai módot adnak minden államnak arra, hogy a nemzeti politika jogtalanak minősített eszközt *ultima ratio*-ként igénybe vegye és nincsen olyan békebonó cél, amely, ha arra kerül a sor, az *ultima ratio* ürügye mögé ne bujna.

Ezzel a tényleges helyzettel szemben Briand rámutat arra, hogy a Kellog-paktum a népek egymás közötti életében figyelemreméltó lépést jelent a béke felé, mert lehetővé teszi annak a szellemnek továbbfejlesztését, amely a lokálnál egyezményben nyilvánul meg. A népek lelkében — mondja a Quat d'Orsay ura — nagy idealizmus él és ez örökös a Kellog-paktum megörökített eszme fölött. Erkölcsei megvetés sújtja mindazokat az államokat, amelyek háborúra készülődnek, vagy amelyeknek a béke gondolata csak takaró, hogy annál nyugodtabban és csendesebben készülődhessenek egy újabb világfelfordulásra. Briand nem hiszi, hogy bármely állam meg merne küzdeni ezzel a néphangulattal és épen ezért bízik a Kellog-paktum teremtő hatásában.

Briand szóbeli szuggesztivitása a népek idealizmusára bizza annak a problémának megoldását, amellyel nem tudnak megbirkózni az igazság tudományának illusztris kiválóságai. A béke intézményes biztosítására irányuló törekvéseket osztatlan helyesléssel fogadják a kormányok, de ugyanolyan egyértelműséggel visszariadnak a konzekvenciák levonásától. Briand szerint a béke gondolata takaró is lehet, amely újabb világfelfordulásra törő vérszes szándékokat leplez. Ez a feltevés hiusítja meg a leszerelést, amely nélkül a béke papírbástyáit a legcsekélyebb szél is elűzhatja. Mit érnek a szolemnis külsőségek között aláírt és ódai szárnyalású szavakkal magasztalt okmányok, ha magát a lényegét, a leszerelést az utópiák birodalmába utalják? A *si vis pacem, para bellum* mentalitása jut kifejezésre abban a megvihatalan latározottságban, amellyel a hatalmak a leszerelésre vonatkozó javaslatok elől kitérnek. A Kellog-paktum kimondja, hogy a háború nemzetközi bűn, de a gyakorlatban a háborúról való lemondás nemzeti bűn. Ennek az ellentétnek kiegyenlítésére az illetékes tényezők részéről semmi sem történik és Briand a népek idealizmusát állítja fel az ebből eredő veszély villámhárítójául.

A Kellog-paktumnak azt a hiányosságát, hogy nem tartalmaz szankciókat a támadó fél ellen, Briand maga is elismeri, de hiszi, hogy egyetlen kormány sem tudná elviselni népe erkölcsi megvetését, amely a háború nyomán felvilharzana. Kissé laza biztosíték ez a hit a háború katasztrófája ellen, ám a Kellog-paktum megkö-

tésének ténye arra vall, hogy a kormányok kénytelenek számot vetni a népek pacifizmusával és ha még nem jutottak is el a békeüti betetőzéshez, de indítatva érzik magukat elvi készségük kihangsúlyozására. Ugy látszik, ezen az alapon tulajdonít Briand a népek idealizmusának konkrét szerepet a béke megszilárdításában.

A leszerelést is a népek idealizmusára sürgeti minden akadály ellenére, amit a nemzeti biztonság régi felfogásának hívei gördítenek eléje. Briand kijelentette a kamarában, hogy Francia-

ország a leszerelés mellett fog állást foglalni a küszöbön álló leszerelési konferencián. Ez is haladás lesz a legutóbbi leszerelési konferenciához képest, amelyen a franciák a Briand által olyan meglepő élel kidomborított német veszedelem címén negatív magatartást tanúsítottak. A leszerelési konferencia csak úgy érhet célra, ha a felelős körökben fellépkedik az a belátás, hogy a népek békére áhító idealizmusára nem álomkergetés, hanem gazdasági szükségességtől alátámasztott reális akarat.

A német delegáció betérjlesztette javaslatát a jóvátételi konferencián

Egy párisi lap szerint a német delegáció tagjai azzal vádolják Schachtot, a delegáció vezetőjét, hogy árt Németország ügyének

Párisból jelentik: Az *Echo de Paris* szerint a német delegáció a jóvátételi szakértő bizottság szombat ülésén betérjlesztette javaslatát, amelyben 1,2 milliárd aranyárka évi törlesztés fizetését ajánlja fel.

A lap értesülése szerint azonban a francia és angol delegátusok az ilyen alacsony összegről még vitára sem hajlandók és véleményük szerint kétmilliárd aranyárka a legkevesebb összeg, amiről egyáltalán vitába lehet bocsátkozni. Ennél alacsonyabb ajánlatot tárgyalannak kell te-

kíteni.

Az *Echo de Paris* értesülése szerint a német delegáció tagjai között súlyos nézeteltérések merültek fel. Több német delegátus azzal vádolja Schacht dr.-t, a német delegáció vezetőjét, hogy magatartása csak árt a német ügynek és késlelteti a rajtaterület kiürítését.

A lap úgy tudja, hogy Schacht dr. Berlinbe készül, hogy újabb instrukciókat kérjen a német kormánytól, ami nem egyeztethető össze a szakértők teljes függetlenségének elvével.

Borzalmas vérfürdőt rendezett Zia Vuicsitrn, aki a prágai tárgyaláson agyonlőtte Cena bég gyilkosát

A gyilkost Prágában szabadonbocsátották és hazautazva Albániába, a kosovoszkamitrovicai vonalon követte el a vérengzést — Zavisics belügyminiszteri inspektort és még két utast agyonlőtt, hármat pedig súlyosan megsebesített

A gyilkost letartóztatták

Skopljéból jelentik: A Szkoplje—kosovoszkamitrovicai vonalon szombaton reggel borzalmas büncselekményt követett el Zia Vuicsitrn, Cena bég volt prágai albán követ szol-

Zia Vuicsitrn

gája, aki, mint ismeretes, novemberben Prágában a törvényesül tárgyaláson agyonlőtte Alkibiades Bebit, Cena bég gyilkosát. Cena bég volt prágai albán követet ugyanis politikai

bosszúból a múlt évben Prágában a nyílt utcán meggyilkolták. A gyilkost hamarosan elfogták Alkibiades Bebit albán fiatalember személyében és Alkibiades Bebit Prágában esküdték elé állították.

Alkibiades Bebit gyilkossági perének főtárgyalásán Zia Vuicsitrn három revolverlövessel agyonlőtte a vádlottat.

A gyilkost azonnal letartóztatták, de később orvos megfigyelés után szabadlábra helyezték. Zia Vuicsitrn azonnal elutazott Prágából és Délserbián keresztül Albánia felé tartott.

Vuicsitrn a Szkoplje—mitrovicai vonalon folytatta útját. Ugyanennek a vonatok egyik fülkéjében utazott Zavisics Petár, a belügyminisztérium igazgatási osztályának inspektora is. Amikor a vonat Genral Jovanovics és Kasanik állomások között haladt egyszerre belépett Zavisics inspektor fülkéjébe Zia Vuicsitrn és revolvert rántva, gyors egymásutánban nyolc lövést tett.

Az albán szolga félelmetesen biztos lövő és a lövöldözésnek borzalmas hatása lett.

A fülke utasai valamennyien véresen estek össze és néhány pillanat alatt hat utas lekölt vérében a fülkében.

A lövöldözésekre odarohantak a többi fülke utasai, valamint a vasuti személyzet is és nagynehezen leegyeztették a gyilkost, aki valamennyi golyóját kilötte a revolverből.

Ekkorra a vonat utasai közül hárman, köztük Zavisics inspektor, már halottak voltak, három pedig súlyosan megsebesültek.

Zia Vuicsirnt az előkerített kötelekkel megkötötték és a legközelebbi állomáson átadták a csendőrségnek.

A belügyminiszterium az ügyben a következő kommunikét adta ki:

— A Szkopje—Kosovska mitrovicai vasutvonalon a vonaton Jankovics Generális és Kasanik állomások között Zia Vuicsirnt, Cena bég volt szolgálója, akit Alkibiadesz Babi meggyilkolása miatt vizsgálati fogságba helyeztek, de később elbocsátottak, mert tettét beszámíthatatlan állapotban követte el, revolverével lövöldözni kezdett.

A golyók megölték Zavisics Petár belügyminiszteri inspektort és két polgári személyt, megsebesítettek két katonát és egy polgári személyt. Letartóztatták és a pristinai fogházba szállították.

A tett részletei nem ismeretesek és a meggyilkoltak neveit sem tudjuk még.

Beogradba este érkezett jelentés szerint a tömeggyilkosság halálos áldozatai Zavisics Petár belügyminiszteri inspektor, Brajramovics Emil kiszolgált katonája és Radovanovics Sztanimir diák. Megsebesültek Illics Mirko és Szolakovics Radivoj katonák és Petrovics kereskedő.

Huszonöt ember éhenhalt egy likai községben

A hó betemette a községet, amelyet csak az olvadás után lehetett megközeleíteni

Zagrebból jeletnik: A napokig tartó kemény időjárás és a havazás miatt csak most, az olvadás után lehetett megközeleíteni a hegyek között elterülő községeket. A nagy hó valósággal betemette Zavalje likai falut is, ahonnan most borzalmas eseményről érkezett jelentés.

A falut a hóviharok teljesen elvágták a külvilágtól és így élelmiszereket sem lehetett eljuttatni a rendes körülmények között is nagy nyomorban szenvedő lakossághoz. Amint megindult a vasúti forgalom, Zavalje község előjárósága értesítette a tartományi főispáni hivatalt, hogy

a község lakói közül sokan éhenhaltak és ha idejében nem érkezik segítség, akkor az éhínség áldozatainak száma emelkedni fog. A tartományi főispánság részéről nyomban intézkedés történt, hogy élelmiszereket szállítsanak Zavaljéba, egyúttal bizottság szállt ki, amely megdöbbenve állapította meg, hogy a község lakói közül huszonötön éhenhaltak.

A szerencsétlen emberek, miután sehonnan sem szerezhettek élelmiszert, már faképpel próbálták enyhíteni éhségüket. Megállapította a bizottság azt is, hogy a nagy hó sulya alatt több ház összedőlt és ezeknek lakóit a megfagyás veszedelme fenyegette.

Farkasnak nézte a barátját és szívenlőtte Tragikus farkasvadászat egy szlavonai községben

Ősziékről jeletnik: Tragikus esemény történt pénteken éjjel Martinci szlavonai községben. Farkasvadászat közben Szlaviesics János földműves szívenlőtte barátját, Dursánovics Pétert.

Dursánovics pénteken este egyik ismerősénél volt vendégségben. Már éjfél lehetett, amikor a házigazda gyermekei rémülten futottak be a szobába azzal, hogy az udvaron farkasok vannak. A borzongató társaság férfi tagjai nyomban fegyvert vettek magukhoz és kimentek az udvarra, hogy a farkasokat elűzzék. Dursánovicsnak nem volt semmiféle fegyvere és ezért egy baltát vett magához, hogy résztvehessen a farkasvadászatban. Sötét éjszaka volt, az udvaron nem lehetett

tíz lépésnyire sem ellátni és ennek tulajdonítható a tragikus szerencsétlenség. A tágas udvaron Szlaviesics egy sötét tömeget látott mozogni, amiről azt hitte, hogy farkas és rálőtt. A lövésre borzalmas kiáltás volt a válasz. Nyomban odaifutottak és ekkor látták, hogy Dursánovics holtan fekszik a földön. A történetekről értesítették a rendőrséget, amely megindította a nyomozást és letartóztatta Szlaviesicsot. Megállapították, hogy a golyó Dursánovicsnak épp a szívét furta keresztül és azonnali halált okozott.

Szlaviesics kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy Dursánovicsot, akivel egyébként a legjobb barátságban volt, farkasnak nézte a sötétben.

Március 20-án kezdődnek Beogradban a jugoszláv-román tárgyalások

Az utóbbi időben az SHS. királyság arra törekedett, hogy szomszédjaival minél jobban rendezze viszonyait. Most fejeződtek be a tárgyalások Görögországgal, míg Bulgáriával most vannak folyamatban a tárgyalások és március 20-án kezdődnek meg Beogradban a román-jugoszláv tárgyalások is az összes rendezetlen kérdések szabályozására. A trianoni békeszerződés sok kérdést nem rendezett véglegesen, hanem arra kötelezte az utódállamokat, hogy egymás között kössenek konvenciókat a kérdések szabályozására. Jugoszlávia ezeknek a kérdéseknek legnagyobb részét már rendezte Olaszországgal, Ausztriával és Magyarországgal, de Romániával alig néhány kérdést sikerült eddig rendeznie. Nem kötöttek például a kölcsönös jogsegély konvenciót és kereskedelmi szerződést sem kötöttek. Hogy milyen fontos ezeknek a kérdéseknek a rendezése, bizonyítja a kisanatának az a törekvése is, hogy a tagállamok között szorosabb gazdasági egységet hozzon létre. Romániával szemben különösen fontos volna a kereskedelmi kapcsolatok megszilárdítása a román petroleumkivétel miatt. Románia számára nagy akadálya a kereskedelmi szerződés megkötésének velünk és a többi állammal is, hogy nincs vámtarifa. A múlt évben Bukarestben megegyezés jött létre Jugoszlávia és Románia között, hogy hamarosan hozzá fognak látni az összes nyitott kérdések rendezéséhez. Ez év január 3-ikától 6-ikáig tárgyaltak is Beogradban a jugoszláv és román delegátusok, hogy megállapítsák a konferencia programját, amelyet ki is dolgoztak és a két kormány azt jóváhagyta. Ennek alapján március 20-án a két állam között újabb megkezdődnek a tanácskozások.

A legfontosabb kérdésesoporthoz tartoznak a vízrendészeti kérdések. Ebbe a csoportba tartozik különösen a Bácság vízrendészeti kérdése. A Temes és a Bega Romániából jönnek és míg ezek a területek a világháború előtt egységes hidrotechnikai rendszerben voltak, az új határok kialakulása után ez az egységes rendszer felbomlott. A mostani országhatárok mellett a jugoszláv Bánát vízrendészeti szempontból függő

helyzetbe került Romániával szemben, mivel Erdély sokkal magasabb fekvésű és a bánáti vizek szabályozása sokban függ a romániai viszonyoktól. Nagy veszedelmet jelent a Bánátra a romániai erdőségek pusztulása, amelyek a multban a hegységek vizeit nagyrészt felszívták. Ha Románia külön hidrotechnikai rendszert vezet be, anélkül, hogy Jugoszláviával megegyezne, akkor az árvízvédelmi intézkedések, amelyeket Jugoszlávia foganatosít, hiábaválók lehetnének. A fontos kérdések közé tartozik még a dunai és begai hajózás és azoknak az ármentesítő társulatoknak az ügye, amelyeket az új határok kettévágtak.

A tárgyalások programjának második csoportjába tartoznak a közigazgatási kérdések: az árva és gyámpénztárak felosztása, a volt megyei és községi tisztviselők nyugdíja, a különböző nyugdíj alapok felosztása, az önkormányzati egységek vagyonának elosztása, amelyek a határ megállapítása folytán az egyik országból a másik országba estek, az irattárak felosztása, azonkívül azoknak a személyeknek állampolgársági és illetékességi kérdése, akik a határ módosítása folytán elvesztették állampolgárságukat. Ebben az irányban már történt intézkedés egy korábbi konvencióban, de ez főleg jogászai szempontból nem kielégítő, mert nem veszi figyelembe az optálás jogát. Ugyanebben a csoportban vannak az utlevél- és a vízumkérdések, a rendőrhatalóságok együttműködése a külföldiek kiutasítása költségeinek visszafizetése, a közigazgatási és bírói letétek kiadása, amelyek másik országból erednek és a határjelző pótlak megóvása.

Közögi kérdések csoportja: bírói jogsegély bünygyekben, bírói jogsegély polgári peres ügyekben. Itt szerepel egy magánjogi kérdés is, a belacrkvai tizenegyedik határterület vagyonának kérdése. A vagyon legnagyobb része Románia területén van.

A pénzügyi kérdések komplexumába tartoznak a volt osztrák-magyar monarchia korona tartozásainak rendezése és a kettős megadótartás elkerülésére szolgáló konvenciók.

A gazdasági kérdések csoportjába tartoznak: elvi

megegyezések, kereskedelmi szerződések megkötésére, ha Románia kidolgozza a maga vámtarifáját, ezenkívül az általános határforgalmi konvenciók.

A szociálpolitikai csoportba tartoznak a munkások tartózkodási- és munkaengedélye és a munkásbiztosítás kölcsönös rendezése.

Végül néhány közlekedési kérdés vár rendezésre, valamint az egyházi és az iskolai kérdések. Bukarestben és Beogradban serényen folyik a tárgyalások előkészítése.

A régi színek pazar változatait hozza a tavaszi divat

A tweed és a cordelja az új köpenykelmék

Párisból jeletnik: A világ minden tájáról összegyűlt érdeklődők hatalmas tömegei előtt zajlott le Párisban a tavaszi divatbemutató. A világszerte izgalommal várt premier kevés új színt hozott, de beállítás és szállítás tekintetében annál pazarabb változatokkal lepte meg a vevőket. Nagy általánosságban a mintás szövetek főlény többsége az, ami elsősorban szembetűnik. A minták kicsinyek, tetszetősek és szolidak és egyáltalán nem látszanak szezonhoz kötötteknek. A köpeny és kosztüm anyagok majdnem kizárólag mintásszövetek. Az a kevés sima szövet is, aminek a divat hatalmas irányítói megkegyelmezték, angolos színkeverése folytán mintás hatást kelt. A köpenykelmék uralkodó színe újból a bésdrap, amely azonban a beleszött sötétebb árnyalású színek által mélyebb tónust kapott. Legelterjedtebb és legkeresettebb színösszeállítás a bés-fehér és bésbarna, de kedvelt az ugynevezett hármasszínösszeállítás is, amikor a felsorolt tompa színek közé egy élénkebb pastell színt is kevernek. A bési ízlet erősen kultiválja az egyszínű (Ton in Ton) mintás köpenykelméket is. Divatos köpenyszínek az uralkodó bés-drap árnyalatokon kívül: a halvány sárgás zöld (chartreuse), szürkés kék és sárgás drap.

A köpenykelmék anyaga vastagszövetű, de lágy és könnyű gyapjú, melyek: *tweed* (tweed) és *cordelja* néven kerültek forgalomba.

Az új tavaszi ruhaanyag a vékony finom gyapjúkrep, melyet számtalan változatban és néven hoztak forgalomba a divatvezérek. Az őszi *onda-mousdhoz* hasonló, de vékonyabb és könnyebb gyapjúkrep a *Bonilla*, a finomszálu panamakötésű gyapjúanyag, a *Krep román*. A legnagyobb sikert aratta a divatbemutatón *Rodier* újszerű gyapjú szorsetje. A legfinomabb és legizlésebb modellruhák ebből az anyagból készültek gyönyörű pasztel színekben sima és mintás kivitelben, de a ruhakelmék színei természetesen változatosabbak és élénkebbek, mint a köpenyszöveteké. Egyformán divatos színek: a *drap-bés*, a *patou-kék*, a *chartreuse*, a *halvány borsószöld*, a piros, valamint a sárgás és szürkés kék.

A Sár Sándorné divatárú cég főnöke most tért vissza külföldi bevásárló utjáról, amelyen személyesen választotta ki a legzebb és legújabb divatelméket. Ezek most a cég gondosan rendezett kirakataiban tekinthetők meg.

Erdélyi Béla szabómesterséget tanul

Rabruhát kért, hogy kimélhesse saját ruháját

Budapestről jeletnik: A millstatti bünygy elítélte Erdélyi Béla már-már az elfelejtett emberek közé tartozik. A Schradl-tanács életfojtyigiani fegyházbüntetésre szóló ítélete után kivitték Erdélyit a gyűjtőfogházba és a pirosarcu, mosolygóképi fekete pápaszem fiatalember alakja előtt a törvénytörző folyosókról. Most érdekes hírek érkeztek a gyűjtőfogházból. Erdélyi Béla, aki másfél évig tartó vizsgálati fogsága alatt a Markó uccai fogházban versoket és naplót írt és minden gondolata azon volt, hogy frissen vasalt nadrággal, gondosan borotvált arccal jelenhessen meg az esküdtészi teremben, elhatározta, hogy dolgozni fog. Erdélyi magánzárkájában emlékiratok megírásához kezdett, de a munka sehogysem ment, ezért jelentkezett a fogház igazgatójánál és kérte, hogy osszak be munkára.

A gyűjtőfogházban többféle műhely van, Erdélyi tehát szabadon választhatott pályát. Erdélyi néhány nap óta a gyűjtőfogház szabóműhelyében dolgozik. Egyelőre még csak kezdetleges munkát végez, gombokat varr fel a fegyencek zubbonyára, de a mester fokozatosan beavatja őt a szabászat titkaiba és nem lehetetlen, hogy mire ügyében jogerős ítélet lesz, Erdélyi már fel is szabadul.

Erdélyi annakidején felháborodva tiltakozott az ellen, hogy haját levágják és fegyencruhába öltöztessék. Meg is engedték neki, hogy saját ruháját viselje, de most ő maga kért fegyencruhát, mert a szabóműhelyben nem akarja jó ruhát koptatni. Erdélyi most cellájában felveszi a rabruhát és úgy megy a műhelybe. Akkor azonban, mikor ügyvédje és hozzátartozói látogatják meg, megm felölti civilruháját.

Kevesebb miniszter lesz Tizenkettőre csökkentik a minisztériumok számát

Beogradból jelentik: A központi igazgatásról szóló törvény kidolgozásával most foglalkozik a kormány és ezzel kapcsolatban egész sor fontos kérdés került napirendre. A törvénynek, mint ismeretes, az a célja, hogy az államigazgatást alapjaiban reorganizálja. Egyes minisztériumokat teljesen meg akarnak szüntetni és ügyeiket más minisztériumok hatáskörébe akarják beiktatni. Különösen a gazdasági tárcák egyesítésének tervével foglalkoznak behatóan és ezen a téren jelentkeznek a legnagyobb nehézségek is. Általában az a nézet alakult ki, hogy a kormány megmarad korábbi tervei mellett és a minisztériumok számát tízre, vagy legfeljebb tizenkettőre fogja lecsökkenteni.

A megszüntetendő minisztériumok között első helyen áll a valóságügyi minisztérium, amelyet az igazságügyi tárcá hatáskörébe akarnak utalni. A postaügyi minisztérium a közlekedésügybe olvadna be, az agrárreformminisztérium likvidálását a földművelésügyi minisztérium végzne, az erdő- és bányaiügyi minisztérium hatáskörét a földművelésügyi és kereskedelmi minisztériumok között osztanák fel, az egészségügyi minisztériumot pedig a szociálpolitikai minisztériummal egyesítenék, abban az esetben, ha ez utóbbit is nem szüntetnék meg. Ellenkező esetben a belügyminisztériumhoz kerülne a közegészségügy. Az építésügyi minisztérium megmaradása is kétséges, miután ennek funkcióit is meg lehet osztani a közlekedésügyi és belügyminisztérium között, nem dől még el a szociálpolitikai minisztérium sorsa sem. Vannak olyan vélemények,

hogy ez a minisztérium is felesleges, máskor azonban nemcsak hogy további fenntartása mellett vannak, hanem hatáskörét is ki akarják bővíteni.

A minisztériumok számának tervezett csökkentéséből megállapítható az a törekvés, hogy minél nagyobb mértékben lehessen a kiadásokat megtakarítani az állami igazgatásban. Ez az intenció egyébként a többi tervezett intézkedésben is megnyilvánul.

Igy például már régen foglalkoznak a közlekedésügy decentralizálásának kérdésével, a vasúti vezérigazgatóság megszüntetésével és a tartományi vasut-igazgatóságok hatáskörének megfelelő kibővítésével. Ha azonban a központi igazgatásról szóló törvény a postaügyeket is a közlekedésügyi minisztérium hatáskörébe utalná, akkor valószínűleg mégis fenn kellene tartani a vasúti vezérigazgatóságot és a postaügyek részére a postaügyi vezérigazgatóságot. Arra is gondolnak, hogy csökkenteni fogják a vasut-igazgatóságok területi kompetenciáját, úgy hogy például a beograd-i vasut-igazgatóság, amelynek területe Vinkovcától Gyevgyeláig terjed, kisebb területet kapna.

Mind ezek a kérdések a központi igazgatásról szóló törvény meghozatala után fognak aktuálissá válni. A központi igazgatásról szóló törvény meghozatala a legsürgősebb és a legfontosabb feladatok között szerepel és már a hónap első felében a legfelsőbb törvényhozó tanács elé terjesztik, amely valószínűleg március 15-ike előtt fog összeülni első érdemleges ülésére Beogradban.

Változatlanul helyén marad a német kormány Nem sikerült a nagykoalíció megalakítása

Berlinből jelentik: Müller birodalmi kancellár szombat délelőtt jelentést tett Hindenburg birodalmi elnöknek, hogy

a szélesebb alapon nyugvó koalíciós kormány alakítására irányuló tárgyalások eredménytelenül végződtek.

Megállapította a kancellár, hogy ezidőszereint ilyen alapon nem lehet kibővíteni a kormányt.

A kancellár ezért azt javasolta a birodalmi elnöknek, hogy

a mostani kormány jelenlegi összetételben maradjon a helyén.

Hindenburg elnök a kancellár javaslatát elfogadta és így a német birodalmi kormány összetételében előreláthatólag egyelőre semmilyen változás nem történik.

Az esküdtszék halálraítélte Nordmann igazgató gyilkosát

Csak én lehettem a tettes, de nem emlékszem a gyilkosságra — vallotta Hopp Emil, a Hamburg-brémai gyorsvonaton történt rablógyilkosság tettese

Bremából jelentik: Mult év őszén a német illusztrált lapok képei között egy feltűnően értelmes arcú és jókölsejű fiatal ember fényképe jelent meg. Magas, értelmességet sugárzó homlok, finommetztetű száj, klasz-szikusvonalú profil, csak éppen a szemek, a tekintete látszott kissé gyanusnak. Volt ezekben a szemekben valami hátorralan, elhúzódó és merengő, valami patológikus félelem, az üldözött ember remegése és segítségvára.

Az exteriérből inkább egy világlíra lehetett következtetni, mint Hopp Emil Adalbertre, a Hamburg-brémai gyorsvonaton történt rablógyilkosság tettesére, akét heteken át tartó ádáz hajszá után fogott el a német rendőrség.

A bűn, amelyet terhére róttak, egyike volt az utóbbi idők leghomályosabb gonoszítottainak. 1928 szeptember 10-ikén éjszaka a Hamburg-brémai gyorsvonaton egyik elsőosztályú fülkéjében, puha bársonyülésben aludt egy utas: Nordmann Henrik a delmonhosti margarin-művek igazgatója. Az elsőosztályú kocsinak mindössze három utasa volt. A folyosón senki nem járt, senki sem zavarta azt a nyulánk sportsapkás fiatalembert, aki párdunéleptekkel osont el a fülkék sora előtt és nesztelen óvatossággal nyitotta ki azt a fülkét, amelyben az igazgató aludt. Másnap reggel a gyorsvonat sínpára mentén, a töltés oldalán

megtalálták Nordmann igazgató holttestét.

Megállapították, hogy a gyilkos heves dulakodás után megfojtotta áldozatát, azután elrabolta összes értékeit. A rendőrség heteken át lankadatlan erővel dolgozott. Tüvé tette az egész vidéket, minden gyanús embert nyommonkövetett, amíg eljutott Hopp Emil Adalbert lakásáig. Két napig őrizték a detektívek a lakás környékét és kétnapi várakozás után befutott hálófülkébe a vad. A vallott rendőrtisztviselők nem tudták vele boldogulni. Nem tagadt, de nem is tett beismerő vallomást.

»Lehet, hogy én voltam, nagyon valószínű, de nem tudok rá visszaemlékezni. Arra még emlékszem, hogy felszálltam a vonatra és végigjártam a kocsiakat. Többre nem.»

A rendőrök után pszichiáterek kezébe került, majd néhány nap előtt a verdeni esküdtszék elé.

A tárgyalásnak szűkebb körében a vádlottat,

megbilincseltek kezekkel vezették be, ámbár nem mutat szökési szándékot. Békés beletörődéssel ül le a vádlottak padjára és amikor az elnök magához inti, szolgálatkészsen ugrik fel. Felolvasták a vádhat, amit közömbös arccal hallgat végig. Azután az elnök megkérdi, van-e valamilyen megjegyezni valója. Udvarias, finomkodó hangon engedelmét két, hogy gyermekkoráról beszélhessen. Másikfelében nem tudja magyarázatát adni annak, amit tett.

Az elnök bitorítására beszélni kezd. Nem iskolázott ember, de intelligenciája kiűződik minden mondatából. Gyorsan pergeti le ifjúságának sötét éveit. A marakodó, vad szenvedélyekkel már korafiatalságában megismerkedett. Atyja féltékeny volt édesanyjára. Utótte, verte s néha kést ragadott, hogy végezzen vele.

A gyerek szemantája volt ezeknek a jeleneteknek, amelyek mélyen bevésődtek képzeletébe. Háznak tűz pusztította el s a lángok a kis család egész vagyonát elémészték. Apja napszámosnak szegődött, elhagyta édesanyját, őt pedig idegen emberekhez adták. Rossz nevelésüllet kapott, akik a hét-nyolc esztendőes gyereket lopni tanították. Mikor kitanult, kényszerítették, hogy segítségükre legyen a kereskedések, lakások fosztogatásában. Járt ugyan iskolába, de az ott töltött idők is nagy szomorúságokat és fájdalmakat jelentettek. Osztálytársai lenézték és megvetették. Düh és bosszu forrt benne az egész világ ellen.

Lopott, gonoszságokat követett el, csakhogy kiélje bosszuvágyát.

Rajtakapták és javítóintézetbe adták. A jóérzésnek azt a kevéske szikráját, amit a bűnök és szenvedélyek kloakájában most megőrzött, bittal és gorombaságokkal verték ki belőle. Bizonyos benne, hogy sohasem jutott volna ilyen mélyre, ha az ifjúsága csak valamivel is jobb körülmények között telt volna el. Beismeri, hogy azután kizárólag lopásokból élt. Erről különben tanuskodnak a rendőri és törvényészeki iratok, melyek szerint 1912—1923-ig sokszor állt a különböző német bíróságok előtt és lopások, betörések miatt éveket töltött börtönben. Járt Hollandiában és Angliában, megtanult hollandul, angolul és francián. Nagy nyelvtelensége és gyors feljogos képessége, intelligenciája tényleg különös életre predesztinálta.

Amikor eljut a rablógyilkosság elvégzéséhez,

mondatai zavarosakká válnak. Emlékezete, amely eddig gépszerű pontossággal reprodukálta egész életének kisebb-nagyobb eseményeit, most felmondja a szolgálót. Sok mindenre, egészen lényeges körülményekre nem emlékszik.

Mintha köd burkolná be azt a napot, mintha transzban élte volna át szeptember 10-ikének éjszakáját, amikor egy embert megfojtott és kidobott a vonathól.

Nem tagadja bűnét, de nyugodt lelkiismerettel beismerő vallomást sem tehat. Ámbár

ő is úgy yéli, hogy a gyilkosságot csak ő követhette el, hiszen utána egy idegen pántzár-éat talált a zsebében s a revolvere hiányzott.

Hogy felejtette el életének épic legnagyobb és legdrámális eseményét? Azt állítja, hogy tizenöt éves korától fejfájások és fejfőresők gyötörték.

Néha álmodik s ha felébred azt hiszi, hogy valóságot élt meg álmában. Máskor a valóság-ról hiszi, hogy csak álmolta.

Szeptember 10-ikére például úgy emlékszik vissza, mintha egy álom lett volna az egész. Felvilanászó-rúen képek kerülnek az emlékezetébe, majd ismét el-sűlyednek. Részletekre nem emlékszik. Tudja, hogy felszállt a gyorsvonatra, de arra már nem emlékszik, váltott-e jegyet. Rémlik neki, hogy egy holttestet kidobott a vonathól, de hogy kit és miért, hogy ő ölte-e meg azt az embert, arra nem tud feleletet adni.

A bíró felszólítja, kísérelje meg lerajzolni azt az elsőosztályú vasúti fülkét, ahol áldozatával végzett. A vádlott bár ügyesen, mondhatni tehetségesen rajzol, nem tudja hű képét rögzíteni a fülkének. A berendezés közé fantasztikus tárgyak rajza kerül, amilyenek soha egy vasúti fülkében nem voltak. Viszont a revolverben, amelyet az áldozat mellett találtak, a magára ismert.

A kihallgatott tanúk magára a bűnecselekményre nézve semmi jelentőset nem tudtak mondani, de a vallomásokból a bíróság teljes képet alkothatott magának a gyilkos előéletéről és hazudozásáról. Két napig tartó tárgyalás után

az esküdtszék halálra ítélte a gyilkost.

Hopp Emil megnyugodott az ítélelben, de védője sem-miségi panaszt jelentett be.

Március 19-ikén életbe lép az új ügyvédi törvény

A régi törvény főbb intézkedéseit nem módosítják

A kormány új törvényhozási programjával kapcsolatban olyan hírek terjédtek el, hogy a mult év december 19-ikén hozott új ügyvédi törvény is megszűnik és helyébe új törvényt hoznak. Ezek a hírek az egész országban elterjedtek és mindenütt érthető izgalmat keltettek, mert sokan úgy tudták, hogy az új törvényvel bizonyos numerus clausust fognak bevezetni. Az ügyvédi kamarák részéről a napokban bizottság kereste fel Srdics Milán dr. igazságügyminisztert. A bizottság tagjai voltak Blagojevic Obrad (Beograd), dr. Adamovic Stevo (Noviszad), dr. Zsirovnik (Ljubljana) és dr. Politco Ivan (Zagreb). A bizottság kérte az igazságügyminisztert, hogy tájékoztassa őket a kormány álláspontjáról az új ügyvédi törvényvel szemben. A miniszter megnyugtató választ adott a küldött-ségnek.

A miniszter válasza szerint szó sincs arról, hogy az ügyvédek körébe numerus clausust fognak bevezetni. Ez sohasem volt a kormány szándéka és az erre vonatkozó híradások minden alapot nélkülöznek. A törvény értelmében az ügyvédség teljesen szabad marad és ügyvédi gyakorlatot csak a kamarák tagjai folytathatnak.

Valószínűleg kisebb változások lesznek az új ügyvédi törvényben, de ezek alárendelt jelentőségűek. A régi törvény alapvelei nem változnak. A módosítás valószínűleg az ügyvédelői gyakorlatra fog kiterjedni, amit előreláthatólag négy évre fognak teletelni és az ügyvédi kamarákra, mert az új törvény minden országrész részére külön ügyvédi kamara felállítását írja elő, habár eddig Szerbiában és Montenegroban nem voltak ügyvédi kamarák.

Az elmúlt év december 19-ikén hozott törvény egyik szakasza szerint a törvény a meghirdetés napjától három hónap múlva lép életbe. Eszerint az új ügyvédi törvény a legújabb módosításokkal március 19-ikén lép életbe az egész országban. Az ügyvédi kamarák küldöttsége panaszt emelt az igazságügyminiszternél a kormány egyik rendelete ellen, hogy a miniszteriumokban megtiltja a legális ügyvédi közbenjárást. Ebben az ügyvédi gyakorlat és az ügyvédi jog megsértését látták fennforogni. Az igazságügyminiszter erre kijelentette, hogy a kormánynak nem az volt az intenciója, hogy az ügyvédeket tiltsa el az intervencióktól az állami hivatalokban, hanem a felelőtlen skijárokat és a zugírásokat. Kijelentette a miniszter, hogy az ügyvédek ép úgy, mint a multban, a jövőben is eljárhatnak a felek képviselőiben az összes miniszteriumokban.

Az igazságügy miniszter ebben az irányban magyarázó közleményt küldött a minisztériumoknak.

Ujból hajnali két óráig tarthatnak nyitva a noviszdai kávéházak

A kávéosok megígérték, hogy betartják a maximális árakat

Hirt adunk arról, hogy dr. Momirovics Veljko noviszdai rendőrfőkapitánynak azt az údvös rendelkezését, hogy a kávéházi árakat maximalta, a Kraljica Marica szálló akarta ellensúlyozni, hogy a teljes kávé habjárért, vagy a főlért, a husételek körítéséért külön árakat számított fel. A főkapitány erre megtorlásoként a Kraljica Marica koncernhez tartozó három üzemből: a Kraljica Mária, a Szloboda és Elite kávéházakban és az előbbi két üzem vendéglőiben az eddigi éjeli két óra helyett esti tizenegy órában állapította meg a zárórát, míg a zenélést csak tíz óráig engedélyezte. Ennek a rendelkezésnek meg volt a kívánt hatása, mert a Kraljica Mária szálló bérlői érintkezést kerestek a főkapitánnyal és bejelentették, hogy ezentul szigorúan betartják a rendőrhatalóság által megszabott árakat, csak a Kraljica Mária kávéház és étterem számára, mert ez az üzem, kimondott luxusüzem, kérték a *luxusüzemek megfélemlítéséről* néhány cikk árának a felemelését. A főkapitány ennek alapján revidálta előző ármegállapítását és a Kraljica Mária kávéház és étterem számára új árakat szabott meg. A csészeben felszolgált fekete kávé, vagy kapuciner árát 3 dinárról 3,50 dinárra emelte, a kanna fekete ára 4,50 lesz anyi volt a maximális

előtt is, míg a maximálós rendelet ennek árát nem írta elő és a kávéház a maximális óta 6 dinárért mérte a kanna feketét. Fehér kávé habbal vagy főlél 4,50 maximálva 3,50 dinárban volt, de a kávéház 0,50 dinárt számított külön a főlért és 1 dinárt a habért, grog, csája 10 dinár, sonkás, szalamis, szardiniás, vagy tojásos szendvics eszárszemlén 4 dinár, ugyanezek kegyerem két dinárral drágábbak, libamájas szendvics 10 dinár, prágai sonka 20 dinár, adag szalámi 18 dinár, egy szardinia 4 dinár, egy adag felvágott 22 dinár, maximálva 18 dinárral volt, egy adag inbisz 30 dinár, maximálva 22 dinárral volt és a maximális előtt 25 dinárba került, tormás virsli 5 dinár. Aránylag olcsó a zóna gulyás, vagy tündő 4 dinár, zóna borjupörkölt, vagy borsos tokány 5 dinár, csak hogy ezek egyike sem kapható a Kraljica Máriaiban. Az éttermi árak között a leves 2 dinár, marhabas mártással 9 dinár, körítéssel 12 dinár, közlelk feltehető 14, sült körítéssel 15—18 dinár, a lá minute ételek 18—28 dinár, saláta 4 dinár, főtt tészta 6—7 dinár, torta 6 dinár, mignon 3 dinár.

A Kraljica Mária ezeket az árakat elfogadta, mire a főkapitány visszaállította a régi zárórarendeletet, amely már szombaton este érvénybe is lépett.

Legjobb barátja lőtte agyon az odzsacii bérest A kiskoru gyilkos azzal védekezik, hogy a fegyver véletlenül sült el a kezében

Odzsaciról jelentik: Odzsacii községben, mint megírtuk, az uccán holtan találták Klo János tizenöt éves bérest. A megindított nyomozás, valamint az orvos kétségkívül megállapította, hogy büntény történt és az első pillanathban úgy látszott, hogy a kis bérest leszúrták, míg a pénteki boncolás során az orvosok megállapították, hogy Klo János életét golyó oltotta ki. A gyilkos közvetlen közélről lőtte le a dőzsdát, akinek a mellébe turdott a golyó és szétrombolta a szívet. Pénteken egész nap folyt a nyomozás és a rendőrség azonnal a helyes uton haladt, amikor az áldozat barátai között kereste a gyilkost. A megölt béresnek azonban sok játszótársa volt, akik a kihallgatás során valamennyien tagadtak. Egyik fiu egy tizenéves éves inasgyereket, aki a megölt béresnek legjobb barátja volt, csak annyit ismert be, hogy a gyilkosság este órák Kloval volt, akitől azonban elvált.

Ezt a kis inasgyereket vették gyanuba és szombaton a kihallgatást végző községi jegyző hirtelen ezzel

a kérdéssel fordult a tagadó fiuhoz:

— *No most, csak azt mondd meg, hova tetted a puskát és nagy puská volt-e, vagy kis puská?*

Az inasgyerek eláspadt és mivel el hitte, hogy bűnét ugyanis tudja, *beismerő vallomást tett*. Sirva mondogatta el, hogy véletlenül agyonlőtte a barátját. Este együtt voltak és ő az istálló kerítésén egy fegyvert talált, amelyről nem tudta, hogy meg van töltve. Lemelte a puskát, amely elsült a kezében és a golyó az épen előtte elhaladt Klo János mellébe turdott, aki a szívéhez kapott és csak annyit mondott:

— *Jaj, nekem most meg kell halnom.*

A tragédia után az inasgyerek nagyon megijedt, először elszigetelni próbálta barátját, de mikor látta, hogy nem mozdul kivonszolta az uccára és az utolsó mellé fektette, hogy azt a látszatot keltsse, hogy az uccán lőttek le Klo Jánost.

A fiatalokru gyilkost a rendőrség őrizetbe vette és folytatja a nyomozást.

Kétszázágvas tüdőkörház létesül Beeskereken

A tüdővész elleni liga állítja fel a kórházat a jegyzői tanfolyam félbenmaradt épületében

Beeskerekről jelentik: A beeskerei »Tuberkulózis elleni Liga« pár év előtt egy egészséges fekvésű kis villát vásárolt, amelyen a tüdőbetegek diszpanzerjét helyezte el és amelyben két-három súlyosabb beteget is ápol. A kis villa mellett áll egy óriási palota, amelyet még a háboru előtt építettek jegyzői tanfolyam céljaira, de a közbejött háboru miatt nem fejezték be. Ez a palota azóta is üresen, félbenmaradt áll, csak a pincéhelyiségeibe húzódtak be a hajléktalanok.

A tüdővész elleni küzdő Liga már régóta fáradozik, hogy ezt a félbenmaradt épületet megszerezze s abban egy nagy és modern tüdőbetegek kórházat létesítsen. A Ligának ez a főkérvése most végre kedvező stádiumba jutott és így remélhető, hogy a tüdőbetegek kórház ügye most már rövidesen a megvalósuláshoz eljuthat.

A jegyzői tanfolyamot annakidején Torontál vármegye építtette és így annak tulajdonjoga a vármegye, később a beogradi tartomány tulajdonába ment át. Az állam azonban magának tulajdonította az épületet, amelynek tulajdonjoga felett az egyik pénzügyi törvényben intézkedés is történt. Ez ellen azonban a megye tiltakozott és végül olyan megegyezés jött létre, hogy az állam átengedte a tartománynak egy másik beeskerei állami épület tulajdonjogát, amelyben most az agrárhivatal és az Inspekcia Rada hivatalai vannak. Azonkívül az állam 150.000 dinár vételárát fizetett a tartománynak a jegyzői tanfolyam épületéért.

Az egyesület azonban improduktív maradt, mert még a teteje sincs megcsinálva és az állam nem szándékozott azt megcsináltatni. Ehelyett a kormány ajánlatot tett a beogradi tartománynak, hogy vegye vissza az épületet és fizesse vissza a százötvenezer dinárt és adja vissza az átengedett másik állami épületet Beeskerei város, mikor erről értesült, javasla-

tot tett a minisztériumnak, hogy ő hajlandó az épületet 150.000 dinárért átvenni és egyben az agrárhivatal épületét is hórbevenni évi 60.000 dinárért. Ehhez a határozathoz most a tartomány nevében Zsivanovics Mihajlo, a beogradi tartomány kormánybiztosa is hozzájárult és így semmi akadály nincs annak, hogy a minisztérium és Beeskerek város között az adásvétel perfektuáltassék, — mint értesülünk — a legközelebbi időn belül megtörténik.

Az agrárhivatal épületében a városi tanács az összes beeskerei egészségügyi intézményeket szándékozik központosítva elhelyezni. A jegyzői tanfolyam épületére vonatkozólag a Liga tett ajánlatot a városnak, hogy a város engedje át az épületet évi egy arany dinár ellenében, tehát díjmentesen a Ligának, mely esetben a Liga kötelezi magát az építkezést teljesen befejezni és az épületben tuberkulotikus kórházat létesíteni. A javaslatot a városi tanács hajlandó elfogadni és amint az épület tulajdonjoga a városé lesz, a szerződést a Ligával meg fogja kötni.

A tüdőbetegek kórház felállításának igen nagy jelentősége lesz a tüdővésznek, ennek a retentó prolektibetegségnek a leküzdése szempontjából. Dr. Iszakovics Vojislav, a tüdővész elleni Liga igazgatójának nyilatkozata szerint elsősorban a nyílt tuberkulózisban szenvedőket szándékoznak elhelyezni a kórházban, hogy ezáltal elkülönítsék hozzátartozóiktól és megakadályozzák a fertőzés terjedését. Egy-egy ilyen beteg elkülönítésével legalább nyolc-tíz újabb tuberkulotikus megbetegedést akadályoznak meg. A beeskerei kórház lesz az első ilyen tüdővész kórház az országban, amelyben legalább kétszáz ággyal lehet elhelyezni.

A terv teljes kivételéhez természetesen sok pénz kell. Az építkezésre a város és a kórház szerény hozzájárulása negy-öt millió dinárba fog kerülni. Míg-

hogy ekkora összeget sem társadalmi gyűjtés, sem állami és egyéb támogatás útján egyszerre nem lehet előteremteni, ezért az a terv merült fel, hogy a kórházat nem egyszerre, hanem fokozatosan fogják megnyitni. A jegyzői tanfolyam épülete három épületrészből áll és az egyes részeket egyenként fogják véglegesen felépíteni és kórházzá átalakítani.

Műszerekre egyelőre nincs szükség az új kórháznak, mert Iszakovics a saját Röntgenparátusát és egyéb műszereit használatra átadta a kórháznak. Szükség van azonban gazdaságra és ezért mindenekelőtt egy tíz-tizenöt holdas földterületet akarnak bérelni, hogy azon konyhakertészetet, tejtermelést és háromtényésztést létesítsenek.

Mire kellett az utlevél?

A névtelen levélró multja és céljai

Beeskerekről jelentik: Érdekes és jellemző bűnygyben hozott felmentő ítéletet a beeskerei törvényszék.

Macelka János volt vármegyei tisztviselő csalással védolta az államügyész, Mersbächer Lőrinc szabó 1926-ban feljelentett Macelkát és feljelentésében előadta, hogy ő utlevelet akart szerezni, amiről Macelka tudomást szerzett és felkereste őt azzal az ajánlattal, hogy kieszközölje részére az utlevelet, de ötszáz dinár, kell fizetnie, mert egy tisztviselőt meg kell vesztegetni. Ebben az ügyész csalást látott és ezért vádolta meg Macelkát.

A vádlott védekezése során előadta, hogy ő egy parát sem kért és nem is kapott Mersbächerától és az ellene emelt vád alaptalan. Az egész ügyben annyi volt a szerepe, hogy egy Gallusz nevű barátja felkereste őt és arra kérte, diktáljon neki egy utlevélkérvényt, amit ő meg is tett. Később kérte őt Mersbächer, hogy sürgesse ki az utlevélet, mire ő felkereste Stevovics Milánt, a rendőrség utlevélreforansét és nála sürgette meg az ügy elintézését. Később Mersbächer küldött neki egy pár cipőt azzal, hogy fáradozásait akarja honorálni vele. Ő azonban a cipőt visszaküldte azzal, hogy nem reflektált honoráriumra.

Ezután Stevovics Milánt hallgatták ki tanúként, aki előadta, hogy nem emlékszik rá, járt-e nála a vádlott ebben a dologban. Arra emlékszik, hogy Teodorovics Zsárkó rendőrfőkapitánynál járt abban az időben egy fiatalember és panaszkodott, hogy nem tud utlevelet szerezni, most egy tisztviselő ötszáz dinárt követel. De hogy ki volt a tisztviselő, azt nem tudja.

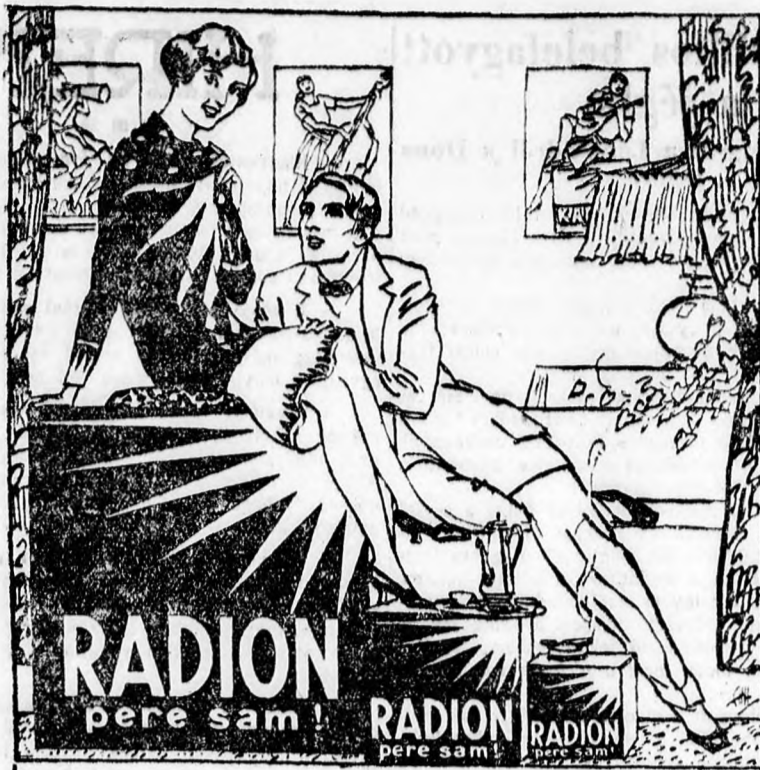
A bíróság ezután felolvasta a külföldön tartózkodó Mersbächer Lőrinc kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, amelyben Mersbächer megerősíti a vádat és azt mondja, hogy száz dinárt adott Macelkának, négyszáz dinárt pedig Gallusznak adott át ugyancsak Macelka részére.

Ezután dr. Borsodi Lajos dr. védő tett érdekes előterjesztéseket. Kérte Macelka apjának kihallgatását, aki igazolhatja, hogy Macelka feljelentése zsarolási manőver volt. Mersbächer ugyanis megjelent a vádlott apjánál és kétezer dinárt kért tőle azzal a fenyegetéssel, hogy ha nem ad, akkor feljeleníti a fiát. Kérte továbbá dr. Borsodi a szökésben levő Mersbächer ellen folyamathatn levő bünygyi vizsgálat iratainak beszerzését. Az iratokból kitűnik, hogy Mersbächer egy Korom György nevű szabó nevében levelet küldött 1926-ban egy rendőrnök, akit egy összeesküvésben való részvételre szólított fel. Azt írta Korom nevében, hogy titkos összeesküvés készül, amelynek az a célja, hogy Péter király beeskerei szobrárt a leleplezés napján a levegőbe röptessék az összes előkelőségekkel együtt. Egyidejűleg névtelen levelet is küldött Mersbächer a rendőrségnek, amelyben közölte, hogy Korom György szabó összeesküvő, akinek a pincéjében nagymennyiségű robbantóanyag van felhalmozva. Korom Györgyöt a levelek alapján le is tartóztatták, de utóbb kiderült, hogy a leveleket Mersbächer írta. Mersbächeret elővették erre, aki a bizonyítékok sulya alatt beismerte, hogy ő írta a leveleket, még pedig azért, mert szerelmes volt Korom György feleségébe és gondolta, ha a férjét a fogházba juttatja, akkor talán sikereket ér el a feleségével. Ezek után Mersbächer a szóbanforgó utlevéllel külföldre szökött és a hatóságok eredménytelenül körik.

— Mindezek azt bizonyítják — mondotta Borsodi dr. — hogy Mersbächer nem olyan ember, akinek himni lehetne, más bizonyíték pedig a vádlott ellen nem merült fel.

A bíróság nem tartotta szükségesnek az iratok beszerzését, hanem dr. Borsodi védő álláspontjára helyezkedett és felmentette Macelkát a vád alól azzal az indoklással, hogy a vád a legkisebb mértékben sem nyert beigazolást, tehát Macelka teljesen ártatlanul került gyanuba. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott és ugy az jogerőre emelkedett.

BÁCSMEGYEI
A NAPLÓ-ra
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

„Nálunk
kedélyes,“

mondja Bölcs Kató ifiasszony. „Nem nyuzom nagymosással és nagytakarítással a férjcském idegeit. Mindez nálunk észrevétlenül történik, mert hiszen RADION egymagában mos, egy fél-nap alatt.“

Kiméli
a ruhát!

A walesi herceg tanulmányutja kiélesítette az angol bányamunkások és munkaadók harcát

Borzalmas nyomor az északangliai bányavidéken — A dolgozó munkás bére kevesebb, mint a nemdolgozó munkanélküli segélye

Londonból jelentik: A walesi herceg most beszélt meg Baldwin miniszterelnökkel a bányavidéken tett tanulmányútjának eredményeit. Hogy mit mondott a walesi herceg Palwinnek, azt nem lehet tudni, de annyi bizonyos, hogy a walesi herceg bányásztanulmányútjára volt egy egészen nem várt következménye:

most még erősebben lángolt fel az ellentét a munkaadók és a munkások között.

Erre végeredményben a walesi herceg kijelentési és beszámoló adtak okot.

A walesi herceg most járt először a bányászok között és

megdöbbentette az a rettenetes nyomor, amelyet az északangliai bányavidékeken tapasztalt.

A herceg lelkiismeretesen tanulmányozta a bányászok lakásvizsgálatait. Felháborító nyomortanyákon élnek a szerencsétlenek ezrei. Számos bányászfaluban még nincs csatornázás. Sártenger borítja a falvakat. A walesi herceget filmoperatőrök kísérték útjában s lelkiismeretesen lefényképezték a bányászlakásokat. A filmek forgalomba kerültek s óriási felháborodást keltenek a közvélemény körében.

A walesi herceg ezenkívül tanulmányozta a munka-

háviszonyokat is. A munkások megmutatták neki munkakönyveiket és fizetési utalványaikat. A herceg könnyen meggyőződhetett arról, hogy számos bányász aki abban a szerencsés helyzetben van, hogy dolgozhat, kevesebbet keres, mint amennyit munkanélküli segély formájában kap, ha elveszti állását.

A walesi herceg, esodálkozott ezeken az állapotokon és esodálkozását nem is titkolta. Több nyilatkozatban adott kifejezést megdöbbenésének és ezek a nyilatkozatok megint óriási viharokra adtak alkalmat.

A nyilatkozatok kellemetlenül érintették a bányavállalkozókat. Eddig sem voltak nagyon népszerűek, most még népszerűtlenebbek lettek. Ezért most a munkásnyomor ódiáját szeretnék elhárítani magukról. Kijelentik, hogy őket nem lehet az egész munkásnyomor bűnbakjaként megtenni és az általános gazdasági válságra, tehát végeredményben

a kormány politikájára hárítják a felelősséget a nagy nyomorért.

Mindezeknek következményeképpen ezen a héten már számos vihar tombolt az angol alsóházban. A munkáspárti képviselők felhasználják a walesi herceg nyilatkozatait és hevesen támadják a munkaadókat. A konzervatív képviselők viszont igyekeznek a munkaadók

védelmére kelni. Azzal érvelnek, hogy sok bánya munkást keres és nem lehet munkásokat találni, tehát nem is lehet olyan súlyos a helyzet. Az egyik konzervatív képviselő kijelentette, hogy egy dél-walesi szénbánya kétezer munkást keresett, de nem jelentkeztek elögen. Óriási vihar támadt erre, a szocialisták hazugsággal vádolták a konzervatív képviselőt, a miniszterek kellemetlenül, kínosan feszengtek helyükön.

A kormánynak igen kellemetlen ez az ügy, most az új választások küszöbén.

És különösen kellemetlen azért, mert mindezeket a viharokat a walesi herceg tanulmányútja kavarta fel. Annyi bizonyos, hogy

a walesi herceg most már nem folytatja tanulmányútját,

mint ahogy eredetileg tervbevétték. A dél-walesi bányakerületeket már nem fogja meglátogatni. A kormány pedig azt igéri, hogy igyekezik majd fellendíteni az angol szénkonjunkturát.

Ha ezek az események ki is élesítették az ellentéteket a bányatulajdonosok és a bányászok között, ha komoly politikai küzdelmekre adtak is okot: mindez nem vont le semmit a walesi herceg népszerűségéből. Az angol trón várományosát eddig is szerették a társadalom legszélesebb rétegeiben, most azonban úgy látszik, hogy az erősen baloldali munkásság is szimpátiával és szeretettel fordul feléje.

Ujságírók tisztelgése a bácskai főispánnál

Matkovics Dobrica főispán nyilatkozata

Szomborból jelentik: Matkovics Dobrica, a bácskai tartomány főispánja szombaton első ízben fogadta az ujságírókat, akik tisztelő látogatáson jelentek meg nála. A főispán rendkívül szívesen fogadta a sajtó képviselőit. Kijelentette, hogy interjút ugyan nem ad, de bármilyen kérdésben a legnagyobb szíveséggel áll a hírlapírók rendelkezésére. A közigazgatásra vonatkozólag elmondotta, hogy a tartomány területén levő községek és városok közigazgatási ügyvitelét időnkint személyesen fogja ellenőrizni és a hivatalnokoktól fokozott munkát és lelkiismeretes kötelességteljesítést kíván meg.

A legsürgősebb teendőnek — mondotta Matkovics főispán — az árvédelem megszervezését tartom. Ebben az ügyben már értekezletet is hívtam egybe, amelyen Klicsi Mitával, a tartomány komiszárjával és Krotin Zlatojával, a folyammérnöki hivatal főnökével megbeszéltük a legsürgősebb intézkedéseket. Azt hiszem, hogy a mostoha természeti viszonyok ellenére sem kell árvízveszedelemtől tartanunk és kijelenthetem, hogy amit a természeti erők ellen emberi erővel meg lehet tenni, azt legjobb tudásunk és lelkiismeretünk szerint megteszük.

A főispán a szombati nap folyamán auton személyesen bejárta a dunai töltéseket és a helyszínen ellenőrizte a védőgátak állapotát.

Lengyelország a kisebbségi kérdésben a kisantant álláspontjára helyezkedik

Bukarestből jelentik: A román külügyminiszter varsói látogatásával kapcsolatban a következő félhivatalos közleményt adták ki:

— Azok a hírek, hogy a román külügyminiszter varsói látogatása összefüggésben van a Lengyel-és Oroszországgal kötött moszkvai egyezményrel, tévedésen alapulnak. A varsói látogatást még a múlt év őszén elhatározták, hogy ellensúlyozzák Vajkó magyar külügyminiszternek Varsóban tett látogatását. A varsói tanácskozásokon azonban ennek ellenére különösen a Beszarabiára vonatkozó orosz fentartásokkal is igen behatóan foglalkoztak a moszkvai egyezményrel. Az orosz kérdésben a lengyel hivatalos köröknek az az álláspontjuk, hogy a lengyel-orosz viszonyt fenntartják, sőt kimélyítik.

Megállapodást kötöttek a Lengyelországba optált volt román állampolgárok ügyében, azonban

a megállapodás szövegét nem teszik közzé,

nehogy precedenst teremtsenek a most folyó román-magyar optánkérdésben.

A Románia által kívánt csekély határkijáratítás nem volt keresztülvihető, azonban Lengyelország lényeges könnyítéseket tett a határmenti forgalom és a határon lévő legelők használata ügyében.

A népszövetségi tanácsban szóba került

kisebbségi kérdésben Lengyelország csatlakozott a kisantant álláspontjához

és a lengyel népszövetségi delegátusok is arra az álláspontra helyezkednek, hogy a kisebbségi kérdésben semmiféle szövetségi ellenérzést nem fogadnak el és hogy az erre vonatkozó javaslatokat vissza fogják utasítani.

A Bácsme gyei Napló uj könyvkezdvezményei

A Bácsme gyei Napló a következő kedvezményeket nyújtja állandó előfizetőinek:
Mindenki, aki 1929. márciustól kezdve egész évre előfizet, 100 dinár lefizetése ellenében portómentesen megkapja

H. G. Wells: Világtörténelem alapvonalai című diszmvét (Nagy Wells)

A díszkötésű könyv bolti ára 540 dinár, az évi előfizetési díj 660 dinár, aki tehát 760 dinárt küld be egy évi előfizetés fejében, megkapja a Wells könyvet, azonkívül részesül azokban a kedvezményekben, amelyek az alábbiak szerint a havi előfizetőket megilletik.

Mindenki, aki egy hónapra előfizet, vagy minden nap megveszi a lapot s a lapjekeket beküldi, ingyen kap egy-egy kötetet szabad választás szerint a következő könyvekből:

- Füst Milán: Advent.
- Krudy Gyula: A nagy kópé.
- Wallace: A dadaista fénykép titka.
- Szép Ernő: Völegény.
- Biró Lajos: Alarcok.
- Arató: Elkésett emberek.
- Forró Pál: Abrándkergetők.
- Allorge: A tőzsde ura.
- Glass: A fékevesztett emberiség.
- Földes: A leányom.
- Sirém: Lukrécia Borgia.
- Beke: Sophia Kovalevszka.
- Kallós: Sapho.
- Benedek: Zola.
- Görög: Jehonala.
- Baktai: Rabindranath Tagore.
- Zoványi: A felvilágosodás története.

Ezek szerint, aki egy évre fizet elő, az tizenkét ingyen könyvet kap. Ha az előfizetési díjon felül még száz dinárt is beküld, a tizenkét ingyen könyvön kívül még megkapja a Nagy Wells-et is.

Mindenki, aki 1929. márciustól kezdve fél-évre előfizet s a 330 dinár félévi előfizetésén kívül még 50 dinárt, tehát összesen 380 dinárt beküld, megkapja

H. G. Wells: A művészetek fejlődése című illusztrált diszmvét, vagy Dosztojevszki: Siheder

című három kötetes nagy regényt s azonkívül hat kötet könyvet kap a fenti könyvekből teljesen ingyen.

A művészetek fejlődése bolti ára 200 dinár. A Siheder című Dosztojevszki regény bolti ára 220 dinár.

A féléves előfizető tehát hat kötet könyvet kap teljesen ingyen s ha az előfizetési díjon kívül még 50 dinárt fizet, megkapja vagy Wells: A művészetek fejlődése című könyvet, vagy Dosztojevszki: A Siheder című három kötetes regényt.

Mindenki, aki negyedévre előfizet s a 165 dinár előfizetési díjon kívül még 25 dinárt, tehát összesen 190 dinárt beküld, megkapja

Arcbásev: A végső ponton

című nagy regényét, (bolti ára 140 dinár), vagy szabadon választott két kötetet a következő világhírű regényekből:

- Dosztojevszki: Sztjepancsíkó lakói.
- Dosztojevszki: A névtelen.
- Dosztojevszki: Karácsonyfa.
- Hatyani Lili: Az az ember.
- Rachilde: Nőstényiarkasok lázadása.
- Weber: Pompadour.

Ezeknek a könyveknek egy-egy kötete a könyv-árusi forgalomban 60-80 dinár.

Aki egy hónapra fizet elő, vagy a lapjekeket küldi be egy-egy ingyen könyvet kap. Az egy havi előfizetési ár 65 dinár.

Az öngyilkos belefagyott a jégbe

Hajnali halálugrás a Lánchídról a Duna jégére

Budapestről jelentik: Péntek reggel háromnegyed kilenc órákor — 5 fokos hidegben a Lánchídon, a pesti oldal felé igyekvő közönségnek izgalmas látványban volt része.

A járókelők, akik a nagy hidegben siettek a hídon, megdöbbenve látták, hogy lent a jégtáblán, közvetlenül a Lánchíd középső nagy pillére mellett egy ember fekszik szétvetett karokkal, mozdulatlanul.

Értesítették a főkaptányság központi ügyeletét és a tűzoltóparancsnokságot, amely tisztantókat küldött ki. Halmai Mihály 52 esztendőes csövezető csakánnyal, kis létrával és kis mentővel felszerelve lekuszott a Duna jégére.

A budai és pesti partokon százával álltak a süvítő jéges szőfén az emberek és léleket visszafelé figyelték a bátor tűzoltót, aki meglehetősen gyors tempóban ereszkedett alá a korláthoz erősített kötélen. Talán három perc telt így el izgalmak közepette, amikor Halmai Mihály csövezető lelépett a Duna jégére. Megtapogatta az eszméletlenül fekvő embert, azonban megmozdítani nem tudta, mert a férfi be volt fagyva a Duna jégébe.

Tíz percig dolgozott a tűzoltó, míg végre csakánnyal ki tudta szabadítani a szerencsétlen ember holttestét a jégtáblák közül. Azután rákötötte a mentőövet, mire a tűzoltók a holttestet felhúzták.

Amikor az áldozat már a hídon volt, sietve újból leengedték a kötelet és a bátor csövezetőt is vontatták fel.

Közben a mentők is megérkeztek a helyszínre és megvizsgálták a Duna jégtáblájáról felvontatott embert. Megállapították, hogy a szerencsétlen koponyalapi törést szenvedett, kezét, lábát eltörte. Lent a Duna jégén halt meg és a mentőorvos véleménye szerint a halál órákkal ezelőtt állhatott be.

A rendőrségi megállapítás szerint az ismeretlen 60 év körüli munkáskülsejű férfi a hajnali órákban a Lánchíd közepéről a Dumba vetette magát. A szerencsétlen ember természetesen a vastag jégpáncélon agyonzúzta magát. Ott, ahova lezuhant, kis vértöcsa jelezte a furcsa öngyilkosságot. A szerencsétlen ember így fekhüthetett hajnali 3-4-től kezdve egészen a reggeli órákig, amikor a járókelők felfedezték és értesítették az öngyilkosságról a hatóságokat.

TŐZSDE

Zürich, márc. 2. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.3125, London 25.25 egyenylead, Newyork 510.975, Brüsszel 72.225, Milánó 27.235, Madrid 79.30, Amsterdam 208.25, Berlin 123.38, Bécs 73.075, Szófia 3.755, Prága 15.405, Varsó 58.35, Budapest 90.655, Bukarest 3.00.

Noviszdai terménytőzsde, márc. 2. Buza bácskai 79-80 kg. 245-247.50, szerémi 79-80 kg. 247.50-250, bánáti paritás Vrsac és felsőbánáti 79-80 kg. 240-242.50. Rozs bácskai 237.50-242.50. Arpa bácskai 65 kg. 255-260, bácskai tavaszi 68-69 kg. 270-280, Zab bácskai, szerémi és szlavoniai 247.50-252.50, Tengeri bácskai 260-265, bácskai és szerémi III. 267.50-270, bácskai és szerémi III.-IV.-V. 275-280, bánáti 260-262.50, szerémi IV.-V. 280-285, Liszt 0gg és 0g bácskai 342.50-352.50, 2-es bácskai 322.50-332.50, 5-ös bácskai 302.50-312.50, 6-os bácskai 277.50-282.50, 7-es bácskai 262.50-277.50, 8-as bácskai 287.50-215. Korpa bácskai és szerémi jutasszákokban 182.50-185 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, márc. 2. Határidőüzlet: Buza októberre 26.41-26.60, márc. 26.47-26.48, márciusra 25-24.98, zárlat 25-25.95, májusra 25.87-25.98, zárlat 25.88-25.89, Rozs októberre 24.06-24.15, zárlat 24.12-24.13, márciusra 24.15-24.20, zárlat 24.17-24.19, májusra 24.92-24.04, zárlat 23.94-23.95, Tengeri májusra 28.91-28.98, zárlat 28.92-28.93, júliusra 28.86, zárlat 28.87-28.88, Készárúpiac: Buza 25.25-25.33, telkarményarpa 25.50-26, kőles 27-27.50, tengeri 28.15-29.15, korpa 19-19.25, rozs 23.10-23.20, sörárpa 26.25-27.50, zab 25-25.85.

Chicago terménytőzsde, márc. 2. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (125) 125 háromnegyed, május (130 egyenylead) 130 háromnegyed, július (132 háromnegyed) 133 és fél, Tengeri március (96 és fél) 96 háromnegyed, május (100 háromnegyed) 101, július (103 ötnyolcad) 103 háromnegyed.

Winnipeg terménytőzsde, márc. 2. Középarfolyamok: Buza május (132 egyenylead) 132 egyenylead, július (133 hétnyolcad) 133 hétnyolcad, október (132 háromnegyed) 133.

Liverpool terménytőzsde, márc. 2. (Zárlat.) Buza március (9 sh 0 és fél d) 9 sh 0 háromnegyed d, május (9 sh 3 ötnyolcad d) 9 sh 4 d, július (9 sh 6 és fél d) 9 sh 6 hétnyolcad d.

HIREK

— Kinevezték Vrsac polgármesterét, Vrsacról jelentik: A tartományi főispán előterjesztésére Vrsac város polgármesterévé Jovánovics Szvetolikot, Vrsac eddigi polgármesterét nevezték ki. Jovánovics kinevezése osztatlan örömet keltett a város polgársága körében. Rövidesen sor kerül a képviselőtestület kinevezésére is.

— A noviszadi mezőgazdasági szövetség közgyűlése. Noviszadról jelentik: A noviszadi mezőgazdasági szövetség március 3-ikán reggel nyolc órákor az egyesület helyiségében tartja évi rendes közgyűlését.

— Személyi változás a vrsaci vasúti osztálymérnökség vezetésében. Vrsacról jelentik: A közlekedésügyi miniszter saját kérelmére nyugdíjazta Franek Alfréd vasúti felügyelőt, a vrsaci vasúti osztálymérnökség főnökét. Helyébe Molnár Aladár főmérnököt nevezték ki.

— A beogradi katonai akadémia növendékei Noviszadon. Noviszadról jelentik: A beogradi katonai akadémia növendékei szombaton Noviszadra rándultak, ahol megtekintették a katonai repülőteret. A katonaiskolások a délutáni vonattal visszautaztak a fővárosba.

— Massaryk csehszlovák köztársasági elnök súlyos beteg. Prágából jelentik: A csehszlovák politikai helyzet nyugtalanítónak hatnak azok a hírek, amelyek Massaryk köztársasági elnök betegségéről terjedtek el. Az elnök néhány nappal ezelőtt meghűlt, de láza nem volt. Most azonban állapota rosszabbodott. Prága a legnagyobb aggodalommal várja a Massaryk állapotról a Hradzsinból érkező híreket, mert Svénia miniszterelnök még mindig betegeskedik és rajta kívül nincs megfelelő jelölt a köztársasági elnökségre.

— Adományok a szubotical nyomorgók javára. Szombaton a következő adományok érkeztek a szubotical nyomorgók segélyezésére: Dr. Blum László 30, a munkásbiztosító intézet tisztviselői 770, özvegy Malagurszki Albené 150, Kalmár Imre (Bácska-Topolca) 500, Kmec András (Pálics) 100, Somogyi Gyula 50 dinár.

— Jelmezes purimból a szubotical Lloydban. A szubotical Hakoach március 23-ikán a Lloydban jelmezes purimbált rendez. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Az államtanács megsemmisítette a noviszadi gimnázium egyik tanárának előléptetését. A közoktatásügyi miniszter még 1927. december harmincegyedikén előléptette Várady A. Kálmán noviszadi főgimnáziumi rajztanárt a második kategória második csoportjából az első kategória negyedik csoportjába. Várady A. Kálmán még jóval a háború előtt Budapesten középiskolai tanári oklevelet szerzett és 1911-ben elvégezte a képzőművészeti főiskolát és rajztanári oklevelet is szerzett. A magyar közoktatásügyi miniszter még ugyanebben az évben kinevezte Váradyt a noviszadi állami főgimnáziumhoz rendes középiskolai tanárnérrá és a nyolcadik rangosztályba sorozta be. 1920. november 20-ikán Várady A. Kálmán tanárt királyi dekretummal kinevezték a noviszadi főgimnáziumhoz, mint rajztanárt és a gimnázium magyar tagozatában kapott beosztást. Váradyt a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Öjelsége 1927. december 31-iki kelettel az első kategória negyedik csoportjába léptette elő és ezalkalommal a hetedik rangosztályt kapta. A miniszter ugyanis, hivatkozással az állami hivatalnokokról szóló törvény hatodik szakaszára, Váradyt, mint olyan középiskolai tanárt, akinek középiskolai tanári oklevele vagy ezzel egyenrangú képesítése van, az első kategóriába sorozta be. A miniszter határozatát azonban valaki megfélebbezte az államtanácshoz, amely az előléptetést megsemmisítette és Várady tanárt visszahelyezte a második kategória második csoportjába. Hasonló eset történt már Noviszadon. Az államtanács ugyanezzel az indoklással megsemmisítette Pummer Vilma noviszadi léánygimnáziumi tanárnő előléptetését és visszahelyezte az előző fizetési osztályba.

Az óvszandék 6-os bevált

TEMPEL

gyógyforrás vize egyúttal a legköltségteljesb utalás is te költségesen gyógyulást vánsz. Borsz keverve a Tempel-víz széndioxidot fűvel szegítet. Felhasználás: a Tempel-víz az előhőelmosás hatékony keveréke. Mire gyógyulni ott alkalmosak, ahol a gyógyforrást kell közelebbíteni a máj, vese és a hólyag megbetegedéseitől.

Mint gyógyvíz előrendő hatása ideált GYOMORFEKÉLY, GYOMORHURUT esetében, valamint mindennemű anyagcsere betegségnél az orvosilag is ajánlott

STYRIA

forrás vize.

A legelső és a legújabb gyógyanyagot tartalmazza a

DONAT

gyógyforrás vize, amely gyógyhatásával minden más gyógyforrást felülmúl. Kiváló hatású epelítőszer, emésztőerőt és szorulatot, de utóérhetően a Donat-víz hatása csodái és aranyárny.

Kérjen receptet: szlovén (Rohitsch-Sanatorijum) érvényesítet orvosi palackokban minden éteremben és élelmiszerboltokban. 1020

— Meg akart halni egy tízennégyes leány, mert szülei nem engedték el a hába. Oszijekről jelentik: Izgalmas jelenet játszódott le szombaton délelőtt Oszijeken, a Dráva partján. Egy vézna termetű tízennégy éves leány a parttól, melőlött még a közelben tartózkodók megakadályozhatták volna, beszaladt a Dráva Jegeré és addig futott, míg a jég leszakadt alatta. A partonállók először azt hitték, hogy csupán gyerekesnyiról van szó és csak akkor futottak a leány után, amikor az többszöri figyelmeztetésre sem állott meg. A leány a jeges vízben pillanatok alatt elmerült, de a halásznoknak önfeláldozó munká árán sikerült kimenteniük. Eszméletlen állapotban vitték kórházba, ahol később magához tért és kilehelte: hallgami. Elmondta, hogy Hutter Regimánát hívják, tízennégy éves varróleány és öngyilkosságot akart elkövetni, mert szülei nem engedték el a hába.

— Pincérből és italkállitás Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi pincérek március 7-ikén bált rendeznek, amelynek keretében bor, sör, likőrkállitás lesz, továbbá bemutásra kerül a terítés művészete.

— Megkezdtek a városi zárszámadások revizióját Noviszadon. Noviszadról jelentik: Sztojánovics Ilja tartományi főszámvevő és Szekics Jován, a noviszadi Mesna Kontrola főnöke, szombaton megkezdte a városi zárszámadások felülvizsgálását. A reviziót 1920-tól kezdődőleg adják meg és így az néhány napot fog igénybe venni.

— Vasárnap nyílik meg a szubotfői Napközi Gyermekotthon. A Munkásság által létesített Napközi Gyermekotthon, amelyben már néhány nap óta több szegény gyermek elhelyezést talál, vasárnap, március 3-ikán délelőtt 11 órakor nyitják meg ünnepélyesen az evangélikus templom mellett levő Carica Milica-óvoda helyiségében.

— Elkészült az új közoktatásügyi törvény. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszterium elkészítette az új közoktatási törvényjavaslatot. Ez a törvény a tanárok és tanítók fizetési javításáról és a tanszemélyzet nyugdíjnyújtásáról is intézkedik.

— Nem létező földet adott el két áldobrovoljac. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szombaton tárgyalták Agbaba Bogdán és Radosevics Dimitrije sztepanovicsévi földművesek büntnyét. Azzal vádolta őket az ügyészség, hogy Hartán Pál és Mladki Jován gazdálkodók előtt dobrovoljacoknak adták ki magukat és nem létező dobrovoljac parcellákat kénáltak eladásra. Az ügyet meg is kötötték és az eladók kétezeröt száz dinár előleget is felvették. A bíróság Radosevicsét és Agbabát hat-hat havi börtönrre és ezer-ezer dinár pénzbüntetésre ítélte. Az elítéltek mégnnyugodtak az ítéletben, míg az ügyész súlyosbírást írt felbezzett.

— A bolgár kormány átnyújtotta az S. H. S. kormányának a jugoszláv-bolgár kereskedelmi szerződés tervezetét. Beogradból jelentik: Vakarelszki beogradi bolgár követ átnyújtotta a külügyminiszteriumnak a jugoszláv-bolgár kereskedelmi szerződés tervezetét. A külügyminiszterium a szerződés tervezetet átadja tanulmányozás végett a kereskedelmi miniszteriumnak és ez a tervezet fog alapul szolgálni a megindítandó jugoszláv-bolgár kereskedelmi tárgyalásokhoz.

— Súlyosra fordult Chaplin állapota. Newyorkból jelentik: Charlie Chaplin állapotában súlyos fordulat állott be. A kiváló filmszínész huzmérgezéséhez súlyos náthához járult, amely az orvosok véleménye szerint egyre közeledik az agyvél felé és agylázra is válhat. Newyork leghíresebb professzorai felhívva örködnek a világhírű filmszínész betegyva mellett.

Fagyás hütykők

a lábón és a kézen szoktak témadni. Először vöröses-lila foltok jelennek meg, amelyek, ha elhanyagoljuk őket, fájdalmas sebekké változnak. A fagyás hütykők legbiztosabban úgy távolíthatók el, hogy veszünk kb. 3 liter forró vízből köbfüsdöt, amelybe egy evőkanál Szent-Rókus lábsót hintünk. A hütykős testrészt 20 percig áztassuk ebben a fürdőben, dörzsöljük be aztán azt tiszta vazelinnal és kötözzük be egy puha, finom kendővel.

A Szent-Rókus lábsó hetenkint egyszeri használata megakadályozza a fagyás hütykők képződését.

Egy nagy esomag Szent-Rókus lábsó 16 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

A tél utolsó fagyperiodusa vége felé közeledik

A bécsi meteorologiai intézet jóslása szerint vasárnap megkezdődik az általános olvadás — Középeurópában nagyobb a hideg, mint északon

Pénteken egész Középeurópában lehült a levegő és az a furcsa helyzet állt elő, hogy épen Európa északi részén van a legmelegebb. Svédország északi részén például egyáltalán nincsen fagy, míg Svédország déli részén —19 fok alá süllyedt a hőmérséklet. Észak-Oroszországban —3—4 fok a hideg, míg Délnyugat-Oroszországban, Kiev környékén —20 fokra süllyedt a hőmérő higanyoszlopa.

Míg északon ilyen enyhe az idő, addig a délebbre fekvő területeken, Közép- és Nyugat-Európában péntek óta pár fokkal hidegebb lett a hőmérséklet.

Rohamosan emelkedik a Száva vízállása

Beogradból jelentik: A Száva vízállása rohamosan emelkedik és a partvidéket komoly árvízveszedelem fenyegeti. Néhány nap alatt

Jesenovci központjánál 66 centiméterrel 478 centiméterre, Mitrovicánál pedig 24 centiméterrel 214 centiméterre emelkedett a víz állása.

A folyó egyes szakaszain már kilépett medréből és egy helyen az áradás három ezer méter magas épületet sodort magával.

Tavaszi idő várható

Mint Bécsből jelentik, szombatra Bécsben is lehült a levegő. A esütőrtök éjszakai —12 fok hőmérséklet után pénteken délel —16 és szombat reggel —15 fok volt a hideg Bécsben. Az osztrák meteorologiai intézet szerint azonban

a harmadik fagyhullám már a vége felé közeledik és az idei tél utolsó fagyperiodusa volt. Amely után most már megkezdődik a tavasz.

A prognózis szerint az olvadás megindulása vasárnapra várható.

— Külpolitikai előadás Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi népegyetem felkérésére Jovánovics Jován volt külügyminiszter szombaton nagy érdekességű külpolitikai előadást tartott a Mattea helyiségében. A nagyszámú közönség meleg ünneplésben részesítette az előadót.

— Terjed a kínai nacionalista kormány elleni lázadás. Londonból jelentik: Sanghaji jelentés szerint a kínai nacionalista kormány ellen szított lázadás Pekingre is áterjedt. A felkelők és a kormánycsapatok között pénteken nagy uccai harc fejlődött ki, amelynek során sokan elestek és még több volt a sebesültek száma. A nacionalista kormány Pekingben kihirdette a hadállapotot és újabb csapatátásokat küldött a déli tartományokból a lázadók ellen.

— Támadás az országuton. Noviszadról jelentik: Horvát András gazdálkodó a vajszkai országuton ismeretlen tettesek megtámadták és olyan súlyosan bántalmazták, hogy agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett. Órákkal később találtak rá vérbe-fagyva az országuton és beszállították a noviszadi közkórházba. Felgyógyulásában nem bízunk az orvosok.

— Megkezdtek Párisban Blumenstein bankár büntnyének tárgyalását. Párisból jelentik: A hadikölcsönkötvények hamisításával vádolt Blumenstein bankár ügyének fő tárgyalása szombaton délelőtt kezdődött. Az ügynek hatvannegy vadlotta van, de a fő tárgyaláson csak tízennyolcan jelentek meg közülük. A vádlottak padja azonban így is szűknek bizonyult és a vádlottak egy része a közönség padsoraiban helyezkedett el. Az elnök kihirdette a tárgyalás rendjét. Eszerint az első két nap a vádlottakat hallgatják ki, a harmadik nap a tanúk következnek, a negyedik nap az ügyészség, az ötödiken pedig a védők mondják el beszédeiket. A szombati tárgyaláson megkezdtek Blumenstein kihallgatását. Blumensteinnek, mint ismeretes, magyar hadikötvényeket csempésztek ki Párisba és ott lebélyegezték azokat.

— Silliret téltak az osztrák Nemzeti Bank zárszámadásán. Bécsből jelentik: Péntek délután az Osztrák Nemzeti Bank épületének egyik ablakpárkányán három fiatal ember akatátástkát talált, amely tömve volt bankjegyekkel. A három fiatal ember meg sem nézte, hogy mennyi pénz van benne, hanem azonnal a rendőrségre vitte a táskát, ahol azután megállapították, hogy a táskában 81.000 silling bankgy van. Félóra múlva már jelentkezett a táská három tulajdonosa, egy iparvállalat három tisztviselője, akik bérüzletésekre vettek fel a bankban a nagy összeget. Az akatátástkát véletlenül felejtették az ablakpárkányon, mikor autó után szaladtak. A három becsületes megtaláló még a törvényes öt százalékos jutalomdíjról is lemondott, ami pedig több mint négyezer silling lett volna.

Budapesten a pénteki —6 fok hideggel szemben szombat reggel —10 fok hideg volt, ami azonban délre —5 fokig enyhült. Debrecenben —12 fok hideg volt szombaton és a leghidegebb Sopronban volt —14 fokkal. Prágában az éjszaka —22, reggel —20, Varsóban —21 illetőleg —18, Lembergben —29, illetve —22, Párisban —5, Strassburgban —10, Berlinben —7, reggel —5, Breslauban pedig —24 és reggel —22 fok hideget mértek. Londonban is hidegebbé vált az idő és a pénteki —5 fok után szombaton —7 fokot mutatott a hőmérő. A Rivierán enyhe az idő és Nizzában szombaton plusz 9 fok meleg volt. Milánóban azonban az éjjel —3, reggel —1 fokot mértek. Rómában plusz 3 fok meleg volt, míg Szófiában még —12 fokos hideg van. Egész Görögországban még igen zord az időjárás és a Strumica áradása nagy károkat okoz.

Pusztító viharok Franciaországban és Triest környékén

Párisi jelentés szerint pénteken egész Provenceban nagy vihar tombolt. Az orkán igen nagy károkat okozott. A szélvihar fákat szakított ki, telefon- és táviróoszlopokat döntött le és eltorlaszolta a síneket. A Rhone-völgyében is mindenütt nagy károkat okozott a vihar. Az orkán a tengeren is dühöng és megbénítja a hajóforgalmat.

Mint Triestből jelentik,

Triestben és környékén, valamint az Isztriai félszigeten pénteken nagy hóra dühöngött.

A vihar a triestyi kikötőben teljesen megbénította a forgalmat. Több hajó elszakadt horgonyáról és a parthoz ütődött. A viharban egy jugszláv hajó is súlyosan megsérült. Nagy károkat okozott a hóra a városban is, így többek közt leszakadt a triestyi pályaudvar ívetetője, az uccákön pedig a szél ereje több embert a földhöz vágott.

— Bernard Shaw influenzában súlyosan megbetegedett. Londonból jelentik: Az Európászerte pusztító influenzajárvány Londonban is egyre nagyobb méreteket ölt és pénteken Bernard Shaw is megbetegedett. A világhírű író megbetegedése barátai és hívei között óriási aggodalmat kelt, annál is inkább, mert Bernard Shaw már nyolcvan éves. Az orvosi jelentés szerint Shaw állapota rendkívül súlyos. A kiváló író villáját a kíváncsiak és érdeklődők százai veszik körül, akik aggodalommal várják Bernard Shaw állapotáról az újabb híreket.

A száj- és garatüreg

a legvédelemesebb út, amelyen keresztül a kórokozók testünkbe juthatnak. Kévéházakban nátha, influenza és a torok betegségei ellen legbiztosabban a kellemes íű Dr. WANDER-féle

ANACOT-PASTILLÁK

8 Állandó használata által védekezhettek.

— A noviszadi négyzetek teadélutánja. Noviszadról jelentik: A szerb jótékony négyzet március 3-ikán, vasárnap teadélután rendez a Szlobodában. A teadélutánon értékes perzsaszőnyegot árvereznek el. — A zsidó jótékony négyzet március 10-ikén délután négy órakor rendezi táncpal kapcsolatos teadélutánját a Szloboda helyiségében.

— A kisgyermek halála. Noviszadról jelentik: Gyurisics Milán soffőr múlt év március 28-án autójával elgázolta Helfrich Mariska négyéves kislányt, aki sérüléseibe belehalt. A noviszadi törvényszék szombaton felmentette a soffőrt, mert nem látta be igazoltnak, hogy a halálos szerencsétlenségért őt terheli a felelősség.

Figyelem! Senkinek sem szabad a mai lapban megjelent a Schicht-féle Radion-hirdetést figyelmen kívül hagyni. Hálás lesz nekünk, ha a Radion kiváló tulajdonságairól meggyőződést szerez.

— Nyugdíjazott tanítók. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter Radulov Katica és Letica Zsófia panaszvevői tanítónöket és Maresükkö Albert mramoraki tanítót nyugdíjazta.

— Tűz a novifutogi háztartási iskolában. Noviszadról jelentik: Szombatra virradó éjszaka tűz ütött ki a novifutogi háztartási iskolában. Az egyik alkalmazott a padláson levő vízvezeték csöveket lámpával akarta felolvasztani, a lángok azonban belekaptak a padlászgerendába és rövid idő alatt az egész épületen szétterjedtek. A tüzet csak nagy nehézségek árán tudták lokalizálni. A kár jelentékeny.

MEGÁLLÓHELY

MINDEN KÜLÖN ÉRTESÍTÉS HELYETT ismét beköszöntött a jégbehűtött időjárás. Tegnapelőtt lehullott a hó, amelyet pedig végleg elpárolgaltunk már a hamisuzájú déli nap kacér ölelésében. Lehullott és fehérre festette a háztetőket, feketére a jövedőt. A télikabátot, amelyet már leánykedve tartunk szélesre, dideregve szorosra gomboltuk ismét, ablakunk szemét kiszúrta a jégfátyol és az optimisták szegyenkeze rakták vissza a naftalimba az átmeneti kabátokat.

— Pardon, tévedés. Vissza az egész. — Az egészek csak a szánások örültek. A szánások a legutóbbi napokban már csak becsületből vonszoltatták járműveiket az olvatag kocsiútjában, mert szánutól szó sem volt már. Az ember direkt megszánta ezeket a szánokat, ahogy nyugtek és surlódtak, a csengőjük is olyan szomorúcsán csöngett, profiora csak, mint a közgyűlésen.

De most az egyszer bejött az idő az uccáukba. Igaz, hogy a miénkbe is bejött. Nincs az a kísértés, amelyiken olyan könnyen el lehetne csuszni, mint egy ilyen vilán higitott és csuszával veszélytelenített gyalogjárón. Különösen, ha a serdülelen, de vidám ifjúság koresolya és futballpályát is rögtönző a gyaloglás nemes célját szolgáló aszfaltosíkon.

A sarkon történt tegnap az első bukás a tél reprice óta. Terjedelmes térfogatu néni volt az áldozat. A néni szatyrot cipelt, a szatyorban pedig valóságos élő liba árgaskodott zöldességfélekkel és kerfi veteményekkel körítve. Biztos a piacról vonult hazafelé a néni, a libát meg talán ünnepi lakomára szemelte ki a piacon. Sajna a dolog nem ment ilyen simán, mert a néni viszont simán ment. Tükörsimán. Direkt egy jégpálya jutott osztályrészül a néninek, aki — mi telhetett tőle — elesett. Tíz óra huszonöt perc volt, amikor az obligát sikoltással szabályosan hanyattvágódott szegény. A szatyor a libával széles ívben repült ki messze a kocsiút közepére.

Tabló. Közönség. Jajveszékélés.

— Derekam raj, derekam raj — sikoltotta a néni, aki derekasan megüthette a derekát.

— Emelők már, a szentségit — vélte egy bácsi és szigorúan nézett végig a fiatalabb korosztályon.

— Hooo... hooo... — fohászzkodott neki a buzdítóra két inas és erőteljes rántással lábra állították az áldozatot.

A károsult most nézett csak körül. Szentnáriaisten a liba — hadarta vészesen mindiárt a következő pillanatban. A liba, ugvantis, amely a gondviselés kezelméből így amnesztiát nyert, gyors léptekkel távozott a tett színhelyéről. Mire észrevettük a dolgot, nyugodt léptekkel eltűnt a balfeleken.

Izgalmas üldözés kezdődött.

— Liba te, liba te... — próbálták visszacsalogtatni a naivabb lelkeket. Egy ifju viszont laszót ajánlott.

— A vadnyugaton is így fogják — jelentette ki.

A szökevény közben újból feltűnt a láthatáron. Többen üldözőbe vették, de a liba futott, mint egy női staféta. Percenk teltek el az idegekre menő hairszaban, a boldogtalan baromfi végül is minden látható ok nélkül elfordult. Égnek emelte a balláhát, mint egy sárka zsebkendőt.

— Megadom magam.

Ót is elérte a végzete. Szegény liba, eleszott egy narancshéjon.

(de. jó.)

Féll és színházi nyakgyógyók, ridikül-ujdonságok olcsón beszerezhetők Balog Lina cégnél, Szubotica.

— **Adományok a sztaribecsei inségakcióra.** Sztaribecseiről jelentik: A sztaribecsei jótékony nőgyűlés a szegényházból ingyen konyhát rendezett be, ahol ma már több mint ezer szegény kap ebédet. Az inségek akció részére a következők adakoztak pénzbeli és természetbeni adományokat. Pénzbeli adományok: Özvegy Vissy Károlyné 2000, özvegy Apfel Ignácné 200, Jung Antalné 100, Népbank 100, Vojtha Jánosné 50, özvegy Sztrlich Kálmánné 30, Osztrogonác Ferencné 50, Osztrogonác Sándorné 50, Komáromy Istvánné 100, ifjabb Vécsy Károlyné 50, Kiss Jánosné 20, N. N. 20, Antók Anna 10, dr. Zelenay Miklósné 100, Eisele András 10, ifjabb Gerber Nándorné 500, dr. Gombos Dezső 1000, Gergely Mihály 20, Mikula Jánosné 20, Vécsy Gézáné 100, Komáromy György 200, özvegy Wéber Miklósné 100, Magyar dalkör 500, Kisgazdakör 200, Börcsök Pál 100, dr. Draskóczy Edéné 100, N. N. 100, Magyar Népkör 200 dinár. Természetbeni adományokat adtak: Szmik Gyuláné, dr. Galambos Ferenc, Brankovics Gyuláné, Katona István, N. N., Mikula Nándor, Bálint József, dr. Buzogány Mátýásné, Zsótér Andor, Komáromy Istvánné, Gortva Péterné, Gortva Károlyné, Buzogány Józsefné, özvegy Szonomár Istvánné, Petrányi Ferenc, özvegy Szonomár Elekné, Komáromy Mihály, Sörös István, Kisgazdakör, Szabó András György, Komáromy Józsefné, Buzogány Józsefné, Szonomár István, Eisele-teigvár, Vissy Károlyné, Sági Lajos, Megyeri Illés, N. N., Gyarmathy Loriska, Brankovics Sándorné, Börcsök Pál, Brankovics Ella, özvegy Brankovics Istvánné, Komáromy Jánosné, Bogdánovics Zsivkó, Alexy Kornél.

— **A noviszadi sakkbajnokság.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakkör elsőosztályú játékosai bajnoki mérkőzésének pénteki fordulóján Vidor elnézés következtében elvesztette játszmáját Szabadossal szemben, a Lipkovics-Rosenberg játszma pedig remis lett. A többi játszma függőben maradt. Farkas kilépett a további küzdelemből és így a többi játékosot megfosztották a Farkassal szemben nyert játszmák pontjától. A mérkőzés helyesbített eredménye eszerint a következő: Kulzsinszki 7, Vidor 6, Rosenberg és Szabados 5 és fél, Csányi 5, Lipkovics 4 és fél, Iljics 3, Gergler 2 és fél, Löbl 2, Schmidt 2, Rajkovics és Trankoni 1 és fél. Szombaton Csányi-Rosenberg, Lipkovics-Iljics és Rajkovics-Tarkoni játszmák kerülnek eldöntésre.

Perzsa szőnyegek soha többé nem létező kedvező árait használja ki, vételkényszer nélkül tekintse meg Aleksandrova utcán, Korzó-cukrászda mellett.

Pénzes társat keresek

egy elsőrendű engros gyári-képviselőt továbbvezetésére, zagrebi székhellyel cea,

1 millió dinár betéttel

Vevőkör és cea. 40% jövedelem garantálva

Ajánlatokat „HASZON” jellegre a kiadóba kérek

— **Elítélték egy leányzöktető zsabalyi kereskedőt és négy társát.** Noviszadról jelentik: A noviszadi államügyészség vádat emelt Krnyetin Jovan zsabalyi kereskedő, Krnyetin Szilvko, Krnyetin Zdravko, Krnyetin Milorád és Csonkics Zsarkó zsabalyi földművesek ellen, hogy Krnyetin Jovan felbujtására Zsabalyon 1923 november 17-ikén elrabolták Bozsín Jovanika vagyos tizenhétéves zsabalyi leányt, akit egy kocsiira dobtak és elvittek Krnyetin Jovan szrbobrani szállására, hogy ilyen módon kényszerítsék Bozsín Jovanika szüleit arra, hogy beleegyezésüket adják a házassághoz. A vádlottak azzal védekeztek a noviszadi törvényszék múltévi május 2-ikán megtartott időfárgyalásán, hogy a leány beleegyezésével történt a szöktetés és leányrablás. Ennek ellenére a törvényszék Krnyetin Jovánt és Szilvokót két-kétévi fegyházra, Krnyetin Zdravkót és Csonkics Brankot egy-egy évi fegyházra és Krnyetin Milorádot hathavi fegyházra ítélte. A felelősségi bíróság dr. Gyurgyev Bosko felelősségi bírósági alelnök tanácsa pénteken helybenhagyta az ítéletet.

— **A topolai zsidó nőgyűlés bálja.** Az újjáalakult topolai zsidó nőgyűlés március 9-ikén tartja első bálját a Kaszinó helyiségeiben. A bál iránt nagy az érdeklődés.

EREDETI FRANCIA

VALDA-PASZTILLA

a köd minden káros hatása, valamint a légzőszervek minden betegsége ellen. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

— **Tanítói áttelezés, Beogradból** jelentik: A közoktatásügyi miniszter Sztarcsevics Velisláv loki tanítót Padejra helyezte át.

— **Kinevezték Malidjós község előjáróságát és képviselőtestületét.** Malidjósról jelentik: A bácskai tartományi főispán kinevezte Malidjós község előjáróságát és képviselőtestületét. Az előjáróság tagjai: Gyukics Milos jegyző, Sipos Richárd bíró, Nagy Antal albíró. A képviselőtestület tagjai: Horváth József, Fabó József, Hegyi Pál, Dudás Pál (bódi), Csabai Mihály, Nagy István, Varnizsa Simon, Pecze Ferenc, Csabai Béla, Mátyus Mihály, Nagy István, Kiskovács Pál, Tóth Mihály, Karna Mihály, Varnizsa Pál, Abraham Dávid, Horváth Vince, Papp András, Mokány János, Jáni Dezső, Benkó Antal, Fabó Pál, Mo'nár István, Gyurics Zsivka, Faragó István, Sági József, Varga József, Tóth István (asztalos), dr. Tóth Árvai Márk, Papp János, Firány Pál (füszeres), Malkacsi István, Rakoncka Gergely, Odobrina Péter, Pintér Károly, Szőke Ruffi, Balog Kornél, Fodor Elek, Mátyus Péter, Fodor Mihály, ifj. Csernics Dániel, Pintér Illés, Tóth János (buger), Tóth József (fogtövi), Hadnagy István, Pál György. A képviselőtestület hódoló táviratot küldött öfelségének és a kormánynak, valamint a tartományi főispánnak is. Az újonnan megválasztott képviselőtestület ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szegények segélyezésére gyűjtőbizottságot alakítanak.

Férjhezmennek

feltétlen intelligens, 45 év körüli uriemberhez, aki németországi világfürdőben kitűnő forgalmu és nagyjövendelmű panziómat velem együtt közösen vezetné, nekem szerető férjem, gyermekemnek jószágos apja lenne. Elvált, igen intelligens, üzletszerető, agilis uriaszony vagyok 14 éves leánykával. Németnyelvű leveleket a »Beesület mindenekfelett« jellegre a kiadóba kérem. 1940

— **Kara Mihály kiállítása.** Rég nyilvánult meg Szubotican művészi esemény iránt olyan nagy érdeklődés, mint amilyen Kara Mihály nagyváradi szobrászművész kiállítását kíséri. Egy héttel ezelőtt nyílt meg a reprezentatív kiállítás a Beograd-szálló emeleti különtermében és azóta napról-napra fokozódik a közönség érdeklődése. A kiállítás értékes anyagáról, egy a szobrokról, mint a grafikai művekről a legnagyobb elragadtatás hangján beszélnek a kiállítás látogatói és a siker legjobb bizonyítéka, hogy a művészt már elhalmozták megrendelésekkel és a kiállított képek közül is már igen sokat vásároltak meg. Az általános érdeklődésre való tekintettel a kiállítás még néhány napig megtekinthető, naponta délelőtt 10—1-ig és délután 4—8 óráig, belépődíj nélkül.

— **Két dinár miatt összeszurkálta a barátját.** Cszejekről jelentik: Bandics Jóco oszjeki fiatalember két dinár miatt összeshurkálta barátját, Kugler Sándorral, aki előrántotta bicskáját és többször Bandicsra szurt. Kuglert letartóztatták.

— **Két cigány és egy láda cukorka.** A szubotical törvényszéken szombaton tárgyalta a Pavlovics-tanács a lopás büntetével vádolt Dimovics Mátó és Dimovics Lázár alekszandrovói sátoroscigányok bűnügyét. A vád szerint a két cigány 1926 január 20-ikán az alekszandrovói vasúti állomáson feltört egy tehervonatot és ellopott onnan egy ládát, amelyben harminc kiló bonbon volt. A két cigányt a hatóság kezebe, de ismeretlen helyen tartózkodtak. Mult év december hó végén megtalálták és letartóztatták őket. Szombaton tartották meg ügyükben a főtárgyalást. Dimovics Mátó elsőrendű vádlott amikor meghallotta, hogy egy láda cukorka ellopásával van vádolva, sürri hajlongások között kijelentette, hogy azt sem tudja, mi a cukorka. Majd elmondotta, hogy január 20-án reggel ő és Dimovics Lázár korán reggel elindultak Alekszandrovóba, hogy ócska vasat vásároljanak. A vasúti töltés mentén Alekszandrovó és Szubotica között egy ládát találtak, amely le volt szegyezve. Felvették a ládát és kezdték vinni, de egy vasutas utánuk kiáltott, hogy azonnal tegyék le a ládát. Letették és elmentek. Hogy mi volt a ládában, nem tudják. A másodikrendű vádlott hasonlóképpen adta elő az esetet. Baka János tanu elmondotta, hogy a kérdéses időben több emberrel jeget tört a réten. Láttá, amikor korán reggel két cigány kijött a sátorból és az egyiknek pokróc volt a kezében. Hogy a vádlottak voltak-e, nem tudja, mert meg sötét volt. Negyedórával később a két cigány visszajött és hoztak valami tárgyat pokrócba burkolva. Amikor egy vasutas rájuk kiáltott, hogy tegyék le amit visznek, ledobták egy ládát és elmentek. A bíróság bűnösnek mondotta ki a két cigányt idegen vagyontárgy el tulajdonítása kísérletében és három-három havi fegyházra ítélte őket. A vizsgálati fogságot fentartották ellenük.

A szubotical zsidó Patronázs Egyesület folyó évi március 6-ikán, szerdán délelőtt 11 órakor a »Gyermek-Otthon«-ban (Zrinjski trg 23.) rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: alapszabálymódosítás. A vezetőség kéri a t. tagokat, hogy a közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Embriók voltunk s csak aztán lettünk nagyvá
ÁGNES krém ez utat mind megspórolál

Weismüller mégis profi lesz? Newyorkból jelentik: Hosszu hónapok óta folyik a találgatás az egész világsajtóban, hogy elfogadja-e Weismüller a japánok ajánlatát és vállalja-e a japán uszók trenirozását? Egy amerikai lapban most érdekes cikk jelent meg erről a kérdéssről. Ez a közlemény jól informált forrásra hivatkozva bejelenti, hogy Weismüller profi lesz. A hír alaposágában az amerikaiak nem kételkednek és most már el vannak készülve arra, hogy világhírű uszójukat elvesztik. Weismüller amatőrségének megszűnésével az előtérbe nyomulnak Bárány István magyar uszóbajnok esélyei a losangelesi olimpiáson.

A száj- és garatüreg fertőtlenítésére.

A benyomuló kórokozókat a Panflavin-pasztillák megsemmisítik. Orvosi tekintélyek torokgyulladás, meghűlés és a spanyolnátha elleni védekezésre állandóan rendelik.

A fent ábrázolt eredeti csomagolásban minden gyógyszerárban kaphatók.

Hirdetéseinkre jobban kell figyelni!
Mindennap olvasva, be fogja majd látni:
Ha a PYRAM-pasztát cipőjére keni,
Cipője tükrére nem kell soká várni!

— Sajtóvétségért elzárásra ítélt orvos, Noviszadról jelentik: Dr. Veres Vladimir sztarapazovai orvos a Vidovdanban Opavszki Samkoról sértőhangú cikket írt a sztarapazovai választások alkalmából, amely miatt a noviszadi törvényszék sajtó után elkövetett becsületsértés miatt 1500 dinár pénzbüntetésre ítélte. A felelbiteli bíróság dr. Gyurgyev Bosko tanácsa pénteken az ítéletet megsemmisítette és az orvost tízenöt napra elzárásra ítélte.

— A SzAND-pályán lesz a Korhec-sorsolás, Korhec Gyula szubotjai szalámi- és hentesáruháros üzleteinek nagyszabású sorsolási akciója befejezéshez közeledik. A sorsolás március 10-én, jövő vasárnap délután fél kettőkor lesz és a várható nagy érdeklődésre való tekintettel a sorsolást a SzAND Palicsi-úti futballpályáján eszközlik. Matijevics Sztipán királyi közjegyző közreműködésével. A sorsolást íránt, tekintettel a nagy értékű nyereményekre, az egész városban általános nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Nem lesz szüksége többé szódabikarbónára, ha a bort *Tempel* rohicsi savanyúvízzel keveri, minthogy ez a kitűnő ásványvíz semlegesíti a gyomorsavat, lekötöti a borsavat és ezzel elejét veszi azoknak a káros hatásoknak, amelyeket a bor a gyomorra és belekre gyakorol. A bor nem lesz zavaros és nem veszíti el színét, ha megfelelő mennyiségű rohicsi *Tempel*-ásványvizet kever hozzá.

— Megtérgezték Wrangel tábornok volt szárnysegédét, Prágából jelentik: Wrangel tábornok volt szárnysegédje, dr. Cimbalov Konstantin a napokban Kutna-Hrána csehszlovákiai városa kórházában gyanús körülmények között meghalt. Az orvosok felhívták dr. Cimbalov holttestét és megállapították, hogy a halált arzénmérgezés okozta. Az a gyanu merült fel, hogy dr. Cimbalovot a kommunisták tették el láb alól, mert az utóbbi időben élénk tevékenységet fejtett ki az oroszországi rezsim ellen. Cimbalovot annakidején elfogták a vörös katonák és halálra ítélték. De megszökött és külföldre menekült.

Műkedvelő előadás Petrovoszelón. A petrovoszelói Sport Klub műkedvelő gárdája vasárnap este műkedvelőelőadást rendez, amelyen a »Vén bakancsos és fia a huszár« című népszínmű kerül színre. A darabot Ozgyáni Géza tanító rendezi.

— Felmentettek egy gyermekgyilkossággal vádolt anyát. Oszijekről jelentik: Az oszijekai törvényszék pénteken tárgyalta Markovics Mária huszonkétéves gáncsei asszony bűnperét, akit azzal vádolt az ügyészség, hogy megfojtotta a újszülött gyermekét. A tárgyaláson az anya ártatlanságát hangoztatta és elmondta, hogy önkivületi állapotban feküdt és nem tudja, hogy mi történt a gyermekével, aki, mikor ő magához tért, már halott volt. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentette Markovics Mária-t a gyermekgyilkossággal vádja alól.

Noviszadi zeneszerző új operettje. Noviszadról jelentik: Magyar Zoltán noviszadi zeneszerző, akinek több operettje és népdala aratott már sikert, most készült el újabb operettjével, amelynek címe: »Keleti menyasszony«. A három felvonásos operettnek Magyar Zoltán írta a zenéjét és librettóját is és azt benyújtotta a beogradai operettszínháznak.

— A petrovoszelói szegény iskolás gyermekek felruházása. Petrovoszelóról jelentik: Dr. Stéfelmayer Ádámné, dr. Kiss Imréné és dr. Sáfányi Istvánné akció indítottak a szegény iskolás gyermekek felruházására. Az akció során ötezer dinár gyűlt össze, amelyen ruhát vásároltak és hetvenöt gyermeket láttak el meleg ruhával.

Idegés embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes »Ferenc József« keserűvíz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideg-orvosok véleménye alapján a *Ferenc József* víz használata az agy és a gerincvelő súlyos megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben. 43

Amerikából is jelentik halás vevőink, hogy milyen kiváló eredményt értek el különböző megbetegedéseknél a jóillatú, valódi Feller-féle Elsa-füddel. Nagyon szívesen alkalmazzák ezt a szert görcsök, fogség fájás, nátha, meghűlés esetén, de ópolyan jó eredményt használják nátha, a meghűlés okozta minden betegség, izom- és idegkimerültség esetén is. Az Elsa-füddet Feller gyógyszerész készíti Stubica Donján, központ 185 — Horvátország, ahol ez a csodaszor meg is rendelhető. A legkisebb küldemény 9 próbaüveg vagy 6 kettős üveg vagy 2 különleges üveg és ára postaköltséggel együtt az összeges előzetes bekielődése ellenében 62 dinár. Gyógyszerárakban és szakmabeli üzletekben is kapható, próbaüveg 6 dinár, kettős üveg 9 dinár, különleges nagy üveg 26 dinár.

KÖZGAZDASÁG

Válságos helyzetbe került a jugoszláv külkereskedelem Kongresszust hívnak össze a borpiaic fellendítésére

Vrsacról jelentik: A délbánati borpiaic fellendítésére — mint ismeretes — termelők és a kereskedők részéről nagyarányú akció indult. Az akció vezetői terjedelmes beadvánnyal fordultak a becskerekeli kereskedelmi és iparkamarához, ismertették azokat a módokat, amelyekkel javítani lehetne a délbánati bortermelők helyzetét. A kereskedelmi kamara teljes mértékben méltánvonta a memórádumba foglalt panaszokat és érintkezésbe lépett a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályával, ahol ígéretet tettek a panaszok orvoslására és a bortermelők, valamint a borkereskedők kívánásainak a lehetőség szerint teljesítésére.

A minisztérium leiratában közölte azonban, hogy nem mindegyik kívánásnak lehet eleget, mert többek között annak a kérésnek a teljesítése, hogy a délbánati bor szállítási tarifáját ötven százalékkal csökkentik, jelentékeny veszteséget jelentene az államkincstár számára. Ugyancsak nem tartják jó megoldásnak azt, hogy a csehszlovák sörnek Jugoszláviába és a jugoszláv bornak Csehszlovákiába bevételére vámmentességet biztosítsanak, mert Csehszlovákia így sem szállítja le az engedélyezett sörmennyiséget, a jugoszláv hork pedig a csehszlovák piacon nem versenyképesek. Mint-hogy a jugoszláv bortermelés válságos helyzetét a hivatalos körök is megállapították, a legcélszerűbbnek tartják egy horászati kongresszus összehívását és a kongresszuson határozni azokról a módokról, amelyek alkalmasabbnak látszanak a jugoszláv borkereskedelem fellendítésére.

A kongresszust az eddigi tervek szerint Beogradban tartandók meg.

Némi javulást mutat a vajdasági malmok múlt évi működése

A vajdasági malmok múlt esztendői működéséről szóló statisztikai adatok most készültek el és ezek az adatok némi javulást mutatnak az előbbi évhez képest. Ezt mutatják az egyes nagyobb malmok most megjelent mérlegei. Így a *pancevoí gőzmalom* részvénytársaság egymillió dinár alaptőke és 901.250 dinárnyi tartalékalap és 600.000 dinár kitevő törlesztési-alap mellett 31.187.96 dinár tiszta hasznot mutat ki. Ez az elért eredmény annál jelentősebb, mert a *pancevoí malom* 1927-ben 448.476.38 dinár veszteséggel zárta üzleti évét.

Még kedvezőbb eredménnyel zárult a *kikindai Hengermalom* r.-t. múltévi mérlege. A malom alaptőkéje 1.250.000 dinár és a vállalat 272.000 dinár törlesztési-alap mellett 31.935.04 dinár nyereséggel zárta mérlegét, holott 1927-ben 624.930.70 dinár veszteséget mutatott ki.

A *szombori Hengermalom* r.-t. (1.000.000 dinár alaptőke, 823.750 dinár törlesztési-alap) 1928-ban 29.953.08 dinárral zárta üzleti évét, míg az 1924—1927-ig terjedő időszakban 499.161.59 dinár vesztesége volt. A *szenzál Hester és Tarsa* hengermalom 1.5 millió dinárnyi alaptőkével és 1.211.500 dinárt kitevő törlesztési-alappal, nemkülönben 529.250 dinár tartalékalappal 142.198.31 dinár nyereséget ért el.

Az ismertebb malmok közül csak a *vrsaci Kivületi malom/par* r.-t. zárta mérlegét 305.131.54 dinár veszteséggel. A vrsaci malomnak 1927-ben 768.966.66 dinár vesztesége volt.

Az általános helyzet aránylag kielégítő és ha a tavaszi kivétel kissé kedvezően alakul, remélhető, hogy a vajdasági malmok még előző évi veszteségük jórészt le törleszthetik. A vajdasági malmok helyzetén azonban gyökeresen csak állami segítséggel lehet javítani, mert a malomiparnak szüksége van arra, hogy nemzetközi szerződés megkötésénél különös pártfogásban részesüljön és hogy jelentős szállítási kedvezményeket kapjon.

A kereskedelmiügyi miniszter jóváhagyta a becskerekeli iparkamarai választásokat, Beogradból jelentik: A Trgovinski Glasnik jelentése szerint a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a becskerekeli kereskedelmi és iparkamara elnökének, Jankovics Kosztjának és két alnökének, Málaski Dusánnak és Gyorocs Edének megválasztását.

Tíz nap alatt harmincegy millió dinár vámbevétel. A vámvezérgazgatóság jelentése szerint február 10-től február 20-ig 31.350.220 dinár folyt be a vámhivatalnál. Beograd 6.138.949, Zagreb 6.287.940, Noviszad 5.187.424, Ljubljana 3.755.168, Dubrovnik 2.506.309, Szkopljé 1.692.143, Szplit 782.289 dinárt adott. A vajdasági vámhivatalok jövedelme tehát a harmadik helyet foglalják el. 1928 április 1-től, a költségvetési év kezdetétől, február 20-ig 1.404.657.742 dinárt tesz ki a vámbevétel.

Országos vásár Kátyon és Sajkás-Szveti-Ivánon. Március 9-ikén Kátyon és március 11-ikén Sajkás-Szveti-Ivánon országos vásár lesz. A vásárookra veszmertes helyről mindennemű élel felhaltható.

Árlejtések. Noviszadról jelentik: A petrovaradimi repülőparancsnokság a noviszadi repülőterén létesítendő csatornahálózatra árlejtést írt ki március 27-ikére. — A szubotcai egyedárusítási kirendeltség március 9-ikére árlejtést írt ki az egyedárusítási cikkek bérletére. — A noviszadi építésügyi igazgatóság március 27-ikére árlejtést írt ki a noviszadi posta- és táviratigazgatóság épületében létesítendő gőz- és melegvízfűtőberendezésekre.

FILM

Uj filmek

Az „Orient expressz“ a Lifkában A Városi-Mozi uj kettős műsora

Az emberi nagyváróság csendes tragédiája az *Orient expressz* című film. Az ember soha sincs megelégedve a sorsával, hanem mindig feljebb, mindig előre igyekszik, de a sors szeszélye guzszakóti a legmagasabbra törő ambíciót is és a ragyogó vágyak teljesülése helyett legfeljebb, ha a mindennapi száraz kenyeret biztosítja a kérelmetlen élet. Az *Orient expressz* hőse egy kis falusi állomás főnöke, akinek egyetlen vágya, hogy olyan nagy pályaudvarra kerüljön, ahol megáll az *Orient expressz* is. Egy szépasszony szerelmi csalódásában veronállal megmérgezi magát az expressz egyik elsőosztályú fülkéjében és amikor eszméletlenül megtalálják, ép a kis állomás állítják meg a vészfék megluzásával a vonatot és a nőt az állomásfőnök ápolására bízzák. Az egyszerű, de nagyváróság férfi minden vágyát a hajlékába került nőben látja megtestesülve és ebből származik azután az érdekes drámai bonyodalom, amelynek megoldása csak félig happy-end: a szépasszony elmegy másnak az oldalán, az állomásfőnök pedig hosszu lázadás után belenyugszik sorsába, ottmarad a kis őrházban, amely előtt — épuzy, mint eseménytelen életében — csak egyszer állt meg az expressz. Nagyon szépen dolgozza fel a film ezt az irodalmi témát, túlzás nélkül, komolyan, az élethez híven. A rendezés nagyon érdekes és van a filmben néhány eredeti felülről készült felvétel, amely igen jól hat. A színészmunka a lehető legjobb. A nő főszerepben, Lil *Dagover* szép, hódító és nagyon finom átgondolt alakítást nyújt, a férfi főszerepet Heinrich *Georg* markáns egyénisége és színészi ábrázoló-készsége teszi jelentőssé. A kisebb szerepek is a legjobb kezekben vannak: Maria *Paudler*, Walter *Rilla*, Angelo *Ferrari*, Hermann *Picha*, Szöréghy játsszanak még a kitűnő filmben, amelyet hétfőtől kezdve mutat be a Lifka-mozi.

A Városi Mozi hétfői új műsorán ismét két film szerepel. A *Párisi kirakat* nagyon ötletes és jó vigjáték. Az új nőtipust: a kenyérkereső nőt állítja ez a film a cselekmény középpontjába és már ez is érdekes a sok egyforma film után, amelyekben a nő mindig úgy szerepel, mint valami luxustárgy. Egy nagy new-yorki női szabó-cég legügyesebb képviselője egy fiatal lány, aki túljár a konkurrens cégek férfiutazóinak az eszén. Addig konkurrál az egyik férfi utazóval, amíg a nagy üzleti versenyből szerelem lesz és itt kezdődnek aztán a mulatságos bonyodalomok. A kereső nő beállítja ebben a vigjátékban igen rokonszenves és szerencsésen alkalmaz a film sok jó utazó-viccet, úgy hogy a cselekmény mindvégig érdekes és mulatságos. A felvételek nagyon szépek, a rendezés modern és hibátlan. Norma *Shearer* bájos egyénisége és kitűnő alakítása különösen rokonszenvesé teszi a film modern hősnőjét. Kitűnő partnere Ralph *Forbes* és nagyon mulatságos George *Sidney*, a »Kohn és Kelly« emlékeztetés Kohnja. A bájos vigjáték mellett a *pohol víggyében* címmel egy izgalmasan érdekes kalandfilm egészíti ki a műsort, amelyben Francis *Macdonald* és Anita *Garwyn* játsszák a főszerepeket. A kitűnő műsor mezezőrdemi a teljes sikert.

SPORT

A szubotical alszövetség rendkívüli közgyűlése. Vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg a szubotical alszövetség rendkívüli közgyűlést a Bárány-szálló különterében. A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyílt, különösen meg sportkörökben, tekintve, hogy az egész vezetőség lemondott és új tisztikart választanak. Ezenkívül — mint értesülünk — Szegedinszki Nesztor szövetségi az ellene indított támadásokat is és ezt a kérdést tisztázni akarja a közgyűlésen. Egyébként értesüléseink szerint az új vezetőség megválasztása körül izgalom nem várható, tekintve, hogy egy erős többség alakult ki, amely már is minden ponton megegyezett a jelölésekben. Az alszövetség régi vezetősége nagyrészt jelölve van, de helyet kap a vezetőségben néhány olyan értékes sportember is, aki az utóbbi években nem működött közre az alszövetség irányításában.

Tavaszi futballmérkőzések Vrsacon. Vrsacról jelentik: A beogradi alszövetség vrsaci kerülete most ejtette meg csapatai tavaszi bajnokságának sorsolását, amely szerint április 14-ikén a Viktória—Radnicski, április 21-ikén a Dusan Silni—Radnicski és április 28-ikén a Viktória—Dusan Silni mérkőznek. A bajnokság élén a Dusan Silni áll három pont előnyvel. Husvétkor érdekes attrakció lesz Vrsacon, ahol a Viktória a temesvári Gyapjuipar hazena csapatát látja vendégül. A vendégcsapat öt éven keresztül állandóan biztosan tartja Románia hazena-bajnokságát.

Elhalasztották a balkáni futballkonferenciát. Mint előrelátható volt, a balkáni futballszövetségek vasárnapra tervezett konferenciájá nem lehet megtartani, miután a szövetségek adminisztrációja sokkal nehezebb és a mai utazási viszonyok sem alkalmasak arra, hogy egy ilyen konferenciát néhány nap alatt perfektuálni lehessen. Ezt be kellett látni Meisl Hugónak is, aki közölte a meghívottakkal, hogy a konferenciát elhalasztják és azt Beogradban fogják majd megtartani.

Játékosjubileum. Sztaribecseiről jelentik: Pollák Ernő, a sztaribecseji Szokó kiváló jobbszélsője és csapatkapitánya az idén szép jubileumhoz érkezik el. A kitünő képességű és mindenütt közkedvelt játékos tizenöt éve aktív futballista. A sportolást Szubotican kezdte az akkori MTE csapatában és mint posztjának egyik legtehetségesebb játékos a tizenegy ízben szerepelt az alszövetség válogatott csapatában. Hat év óta a sztaribecseji Szokó színeiben játszik és a rohamosan fejlődő vidéki egyesület sikereiben sok része van Polláknak, aki nemcsak mint játékos, hanem mint amatőr tréner is működött. Egyesülete ünnepi mérkőzést rendez a kiváló játékos jubileumára március 10-ikén, amidőn a Szokó a becejei Radnicskival fog mérkőzni.

Egy orvos életéből

A „Ragasszunk“ pályázat februári nyertese

A Bács megyei Napló februári »Ragasszunk« pályázatán, mint már jelentettük, a díjat Stark István Szubotica nyerte, aki aránylag a legjobb novellát ragasztotta össze a Bács megyei Napló hirdetéséből. A nyertes novella fényképét itt közöljük.

Egyben tudatjuk az olvasóval, hogy a »Ragasszunk« pályázatot tovább is fentartjuk, azonban a pályázati feltételeket módosítjuk. Minden hónapban egyszer lesz díj kiosztás, amely alkalommal

két egyenként ötszáz dináros és öt egyenként kétszáz dináros

díjat adunk ki a legjobb novellára, amelynek szavai a Bács megyei Napló hirdetéséből vannak összeállítva. Előnyben részesül az a pályamunka, amely az apróhirdetésekből lehetőleg kevés szót ragaszt le.

Ezzel a Ragasszunk pályázattal kettős célt akarunk elérni. Kellően és aránylag hasznos időtöltésre adunk módot olvasóinknak s azonkívül hozzá akarjuk szoktatni publikumunkat, hogy *figyelemmel olvassa a lapban a hirdetéseket is.*

A hirdetés, a reklám ma fontos közgazdasági tényező. Jól mondja Wells, hogy aki nem hirdet, nem érdemli meg, hogy éljen, mert önmaga állítja ki a bizonyítványt, hogy saját magát nem tartja életképesnek. A hirdetésnek azonban csak akkor van értelme s gyakorlati jelentősége, ha el is olvassák, s a hirdető cég nevét, s a hirdetés cikkét a közönség emlékeztetőbe vési. A Bács megyei Napló hirdetői eddig sem panaszkodhattak amiatt, hogy a hirdetésüknek nem volt meg a kellő eredménye. Nem egy cég ismeri be, hogy fellendülését, anyagi gyarapodását a Bács megyei Napló-ban közzétett hirdetésének köszönheti.

Az olvasó közönségét azonban rá kell nevelni, hogy nemcsak a hirdetőnek, hanem az olvasónak is érdeke; elolvasni s tanulmányozni a hirdetést. Ezt a

célt szolgálja ez a Ragasszunk pályázat. Meg kell ismerni a hirdetéseket. Aki jobban ismeri, az jobb novellát tud ragasztani.

A pályázókat ezuttal arra kérjük, hogy a hónap végéig, ezuttal

március 31-ikéig küldjék be a pályamunkákat. Egy olvasó több ragasztott novellával is pályázhat, annál nagyobb esélye van, hogy díjat nyer.

Az eddig nálunk lévő, február második felében érkezett pályamunkák résztvesznek a márciusi Ragasszunk versenyben.

További kérésünk a pályázókhoz az, hogy jól

ragasszanak. Nehogy egyes szavak lehulljanak. A pályázatra béküldött novella olyan, hogy könnyen elveszhet a poén-ja, — ha rossz a gumifarabium. Viszont ne legyen a ragasztás olyan sem, hogy a kéziratról annyira összeragadjon, hogy mire a levél Szubotica-ra érkezik, csak vegyszerrel lehessen a novellát alkotó eleméire bontani. Itt ennél a pályázatnál a *száraz humor*nak s a száraz történeteknek határozott előnyük van, — mert el lehet olvasni őket.

Ezekhez tessék ragaszkodni s méltóztassék ragasztani, vagy mint a német mondja:

Klebet wohl!

EGY ORVOS ÉLETÉBŐL

Dr. Cérnai Jenő

sok súlyos és nehéz betegséget kigyógyított. Az orvosi tudomány komoly emberét jobbszörösen kitüntették

Miklós már anny ember életét megmentette.

egy a szony SZERELME részére Könnyen elérhető, csak Elragadtatással

beszélnek az ő szerelmi kalandjairól Heléna volt a legzebb és legvonzóbb asszony, aki valaha

is élt és szeretett. Jenő szerette Helénát ki a szeretője is lett de ez sok

pénzébe került

Teljesen ujjonnan berendezett kényelmes Kősponti fűtés,

hideg-meleg víz, telefonos, rádiós szobák Legszebb estélyi ruhák egy modern

automobillett Heléna tulajdona

igaz hogy nyert is VELE Jenő.

boldog volt dal és szerelm életé

Vajjon indokolt-e ez a nagy lelkesedés érte? V.

Jön Szép Heléna valóban olyan SZERETŐ KEDVESE? Nem!

Heléna meg csalja Jenőt az ő szerelmi kalandjai minden időben hó anyagforrásai

szolgáltak a világ: nyilván Jenő megtudta hogy Heléna meg csalta

MEGLÁTOGATTA személyesen, győződik meg erről

Heléna riadtan húzódik vissza, párnák közé menekül és síró kétségbeeséssel vallja be nem szereti több.

bé már... Jenő indulni készül, de szobában magcsorras

valami a revolverre... de meg sem RAGAD DIAI

BÜNTETRE a fájdalom

okohan... az éjszaka csipős hidege magához téríti...!

legyőzi, rettegetes szívfájdalmat, győzelmét keres

Jenő külföldre utazott A KÉK ADRIA PARTJÁN má R

Gyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül telnek A N A P OK

HAZATÉRVE házasságot kötött, egy Szép szerelme s

Művelt asszony mellett A világ legjobb és legboldogabb embere volt

»PETKUS«

»PETKUS«

Sorsdöntő

a gondosság a vetőmagtisztítógép helyes megválasztásánál!

»PETKUS« az

... tisztelettel értesítjük Önöket, hogy a „PETKUS“ gép kifogástalanul működik és akik ezideig tisztítottak, csodáikozásukat fejezték ki a gép tökéletes munkája felett.

Art és Tsai, Kula

... Ha újból kellene választanom, megint csak egy „PETKUS“ gépet választanék.

Speiser Ferenc, Jagodnjak

Mit igazol a gyakorlat?

... a „PETKUS“ gép kissé későn érkezett, mert olyan tömegesen rohantak meg hennünket, hogy nem tudtunk mindenkit kielégíteni. Reklámra nincs szükségünk, mert a gép maga elég reklám.

Amar & Co., Čepin

... A berendezést községünkben nagyon jól fogadták és azonnal 60 gazda vállalt részese-dést, dacára, hogy egy másfajta gép már van a faluban. A tisztított magvak a földeken már is többet mutatnak.

H. Jäger, N.-Sivac

első helyen áll!

... A gép munkájával a gabona osztályozásával, nemkülönben a csávázóval, minden tekintetben meg vagyunk elégedve, melynek értelmében a gazdaköri választmány köszönetét fejezi ki a fenti gépek terjesztéséért.

Gazdakör, Bezdán

... A „PETKUS“-sal kiválóan meg vagyunk elégedve, mert kifogástalanul dolgozik.

Gazdakör, Bulkeš

Érdeklődőknek költségvetéssel szolgál és üzemben bemutatja a vezérképviselet:

Bárdos és Brachfeld Novisad, Željeznička ulica 105-107

Elismerő nyilatkozat.

Megboldogult férjem, Stevan Hanga, rumai kávéháztulajdonos, a „PHONIX“ Életbiztosító Társaság Wien, beogradi igazgatóságánál

50,000 dináros
életbiztosítást kötött.

Férjem 1928-ban meghalt, én az életbiztosítás liquidálásáért a „PHONIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 50.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHONIX Életbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan elintézése késztet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjának jövőjét biztosítani akarja.

Ruma, 1928. január

özv. Hanga Istvánné

ROSSZ IDŐ

van ma és annak, aki jól akar járni, minden tekintetben takarékosnak kell lenni, különösen szükségleti cikkek beszerzésénél, amelyeknek legolcsóbb beszerzési forrása STERMECKI nagykereskedés, különösen az, akinek hivatása végzésében pontosságra van szüksége, van szüksége jóljáró zsebórára, ébresztőóra és fali órára. Köztudomású dolog, hogy jó és pontos órát nagyon olcsón vehet az

R. STERMECKI nagykereskedésében
Celje, 27. szám (Szlovénia)

Nehogy az órát elveszítse, láncra is van szüksége, a szép fiatal leánynak vagy menyecskének filigránfűző és gyűrű is kell. Mindazt fellelheti a sok ezer képpel ellátott nagy képes árjegyzékben, amelyet bárkinek ingyen küldünk. Az órákért 3 éves garanciát vállalunk. A meg nem felelőt vagy kicseréljük vagy a pénzt visszadjuk.

„STIG“
papirkonfekciógyár

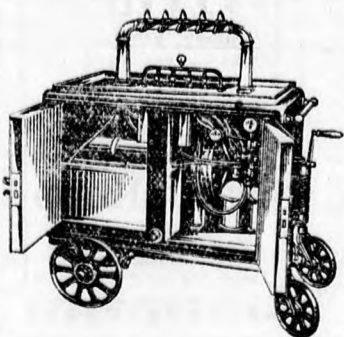
BEOGRAD, Srbohranska ulica 1

Gyárt és állandóan raktáron tart:

kredencpapirt, papírtapátákat, papírszalvétát,
papírcsikét szekrénydisznek és doboz-
gyárosoknak, rajzszöveget, aktakötő-
zőket, ólomzárókat, stb.

Legmodernebb kidolgozás

Árban és minőségben minden konkurrenca kizárva
Mintákat és árjegyzéket kívántra 1072

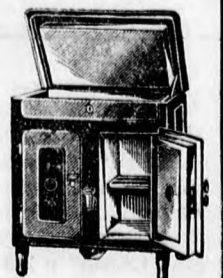

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner Subotica

többszörösen kitűntetett jégszekrénygyára — Jugovića 20 — Kérjen árjegyzéket

NYILT-TÉR

Felhívás

a kerékpártulajdonosokhoz

Felkérjük m. t. vevőinket, hogy tekintettel a tavaszi idény közeledtére, sziveskedjenek a javításra, felújításra és felgumizásra szorult kerékpárjaikat lehetőleg azonnal átadni, nehogy munkatorlódás miatt az elkészítés később késedelmet szenvedjen. Mindazon javításoknál, amelyek nálam vagy fiókjaimban legkésőbb március 9-ikéig átadatnak

10% engedményt nyújtunk

az összes felhasznált anyagokra.

Egyben az érdeklődők figyelmébe ajánlom nagy raktáram megbízható minőségű kerékpároknak, melyeket jótállás mellett árú-sítok.

Kedvező fizetési feltételek!

Kitűnő tisztelettel

S. AD. ENGL

1872

kerékpár gyári raktára.

Gyógyszertár átétel

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy a
JEVREJSKA ULICA 6. SZÁM ALATTI
JUGOVIĆ-féle GYÓGYSZERTÁRAT

átvettük és minden igyekezettel azon leszünk, hogy a n. é. közönség legkényesebb igényeit is a vezetésünk alatt álló gyógyszerárban kielégítsük.

ÁLLANDÓ RAKTÁR: Bel- és külföldi specialitásokban, betegápolási cikkekben, sebészeti cikkekben, gumiárukban, pessáriumokban stb., stb.

Az összes toalette-cikkek.
Mezőgazdasági célokra különféle ragályos állati és növényi betegségek leküzdésére szolgáló cikkek.

Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel

Mra. Schütz Ilona

Mr. Schütz János

okleveles gyógyszerészek

1880

Oglas

Pozivaju se članovi Pokopnog Udruženja Sv. Ivana, koji nisu još do današnjeg dana podigli pripadajući njihov novac, da se sa članskim knjigom prilave na dan 4. marta 1929. po podne u 2 sata u gostioni Paris (Nena) radi novca, jer će se nepodignuta svota staviti u državni polog.

Subotica, 25. februara, 1929.

1757

Likvidacioni Odbor

Hirdetmény

Brača Mohara kovini cég ügyfelem megvette Zorilava Gucu delibláci kereskedő Kovinban lévő rövid- és divatáru üzletét. Felhívatom Zorilava hitelezői, hogy nevezett üzletre vonatkozó követeléseiket nálam 8 napon belül jelentésk be, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

Dr. Lewin Géza ügyvéd
Kovin

Vendéglő-megnyitás

Értesitem a nagyrédmű közönséget és a régi vendégeimet, hogy a főpostánál, Vilsonova ulica 33. szám alatt vendéglőt nyitottam, melyet fényesen rendeztem be. Mindenben azon leszek, hogy k. vendégeimet kitűnő étel és jó keletiből borokkal kiszolgálhassam.

Kérem a t. vendégeim és jóismerőseim további szíves pártfogását. 1960

Kiváló tisztelettel

Faragó Terézia

a volt Hotel Terézia tulajdonosa

SUBOTICAI IZR. SZENTEGYLET.

Felhívás

Szent Egyeletünk folyó évi tagfelavató ünnepélyét (Assifát), f. évi március hó 24-én de. 10 órakor tartja meg, miért is felkérjük mindazon hittestvéreinket, kik Szent Egyeletünk tagjai sorába való felvételüket óhajtják, hogy ebbeli szándékukat a Szent Egyelet irodájában (VI. kvart, Zrinjski trg 23) a hivatalos órák alatt bejelenteni sziveskedjenek.

Subotica, 1929. február hó 15.

Szubotícai IZR. Szent Egyelet
előjárósága.

Balko Mačai István ügyfelem követelésének behajtására 1929. évi március 7-én Aleksandrovo 214. szám alatt bírói árverésen d. e. 10 órakor 16.000 dinár értékű cséplőgép és egyéb ingóságok fognak eladatni.

1816

Dr. György Imre ügyvéd

Az izraelita hitközségek
"ארתוד" figyelmébe!

A bácsko-petrovoszelói ort. főrabbi ur felügyelete alatt villanyerőre berendezett forgókemencével ellátott mazot-sütődét nyitottunk. Olesó, kartellen kivüli árák.

MAZOT-SÜTŐDE

1784

Bácsko Petrovoszelo.

Beograd központjában

"RUSKI CAR"

étterem és kávéházban első.

rendűkonyha, szolid árák.

figyelmes kiszolgálásért felel:

Rác Lajos tulajdonos

Vazmoslav Vukuša

nyu.almazott vám-főfelügyelő

Novisadon, Kr. Aleksandra ul. 15 alatt

(bejárat Jermanska-uccáról)

vámspeditor-irodát nyitott

amely mindenké részére a legmegelőzhetően ajánlható

Telefon 27-58

177

BÁRÓ A KATEDRÁN
NOVOSZEL ANDOR
POSTHUMUS REGÉNYE

41

Becsületesen el is határozta, hogy ha Ella is szereti Jenőt, ő a maga részéről semmi akadályt sem fog utjukba gördíteni. A fiut ismeri, bátran rábízhatja hűgát.

De azért egy kis lelkiismeret furdalás féltét is érzett. Végtelenül ránehezedett az a gondolat, hogy ő, akinek hűga jövője, boldogsága kellett volna hogy első legyen, talán ahelyett, hogy előmozdította volna, utját állta boldogságának.

Az ebéd véget ért és a vendégek visszatértek a társalgóba.

A fekete kávé is ott szolgálták fel. Kerekes az esperessel telepedett le egy kis asztalkához. László a fiataltsággal a zongora mellett állva beszélgetett. Egyszer csak az esperes hangját hallotta:

— Halló tanító ur, talán nekünk öregeknek is szentelhet pár percet.

Rögtön odament és leült. Kerekessel még alig beszélt ma pár szót. Kapóra jött az esperes hívása.

— Régen nem láttam már nagyságos urat.

— Ugyan kedves tanító ur, ne nagyságoljon engem, mondjon csak Kerekes bácsinak.

László meghajtottta magát.

— Hanem, — mondta tovább Kerekes, — én meg azt a felhatalmazást kérem, hogy Lászlónak szólíthatam. Hiába, öreg ember vagyok. Most hogy tudom kicsoda, nagyon nehezemre esik a tanító cím. Miután rangját nem óhajtja használni, ilyen kedves közéletű választok.

László szokatlanul meleg hangon biztosította Kerekést, hogy kitüntetésnek veszi a bizalmas megszólítást.

A társaság igen jó hangulatban volt. Mindenki megtalálta társaságát. A mosolygó arcú kedves háziasszony majd itt, majd amott telepedett le néhány pillanatra. Legtöbbet azonban mégis Vera társaságában időzött. Ugy látszik fia őszintén megmondta anyjának, mi a szándéka. Örült a választásnak. Igaz ugyan, hogy kissé komoly a leány, de ha ebbe a házba kerül, majd gondoskodnak róla, hogy kedvre derüljön.

László a két vendégkísasszonnyal foglalkozott. A gazdatisztek viszont Vera és Ernő édesanyja társasá-

gában időztek. A vendég mamák valami pletykát tárgyaltak, vagy talán épen a jelenlevő fiatal emberekről cserélték ki a véleményüket, de nagyon halkán és elmerülve beszélgettek.

Az egyik vendégkísasszony leült a zongora elé s valami elképzelhetetlenül émelgős német dalt énekelt, meglehetősen gyenge zongoratudással kísérve. A házigazda, bár édes anyja játéka után aligha tetszhetett neki a kínos kopácsolás, hangos elismeréssel adózott a hölgynek. Természetesen a jelenlevők kissé elkényeszeredetten ugyan, de szintén igyekeztek elárulni tetszésüket.

Hanem az öreg esperes, aki meglehetősen őszinte volt, félt egy esetleges újabb merénylőtől, sietett a zongorázó kísasszonyt a zongora mellől felállítani, megkérve Szeredássynét, hogy a fiatalok kedvéért néhány táncdarabot zongorázzék.

Pár pillanat múlva egymást érték a szebbnél szebb darabok. Ernő Verát kérte fel, a két gazdatiszt pedig a lelkész lányokat táncoltatta, jobb ügyhöz méltó buzgalommal. Lászlónak és Jenőnek nem lévén táncosnője, egy kis asztalkához ültek le és a táncolókat nézték.

— Ne Jenő, maga sem élelmes fiatal ember, mondta László tréfásan, lám, táncosné nélkül maradt.

Jenő azonban még csak el sem mosolyodott László szavaira.

— Nem tart tolakodónak László, ha kérdezek valamit.

— Ugyan, ugyan, hát már hogy gondolhat ilyent?

— Mikor irt a kedves hűga?

— Ó, Ella kezd elhanyagolni. Képzeli, mióta elment csak egy rövid levelet irt. Einye, jó hogy felhozta, üdvözlét küldi mindannyioknak. Lám, egészen el is feledkeztem átadni. No de ne csodálja, hiszen azóta nem találkoztunk.

— Mondta már Vera, hogy ő is kapott egy levelet?

— Igazán? Önagsága nem is említette.

Jenő arca egy árnyalattal sötétebb lett, amikor László az ő hűgát beszédközben megőnagságolta. Valahogy rendentasítást olvasott ki belőle, mert ő Ella felől csak mint »kedves hűga« érdeklődött.

Ez a kellemetlen hangulata pár perc múlva megváltozott, amikor László csak ugya beszédközben mondta: ha érdeklő néhány nagyon jó új kottát kaptam a napokban, ha ráér jöjjön el, igazán szívesen látom. Természetesen csakis abban az esetben, ha más okosabb elfoglaltsága nincsen.

(Folyt. köv.)

Mária gyertya

gyári árban csak

Resch József cégnél

kapható

Somborban

Kérjen ajánlatot!

134

Megvételre keresek

használt, nem öreg, 6-8 HP. gőz- vagy
szivógásműgájtáró-cséplőgarnitúrát,
cselleg csak cséplőszekrényt

Ajánlatok a gépszám, kor, gyártmány,
állapot és ár megjelölésével

„Cséplőgarnitúra“

jeligere Schmolka hirdetőbe

Novisad küldendő

Naponta garantált friss

1-2

TEAVAJ

és mindenféle tej-

termékek kaphatók

Trišić Todor

tejtermékek kereskedőiben

Strossmajerova ul. 22. (Hálpiae)

„VITREA“

táblaüveg, befőttesüvegek
és az összes üveg- és por-

cellánárak

Csak viszoniatadónak

Keresedők legjobb és leg-

olesebb bevásárlási forrás

Karlo Kopp

V. Bečkerek

Raktár: Külterület 3/d, a

Geyer vendéglő közelében

Az új beográdi leadóállomás kiadásában megjelenik a

»RADIO BEOGRAD«

HETILAP, GAZDAGON ILLUSZTRÁLVA, 24 NAGYALAKU OLDALON

Teljes beográdi programmal, közli azonkívül az összes fontosabb leadók programját is szerb nyelven Műszaki utasítások, rádióhírek, nyelvoktatási leckék, énekszövegek, a leadásra kerülő darabok tartalma, bevezető a saját program főbb pontjaiba. Elsőrendű szakemberek közreműködése biztosítva. **Előfizetés 3 óra 60 dinár.** Az előfizetések a következő címre küldendők: **RADIO A. D. BEOGRAD, postafiók 407**

1975

Ház Stari-Bečen

5 szobával, hozzá szükséges mellék-helyiségekkel, egy különálló fürdővel, melyben 50 év óta jól menő

tüzifa-kereskedés

van, nagy vevőkörön ággel, haláleset miatt elad. Felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Bloch Samu, Stari-Becej

KINTORNA

Inas: Grófnő, a gróf urat a tóban találták halva és a kezében még egy revolvért szorongatott.

Grófnő: Ah, mindig ilyen maradt a férjem! Ma már a gáz dívatos!

— Okos jószág a kutyája.
— És milyen praktikus! Ha a könyvet lapozom: az ujjaimat nyalja.

A szén lánynak mondja egyik udvarlója:
— Látod, neked Párisban kellett volna születned.
— Isten őrizzen! Hiszen egy szót sem tudok franciául.

Az asszony ijedten kéri a férjétől:
— Mond uracskám, miért nyögöttél úgy álmomban?
— Azt álmódtam, hogy nem szórakozásból skielek, hanem muszájból.

SZÓDAVIZGYÁROSOK NAGY KERESÉSETET

csak akkor érhetnek el, ha rosszkülségeiket teljesen kiküszöbölják. Jo és állandó keresetet nyújtanak törv. védett szénavas

pezsgőlimonádénk

egyedülsítéssel, amelyet a jelenlegi italok mellett minden szódavizgyáros maga készíthet

Mindenütt ahol ez az ital eddig megjelent, első helyet foglalt el, mint a legkívültelegesebb alkoholfüvetes ital.

Rendkívül hatásos cimek és egyéb reklámanyag

Csak komoly, jólbevezetett és jólismert szódavizgyárosok vagy szörcakotok forduljanak a következő címre:

PRVA FRANCUSKO-JUGOSLAVENSKO FABRIKA ŠAMPANJ-LIMONADE
Beograd, telefon 45-96, 21-96 1874

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: **Dr. VECSEI JENONÉ**

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kearcfénykezelés, paraffin terapia

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539 10.31

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd

Sarajevska 70

Alulírott e hó 4.-én kaptam 2 üveg **RADIO BALSAMIKA** gyógyszert. A gyógyszert azonnal használatba vettem és ez a legkiválóbb szernek bizonyult reuma ellen. Ezen az úton fejezem ki leghálásabb köszönetem Önnek és kérem, hogy legyen szives és küldjön nekem postai utánvételt még 2 üveg gyógyszert. Ez két ismerősöm részére kell, a kik szintén reumában szenvednek. — Litija 1927. június 7.

FRANC TOPOLOVSEK

A **Radio Balsamika** gyógyszert készíti, árusítja és postai utánvételt szölti **Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika” laboratorijuma** Beograd, Sarajevska 70. 1370

Csiszolunk, rovátkolunk

kéregöntésű

hengereket

legújabb rendszerű csiszoló- és rovátkológépünkkel a legpontosabb kivitelben és legjutányosabb árak mellett

Bácskai Gyáripár és Kereskedelmi R. T.
Sztári Becej 1142

ELÖNYOMDAT

legmodernebb stíu rajzokkal és kéllékekkel legelőcsöbbsz szölti

LEOPOLD SAMUEL, SENTA
modern előnyomdatrendező gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és kéllékek kaphatók

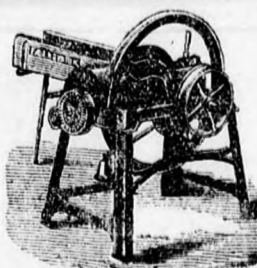
Szives tudomására hozom a t. hölgyközönségnek, hogy

tavaszi ujdonságaim

megérkeztek

Hegyi Fülöp Subotica

női konfekció-áruháza 1071

Szeeskavatók, darálók, csöplőgépek traktorral való meghajtásra

legelőcsöbbsz kaphatók

a Prostejovi Gépgyárak **WICHTERLE és KOVARIK** r. t., PROSTEJOV (Č. S. R.)

jugoszláviai központi raktáránál

Vukováron

Kérjen prospektust gazdasági gépeinkről

MULE DOUBLE GRAPE THACKERAY HARDWATER

azonkívül festőfonal minden színben állandóan raktáron

A. ROMANO, ZAGREB

Boškovičeva ul. 15 Telefon: 51-93

Távirateim; Diana Zagreb

működgyár

145) a Középbácskában igen előnyös feltételek mellett azonnal eladó.

Részletes felvilágosítást a

Novi-Vrbasi Működgyár R. T.

Novi-Vrbasán jelenlegi ideiglenes vezetősége ad

KOMLÓ-

ZSINEG

gyári árban csak

WEITZENFELD és TARSA

cégnél, Subotica

Kérjen árajánlatot! — Telefon: 192

Zárszámad st legjutányosabb áron készit Minerva-nyomda, Subotica

LEVELEZÉS

Manci-nak levele van Sekiőről hú olvasótól. 1927

K. Csendesen! Itt vagyok megint! Kicsi kéznél, szátnál, csókiánál, Magánál...

Elsőrendű anyagból, szolid kivitelben, modern vonalakkal készülnek, Brauchler burorai, Subotica, Haliac.

MANCI POSTÁJA

George. Tényleg bebizonyítja, hogy amerikai, a gyors elhatározások embere. En bizony nehézségekben vagyok, és még sokkal jobban meg kellene ismernem magat, hogy el tudjam magam határozni, hogy itthagya szülőföldemet, barátaimat és rokonságomat olyan messzi idegenbe menjek férjhez. Különböző is, vagyonom egy része ingatlanból áll, ez az értékesítésnél a mai viszonyok között nagy veszteséggel járna. Az angol tudásom is létező. Irjon megint és ismertessen meg lelki életével.

R. M. L. Hiszen éppen, mert a családotól félek, azért nem akarom a rögtön személyes ismeretséget. Csak azokkal akarok személyesen találkozni, a kikről feltételezem, hogy lelki világuk, gondolkodásuk harmonizál az enyémel. Ha a beérkezett levelekben nem találom meg a keresett feltételt — nos ez igazán nem jelent családot a számomra. Hogy a külső fény, jó mód nem elég a boldogsághoz, ki tudhatja ezt jobban, mint én, aki a legnagyobb jó módban voltam boldogtalan, és aki a mai világban is súlyt helyezek a harmóniára, megértésre, szereteteltes gyöngédségre, és egyéb »unmodern« dolgokra.

Margit. Köszönöm barátai érzését, melegen viszonzom.

Imre. Figyelmeztetése ellenére mégis felélek és köszönöm kedves sorait. Kívánom, hogy »alma székéle« ne okozzon magának családot.

K. Ladislav. Murska Sobota. A házasságról valótt nézetével teljesen egyetértetek. Nem vagyok talán teljesen olyan optimista, mint maga, de tudom, hogy az életnek koncessziókat kell tenni és meg is teszem őket. Ez a levéltem is azt bizonyítja! Ne haragudjon, ha még fényképet nem küldök, ha többi levelei is úgy lelkekhez szólnak, mint ez, amelyikre itt válaszlok, úgy hamarosan megteszem. A valláskérdésben én is teljesen szabad gondolkodású vagyok, az erkölcs kérdéseiben annál szigorúbb. És mintha ebben a kérdésben is egyeznénk vagy nem?

Muri. Hát most mi vagyok? Vadító szépségű gyilkoló fantom, ainek szörnyeteg, hön szeretett nő, imádozott álomkép, vagy pedig vigyorgó gazember, aki jóízűen röhög? No, pszichoanalitikus uram, mondja meg, mert már magam sem tudom fii vagyok-e vagy lány?

Ferli. Félek, hogy az én 21 évemhez a maga 22 éve nem igen való. Hiszen én magam sem rendelkezem nagy élettapasztalattal és keresem az erős támaszt, akire nyugodtan bízhatom életsorsom hájóját. Azért irjon tovább, lehet, hogy 22 éve komolyabb és megbízhatóbb, mint más idősebb kor.

M. Vilmos, Zimony. Hiszen éppen a mult keserű tapasztalata gyögyított ki tulinagy hiszékenységből és bizalmából. Bár már megtaláltam volna azt a férfit, akiben nyugodtan bízhatok, soha ő előtte még egy rejtett gondolatom sem volna. A dohánnyást illetőleg, mit tagadjam, bizony néha étkezés után el-el szívok egy cigarettát, de nagyon szivesen le is mondok róla. Maturáltam, egy évig egyetemre jártam, azután mentem férjhez. Négy nyelvet beszélek és zongorázom, de bevallom őszintén, nagyon rosszul. Bizony annak nem örülnek, ha a férjem mindig kávéházban ülne és újságot olvasna, hiszen éppen az egyedüllet elől szeretnék ezen az uton menekülni.

P. F. Noviszad. Csakis a lapon keresztül levelezek. Az okokat már többször kifejtettem. A vagyonom nagysága ne nyugtalanítsa, erre a kérdésre még kettőnk között nem kerülhet a sor. Önmagáról tul keveset ír, pótolja a hiányt.

Saffux. Fiatalos és ábrándozásra hajló lelke nem fél-e az én a családotban megtanult cinizmusomtól? Története ugyan nagyon meghatótt, de valahogy félek a moziszerűségétől. Abban igaz a van, hogy a gazdagság nem minden, de viszont a szépség sem az és én, habár talán (vagy éppen azért) nem kell félnem a kritikusszemektől, előbb józanul mérlegelné akarom az irásokból felém mutatott egyéniségeket, míg megmutatom magamat, irjon többet magáról, külső körülményeiről, hogy tölti napjait etc.

Főnyeremény. Szubotica. Ne féljen saját magáról írni, sőt ez az egyetlen, ami engem ez esetben érdekelhet. Jó szíve, ami kitűnik leveleiből, meghatótt. Hiszen, ha seuki, úgy én tudom, mit jelent a szívtelenség, ridegség osztályosa lenni. Irjon külső életkörülményeiről, akár magyarul, szerbül, franciául, németül, mind a 4 nyelvet jól bírom.

Brutus. Szíves jókívánságait köszönöm. Biztosítatom, hogy célt fogok érni akárk így, akár úgy, kisérje tovább figyelemmel pszichológiai kísérleteimet és engedje meg mindenkinek azt a jogot, hogy úgy szórakozzon, úgy költse a pénzt és úgy iparkodjon célhoz érni, ahogy jónak látja.

Nero. Őszintesége, életleírása nagyon érdekelték és jól esnek. Nem tudom ugyan elképzelni, hogy jövő életemet olyan kisvárosban töltsen, mint ahonnan ir. de hát ezen leheme változtatni is. Hogy nevez nem írta meg, ebben is igazat adok magának, hiszen én is álnévvel takarodom és a név oly nem fontos, míg a lélek és gondolkodás harmoniája kérdése nincs eldöntve. Irjon megint, nemcsak külső életkörülményeiről, hanem belső lelki világáról, gondolatáról és főleg olvasmányairól. Hiszen tudja: »mond meg mit olvasol és én megmondom, ki vagy.«

Török Bálint. Kedves és ötletes sorai számomra egy olos, tapasztalt és éret értelem megnyilatkozásai voltak. De — fátadlom — egy kicsit túlérett. Attól ne féljen, hogy grafiozál irjon tovább, lehet, hogy 22 éve komolyabb és megbízhatóbb, mint más idősebb kor.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy má 1 dinár, vastagbetűs és elmozdítható számú. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk. Kérlekendőknek válasszák meg a mellékletet.

B. Vilmos Bačka Palauka. A szegénység sem nem szegény, sem nem akadály. Akarni kell a sorstól kiverekedni a boldogulást, és akkor sikerül is. A maga szakmájában annyi fátadaru van, amivel szépen lehet keresni, talán megpróbálná. A fogycvet eldobni a harc befejezése előtt nagy gyávaság. — Csak iparkodjon, talán a harmadik felesége szerencsét hoz a házába. — Én ugyan nem leszek ez a harmadik — de ismeri a mondást, aki keres, az talál.

H. J. Vel. Bečekerek. Sohasse féljen, ebben a versenyben nincs »favorit« és akár későn, akár korán áll a starthoz, éppen úgy célhoz érhet. Maga ugyan csak most akar a 21 1/2 évével »elkezdeni éni«, azt hiszi erre jó kezdet a házasság? Én, azt hiszem, ez csak a befejező akkord. Előnn csak jól és kellemesen egy pár évig, és akkor gondoljon a házasságra.

R. Károly Rogasov. Ugy találok egy kicsit siet. Azt hiszi, ha egyik ember a vallást és külső anyagi viszonyait tudja a másiktól, az már elég ahhoz, hogy a közös élet tervével foglalkozzon? Én azt hiszem, hogy nem. Irjon máskor is, de levele részleteiben foglalkozzon természetével, lelki világával, gondolkodásával, ez az, ami engem érdekel.

Orkveti Miš. Örülök, hogy megkezdett levelet nem hagyta abba, ez legalább egy pozitívum, mert különben írása tele a sok »nem-mel. Nem vagyok megelégedve, nem vagyok gazdag, nem vagyok jó etc. Azt hiszi ez nagyon esábitó ajánlat?

Akadétske. Igaza volt, hogy írt. Hiszen én szolítottam és bátorítottam erre a lépésre. Maga ugyan nem bátorít engem, mert hiszen egyetlen jó tulajdonságának az őszinteségét mondja: nem gondolja, hogy ez egy kicsit kevés? De keressen talál egyebet is.

Alter ozo. Furesa módja a hódításnak! Hibát keresni és találni ott is, ahol talán nincs! Meg lehet, hogy nincs bennem annyi önértzet, mint amennyit maga feltételezett, de annyi minden esetre van, hogy levele egyes passzusain jól — nevettem. Nem kedves Alter ego uram, a csók még nagyon soká várta magát! Csak irjon nyugodtan megszólítás és keltezés nélkül, én igazán nem veszem az ilyen apróságokat olyan nagyon szigorúan.

Litté Boy. Talán ott mégse tartunk, hogy »drágámanak nevezzen? Különbösen néztem kijelent, hogy nem hálódó belégni a pályázók sorába. Ezek után az érdeklődésnek sincs sok értelme. Kétkeddik ugyan »Übermácheni« létezésében, de engem mégis csak a pályázók érdekelnek.

A. Sándor Velki Bečekerek. A boldog házasságnak nem előfeltétele az apróhirdetés, ez csak segítség, hogy egyes nehézségeken túl gyűjtsük magunkat, Várni a tanulmányai végére nincs módomban. Különböző is, hiszgye el még sok ideje van a nősüléssel foglalkozni, a maga korához más problémák valók.

Kovács 13. No, jó, bélyeg és pénz beküldés nélkül is közlöm önnel, hogy talán meg kellene előbb fontolni kinek ir az ember olyan hangnemben és olyan kifejezésekkel, mint maga. Hiszgye el nekem, maga még kevésbé kell nekem, még arra sem, amire én kellene magának. Egy nem közönséges, színtelen bohém ember. Talán vannak bennem bohém vonások, nem titkolom, de annyi nem, hogy viszuozzam a jó poéta megszólítást. Kedves feleségének és reméltéleg nagy számú gyermekének szívélyes üdvözlöt. Spóroljon a levélfeljegyzés, kell a családnak a pénz.

Az arany ifjúság. Leveléik hangja és szelleme szemtelen és cinikus. A helyesírási hibákról ne beszéljünk.

Teodofil. Nagyon köszönöm meleg megórtó sorait. Hiszgye el, olyan kevesen láttak így belém. Irjon megint, sorai oly jól estek.

M. B. 567. A lapnak szánt kritikát és jó tanácsokat tessék ezennél a lap szerkesztőségéhez intézni. Nekem csak azok iranak, a kik tényleg nekem akarnak valamit mondani.

Hamlet St. Becei. Igaza van, uram ha nem áll a reflektálók táborába. Hiszen egy ember, aki az élet egyhangúságát úgy megszerette nem is igen való egy eleven, jókedvű husból és vérből való asszony élet társának. De leveleiből annyi poétikus érzés sugárzik, hogy ha a nősülésem nem, de azt hiszem a vers írással megpróbálkozhatna. Küldje el próbálkozásait. Tanácsal is szivesen szolgálok, ami kívándorlási tervet illeti, csak irjon bátran.

Miklós B. Straža-B. Sokat kíván, és tud hamar. Lassan járj, tovább érsz.

M. I. O. Ismétlem, mint már annyiszor, nekem nem fontos, hogy vagyonos legyen a Jövendőbelim. Persze független és megfelelő életpályához ragaszkodom és hogy a divat és rövidírás eladás ez volna? — Kételem!

Aliquis Sombor. Tetszik levele és annak hangja. Névtelenségnek örülök, hiszen így én is teljesen objektív tudok lenni. Türelmetlenül és kíváncsian várom a beígért írásokat és főleg a verseket.

Szentgyörgyi. Mi, de szigorú hozzám! Elítél, anélkül, hogy ismerne, ítélt, anélkül, hogy mérlegelne. Nem gondolja, hogy ugyanarról a dolgról két embernek két íle nézete is lehet? A pénzemet meg ne fétse, tudom én hogy kell azt beosztani.

Vrečko L. Mit feleljek ha már a multori levelelem is mérgeződött. Ez igazán nem volt szándékomban Makát felbosszantani. Hiszen ha már azon a pársoron bosszankodott, mi volna akkor a személyes ismeretségre? Látja, ezért van szükség az elővigyázatosságra. Én szöke vagyok és fekete szemű, nem hiszem, hogy a Miss Furona nevet nekaptam volna, de talán nem is vagyok a legcsunyábbak közül való. Egyelőre elégedjen meg ezzel a válasszal, csak később fogom kiváncsian azokat, akikkel személyesen leve-

lezni fogok és fényképet váltok. Ennek még nincs itt az ideje.

K. József. Ne féljen, nekem se multamban, se a jelenben nincs titkolt válogom. Az, hogy valóféln vagyok, ez az én szerencsétlenségem, de erről igazán nem teleték. Azonkivül én egy derék tisztviselőnek nem való férjet keresek semmi mást!

Hét íalu betyária. Kissé túl pedánsan és alaposan számítja ki kiadásaimat. De megnyugatom, — hiszgye ez mint »konoly« aspiránsot kell, hogy érdekeljen, külön megállapodás van az újsággal, úgyhogy számítása nem helyes. Hogy nem szeret, és nem akarja hamis szerelmi ömlengésekkel levelet megöltetni, ez természetes. Ezt nem is várom senkitől se, nekem egyelőre a félek, a gondolkodás, a mentálitás a fontos. Az érzelmi momentum egy későbbi kérdés. Irjon nyugodtan, érdekel írása és a társadalmi állása is tetszik. Magáról irjon, napi életéről, olvasmányairól, engem minden érdekel.

E. J. Bačka Tonola. Poste Restante. Sok bók és még több gondolatlel van a levelemben. Nem igen hiszem, hogy ez bármilyen nőnek elég volna, nekem legalább nem. Irjon megint és a sok helyet, amit gondolatlelei a levelemben hagytak töltse ki mondánivalóval — ha ugyan vannak.

Kaniza. Miért gondolja, hogy egy szöke, sötétszemű, alacsony nő nem írhat gördülékeny és szellemes leveleket? Ez érdekelne. Hogy miért sietős nekem a férjhez menés? Ha maga volna 21 éves és valóféln levő asszony, se hal, se hus nem kérledezné — hanem magának is sietős volna. Nekem igazán nem kell se a függetlenség, se a szabadság, mindent szivesen oda adnék egy esőp — boldogságért ám! Ezért felesleges is kérését teljesítenem.

Rouge et Noir. Hát ez aztán már esábitó dolog! Egy férfi, aki főz, süt, varr, stoppol, talán még mosogat is? Direkt pech, hogy éppen maga nem hálódó beálhni kérom táborában. chanceai lettek volna! Arra, hogy megmozgassam lustuló agyát se pénzem, se időm sincs. Potero 23. Nézzé uram, ön nem akar megnősülni, és viszont — mit tagadjam, most mikor már tán 100.000 ember is tudja férjhez akarok menni. Mit akarunk mi tehát egymástól?

F. Béla. S. Nicolane Mare. Miért kell, hogy egy jó módú nő választása méltatlanra essen, és egy regényé méltóra? Hiszen akkor minden gazdag nő szerencsétlen és minden szegény boldog volna? És talán még sem egészen így van. Remélem és hiszem, hogy nekem is sikerülni fog a méltó párom megtalálhni. Fájdalom. Ön uram nem az, nem azért, mert nekem vagyonom van, hanem azért, mert magának négy ikse van.

J. Mo'd Felacrka. Lezgyen egészen nyugodt. Mindkét levele érintetlenül van birtokomban. Nem olyan rosszak az emberek, mint ahogy azt gondolja. Me'iszto. Az incognitóját csak tartsa meg nyugodtan, így igazán lehet, ha kedve van irjon gépirással, nekem igazán csak a szavak fontosak. De ha én respektálok a maga okait, respektálja maga is az enyémet. Hiszgye el, ha az ismeretségi körömben al-

kalmam volna olyan férjfelel találni, aki férjfelelőlként számításba jönnem nem leveleznék a fél országgal. De férjhez menni akarok, szíveim nagyon visszavonultnak élnek, én mint íéle elvált asszony nem mozdulhatok szabádon — mit tegyek? Erre válaszolt.

Szilárd B. Vinkovci. Ne essen kétségbe, és bátran látvitson sorsán fiatal ember, ha csalódott is, várhat még rá az élet ezernyi öröme, csak bátran és erősen meg kell azokat szerzeni. Versei érdekelnek, csak küldjön.

Sz. Ferkó a szöke tengerész. Ne haragudjon, de én a boldogságom keresem és nem szórakoztatóm akarom az urakat.

Re. Dolnja Lendava. Tényleg elhullott »Beszterce Ostrománál. Elvált emberre nem reflektálok.

Tóni. Nem tudok én olyan cífrán írni — nem tudok én választomról írni. — De vágyodom én is a boldogság után — ez az egész, amit szívem kíván. Nem akarok én addig ám meghölni — míg nem irj lelevele a jókedvű Tóni. Henrik. Kár a bélyegköltéséért uram. Mi nem vagyunk egymáshoz való, fordítsa a fáradságát saját sorsa feljavítására.

Próbászerecske I. Látja a mozbéli szép lány is tudott magán segíteni, majd csak én is tudok, talán van annyi asszonyi raffineria bennem. Látom, hogy raizlehetősége mellett még költői véna is buzog magában. Irigylendő az az ember, aki a művészeti tehetséget megtalálja önmagában, sok örömet hoz az élettnek. Moziba én is roppant szeretek járni, sok jó filmet nézek állandóan végig. Talán egyszer véletlenül egymás mellé kerülünk is?

B. László Stari Becei. Ünnepelesen meghocsájtva megkerészt Manci gardájába sorolom. Feltételeim jövendő élettársamra nézve nagyon könnyen teljesíthetők. Nem akarok én mást, mint olyan sok más asszony és leánytársam, szeretetet, gyöngédséget, tisztességet, egészséget, egyenes jellemet az egyszerű mindennapi derű polgári boldogságot keresem. A zene, sport, könyvfeletti felfogás különbözősége szerintem nem olyan fontos. Legalább nekem nem. Ebben a kérdésben a legmesszebbmenő engedelményekre vagyok hálódó. Irjon megint.

Sándor. Verse megkapó és tényleg — tavaszi. Most talán egy nyárit költene? Egyelőre a választás csak a Bácsmgyeiben olvashatja, értesítenem mikor utazik, hogy beszéltem az írást. Spanyolország nagyon érdekel, a koszt nekem utazás közben igazán nem fontos, a barcelonai világkiállítás meg különösen érdekes lesz. Maga milyen utazási programot álánlana májusra?

Lacl. Szentá. Ne haragudjon, de megvannak az okaim, hogy egyelőre csak a nagy nyilvánosság előtt levelezek. Ez nem zárja ki, hogy később esetleg nem írniék a megadott címre. A barátságát köszönöm, bár volna egy pár igaz barátom az életben sok mindent elmaradt volna, többek között ez a »Manci postája« is. De vajon hisz-e a nő és férfi közötti barátságban? Én meg lehetőségek skoptikus vagyok ebben a kérdésben. Irjon. Cupido. Na, ha ez a 24 pont alatt felsorolt tulaj-

donság mind meg van bennem, minek akkor még egy huszonötödiket is rábizonyítani? Nem tart ugyan jószívűnek, de nyugodjon meg, sokkal többet adtam már a különböző aktiók céljaira, mint 1000 dinárt. De ilyenkor a Mani- cí név nem felel nekem. Ha tudná ki vagyok könnyen ellenőrizhető. No, talán nemsokára erre is rákerül a sor. Addig csak írjon szorgalmasan.

M. M. Józsa Noviszd. Istenem, az élet nem egy biztosítási üzlet, szerencse is kell hozzá, de remélem, nekem lesz egy kis szerencsém. A házasság felől táplált nézetünk egyetlen, amibe egyezni tudnánk és attól félek ez egy kicsit kevés. Nem? A házassági problémát nem éppen csakis jogász szempontból tartom megoldhatónak.

L. I. Senta. Drágám, maga még nagyon fiatal, és ez a baj naponta jobban győzöl. Legyen türelmes és ne várja, hogy abban a percben, amelyikben kilép az életbe rögtön belebotlik a boldogság kék virágába. Csak várjon türelmesen, és tartsa meg érzései érintetlen gazdagságát annak az egynek, aki biztosan eljön. Külön levelet nem írok, nincs rá időm.

Senni közé hozzá. A bankre, ha megtartom külön levélben fogok mindenkit megírni, hogy avatatlán ne kerüljön oda. Irón nyugodtan, és iparkodjon az első rossz benyomást kitűrni.

Cs. Vilmos. Edes fiam az iskolakönyveit olvassa és ne arohírdetés rovatot! Fekete hai — két szem, Nyugodtan várom levelét, van addig is elég olvasni várom, úgyhogy igen sok levélre csak a jövő héten tudok válaszolni.

HÁZASSÁG

Fiatall, intelligens, szépnek mondott, gyermektelen özvegy vagyok. Vagyonom 500.000 dinár készpénz. Ezután keresem házasság céljából, lehetőleg diplomás vagy gyáros uriember ismeretségi. Csakis teljes című leveleket veszek figyelembe, amelyeket »Izraelita« jelígre a kiadóba kérek. 1905

Gazdatiszt, 40 éves, protestáns vallású, feleségül venne hozzáillő hajadont vagy gyermektelen özvegyet megfelelő hozományval. Leveleket »Gazdatiszt« jelígre a kiadóba kérek. 1951

Megnősülne 26 éves, száz-ezer dinár értékű ingatlannal rendelkező iparos. Hozzáillő nő ismeretségi keresi házasság céljából. Leveleket »Engem szeress« jelígre a kiadóba kér. 1969

FOGLALKOZÁS

Nevelőnő, német-magyar nyelvtudással, éves bizonyítványokkal melletti belépésre állást keres. Címeket »Jó cithon« jelígre a kiadóba kér. 1926

Kovács-bognár-kádár farnegmunkáló gépeken perfect dolgozó ipartelepen állást keres. Vörös, Palički put 1. 1924

Börkereskedősegédet szerb, magyar és német nyelvtudással, aki a börzszakmában perfect, azonnalra felvesszünk. Reiter és Kriszhaber börkereskedése Noviszd. 1949

Pékség elsőrendű szakembert keres állandó munkára. Cim: Árpádi malom Padel. 1941

Külföldi felvételtk. Cara Lajza utca 18. 1913

Üvegességéd többévi gyakorlatl állást keres azonnali belépésre. Cim: V. Dzsav, Novisad, Radičevićeva ul. 1/b. 1518

Fűszerezésnél jól bevezetett utazót keresünk jutaléka. Bácska, Bánát részére. Jugopaprikamalom, Martonos. 1906

Képviseletet és utazókat keres magas jutaléka fuvarlevél-felvilágzó iroda. Könyv mellékkereset. Alánlatok »Grosser Verdienst« megjelöléssel Jugomosse Ammoncenbureau Zagreb. Zrinjevac 20 címre küldendők. 1769

Nevelőnő vagy kisasszonyt keresek német nyelvismerttel 4 éves kislánvohoz 5-6 hónapra Crikvenicára. Alánlatokat »Megbízható« jelígre a kiadóba. 1950

Malomraktárnokot keresünk. Előnyben részesülnek, akik ilyen minőségben már működtek. Jelena mljn. Nova Kaniža (Obiličeva). 1938

Faüzletbe fiatal helybeili fiút gyakorolnak felvesz Herezog László. 1898

Suche zum sofortigen Eintritt zu meinem 4 jährigen Töchterchen ernste, intelligente deutsches Kinderärztin, möglichest mit Nähekemnissen. Erbitte Offert mit Lichtbild sammt genauer Angabe der bisherigen Tätigkei oder Zeugnisabschriften. Monatsgehalt 500 Dinar. Geprüfte Kindergärtnerin bevorzugt. Rezső Bálint, Staribečej. 1945

Gazdasszony, szolid, intelligens nőt keresünk gazdaságba. Fényképes ajánlatokat a kiadó továbbít. 1888

Okleveles gyógyszerész, önálló vezetésre jogosult, azonnali belépésre állandó kondíciót keres, esetleg bérletet. Helyettesítést is vállal. Közéleti cím a noviszdai kiadóban. 1888

Társat keresek 12.000 dinár tőkével kitűnő vállalatba. Leveleket »Jövedelmező« jelígre a kiadóhivatába. 1895

Faszobrász-segédet állandó munkára azonnali belépésre keresek. Weisz szobrász, Zagreb, Pantovčak 1/B. 1854

Szabósegéd, elsőrendű munkkerő azonnali belépésre állást keres. Vidékre is elmegy. V. Osiječka ul. 6. 1894

Béresgazdát vagy ispánt keres Poljakovic Ferenc, Gunduličeva ulica 79. 1827

Fémipari szakmában jártas, érettségizott tisztviselő, könyvelői vagy raktárfelügyelői állást keres. Ajánlatokat »Megbízható« jelígre a kiadóba kérek. 1812

Gazdasági kertészt keresek kommercialra gazdaságba. Dr. Gombos gazdaság. — Érdeklődni lehet a szálláson 1811

Suche eine ernste, intelligente Wirtschafterin, die auch gut kochen kann, zu einem selbständigen Herrn nach Slovenien. Kenntnis der kroatischen und deutschen Sprache erforderlich. Offerte mit Lichtbild unter Wirtschafterin sind an die Administration zu richten. 1753

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszerese számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyogzott jellegű leveleket továbbítunk. Kérlekendősekben vélemény megjelölendő.

Mészáros- és hentessegéd, 24-30 év körüli, aki jó virstler és az üzletben is jól tud kiszolgálni, több nyelven beszél, felvételtk. Csak jó munkást veszek figyelembe. Schmidt József, Noviszd, Gajeva ul. 3. 1948

Géptulajdonosok figyelmébe. Szétfagyott, repedt motort, vagy bármely őrztöttvas alkatrészt, repedt vagy hajlott tüzszekrényt jótállás mellett egyesítsek, vagy hegesztiek. Üveges Antal, Bačka Topola. 1874

Fogtechnikus, ki arany és kausok munkában perfect állást keres. — Leveleket »Ügyess« jelígre a kiadóba. 1896

Technikus keresek többévi gyakorlatl oszjeki gépgyáramba. Részletes ajánlatok a kiadóba küldendők »Gépgyár« jelígre. 1761

Házvezetőnői iskola internátussal Zemunban. Elmélet és gyakorlat. Engedélyezve a közoktatásügyi minisztérium által. A tanfolyam február 25-től június 25-ig tart. Zenaiskola, továbbá internátus tanulónak, akik a zemuni és bograd közép- és főiskolákat látogatják. Bővebb felvilágosítást a zemuni Iskolánőknek intézete nyújt. 1202

Új szalmakazalozókat (elővatókat) új szalma- és törökzótengelyeket cséplőgépekhez készít L. Fuchs gépműhelye, Kula (Bácska). 1582

Gépész, kovács és szoffler állást keres lehetőleg gazdaságban. Helleizen Ferenc, Stari Futog (Vizicpuszta). 1725

Gazdasági kovácsot keresek gazdaságba, aki ilyen minőségben már volt alkalmazásban. Traktorkezeléshez és faragáshoz értő előnyben részesülnek. Dr. Gombos gazdaság. Érdeklődni lehet a szálláson. 1810

Szalagfűrés, 50-es, jó állapotban, üzennagrobbitás miatt 5000 dinárért azonnali eladó. »Viktoria« eranyagvár, Ada. 1942

Vasestergazdát, 3 méter 50 hosszú csuesztávolságú, jó karban, eladó. Miklós Istvánnál, Ada. 1519

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jégcsékrényt és fagylatzókat 4 tégis aparattal keresek megvételre. Isztitorisz, Vilzonova ul. 44. 1956

Szalagfűrés, 50-es, jó állapotban, üzennagrobbitás miatt 5000 dinárért azonnali eladó. »Viktoria« eranyagvár, Ada. 1942

Vasestergazdát, 3 méter 50 hosszú csuesztávolságú, jó karban, eladó. Miklós Istvánnál, Ada. 1519

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Gyapjuonógéd teljes felszereléssel minden elfogadható árért eladó. — Ugyanott 100 kg zsiros gyapju külön is eladó. — Rentó Mihály, Srbobran. 1894

Wertheim-kassza, 2-es számú, eladó. Cim: Molnár könyvkereskedés, Senta. 1891

Könyvtár szépirodalmi, régi értékes könyvekkel, esetleg szekrényvel eladó. Sokolska ulica 7. 1856

Elsőrendű férfi öltöny varrás 350.—, felöltő vagy női kabát 300.— dinár Kuntchternél, Sudarčevićeva ul. 25. 1962

Félteher kocsi csukott karosszériával, jég, szoda, ásványvíz, tej, stb. szállítására alkalmas. Lauricht Clement gyártmány, nagyon jó karban, ut ballon ábronselással igen olcsón eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt »Autocar« Noviszd, ahol a kocsi meg is tekinthető. 1838

Akácacszlop 6-8 méter hosszú, 2 varon, eladó. — Stinčić János, Verušić. 1881

Jókarban levő használt Ford-autó futányos áron eladó. Cantavir, Kr. Petra ul. 400. 1907

Eladó birtokok Senta. Kevi-pusztán 6 lánca föld tanvály és 5 lánca szintén tanvály. Patócs László, Kevi-pusztá. 1568

Külföldi felvételtk. Cim a kiadóban. 1939

Zongora olcsón eladó, esetleg kiadó. Szilvási Ferenc, Vilzonova 36. 1936

10-12 HP Langen & Wolf Frankiurt gyártmányú álló rendszerű motor, 4 ütemű, kettő lendkerekes, 1914. évi modell, masszív gyártmány, benzinnel, nyersolajjal, petróleummal és gázzal exvarant hajtható, dolgozott körülbelül 300 órát, kitűnő állapotban, jutányos áron eladó. Velika Kikinda, Knez Miloševa 131. 1915

A cipőszakmában teljes szakképzettséggel bíró szegéd, aki ügyes kirakatszedő is. felvételtk Roth Ármán cipőüzletben, — ugyanott elsőrendű kiszolgáló kisasszony is felvételtk. 1912

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Jólbevezetett vámmalom napi 12 óránkénti 80-100 a örökösességgel bérbe vagy megvételre kerestek. Pontos leírás és részletes feltételek következő címre kéretnek: Matija Barna, Kula (Bačka). 1963

Eladó Somborban 3 1/2 hold bevetett szántóföld az anatóli hídán tul. az országút mellett. Bővebbet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Asztalosok, bognárok, járésztelep, faárgyárosok. Mielőtt faipari gépeket vásárolnak, kériknek leírt gyári ajánlatot. Részlettelzetés is. Legutóbb gépek beépített motorokkal színelküli meghajtásra. Jellicson József, Subotica, Vilzonova ul. 51. 1933

Baromfi különlegesség, 7 tyúk, 1 kakas, sárga orpington 1.600 dinárért eladó. Grünwald ügynőkség. 1937

Sváci tenyészbika 1 1/2 éves, kitűnő tenyészfaj eladó. Grünwald ügynőkség. 1937

Ügynekők felvételtk helyben és vidéken, Stern Adolf varrógepraktár Subotica, Jelačićeva ul. 2. 1967

»Diktalon« beszélőgép, kombinált felvevő és leadó, villanymotortal, ügyvédi, kereskedelmi irodákban igen alkalmas: jutányos áron eladó. Gémezi mechanika Subotica, Paja Dobanovaculog ul. 8. 207

Többféle gyártmányú és nagyságú, használt cséplőgarnitúra eladó olcsón a kedvező üzleti feltételek mellett. Schumacher Rezső, Sztari Beceje. 917

Veszek használt cséplőgarnitúrákat, cserélek új MÁV-gépeket kedvező fizetési feltételek mellett. — Schumacher Rezső, MÁV-gépgyár kerületi képviselője Sztari Beceje. 918

Eladó 6 HP Hofherr lánccos magánjáró 1914-ben épült, esetleg elcsérlelem Hofherr Cornick traktorral vagy 2 db 4-es Vatelron szivógázmotorral vagy 6 HP Langen-Wolff benzinnel motorral. Lésza Mudrinszki gépműhelye, Srbobran. 1531

Patkányokat irt a Ratol, mezei egereket az Arvicin konyhai rovarokat a Gamadin, poloskát a Ste-nol, bolhát a Paleksin. Mindenütt kaphatók! Biokemija Zagreb, Hatzova 25, telefon 59-69. 129

Összes alkatrészek egy Haip-féle magánjáró lokomobilhoz, használt, jó állapotban, eladók. L. Fuchs gépműhelye, Kula, Bácska. 1561

20-25 lóerős eredeti Benz-féle szivógázmotor, gázgenerátorral együtt, teljesen üzemképes állapotban nagyobb motor beszerzése miatt eladó. Üzemben is megtekinthető. Felvilágosításokkal zolgál: Bárdos & Brachfeld, Novisad. 1608

Fűzők, orvosi rendelésre haskótok, a legmodernebb kivitelben Gutinénál VIII, Ostojičeva ulica 32.

Üzleti ház a fúton eladó és azonnali átvehető két háromszobás földszobás lakással, két nagy üzlethe-llyiséggel, jégverem és vágohíd. Frankopanska 15. 1724

Vendéglő jófogalmu, eladó, azonnali átvehető. Cim: Erdélyi Lajos, Mol. 1845

Vendéglőm, szépen berendezve, örökáron eladó vagy bérbeadó. Azonnali átvehető. Mito Bandulj masznista, Porlez (Bánát). 1876

Pianino, gobelinek, festmények, bútorok, fényképezőgépek kedvező feltételekkel eladók. Centralna Banka zálogosztályánál, Subotica. 1815

Hofherr-Schrantz gőzmagánjáró 6 HP olcsón eladó. Érdeklődéseket a kiadóhivatalt továbbít. 1787

TAVASZI KURA.

Itt a tavasz és a bimbófakadás. Nyenkor leginkább egészségükre gondolni, mert amint a növényi nedvek, a vér is a testben erőteljesebb keringést végez, aminek könnyen súlyos következményei is lehetnek. Epen ezért a szervezetet a benne felgyülemlett káros anyagoktól meg kell tisztítani. Ha a szervezetbe éltető nedveket viszunk be, azt ellenőrző és egészségesebb tesszük. Erre a célra a legjobb a természetes »PLANINKA« teakura, mintegy ez a tea kizárólag válogatott hegyi gyógynövényekből készül. Hosszu évek tapasztalatai igazolják, hogy a »PLANINKA« tea kiprobált és jó gyógyhatással rendelkezik, a legkiválóbb vérkeringés szabályozó és vér tisztító szer, amely megcsinálja a kórokozókat (filtrálja a vért, előmozdítja a szabályos vérkeringést és ezzel együtt az egész szervezet megújulását. Egy 6-12-es »PLANINKA« teakura hatására rendkívül kiváló, teljesen méregmentes és különösen a következő betegségeknek ajánlatos: rossz emésztésnél, fel-feladással, bélrendszeri, széküledések, aranyeres bántalmaknál, szívgyengeségnél, szívelégtelenség, idegességnél és iléghajkónál. A »PLANINKA« tea fokozza az érvágyat és különösen jó hatású éredényelmeszesedésnél és tüdő-dugulásoknál. — Kérjen gyógyszerárakban csak valódi »PLANINKA«-teát, amely nem nyitva, hanem leplombált 20 dináros csomagokban kerül eladásra. Minden csomagon fel van tüntetve a készítő neve:

MR. L. BAHOVEC GYÓGYSZERÉSZ, LJUBLJANA

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig
Az első hangos film
WINGS

Mindkét rész egyszerre! Rendes helyárak!

Hétfőtől

LIL DAGOVER

a magyar rapszódia főszereplőjének újdonsága:

Halálkocsik angyala

Mielőtt

VETÍTŐGÉPET

vásárol, tekintse meg legújabb rendszerű, ventilátor hűtővel ellátott

A. E. G.

„Successor“ és „Triumphator“ gépeinket!

ORIENT-FILM D.D. Subotica

Ciril-Methoda 10

Figyelem!

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPÓKRÉM

dobozban van egy betű.

Ha a betűkből az

IDOLKRÉM

szót összeállítja, vagy

120 drb vegyes betűt beküld kap ezért jutalmul

egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemica Fabrika d. d.
Novisad

Magas tojástermelésű, németországi import törzsektől származó amerikai fehér Leyhorn, Rhode Island Red és Plymouth Rocks keltetőtojásokra és naposibékre előjegyzést elfogad Juric Marko három-félepe.

Adási és szállítási feltételek:

1. Az árak helyt értendőek, csomagolást szállítási költséget és 3 szálalék kezelési költséget felszámítjuk. 2. Megrendelésnél a végösszeg fele részét a megrendeléskor előre beküldendő, a többi utóvételezzük. 3. Az előjegyzés elfogadásáról vagy elutasításáról mindenképp azonnal értesítünk. 4. Félüzemanyagot csak az átvételétől számított 3 napon belül vehetjük figyelembe. 5. 10 darabon aluli megrendelés nem fogadunk el.

Tenyésztojások árai darabonként:

Április hó végéig	10 Din.
Május hóban	8 "
Junius hó 1-től	6 "
Naposibékek árai darabonként:	
Április hó végéig	18 Din.
Május-junius hóban	15 "
Julius hó 1-től	10 "

Bővebbet:

JURIC MARKO

SUBOTICA, BATA GARAGE, SUBOTICA, UL. 7.

FIGOL

APOTEKA
DE SEMELIC
DUBROVNIK 2

Ha már mindent me kísérelt és semmi se segít t

tegyen próbát a FIGOL-gyógyelvtárral, amely a legkiválóbb szer a gyomor erősítésére és a belek tisztítására.

Győződjék meg Ön is, hogy a FIGOL eredményesen hat az emésztőszervek, a gyomor, a belek és a vese megbetegedéseiről, fejfájásról, álmatlanságról, aranyérről.

A FIGOL-t előállítja és postán utánvétellel szétküldi

Apoteka Dr. Semelic Dub ovnik 2.

Eredeti ládika 3 üveggel csomagolással és postadíjjal együtt 105 dinár, 8 üveges láda 245 dinár, egy üveg 40 dinár.

Állandóan érkeznek hozzánk köszönőlevelek a FIGOL eredményes hatásáról.

Modern és stílus butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkáit készítenek az újonnan átépített műbutorgyárakban

SIPOS FIAI

Zenta ut 3. Telefon 205.

Allandó raktár!

Maganiáró garnitúra. 25 éves kazán, MÁV cséplő, Schuttelworth felszerelt elevátorral, jó karban, eladó. Varmuzsa Lajos, Mali Idios (Bačka). 1871

Használt írógépet és tüzes okmányszekrényt keres megvételre Szominer Gáspár és Társa cég Bácska Topola. 1972

Benzinmotor, teljesen jó, 3 lóerős eladó. Wilhelmnyomda Bácska Topola. 1973

Senta város gyümölcsfaiskolájának és rózsakertészetének árjegyzékét kívánatra megküldi Gallé Viktor, városi kertész, Senta (Bačka). 1817

Megvételre keresek használt traktorokat és cséplőket. Kérek ajánlatokat. Kovács János gépész, Bačko Petrovoseo. 1808

Vendéglő házzal Budapest mellett italmérségi jogfolytonossággal 6000 állandó lakosú nyaraló nagyközségben 800 öl saroktelken 30 évig adoménen, áll 12x6 m sántés, 8x6 köfén terem, 16x6 parkettás tánc terem, bérbeadott fodrászterem, 2 lakószoba, jégy terem, fedett kluzizó, kerthelyiség. 1928. évi kimutatható fogyasztás volt 180 hl. bor, 60 hl. sör, 20 hl. szesz stb., ára 400.000 dinár, 100.000-el átvethető, a többi 8% kamat mellett 6 évig törleszhető. 50.000 dinárral lefoglalható. Komoly vevővel tárgyal szíveségből: Jedlicska Gyula Rákoshygyen, Vörösmarthy uca 77. 1810

Allóóra, továbbá szép szalón-állólámpa, új szőnyeg, képek és több más tárgy eladó. Subotica, Trg Vojvoda Putnika 10. 1790

32 láncc föld a Martonos állomás mellett szabadkőzből eladó, megfelelő épületekkel. Boko Ambrus ügynök, Subotica, Stipic Marko éttermében. 1755

Kevésbé használt autót, Opel-gyártmány, 4/14 lóerős, négyüléses, olcsón eladó. Érdeklődéseket a kiadóhivatal továbbítja. 1788

Vennék öt éven aluli 8-as Hofherr cséplőgarnitúrát. Levélben kérem megadni a garnitúra pontos leírását és a fizetési feltételeket. Nagy József lakatos, Stara Kanjiza. 1504

Salvatoros literes üvegeket keresek megvételre legmagasabb árban. Schwarz Andor, Subotica. 1779

4-6 HP kétütemű csónakmotor, 20-24 HP Benz automotor, félteher Ford-autókat eladók. Bata garage, Subotica. 1804

Vendéglő házzal együtt eladó. III., Beogradski put 59. 1904

Selyempincsi, négyhónapos, eladó. Jugovicéva ul. 31. 1899

Szálló és komló birtokok ismét kapható nálunk eredeti és valódi kecskeméti metszőöll. Tessék megtekinteni, Barzel d. d. géposztálya, Subotica. 1223

Házhely a SAND-pályá mögött nyegedik sarok, eladó. Natosovicéva ul. 32. 1758

Műszaki cikkek, Wolfner gépész SKF golyócsapágy, 80%-os csapágyfém, aszbesztlemesz, zsmör, grafit-csomagolás, gumipitómítás, réz-, vas-armatúrák, vizgőz-, gázvezetékcsövek, felszerelések és más műszaki cikkek kaphatók Barzel vaskereskedés, Subotica. 998

Kisebb könyvnyomdát keresek megvételre gyorsajttal és vágógéppel. Kiefer Henrik, Kula. 1868

Nagyforgalmu vegyeskereskedés házzal együtt kedvező fizetési feltételekkel elutazás miatt olcsón eladó. Sepsey István, Debeljaca. 1869

Gyenge férfiak-

nak 10 dinár beküldése esetén bérmenten küldöm szabadalmajozott szénázóciót telálmányomat ismertető könyvemet. - Cim „Patent 605“ Cijaj (Kolozavár) 1022 1. sz. postafiókbérlet.

VÁROSI MOZI

Vasárnap utoljára

A Sahara csillaga
és
Kié a feleségem?

Hétfő—szerda

A POKOL VÖLGYÉBEN

Bajos vigjáték — Főszereplők:

Norma Shearer és Raiph Forbes

PÁRISI KIRAKAT

Kalandor történet — Főszereplők:

Francis Mac Donald és Anita Garwyn

Ha megbízhatót és finomá óhajt
OLLA-t vegyen, elkerüli a bajt!
Beldenyithatóan a legköthetesebb!

KÖLÖNFÉLE

Szoba-konyhás lakás május 1-re kiadó. Skotus Viatora ul. 52. Folyó-ucea sarok. 1970

Magányos modern 6 szobás lakás azonnal kiadó. Donat, Vilsonova ul. 6. 1966

50 hold föld bérbeadó hat évre. Prima termőföld 18.000 dinár évi bérért sürgősen kiadó. Csak személyesen tárgyalok. Grünwald ügynékség.

Irodai célokra 2-3 butorozott szobát keresünk feltétlenül a város belterületén. Lehetőleg németnyelvű ajánlatokat a bér megjelölésével és pontos címmel »Bureau« felírére a kiadóba kérünk. 1952

Butorozott garzonszobát kamualatti bejárattal keres vidéki földbirtokos. Címeket »Diszkrét« felírére a kiadóba kér. 1925

17 kupa gyümölcsös házszobákba kiadó Usporedna (Párhuzamos) ul. 48. 1932

Különálló 3 szoba, kamra, irodahelyiségnek május elsejére kiadó. Sokoška ulica 7. 1857

Csinosan butorozott szoba kiadó. Usporedna ul. 1. Gőzfürdő mellett. 1928

Kovácsmesterek figyelmébe. Kovácsműhely kiadó Sava Tekelija 43. a volt (Halasi ut). 1821

Palicson négyszobás lakás mellékhelyiségekkel május elsejére kiadó. Érdeklődni lehet Stein fűszeresnél, Palicson. 1923

Lakás üzlethelyiséggel kiadó. IV., Dulféva ul. 48. Érdeklődni Pollák Dávidnál, Stipe Grgića ul. 20. 1935

Kiadó Subotica központjában, a főtéren sarokházamban 2, 3, 4, 6 szobás ucaai lakás, üzlethelyiségek, ucaai szuterén pince, műhely és iroda. Bővebbet Dr. Blum fogorvosnál. Ugyanott többrendbeli butor eladó. Ház mesternő felvételek. 1853

Modern háromszobás lakás mellékhelyiségekkel együtt VI., Vukovicéva ul. 10. sz. alatt március 15-re kiadó. Bővebbet Hotel Tezija. 1897

TE AVAJ

bel- és külföldi
SAJTOK
TEHENTURÓ

kg 7 din.

tejjel és az összes tejtermékek legújanyosabbban kaphatók!

Gulyás tejcsanakokban

Budéva ul. 3 — Trumbéva ul. 7

Juniper zöld sósborszesz boroka kivonattal hatásra növe felér bármely más sósborszesz három üvegeinek hatásával. Kapható gyógyszerárakban, fűszerüzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben.

Üzlethelyiségek azonnalra kiadók, érdeklődni Steiner Kálmánnál Manojlovicéva 3.

Örökös fogadnék 12-13 éves jó családból való árvalányt. Cim: Skotus Viatora ul. 81. 1890

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovicéva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcsiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Beckerekben ottani fiókkidóhivatalunkban is eredeti áron feladhatók.

Olcsó koszt és lakás kapható fiatalemberek részére (iparos és kereskedő) öz. Grünánál, Stipe Grgića ulica 15. 104

Szép butorozott ucaai szoba szolid urnak azonnalra kiadó. Harambaticéva ul. 23. jobbra. 1855

Csinosan butorozott szoba két fiatalember részére jó házikosztal kiadó. Hirska ul. 4. 1861

Entorozott szép garzon szoba kiadó. Paje Dobanovackog ul. 3. Nemzeti szaloldával szemben. 1859

Központhban nagy udvarral minden célra megfelelő nagy mellékhelyiségekkel, két szoba, konyha, előszoba kiadó. Cim a kiadóban.

Kétágyas kétablakos különbejáratu ucaai butorozott szoba villanyvilágítással, konyhával, ágynemű és takarítás nélkül, kiadó. Scootus Viatora 51. 1802

Uri divatkülönlegesek- VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA
P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. női és női ha isnyák egye ül lerakata. Allandó dúsz választék férfi fehérmű (mérték szerinti), nyakendők va ódi angol polowarek és utazópáncsokban Postakiszolgálás szolid árral molett

Debreczeni József:

Emlékezzünk régiekről

Békesség

— August G. v. Platen —

Ki már kis vendéglő sarkán lakott
Olvasott régi képeslapot.

*

Ugy van vele, mint a borra,
Tudja mibe kerül és hol van.

*

Barna s az ize, mint a sernek,
Akdí egy kedves, régi serleg.

*

Az mindent szépen elfelejt,
Ha öszülünk és mind seletj

Az étel itt, az estebéd
És hol késik a tejsze még.

*

Az tudja, hogy vig ének kell
És nem álmodik rémekkel.

*

Hogy völgyből mindig hegyre jut,
Mig egyszer minden egybefut

*

Az tudja: élet vételesség
De legyen addig békesség . . .

Vár a hegyen

— V. Schönaich Carolath —

Vár visszanez régyermekségre
a homlokán két szigoru kiugró
lábándt kapu. —

Kóró, lapu

s egy pár alvó szem; — ablak
be komiszak a felhők,
hogy fényből erre sohse adnak.

*

Ilyen a vár,
száz éves a hegyen —
sohse tekszik, sohse megyen
csak áll.

Már

be bölcs lehet

elrakja gondolat

a régi lehet,

keresztesét és pogányt.

Ki tudja hányvót?

Lovas vitézét, ki káromolva

urát, vad paripát szügyel.

*

A vár ügyel

nyugodt aggastyán

Órezar.

Alvó lovas a nyeregben

— August G. v. Platen —

A régi dal a számról
Ugy leszakad a számról.

*

A régi dallal zörgetek.
A hangszerem a lörgöget.

*

A régi szép, a hegedű,
A régi seb, a hegedő . . .

*

Sokat beszél a számról
Tervez, remél és számol.

*

Még hetven nap, még hetven
Az ember tehetetlen.

*

A téli dőt megnyergetem.

Meghajszolom, meg-megverem.

*

De mit sem ér a nagy husáng,
Kétségbeesztő lüssuság . . .

*

Ahová visz az csupa rom,
Mert csupa rom az unalom.

*

A régi dal a számról
Azért szakad a számról.

*

Merek élni vagy nem merek,
Ezt mondjátok meg emberek.

*

Merek — nem, merek — nem . . .
Mindégy. Hagyjátok álmódní tovább

Az alvó lovast a nyeregben.

Telelő falu...

Irta: Kristály István

Szibéria fekete árnya, lélekre boruló színeivel jött az idej től. A hidegszemű eget — mint fekete varjúk balsejtelmű árnya — sötétre árnyékolta a gond; a tél váratlan keménysége — a hónap megpróbáltatásai. Száműzöttek reszkető nyugtalanságaival néztük a eszkörgő hóval takart utat — a ma kiellen horizontjait; meddig tart életünk e kegyetlen, semmi jóval nem biztató útja? . . . És a hőmérő merev, fej nem engedő szorításai alatt tovább sirt bennünk a tegnapi hideg; a gond . . . amelynek színei egyre sötétebbek lettek!

Mindenki sejtette, hogy az emlékedő hó és az egyre sülvedő hőmérő higanyának csillogó fehérsége mögött rettenetes árnyék kuszlik be egyre több ház belsejébe . . .

A nyomor.

A kenyértelenség ijedt, lelketpusztító csendessége és a fületlen szoba mindentől elidegenítő magánya — mert ez a nyomor! A nyomor: halál! Halála az emberi együttérzésnek — amelynek hiányában: nincs, nem lehet élet! Csak pusztulás!

A süket, gyilkos csendet aztán felrázta egy utasgicik: a Bács megyei Napló egy vezércikke . . . és a sejtések bizonytalan homályában fény gyulladt — ami olvezetett az élet száműzöttjeinek: a nyomorgók ezreinek sirtoltjaihoz!

És a Lázárók felkeltek rongykoporsóikból — mert az Irgalmasság fénye: életadó! És városról-városra ment a szent csóva és mindenütt felgyújtotta az emberiség mécsesét.

És a hideg megenghült . . . De ennek a télnek az emléke élni fog! Soha se felejt el az akit simogató kéz érintett . . . És nem felejtethet az: akit simogattott!

Akinek pedig nem maradt ilyen emléke — annál akkor is megmarad a tél: amikor a hőmérő majd husz fokot jelez — nulla fölött!

*

Az utóbbi évek gazdasági krízise a városi munkásság feltűnően nagy hányadát lökte a munkanélküliség ölébe.

Ezzel szemben a tavalyi év kiváló gabonatermése

— a falusi bér munkásokat ha nem is emelte irigylendő helyzetbe — mégis meglőcsölte legalább a tél egyik szörnyű csapásától: az éhségtől.

A tavalyi tél jóval enyhébb volt a mostaninál, de a falusi munkásra mégis sokkal elviselhetősebb — az ideinél.

Talán semmi sem bizonyítja a kenyér jóságát jobban, mint az, hogy ennek a lelketverő télnek ellenére is — néhányszor felderült a falu halgatag arcára a mosoly: az élet békéje!

*

A jótékonykodás falun — akár hiszik, akár nem — az arra rázorultak ötlelességének fokától függ.

Minden változik a világon, még a kézművés is! Régen így mondták: szemérmes koldusnak üres a farsznya. Ma így: egy öleletes koldus jobban él, mint öleletkoldus gazdája! Mert ma már a koldusok is lelki motívumokon élőkésérek, mint — a frendisták!

Kitapogatták — hogy hol: fáj: Nem nekik, hanem a vendélelőitoknak!

Például az én házikoldusom (megjegyzem: a koldus cím itt erősen képletes kifejezés) nem azt nézi, hogy mit kap nálunk, hanem azt, hogy mit kapott sorstársa a szomszéd gyógyszerésznél. Minthogy pedig kereset dolgában egy patikkussal alig lehet versenyezni, (hiszen közudomás, hogy semmi sem olyan drága, mint a patika) a koldusom egyre merészebben analizálja a fazékainak tartalmát, ami már-már családi hékém higanyát fagypontra alá frendizálja. Múltkor titokban adtam Luiza nének tíz dinárt. Nézte, mondta, itt van . . . igyon néhány pohár bort, (azt gondolva, hogy így majd rózsásabban itéli meg a kosztunkat) remélem, meg van elégedve nálunk!

— Na, na — felelte. A gyógyszerésznél ma ú-bapástéom van, ideérezem az illatát. Én meg mit kaptam? Sertéskarajt krumpilfőzelékkel? Krumpilt ehetek én otthon is!

Határozottan sajnáltam, a tíz dináromat, Annál is inkább, mert eredetileg, úgy titokban arra spóroltam, hogyha véletlenül valamely ügyben városba kerülnek

— hát majd én iszom rajta egy pohár bort: a lenézett fazékjaim iránt érzett bánat elűzésére.

— Na, megállj! — gondoltam. S azzal én is a lelki tapogatásra fogtam a dolgot. Lehet — mondtam — hogy a gyógyszerészek mindig pástétort esznek, de én mégis olyan kövér vagyok, hogy hédíem három patikus is kitérne. Na, mit szól hozzá? Hogy lehet ez?

Elfutotta a méreg. Láttam: nagy feleletre készült. Minél jobban készült ő, annál jobban féltem én. Nem esoda! Hiszen ebéd után az összes házikoldusok — mikor a vendéglátó polgári foglalkozásához visszatér — öszejönnek a vendéglőben egy kis baráti poharazásra, ahol aztán mindegyik elintézi: a házigazdáját! Jégre teszi. Rólam ez ma feltűnően azt fogja mondani, hogy azért éheznek, mert mindent én eszek el előre.

Végre megszólalt. Főlényesen, lesújtón, hüvösen, sőt jegesen!

— Nem mondom, szót, a múltkor jó volt az a turós csusza. Meg is dicsértem magukat a Mári előtt. De maguk nem tudnak hálásak lenni! Egy dicséret a Mári előtt? Tuddák mi az?

Éreztem, hogy bűnös vagyok — nem, sohasem tud az ember eléggé hálás lenni! Folytassa, szóltam megemmisültem.

— És képzeljék! — a Mári dicsérte magukat a gyógyszerésznél előtt!

— Hallatlan! — szóltam el magamat.

— Bizony, hallatlan! Mert mégis csak a gyógyszerésznél van igazsága, aki azt mondta a Máriának, hogy az ő kosztja mégis csak jobb lehet a miénkénél, hiszen ő legalább kétszer annyi selymet kell, hogy vegyen egy öllöt ruhához, mint az én feleségem.

Szólt és megölt engem. Mert az utóbbi mondatot a feleségem is meghallotta. Aki azóta azt hiszi, hogy azért szeretem a karcsúságát, mert így fele annyiba kerülnek a ruhái.

*

Hogy el ne felejtsem. A barátom tegnap azt mondta: öngyilkos lesz. Mert a faluban azt beszélik, hogy míg a koldusa, a Tónosi néni csirkebecsinnát ebédel, addig ő tizednapos káposztát fogyaszt. Megértem szegénységet. Nem is vigasztaltam — hogy minálunk is a jobb falatokat a Luiza néni kapja. De most látom, hogy meg is érdemli. Mert ő minket folyton ócsárol, míg a barátom főztjét, (ő: szegény ember!) a Tónosi néni dicsérte!

*

Hogy az idej év mennyivel volt jobb a tavalyinál, azt két piknik történetével lehet: illusztrálni!

(A pikniket valamikor egyszerűen és érthetően banyubálnak hívták. Ez amolyan nyilvános, háziasszonyok verseny volt. A banyubálon dől el, ki tudja a legjobb tepertős pogácsát sütni. Mert minden háziasszony vitt a bála egy banyu elemőzést — amelynek a tortája: tepertős pogácsa volt.)

Ma már kevesen tudják, hogy ez a jó ómlós ételremek — hány lánynak szerzett férjét.

Ha a fiatalembereknek izlett a pogácsa — ami az asztalokon ugyancsak kínálta magát — akkor a háziasszony szerény mosolyok keretében nem győzte emlegetni, hogy nem esoda, hogy olyan jól sikerült — hiszen nem ő sütötte, hanem: a leánya!

Amióta a banyubálon: piknik lett, illetve a tepertős pogácsából cukrászsütemény — észrevehetően kevesebb leány megy férjhez. Ez nem esoda! Higyzék el: a tepertős pogácsa bátorítóbb volt, mint a torta. Nem volt olyan — komplikált!

De nemcsak a lányok, még a mamák is megváltoztak! Nekik is hiába magyarázza az ember — a tepertős pogácsát. (Már nekik is csak a krém imponál!)

No, de térjünk a tárgyra. Télien az új ruhák — falun csak a bálakon érvényesülhetnek. Minél több bál szükségese tehát — a ruháknak. Jól jött tehát a tavalyi szükös év arra, hogy az éhezők felszűrésése érdekében — pikniket lehessen rendezni.

Volt is egy hétfő olyan sütés-főzés, hogy az összes tojáskezeskedők kétségbeesetten futottak a postára, hogy megsürgönyözzék Svájca: Hier gibt's nicht, wegen piknik!

Hogy mi minden volt aztán az estélyen felterítve, arról elég legyen annyi, hogy Edward király ezt a területet látva, egész biztosan megkegyelmeztet volna a szegény welsi bárdoknak. Még akkor is, ha a szabadságról a legedesebb dalokat zengték volna is!

Na, gondolta minden naiv lélek — holnap a falu összes szegényei: tortát esznek.

De nem ettek. Mert annyi szó esett az éhezőkrol s az éhség kinjált olyan megrázó színekkel esetelték a piknik szónokait, hogy reggel a kétségbeesett vendéglősnek fel kellett haloznia az egész falut, hogy egy kis rántottára valót hozzon össze a diszes vendégseregnek, amely már majdnem ötfél óta éhesen várta a reggelt — hogy ne kelljen hazamennie: éhesen!

No, de az idej pikniken pótolták a hiányokat. Kevesebb volt a beszéd — több maradt a szegény gyermeknek. Dézsaszámra hordták a tortát az iskolákba hogy felosszák köztük.

De a szegény gyermekek a jó házi kenyér és fagyos szalonna mellől lenézően pislogtak a torták felé: nem étel az — mondták a torták felé bökdösve a bicskával — olyant csak az eszik, akinek nincs más!

Azon a napon minden rossz diák megevett legalább egy fél tortát — büntetésből!

*

Elhunyt a farsang is, bekövetkezett a böjt. Csodál-

kozva néztem hát, hogy a favágónk pénteki napon kolbászt ebédelt a jó zsirosan berántott káposztához.

Ejnye, mondtam, János, maga nem bójtól. Hiszen ez a mai nap még a bójtnek is bójti napja.

Pelnéz, mosolyog: én is olvastam a kalendáriomban. De, tetszik tudni, az idén már igazán le kellett vágni még a kocákat is. Nincs kukorica. Hát még tart a kolbászból.

Hála Isten, mondtam. Sok van még?
Mérlegeli a mondanivalót, aztán elégedetten mondja: azt hiszem a bójtöt még kihuzzuk vele!

*

Bezzog tavaly már jócskán süttött a nap a zöldelő buzára, mire az emberek összejöttek a sarkokra egy kis teroferére. Nehezen ment a beszéd, sok volt a gond. Még a szépen növekedő kenyér is alig tudta elindítani a szót. Annál több szó esik az idén.

A feleségem nem szeret zöldséget vásárolni, hát engem küldött ki érte a piacra. Könyörgtem neki: nézd, édes, a hőmérő harminc fokot mutat...

Tudom, felelte negyven foknyi hüvősséggel, ez már régen nem újság!

Kimentem hát a piacra, gondoltam ott sincs hüvösebb.

A fákön és sürgönydrótokon nagyszakállu zuzmára az emberek bajuszán és az asszonyok szája körül és kendőn jégcsapok, és a hó is megfagyott — szóval harminc fok volt nulla alatt — amikor én zöldségért a piacra mentem: reménytelenül! Ki fog ilyen hi-

degben a piacra jönni, hogy eladjon két dinár ára zöldséget?

Tévedtem. Talán sohase volt népebb a piacunk. Csodálkozva kérdeztem a dángubáló emberektől — ami itt mifelénk amolyan kaszálókat jelent — mi az? — maguk nem fáznak?

Mosolygó arcok feleltek: most van az ideje!

Na, gondoltam, ezek biztosan túl vannak a zöldségen, azért nem fáznak. Ezek engem nem értenek! Résztevéő lélek után kutattam hát. Végre megakadt a tekintetem egy ilyen lelken. Ez az én esetem, néztem sokáig a kofa nénit, akinek a bajuszáról méteres jégcsapok csüggtek le szomorúan, mint a szomorúfiú ágai. Igen, ez meg fog érteni engem!

Hogy adja ezt a két dinár ára zöldséget? — kérdeztem.

Azt?... azt csak négy dinárért.

Azt hiszen észrevette rajtam, hogy a nagy hideg ellenére is zöldülni kezdtem a csalódástól, amit részvétlen lelke okozott, mert így szólt: talán drágálya?

Nem tagadom, feleltem.

A naccsága olcsóbban kapta volna. A feléért!

És miért duplázza az árát nekem?
Hogy ne fázzék! — dideregte ki részvétellel a bajuszos néni.

Nem tudom, hogy ő hogyan értette — de én célzásnak vettem. Elpirultam. Melegem lett tényleg. A harmincfokos hidegben.

butelliás ütegek kerültek elő a pince mélységéből. Strazsik ur mesélt.

— Ezerkilencszázhatvan, vagy kilencszáznyolcvan már nem tudom bizonyosan — — — a nyelve megoldódott, bennejárta a multban, arca rákörös lett és nem vette észre, hogy egy-egy felemelt, befejező mondatnál a két szomszédja térde összeér.

Már megint lódit az öreg!

Mert mégiscsak csoda, hogy egy kommersziális utazóval ha százszor is huszonöt éve bransbeli, ennyi sok minden megtörténjen. Nem volt pontja a széles országnak, ahol ő ne legénykedett volna. És ő az az ember, aki mindig igazat mond! A hangja indulatosan recsegett: igenis, én Strazsik Manó, mindig igazat mondok! A cigány ott húzta mögötte és a két szomszéd elborult szemmel nézte, hogyan vándorol az ő pénzüke a cigányok zsebébe. A kávéház kiürült, csak ők ültek még ott a rettenet hangzavarban, amelyt a füstösök zudítottak feléjük, mert Strazsik ur váltig kiabált: forte a rézangyalát! Forte!!!

Ugyanakkor egy különös esemény játszódott le a szálloda tetején. Hihetetlen ugy-e, nem is volt az él ember — vérvörös arccal egy árnyék suhant el az emeletek fölött. Notesz volt nála, lengett a földre és lapozgatott, S. S... Strazsik Manó. Persze, ezt keresi. A cserepek fölött a kémény tövében nagyokat kacagott az árnyék. Ahá, mostan megvagy! Uttalan-utakon üldöztek, hófúvásnak kellett jönni, hogy rádakadjak. Az árnyék átölelte kéményt és belehugott. Kicsi kalickájában Ádám, a portás felriadt a kémény felől jövő zajra. Új fát dobott a füstre és vissza akart feküdni megint, közben rátévedt a szeme a táblára. A tizenegyes szoba kulcsa még mindig ott lógott, jelöl, hogy gazdája nem tért nyugovóra.

— Még mindig mulatnak, ördög bujjon beléjük!

Mert Ádám portás csak szemből szembe volt mézes-mázos. Egyedül a kicsi kalickájában — mint a legtöbb portás — pokrócgoromba volt.

4.

Reggel félkilenckor lejött Géczy ur, felakasztotta a kilences kulcsot és elment. Félórára rá jött a makao Weisz, kicsit piszmogott a meleg fülkében aztán felhajította a gallérját és ő is ellépkedett. Csönd lett a fülkében. A folyosókon azokkal szemben a zaj lármává dagadt, csöbröket, dézsákat emelgettek és mindenféle szurtos asszonyok kepeket ott. A portás meghallotta a lármát, kénytelen volt feltelefonálni:

— Lesz ott csönd!

Az üres kávéházból palackokat hordozott ki a háziszolga, akinek zsákvászonból készült a köténye. Később ugyanez az ember a folyosón mosta és káromkodott. A kulcsok mind lekorultak a portásfülkébe, csupán a tizenegyes helye volt üres.

— Soká alszik ez a Strazsik mi?

— Hát csoda? Reggelig lumpolt!

Ádám akkor adta át helyét valami fiatalembernek, a nappalnak, aki nem volt mocskos. Nemsokára a váltás után megszólalt a déli gong, emberek jöttek-mentek, az étterem felől káposzta illat suhant erre és a tulaj felült arccal pikkolót pofozott a sarokban, aki dagadt szemmel bögött. Olyan szabályszerűen, olyan gépiesen ment ez a mindennapi körforgás! Legfeljebb az hozott változatosságot, hogy a pikkolót nem a gazda pofozta, hanem a főpincér. Aki a pofont kapta annak mindegy volt ugys!

Félháromkor a fiók-portás megunt a várást és kopogni ment a numero tizenegy elé. Előbb halkán zörgött, aztán mind erősebben rázta az ajtót. De nem jött válasz belülről.

— Lakatos kell hivni — ezt a zsákkötényes sugalmazta, talán csak azért, hogy kissé kilógjon a városba.

— Hát jöjjön lakatos!

Hát kérem: ott feküdt az ágyában szóltalanul Strazsik Manó. Viaszkárga volt az arca, tágrányított szemmel nézett a plafonra, mintha onnan hívták volna. Ott volt az órája, a pénze a nachtkastlín meg egy félpohár víz. Ruhája össze volt haitogatva szépen, rendes emberhez illően, aki reggel fel akar ébredni.

Félórára rá jött a hivatalos ember félkilinderben. Összeráncolta a homlokát, a betóduló cselédséget kizavarta, megnézte a holttestet, aztán elővette ő is a noteszt. S... Strazsik Manó. Megnyalazta a plajbászt, kicsit gondolkodott, aztán leirta:

Apoplexia.

Ez a tudomány számára készült. Ehhez hozzáírta. Közönségesen: szivszélhűdés.

— Eltemethető.

A konyha mélyén már valami büntényről tudtak, a borfiu ötpercenként új és új hírekkel megrakodtan vágatott le, mindenütt beszélték, kombináltak csupán csak Strazsik Manó feküdt ott főlényes némaságban: csak ő tudta mi történt.

És azóta ha hófúvás van, ha a kutyák farkashangon üvöltenek és elakadnak a vonatok a pályán, a Hotel Centrál vendége titokzatos butorropogásról panaszkodnak, a személyzet kísértetet emleget — csak Ádám portás gubbaszt némán, sokatudó arccal a kis kályha mellett. Nem kísértet az, csak éppen a Strazsik ur tért vissza egy éjszakára a numero tizenegyéből...

Kisértet a hotelben

Irta: Markovics Mihály

1.

Az utolsó vonat este félnyolckor futott be az állomásra. Mögötte a hótömeg nagyranőtt és befújta a pályát: a hótenger a sinekrefagyott és szakadékok között a tél korlátlan ur lett, nekimegésedet, kényes hatalommal.

A korlátok előtt dideregve tolt a kijáratok felé az utassereg. Bántó sötétség borult a világra a lámpák fényén túl: a fényben apró hópihéek csillantak meg, mint megszentelt mennyei játékok. Csodálatos szép formát öltöttek aztán egy-egy kabátban, akár a csillagok rendezek a méltóságos urak frakkján. Itt a körítés kopottas volt, legfeljebb ha egy jobban bélelt bunda kapott a csillagjából. Az sem nagyur — inkább olyan vigécfurma lakik benne aki hócipőt árul vagy újajta fogpaszttát engros természetesen. Kizárólag nagyban.

A kijárónál autók, koccsik. Matyi bácsi fuvart csalogat: erre, erre tessék jó uram! Beviszem tizenötért! Tuloldalról a visszhang: Szádat fogd Mátyás! Nekem öt gyermekem sir kenyérért, beviszem tízért az urat!

A licitáció lármájában Strazsik Manó méltóság-teljes nyugalommal magaslott a fejek fölé. Ha az ember huszonöt esztendeje hordja a mintabőröndöt, esőben, hóban, kánikulában, ez teljes jogaim a nyugalomra. Utóbb már ott tartott Strazsik ur, hogy nem is beszélt az efféle népséggel. Csak intgetett. Jobbkezeinek mutatóját felemelte, aztán irányt adott az előálló konflisnak.

— Gyereünk barátom!

És kocogtak a város felé. Az uccasor ablakai mögül sápadt fény tört elő, rejtelmese függönyök tompították a fényt. Idegen, havas dróthuzalok új ábrákat rajzoltak a homályba. Mindezt eddig újzan, reális szemmel nézte Strazsik ur és csak most tört rá valami idegen érzés. Már megint nyugtalan a szive!

Milyen furcsa ut: mint egy vak embernek ha hállyog hull a szeméről. Miért is sietett mindég? Jó, hogy a pályát hó fedi, majd kipihen magát. Hófúvás van a hegyekben? Ez a három nap az övé lesz!

Valami síheder megrakott kis koccsival versenyt futott a konflis nyomán. Matyi bácsi nógatta a szürkét, a bárka döcögött a flaszteron. Előbb fel akart ugrani a fickó a feljáróra, csak mikor meglátta: utas ül benne, akkor iszkolt a kocsi mögé, ráült a kocsi-vasra és kéjes arccal lógatta a lábait a hóba. Direkt passziózott a potyázásban.

Strazsik ur látta a pasast, de hallgatott. Mára nagyilekű lesz! Még nevetett is: a kocsis hátra fordult: ejnye de jó kedve van ennek a tekintetes urnak! Matyi bácsi nem sejtette, hogy öt neveti, mivel két pasast visz egy fuvar áraban.

Ugy járt szegény, mint a megcsalt férj: az ucca népe is látott mindent, a jövő-menő szekeresek, az utas is tudta. Csak ő, a bakon. ő nógatta tudatlanul a két szürkét:

— Gyí, ördög a dolgokba, de nehezen kocogtok máma!

2.

Kalicka volt a lépcsőház alatt, Ádám portás menedéke. Kicsi kályhában vígan lobogott a tűz, néhány szék, cipőpuccoló rongyok és egy lomtár ajtaja: innen történt a Hotel Centrál adminisztrációja. Egy nagy táblára fel volt mázolja néhány név: a hetes, a nyolcas, a kilences foglaltak. A tizenegyes délután jött. És végre numero tizenegy — ez most kap utast. A kőköcsés gangon ugyancsak rátört a hideg

Strazsik Manóra. Nagy ivben rántotta, ki az üvegaltót.

— Adj Isten Ádám!

A portás lekapta a sapkát fejről: Ó, a Strazsik ur! A csomagot átvette, másik kezével csöngtetett, parancs szállt az emeletre: megjött a numero tizenegy.

Jó meleg érzés futott végig Strazsik ur lelkén. Lám-lám, ha nőtlen is és senkije nincsen a kerek világban, mindenütt mégis mintha hazaérne. Megveregette a portás vállát:

— Na Ádám, járnak-e még a kísértetek?

— Hehe! Strazsik ur mindég olyan jókedvű...

Mert babonás volt az Ádám és respektálta a kísértetet.

— Na, ha egyszer lélek lesz belőlem visszajárok fehér lepedőben. Elvárhat Ádám!

Nevetve ült a kisasztal elé, onnan nézte a táblát. Hogy kik vannak itt. Már látom: a Géczy Nini, a makao Weisz! Waldbaum? Hallja, ezt a nevet nem ismerem!

— Új ember könyörgöm. A rövidáru bransból.

— Sokan vannak újak, Ádám. Tulsokan.

A piszkos, öreg portás megvetéssel helyezte. Voltaképpen neki mindegy volt, csak vendég legyen — de hát szabad az érzést kimutatni! Buzgózkodott, tett-vett mint minég, ha vendég jön. Különben aludni szokott. Csoda ez ilyen kemény téli időben egy szállóportásnál?

És megcsikordult a lépcsőház, a numero tizenegy most felmegy a szobájába, felkeresi a régi ágyat. Utóljára novemberben hált benne. Még hány-szor jön ide életben? Legyintett, micsoda bolondság ez már megint! Megfizeti a szobát s ha indulnak a vonatok tovább megy. Örökké csak nem tart egy hófúvás? Minden hófúvás megszűnik, a legnagyobb hótömeg is elolvad. Mi marad belőle? Az emlék.

Kicsit restelkedett az elérékenyülésen — már olyan öreg lenne? Az elérékenyülés költőnek, vagy cigányprimásnak való, de nem kereskedelmi utazónak, aki huszonöt esztendeje cipeli a mintárukat városról városra, szállodáról szállodára. Nini, a végén még jubileumot kell ülnie!

Időközben egy partinak néz utána a kávéházban. Itt van a Géczy meg a makao-Weisz. Már most kacagott magában józúen: reváns lesz! Látod öreg Strazsik ilyen a szerencséd, most kifoszthatod őket.

Mert hogy mindkettőjüket lecsépli a kávéházban, az bizonyos!

3.

Éjfélkor a kávéházban Géczy is, makao Weisz is bemondták a bankrotot. Tovább nem játszunk, kell az utra is pénz.

A numero tizenegy kárörömmel nézte őket. Na ugy-e mondtam, még találkoznunk! Azzal rendelt egy üveg bort. Amazok keserű arccal ütögették bele a nyelvüket, kislirt a szemükből a szemrohánys; a ml pénzükön vagy gavallér. Strazsik ur példálódzott:

— Mára nekem, holnap neked!

És mesélt egy hasonló régi történetet. Zsebében ficáncolt a könnyenjöött pénzmag. Akartok mulatni? Persze. Legalább hasznunk lesz. Mentsük ami menthető!

Odakünn a hőmérő leszálta a feneketlen mélységbe — idebenn ezzel szemben a jókedvű hágott magasra. Félíg meglagyott emberek jöttek vissza az állomásról: nincsen vonat! Nem is lesz három napig. A teremben meleg volt, zeneszó cincogott utabb és újabb

A német és a magyar Büchmann

Irtá: BAEDEKER
Levelésládából

Mikor Georg Büchmann, a *Geflügelte Worte* híres kompilátora 1884-ben meghalt, emlékszem, hogy mi — akkor még fiatal írók — csak annyira voltunk meghatva, amennyire illetet olyasvalakinek az elhunytán, akihöz alig volt valami közünk. Tóth Béla — akiből 10—12 esztendő múlva szállóige-gyűjtő lesz — távolról se gondolt arra, hogy valaha ő fogja összeeskábálni a magyar Büchmann-t, a *Szájru-Szájra* című pompás *Nachschlagebuch*-ot, amelyet épp ő nevezett el szabadon Ballagi után *földerítőkönyv*-nek. Még viccelődünk is — nem a szorgalmas böngésznek halálán, hanem — az élete főmivén, a népszerű *»Citatschatz«*-on, amelynek birtokában reggel még hatkór valaki, este pedig, ha társaságba megy, már művelt és klasszikusokat derüre-borura idéző *»entellektüel«*, Béla akkoriiban a Budapesti Hírlapban parentálta el a buzgó könyvbüvölt, én pedig a Pesti Hírlapban bucsuztattam, mindketten a holtakat megillető szokásos kegyelettel, de nem minden dévaj gyuny nélkül. A kegyelet persze a lelkiismeretes tudósok szót, a gyunyolódás pedig azoknak, akik a (már akkor 14—15 kiadást ért) könyvéből puskáztak, s az abból fölszedett idézet-morzskákból tengették szegényes, pszeudó-művelt életüket. E cikkek egyikének közlöm egy kis részét, leginkább azért, mert ami abban a félműveltekre vonatkozik, még ma is aktuális és hiven tükrözi a hangulatot, amellyel a Megböldögölő a nevezetes könyvét nézték. A nekrológ rövid kivonatban ilyenformán hangzott:

— Híres ember halt meg német földön, akiben sokan veszítettek jóbarátot; olyanok is, akik ezt csak kánpadra feszítve vallának be. Vannak ugyanis olyan ismerősök, akiket kedvel, de akikkel az uccán nem szívesen megy végig az ember; és vannak könyvek, amelyeket sokan vesznek meg, de kevesen dícséreknek velük. Az a derék férfiú, akinek halálát részvételt tudatjuk, tulajdonképpen szintén efféle könyv volt. Az ember, illetve az író vagy szerző, itt nem számít semmit; egész életéből csak egy könyv maradt meg, ez a különös produktuma egy minden eredetiség hiányát sziklókódó, de nagy gyűjtőképességű szorgalmas elmének. Könyv, amelyet sokan és sokat forgatnak — titokban, de nem visznek magukkal tünetve sőtálai s nem olvasnak az utatársak szemelátára se hajón se vasúton, se hotelek halljában. Némelyek talán annyira mennek a titkolódzásban, hogy az ajtójukat is bezárják, amikor olvassák, nehogy hivatalan szemek észrevegység az üdítő forrást, amely a tudományozomjukat hűs eszeppjeivel oltja. Ez a népszerű, de a nyilvánosság kizárásával tanulmányozott könyv: a híres *Idézet-tár*, s szerzője, (inkább szerkesztője), aki a napokban elhunyt, nem más mint a kitűnő Georg Büchmann, kortársainak egyik jótévője, az utóbbi évtizedek műveltségének hatalmas tényezője, erősítőemeltitje, alátámasztó pillére, sulytartó karitidije. (Lehet-e elég képet használni, ha annyire fontos irodalmi műről beszélünk?) Ha ő nincs, akkor ma még ezren meg ezren nem számíthatnák magukat ahhoz az emberréteghez, amelyhez most *Idézet-tár* révén s a szerzője kegyelméből odatartozhatnak: a művelt alóosztályhoz... A hasznosság e korszakában, ugy látszik, jobb dolog — s talán halhatatlanságot is inkább biztosít — könyvet állítani össze csupa idézetekből (világéletlást rendezni rópké, szavakból), semmint oly művet írni, amelynek egyes helyei idézetekké válhatnak valaha. Ettől a néhai úrtól a nevén kívül nem fognak citálni soha semmit, de annál többet a műveltségpuskájából, a klasszikusoknak a *quadrupleessence*-éből: a Büchmann-könyvből. Ő az a fenklőt *»szellemidéző«*, aki a nagy géniuszok költői szépségét és találó ötletét mint ügyes pincér találja a művelődésre éhes-szomjas olvasóvendégek elé. E hálás vendégek a jótévőjük halálát bizonyára őszintén sajnálják. Nyilvánosan ugyan aligha fognak hivatalosan az ismeretségével, de titokban — ha van bennük becsületérzés — majd csak szentelnek néhány könyvet az emlékének. Megböldögölő-tudatlan szívvelenség volna, ha nem éreznék saigó fájdalmat annak a nemes férfinak az elvesztésén, aki — mint ők gondolják — művelt embereket faragott belőlük. Ha az Istenben megböldögölt Herr Büchmann ninesen, hogyan s honnan idézhették volna Voltaire-t s Rousseau-t, akiket sohase olvastak, s a többi száz filozófust, költőt s egyéb kitűnőséget, akiknek a létezéséről is csak a *»Citatschatz«* útján értesültek?... Ez az egyszerű professzor, aki szorgalmas magánútdós módjára évtizedekig görnyedt az íróasztala fölött és másként föl-alá köz-és privátkönyvtárak letráin, amíg csodaszülöttjét a *»Haude und Spener«* könyvkidőcég bábai asszisztenciájával világra hozta, persze nem álmolta meg akkoriban (1864), hogy a híre husz év alatt végigszállad Európán, s hogy a könyvét mindenütt fogják olvasni, ahol *»nemétül«* beszéltek, s hogy a nevéből magából is *»gefliigeltes Wort«* lesz, amellyel a fölületes olvasottságnak idézetekkel dobálóztó fajtáját — a Büchmann-műveltséget — fogják elkeresztelni. Ha nem is jutott neki osztályrésztől va-

lódit dicsőség, a pedáns munkásságának az a jutalma mindenesetre megvan, hogy amikor meghal, mint *»híres ember«*-ról beszél róla a hálás utókor. Legyen neki oly könnyű a föld, amily könnyűvé tette hasznos irodalmi szakácskönyvével híveinek a boldogulását a műveltség tábla-d'hoite-jánál...

És így tovább ugyanebben a hangnemben... Tóth Béla a könyvekkel éppen úgy volt, mint az embertársaival. Vagy nagyon szerette vagy ki nem állhatta őket. Nos, a Büchmann ur könyve ez utóbbiakhoz tartozott. Társalgás közben is szokott energiájával, szinte epésen, fakadt ki elene — bár a hasznaveletőségét s a hözagpótlását egy percre se tagadta —, s bosszusan állította, hogy *alműveltséget* terjeszt, amivel valószínűleg ártalmára van a valódi tudásnak. Szóval: a könyv egy esőpet se volt neki rokonszenves. Erre a társalgásunkra vonatkozhatott egy levelének (a múlt héten közöltem) ez a néhány szava: *hittél valaha rólam ilyesmit?*

Am emberekről és könyvekről tíz év alatt nagyot változik a gondolkodásunk s a negyvenéves férfiú sok dologról itél s vélekedik másképp, mint az alig harmincéves. Tóth Bélánál az ily hangulatváltozás még kevésbé lephet meg bennünket, mint másoknál, annál az impressziókra érzékeny kedélynél, aki a tisztaeszleári bűnpör tárgyalására mint tizenhárompróbás antiszemita ment Nyíregyházára s onnan két hónap múlva mint *»pur sang«* filozofemita tért vissza. Az ily fordulat a gondolkodásban nem is szorul magyarázatra, — az ökrök mindig következetesebbek voltak, mint az elmélkedő emberek, s ha nincs is benne sem a magyar, sem a német Büchmannban, igaz van a szállóigéül kinálkozó mondásnak: *L'homme absurde est celui qui ne change jamais.* (Képtelen ember az, aki sohase változik.)... Tíz év elmúltával bizony Tóth Béla csinálta meg a magyar Büchmann — kell-e mondani? — virtuóz módon. A könyve nem lett annyira tudományos, hogy untathatót volna bárkit és annyira irodalmi maradt, hogy szórakoztathatta, maide nem mulattatta az olvasóját.

A kitűnő tárcairó messziről került benne minden pedantizmus, s a styl-je: az akkori magyar újság-és könyvnyelv egyik legtekélyesebb megnyilvánulása, mégis csak másképp festett-hangzott, mint a német professzor korrek, de száraz és szellemtelen nyelvezete. Igaz másrésztől, hogy közben, az elmúlt évtizedben — a német tudós 1884-ben hunyt el s a *Szájru-Szájra* 1895-ben jelent meg — a német Büchmann sokat javult, irodalmibb lett, finomabbá nemesedett. A szerkesztésben utóda, a pompás Walter Robert-tornay sokat tökéletesített a gondjaira bízott munkán, mely az ő kezéből kikerülten, ugy viszonyított az *»Idézet-tár«*hoz, mint egy remekbe készült Zeppelin egy Santos-Dumont-kísérlethez. Tóth Béla nagyon vigyázott, hogy tudományos ne legyen, s a *Szájru-Szájra* így nemcsak hasznos, de értékes és élvezetes könyv is lett, mely bár hozzásimul a német mintához, a magyar élettel s viszonyokkal való kapcsolatában teljesen *eredeti könyv*. A szerkesztője föllhasználta ugyan elődeinek az adatait (nem anélkül, hogy a hitelességüket gondosan ellenőrizze), mégis *új és magyar művet adott*. Csak oly szállóigéket vett föl a gyűjteményébe, amelyekről — néha bizony sok kutatás, utánjárás, levelezés útján — kétségtelen bizonyítékot szerzett, hogy valóban használja őket a magyar közönség. A többi idézetet, pedig készen s könnyen jutott volna hozzájuk a német Büchmannból, egyszerűen félretette, mint fölösleges túlsúlyt, amellyel az óvatoss légiutas nem terheli meg a járóművét. Bölcsnek és mérsékeltnek bizonyult ebben az eljárásában s a goethe-i mondas hívének: mérséklet jellemzi a mestert. (In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister.) Ha akarja, háromszor akkora lett volna a könyve és háromszorta nagyobb a honoráriuma, de akkor az nem lett volna az igazán magyar szállóigék gyűjteménye s ő nem bizonyult volna itt is igazi Tóth Bélának, a legeredetibb szellemek egyikének, hanem a könyv csak kritikátlan halmaza sok-sok idézetnek (melyeknek a magyar mentalitáshoz semmi közük), ő pedig azok közé a Büchmannok és Közlik közé süllyed, akik eredetiség hiányát csak halomra hordják, amivel mások, alkotók, ajándékozták meg az emberiséget.

A mű hát, amelyet 1895 január 23-án kelt levelében ezekkel a szavakkal: *»hittél rólam valaha ilyesmit?«* bejelentett, néhány nappal később megjelent. Bár bizonyos feltűnést keltett, nagyban vásárolták s az újságok nagyrésze hozsannával fogadta, szerzője az erkölcsi sikerével sehogyse volt (s nem is lehetett) megelégedve. Hogy mennyire bosszantotta a mű kritikátlan fogadtatása, nemcsak az alábbi levélből tűnik ki, amelyet nekem könyvének a tiszteletpél-

dányával küldött, de abból a körülményből is, hogy ő, aki minden legparányibb céduláját keltezőssel szokta ellátni, ezt az írást dátum nélkül tette postára. Ez a levél különben a legjellemzőbbek közül való, amelyek a mesteri tollal alól kikerültek... Restellem ismételn, de ezen alkalomból is hangsúlyoznom kell, hogy Tóth Béla még az írókollegáit és a barátait is vagy értékükön felül szerette vagy pedig érdemükön alul becsülte le. Ez a szangvinikus-kolerikus véralkatából eredett vonás végigvonul egész életén, — kora gyermekégtől kezdve. Ugy vettem észre (s ez aligha kerülte el másoknak a figyelmét is), hogy az apját is jobban szerette mint ahogy az emberek átlaga és az átlagember az apját szeretni szokta, anyját pedig kevésbé imádta mint a normálfiúk szokták. Hogyne lett volna aztán elfogult azokkal szemben, akikkel barátokozott vagy egyéb közösségbe jutott? Bizony elfogult volt. A javukra vagy a rovásukra. Aszerint, hogy minő jellemük voltak az illetők, de aszerint is, amint *melléje* vagy *ellené* sodorta őket hozzája az Élet. Így történik, hogy nekem *menetgetődnöm* kell s védeni őt, amért oly jó véleményt táplált rólam. Bocsássák meg e predilekcióját azok, akik távolról se becsülnék ily sokra. Viszonyásul én meg ezt bocsájtom meg szívesen nekik.

Egyéb kommentár nem kell az idegés, de fölötte jellemző levélhez, amely itt következik:

Kedves barátom,

Olvastad, mit írtak a lapok az én szerencsétlen könyvemről?

Jaj, agyon vagyok ütve. Ha látatlanba össze-szamaraznak, még azt mondom, hogy ebben van egy kis valószínűség; de hogy a könyvet ki sem nyitva dícsérték, az köpedelem, mint Thallóczy mondaná: reköpedelem.

Anca mi son pittor, mondom velencei nyelven. Tudom, hogy mi újságírók archiökrök, bitangok, sőt (mint ugyancsak Thallóczy mondaná:) tritangok vagyunk.

De, uram isten, ennyi műveletlenséget mégsem szupponáltam rólam.

Vajjon mit gondoltál te, édes barátom, a könyvről, csupán a lapok mutatványait látván? Azt, hogy Tóth Béla megboldult. E jogos hitedet esőkkemthette egy kicsit a *Pester Lloyd* mai referádája, mely szintén elég járatlanságot árul el, de legalább van benne *bona fides* és becsületesség.

Kezdem magamat föbe lövöldözni. De keservemben nagy vigasztalás könyvemet egy olyan magyar írónak adni, aki mellesleg művelt ember, sőt itkos Büchmanni, mert maga csinál elmés, kedves szálló igéket.

Szeretettel nyújtom neki művemet. És másodsor ajánlom (először már a postán ajánlottam) szeretőtélbe.

Humillime rogo, ut in ephemeridibus milia de hoc libro fiat mentio per pennam suam auream. (Nagyon alázatosan kérem, hogy a könyvről aranytollával az újságokban említés ne történjen.)

»Druckschwärze ist ein ganz trauriger Dreck« (a nyomdafesték egészen szomorú piszok). — mondja semmi német klasszikus, hanem Tóth Béla, aki épp most csinálta ezt a szálló igét, mely különben gyémánt-igazság.

A tinta azonban kedves folyadék: bár fekete és negációja minden színnek, több benne a ragyogás, mint a kristályprizmában. — csak toll kell hozzá.

Ez a toll a te kezeden van, barátom. Minden kifogásod, megjegyzésed, tanácsod, szidalmad, sőt dícsőreted is drága nekem. Mert te vagy a legkompetensebb erről a könyvről véleményt mondani.

Mikor jössz fel? Várva várom a verőfényes délutánt, mikor neked török kávét főzhetek, — olyant, aminőre csak egy genialis művész méltó, s mikor oly bohème-ségeket beszélünk össze, hogy égi hónapok szobájában örömkönyveket hullat ami kedves, szegény mesterünk, Henri Murger.

Szerető barátod

Tóth Béla.

Szombat este.

IX. Ferenc-körút 13.

A levélben előforduló latin és német mondatot zárójelben lefordítottam nyelvünkre azoknak kedvéért, akik eredetiben esetleg nem értik őket. Ami az olasz szállóigét — *anca mi son pittor* — illeti, az Correggio önértetes felkiáltása (amikor Raffaelinek a *Santa Cecilia*-ját Bolognában meglátta) venéziai formában. Rendesen toszkánai nyelven így idézik: *anch' io sono pittore*, de Tóth Béla különösen kedvelte a velencei dialektust s előszeretettel beszélte a lagunák népnyelvét. Méltán volt büszke arra, hogy gondolatokkal, cameriere-kkel, matrözokkal, feketekendős lányokkal az ő zsargonjában tudott elcsevegni. Ezek közül aztán sokan hitték, hogy a *Signor Toto* csak jätssza a *»forestiere«*-t s hogy ő valójában: velencei bennszülött, aki valamely obból inkognitó kíván maradni.

A levélben kétszer is említett Thallóczy

(Lajos), a jeles történetíró, nálunknál 1—2 évvel idősebb közös barátunk volt, aki bár a hivatali karrierjében igen sokra vitte, a kedves bohémtermészetét mindvégig megőrizte. Nagy balkán-specialista volt és Szerbiának meg Boszniának a történetét és etnografiáját kevesen ismerék oly alaposan, mint ő. A hegveshalmi vasúti szerencsétlenség áldozata lett 1916-ban.

Tóth Béla nagyon szerette idézni a szócsevarintásait, de nem lehetetlen, hogy olykor a magáét is öneki tulajdonította. Gondolta, neki már ugy is elég van a rovásán...

Visszatérve megint az Ésti Levelek írójára, a most közölt episztolának a szerzője ugyan csak tulozott, amikor engem mondott legkompetensebbnek, aki ítéletet hozhat a munkájáról. Erősen tulozott, s csak annyit vállaltok belőle, hogy mindenestre volt némi mondanivalóm a könyvről. Egyetmást egyelőre magánlevelben közöltem vele az elgondolásaimból, s az ezekre

érkezett választ legközelebb teszem hozzáférhetővé az olvasóknak; de kötelességnek vélem, hogy a szerző tiltakozása ellenére in *ephemeridibus*, valamelyik újságban is elmondjam a véleményemet róla. Ez az utóbbi óhajításom nem teljesülhetett. Olyan okból, amelyet legközelebb fog megtudni az az olvasó, aki figyelemmel kíséri az én igénytelen emlékezéseimet és Tóth Béla szép régi leveleit. Ezt az okot ő botránynak jelentette ki. Nos, ha az volt, bizonyos meggyőződéssel idézhetek én is diáku: *oportet, ut fiant scandala* (kell, hogy történjenek botránynak, mert ennek a »botránynak« köszönhetek még pár szép levelet a kitiünő írótól. Ezek az írások nagyobb nyereség mint az lett volna, ha a kérdéses cikkely a Tóth Béla elleni hajsza folytán nem szorul ki az újságból. Erről az ügyről, amely bevilágít a mult századvégi sajtóviszonyokba és néhány műhelytitkot is elárul, a jövő héten lesz szó.

Ki az uri hölgy?

Írta: Govorkovich János

Általánosan tisztelt és szeretett Nesztorunk felvetvén az *uri ember* kérdését, felhasználta az alkalmat és meztelen kezekkel belenyúlt az *uri leány* kérdésének darázsészkébe. Ez a merészség hozott is neki, mint írja két mézédés fullánkot olvasónői köréből.

Vannak emberek, akik félnek a darázs szurától, ezekhez tartozom én is. De a félelem mellett van egy *hypnotikus* betegségem, amely engem a rettegett, de imádtott ellenfél felé hajt, azért megkockázatom a harcot, remélve, hogy azok a valószínűleg bájos ismeretlen olvasónőim, akik eddig névtelenül, vagy teljes nevük kiírásával kedves leveleikben kritikát mondtak írásaim felett, nem változtatják meg rólam alkotó véleményüket.

Hogy a legnagyobb nehézségen átessem, mindjárt a cím megírásánál elkövettem az irodalmi csinát és a kérdést, amelyre felelni akarok egyszerűen megváltoztattam. Ez a megoldásnak a legegyszerűbb módja. Nem arra akarok felelni, hogy ki az *uri leány*, hanem arra: *ki az uri hölgy*.

Bájos olvasónőm, Te most a gordiusi csomóra gondolsz, de én azért sem használom ezt a hasonlatot. Bocsanat a tegezésért, de úgy tapasztalom, hogy *uri* társaságban ez a dicséretes szokás fiatal emberek *uri leányok* között nagyon lábra kapott. Ennek a szokásnak a méltatása kissé megnehezítené a feladatomat a régi erkölcsökhöz való gyógyíthatatlan ragaszkodásom következtében, ezért ezt a vitát elhíven mellőzöm. Különbözik a kérdés általánosítására egyéb ok is kényszerít.

A bevett szokások közül nagyon helytelen az, amely különbséget tesz a női társadalom tagjai között: azon az alapon, hogy az illető megízelt-e már a tudás fájának a gyümölcsét a *törvény* oltalma alatt, vagy annak ellenére, vagy még csak eped utána, avagy pedig egyáltalában nem érdekli a savanyú alma. A társadalomnak ezek a gyümölcskezelési feltételei hozták létre a *leány* és *asszony* fogalmát. Ezek az általános kifejezések disztigválódtak a *hölgyben* és túlélték a *regies leányasszonyt* és kiescsinosodtak a *nagyságos asszonyban* és a *kisasszonyban*. Ez megfelel a német nyelv szokásának, ahol a *Frau*-t ellentétben az elavult *Jungfrau*-val, miután az utóbbi mind ritkábbá válik, a *Fraülein*-nel pótolják.

En az *uri hölgy* kérdésénél nem akarom tekintetbe venni ezt a különbséget, rédem nézve csak egy létezik: az *Asszony*, ebben az esetben a hölgy.

Megvallom, hogy vele szemben elfogult vagyok, mert eddigi megítéléseimnél engem eddig más szempontok vezettek, mint amilyenek szegledekből ma kacsingatok. Az *Asszony*, az én életemben mindig sokat jelentett. En az ő személyét körül vettem költői álmaimmal, vágyaim középpontjává tettem és sok rossz tulajdonságát elnéztem azért a fényes ajándékért amit ő a *Férfi* számára jelent.

De most veszem észre, hogy eredeti bűnömbe esvén, (lásd a fentebbi paradicsomi vonatkozást) letértem a humor hamujával behintett útról oda, ahol azt a szél sikamlós meztelenségében feltárta előttem. Azért: Tollam! hátra aré!

A mai divat megkínnyebbitette az *uri ember* helyzetét a címzési dilemmában. Nem kell a fejét törni a *titulus* felett, a *szokás* sokkal közvetlenebb, melegebb megszólítást enged meg neki, mint a rideg nagyságos vagy méltóságos kisasszony, vagy asszony. Ez az egyszerű keresztnevű. És ezek a mai keresztnevek olyan bajosak, erről már a hölgy születésnél gondoskodik a *mamuci* meg a *papuci*. (Milyen elavult a tiszteletteljes *apám*, *anyám*.) A mosolyra esiklándozó becéző nevek között a legszebbek: *Pipi*, *Zizi*, *Puci*, *Csipi*, *Rizibizi*. (Ámbár azt hiszem, ez az utóbbi valami mást jelent.) És itt már is ráakadtam egy kapaszkodó pontra a főkérdés definiálásánál: nem lehet *uri hölgy* az, akit Katicának vagy Marikának hívunk.

Egyik elengedhetetlen feltétele az *uri hölgynek* a cigarettázás — paraszt asszony nem cigarettázik. Az elengedhetetlenség mellett szavai a modern szépérzék,

amint azt az ilyen kérdéseket tárgyaló írók műveiből láthatjuk. Az egészet csak egy mozdulat dönti el. A hosszú ujju ruhával el nem csúfított vakító női kar egyetlen mozdulata a cigarettát tartó íshér kaesó művészi hajlása. Kell emél súlyosabb argumentum? Mi ehhez képest a nikotinellenes csapat számos ellenvezető? A csókrontó füstiz, a füstölt kolbászra emlékeztető ujjacska, a hajdani nagyasszonyok *boudoirjának* függönyeik szűzi felhőségét féltő aggodalma, a fekete-kávé csésze hammentes tisztasága és az (azért sem idézek angol közmondást a *Lear királyból*) — annyira felhánytorgatott nőiség!

Volt egy régimódi angol hölgyismerősem a *friend of mine* akivel erről a tárgyról beszélgettünk. Negyvenhat évesnek vallotta magát, minek folytán én hatvanháromra becsültem, ezt azonban *uri ember* lévén, (mindenki annak tartja magát) nem mondtam meg neki. Ez körülbelül husz év előtt volt, s a hölgy és az epizód kora mentességül szolgál a mai nemzedék előtt érthetetlen véleményadásnak. En már akkor is amikor ez a szép szokás még nem terjedt el annyira mint ma, megbocsáthatatlan felületességgel mondtam ítéletet a *kävélházbán nyilvánosan cigarettázó uri hölgyek* felett. Erre ő így felelt:

— *Monsteyr* (mindig így szólított, azt állítván, hogy a *Sir* vagy *Mister* megszólítás csak születési: angol illet meg.) én még sohasem láttam *uri hölgyet* nyilvánosan cigarettázni.

— De Mrs. Cox! Jöjjön velem ma délután a *kävélházbá* és meglátja, hogy igazam van.

— *Monsteyr* ön téved. Azok, akik ott cigarettáznak nem *uri hölgyek*. *They are no Ladies*.

Ez a furcsa vélemény már akkor is elavult volt, azóta teljesen leporpota az általános szokás. De én megvallom nektek, mindennek felett becsült olvasónőim, sajnálom, hogy így van...

Nem régiben átutazóban korán reggel egy *hübljának* *kävélházbán* reggeliztem. A *pincedrók* még nem rakták fel a *hamutlácnak* is használt gyufatartókat és egy a mellékasztalnál cigarettázó hölgy kénytelen volt a *hamut* a nyitott ezüst cigarettá *tárcája* helyébe fedelőre helyezni. Mielőtt távozott volna körülmézett és mentőgondolattal az asztalombhoz lépve *pardont* mondott és üres csészembe szúrta a *hamut*. Ha eddig kétségben lettem volna a *hölgy* felül, most meggyőződtém róla, hogy *uri hölgy* volt dolgom.

Leakarván *tompatani* a *pincedrók hamut* és *csészét* méregető tekinteténél az élet, mentegetőzve mondtam hogy nem én voltam a *tettes*, hanem az *eltávozott hölgy*.

— És az ur nem szólt rá?
— Hogy tehettem volna! hisz *uri hölgy* volt dolgom.

Ebből is látni, hogy az *uri ember* nem lehet *abszolút*, neki is bele kell illeszkednie a *korszellembe*. De az is világos, hogy a *pincedrók* az ilyen kérdés után nem tarthatam *uri leánynak*.

Vannak azonban *hölgyek*, akik *hő vágyuk* dacára, hogy *ilyeneknek* lássanak, nem tudják lenyelni a *dohányfüstöt*, mint némelyik *ember* az *osztrigát*. Ez a *leggyőzhetően* elleneszen sokszor *könnyhullásig* terjedő *hánatot* jelent számukra, amit minden áron *kendőzni* kell. De nem csak ezt a *hibát* kell *kendőzni*, hanem — és ezt különösen — az *arcot* is. Itt nyilvánul aztán meg a *magasabb esztétikai érzés* az *uri hölgy* és a *paraszt leány* vagy *menyecske* között. A *paraszt szokás* *izléstelenségét* legjobban jellemzi az a *régi nótá*, amely így végződik: *»Nem kell nekem a kend lyánva szöllőszros pirostús a pófaja«*.

De hát lehet-e a természet gyermekeitől *magasabb művészi bírálatot* követelni? Lehet-e velük *megértetni*, hogy a *gyönyör*, a *ronge*, az *ajak* színe szépségében felül *múlja* a *gyönyörvirágszínű nyakak* és *keblek* *fehérségét*, az *arcot* *pirító szellő* a *napélesztett rózsák* *pirosságát*, vagy az *ajak* *esereszvényesét*? Lehet-e nekik *megmagyarázni*, hogy még a *férfiarc* is *szébb* a *festett csók* *nyoma* után és a *kebelérintett smoking* olyan a *báresték* után mint az *eső* *áttel* még le nem

mosott *hamvas szöllőfürt*? Egy egyszerű leány. *Ki még virágot szedhet minden ágról, mit tudjon az a fhomságról?*

És most jön az *uri hölgy* *legkedvesebb* *atríhuda*, a *ruha*. Ez ma megengedi az *éhes férfiszemeknek*, hogy *bírálatuknál* nem annyira a *lelki*, mint a *testi tulajdonságukat* figyeljék. A *bokorejtő uszály*, a *lélegzést akadályozó* és *kebelformátlanító* *fűző*, a *csipőnagytó* *tournaire*, a *karokat sonkává változtató* *biuzujjak*, az *imádott* *távoltartó* *krinolin* *divatja* *elmutt*.

Elérkezett a *hygienikus vetkőzés* *kora*, az *erőtlen* *testgyakorlatok támogatása* *mellett*. A *férfiálmok* *szépség* *ideálja* *nem álm* *többé*, a *finom hajlása* *bokák*, *almaalaku* *térdek*, *vékony selyem* *leplük* *alul* *kikendikáló* *keblek*, a *lilomifelhérségű vállaknál* *kezdődő*, *fényezett* *körmök*, *cigarettát* *morzsoló* *ujjakban* *végződő* *puha* *karok*... mindez *megtestesült* *édes* *valóság*. Ezt a *divatot* *igazán csak* *művészi ízlésű* *uri hölgy* *találhatta* *ki és ezért* *hálásak* *vagyunk* *neki*.

És én mondom nektek *édes* *Zizikém* és *Rizibizikém*, és ezt *félrerugva* az *ironia* és *satira* *vékáját*, *egész* *őszintén* *mondom*, *én* *cseppet* *sem* *sajnálom* a *régi ruházkodási* *mód* *letűnését*, *de* *öreg* *szeimeim* *megsírtnak* a *mostaninak* az *elutlását*.

És a *mai tánc*? mit *szóljak* *erről*? Ha *figyelemre* *méltattatok* a *jazzband-ről* *alkotott* *véleményemet*, *észre* *vehettétek*, *én* a *macskanyávogást* *angyali* *hangversenynek* *tartottam* *ehhez* *képest*. De *nehogy* *azt* *hígyjétek*, *nekem* *nincs* *érzékem* a *Shimmy* és *Charleston* *bája* *iránt*. A *Valcer* *hullámos* *ívei*, a *menüette* *kecses* *mozdulatai*, a *négves* *elektromos áramával* *összekapcsolt* *sorai*, *mik* *ezek* a *mai táncokhoz* *képest*!

De most *veszem* *észre*, hogy *én* a *jelen dicsérete* *helyett* a *mult Apotheosisét* *zeugem*. *Hiába!* a *régi ember* *ajkaira* *nem* *illenek* az *új dalok*. *Bírálatot* *akartam* *mondani* a *modern uri hölgyről* és *adataim* *keresése* *közben* *betévedtem* a *coriandoli*-val *behintett* *bárok* *helyett* a *Biedermayer* *korbéli* *bátermekbe* és a *régi jogász* *házakba*. *Ott* *még* *csárdást* *táncoltak*. *Szabad* *ezt* *még* *említeni* *előttem* *Rizibizikém?*

Most *megint* *fel* *kell* *öltönnem* a *komolyság* *fekete* *talárját*, *mert* a *jelen uri hölgyeknek* az *igyekezetét* a *nyelvek* *elsajátítása* *körül* *igazán* *dicsérem* *kell*. *Sőt* *elismerésnek* *kell* *kifejezést* *adni*, *hogy* *ez* az *igyekezet* *legalább* *is* *két* *százalékos* *eredménnyel* *jár*. *Az* *ilyen hölgyek* *nincsenek* *azután* *ráutalva*, *mint* a *kilencvenes* *években* *Szubotícán* *élő* *elődeik*, *hogy* *látzatot* *keltő* *buzgalombal* *fitogtassák* a *tudásukat* a *magyar* *nyelvbe* *kevert* *idegen* *szavak* *által*. *Nekik* *amugy* *is* *elhiszik* a *német* *vagy* *francia* *tudományukat*, *mert* *ez* *ma* az *uri hölgy* *feltétlen* *kötelessége*.

De *én* *se* *intok* *abba* a *kellemetlen* *helyzetbe*, *mint* *akkor* *mikor* a *valanikori* *Bácska* *hasábnak* *megbotránkoztam* *az* *ilyen* *szokás* *felett*. *Nekem* *akkoriban* *séhogysém* *tetszett* *annak* a *hölgynek* a *beszédmódja* *aki* a *szubotícai* *postahivatalban* *azt* *kérdezte?*

— *Kérem* *hol* *lehet* *ezt* *az* *ajánlott* *Brief* *feladni?*
— *Ezt* *tettem* *szóvá*. *Ezért* *fenyegetett* *meg* *az* *előkelő* *uri* *asszony*.

— *Ha* *magá* *nächstent* *megint* *ugy* *ír* *rólunk*, *mi* *magát* *megverjük*.

Mire *én* *ismert* *uri* *modoromban* *azt* *válaszoltam*:

— *Boldog* *leszek*, *ha* *ezt* *megérem* *nagysádd*. *Ilyen* *élvezethen* *még* *soha* *sem* *volt* *részem*.

Dehát *vevünk* *véget* a *szószaporításnak*. *Te* *jogga!* *kérdezheted* *tőlem* *szókehaju*, *kék* *szemű* *de* *festett* *arcu* *Rizibizikém*:

— *Mindezek* *után* *vén* *kujon*, *mi* a *véleményed*, *ki* *az* *uri* *hölgy?*

Mire *ézt* *kell* *felelnem*:

— *Sajnálom*, *nem* *mondhatom* *meg* — *mert* *nem* *tudom*. *De* *ha* *tudnám*, *akkor* *sem* *mondanám* *meg*, *mert* — *nem* *merném*. *Félek*, *hogy* *megvernétek*, *és* *ez* *nekem* *ma* *már* *igazán* *nem* *volna* *élvezet*, *tekintettel* *régen* *kihullott* *ősz* *fürteimre*.

**Nélkülözhetetlen
bírák-, ügyvédek- és jogászoknak!**

Dr. Stevan Miklian

hadbíró-főhadnagy

Vazduhoplovno pravo
(A légi közlekedési jog)

című könyvet. A könyv írója a légi közlekedésről szóló törvényjavaslat megszerkesztésében mint előadó veti részt s ez a tény is demonstrálja, hogy a könyv szakszerűen van megírva.

A 230 oldalas könyv a belöldi és nemzetközi légi közlekedési jogot tárgyalja és részletesen foglalkozik többek között az alábbi kérdésekkel:

A repülőterek és légikikötők és a kisajátítási jog-filialmak a légi közlekedésben; tiltott területek; anyagi felelősség; légjárási vétségek és kihágások stb.

A könyvet 50 dinár előzetes beküldése mellett portómentesen szállítja

a Bácsmegeyi Napló könyvosztálya

Szabó Irén naplója

Aki olvasta az »Elsodort falut« Szabó Dezső csudálatosan szép regényét, az nyomban rá fog ismerni ennek a naplónak az írójára. Judit figuráját a hugdról mintázta Szabó Dezső, aki családjának a történetét írta meg regényében. Szabó Irén, az élő regény-hősnő, maga is író. Versei és novellái a budapesti lapok hasábjain láttak napvilágot. Ez a szerencsétlen tanítónő gyalogszerrel kóborolta be Magyarországot. Faluról falura, városról városra járt. felolvasásokat tartott és a verseit árulta. A legnagyobb nyomorral küzdött, baraklakásokban halt, kegyelemkenyéren élt...

Az Elsodort falu Juditja, akit az író olyan megrázóan rajzol meg regényében, az életben nem sok megértésre találó bátyjánál. Szabó Dezső egyenesen megtagadta a hugát, sőt egy ízben Szegédéről ki is utasította.

— Minden családások közt a legrettenetesebb az a levél volt, amelyet Dezső a nővéremhez írt és amelyet én otthon megtaláltam — mondotta

Szabó Irén — ebben a levélben Dezső megtagadja testvéreit. »A születés véletlenét nem ismerem el és ha bármilyik Szabó hozzám tolatodék, rendőrséggel járok el«. Szólhat így egy testvér?

Szabó Irén sok hiánytatás után Látrány községben, Ván Benjámín református lelkész házában kapott szállást. Egy kis padlásszobában lakik, könyvei és versei között, kertészkedik és most már csendesesen, viharok nélkül telnek napjai. Ez az érdekes asszony, az egyik leghatalmasabb magyar regény hősnője és az egyik legnagyobb magyar írónak a testvér huga, naplót írt, amelyet most közlésre engedett át a *Bácsmegyei Napló*-nak. Ez a napló nemcsak azért érdekes, mert Szabó Irén életét tárja fel, hanem egyúttal megrázó dokumentuma annak a kornak, amelyen a világháború véres tankja szántott végig, és ebben a nagy egyetemes pusztulásban senki se ért rá felfigyelni a kicsiny tragédiákra.

Tamás István.

A napló

Móttó: »Bátyám a legsúlyosabb ninesen
Eltem a nagy Nihil a semmi
s a sorsom csak menni, menni.«
(A dy: Álom az Isten).

I. rész

A bölcsőtől a szerelemig

Szabóné vár...

Hosszu éjszakai vívódás után megszülte magzatját, — kit összes fájdalmas anyaságával kilenc hónapja várt — Mille Mária.

Mille Mária szegény asszony volt, gazdag szépséggel. Madonna arcát dus fekete haj körítette s szeme magába hordozta minden Szabóból azt, ami szép és jó volt bennük. Görög vágású szép egyenes orra alatt, klssé széles, de kedves szája húzódtott. A nemes fejet, fenséges arányos termete hordozta, kis keze, lába hajdani arisztokrata ösökről beszélt.

A kis jövevényt nagy örömmel fogadták. Atyja az öreg Szabó, karját hordozta az udvaron s kérdve mutatatta az átellenben lakó öreg Réfnének: »Látjátok ez az én művem. Öreg ember nem vén ember. Csak tudni kell bnni az erőssel.«

A tizenöt éves Erzsi csókjaival halmozta el s testvér, anya, nagyanya szeretetével dédelgette a kis szurtozt.

A tizenegy éves Dezső könyvet mellől vette tudomásul a jövevényt.

Csak a ház menyasszony leánya Ilona van megsértődve és szigorúan tett szemrehányást anyjának: Kellott még ez is?

Lassacskán azonban ő is elvegyül a ház hozsánájában. Husvét másodnapján köszöntött be a kis jövevény. Irén napja volt és lett Irén.

II.

Mint rügy...

»Sir a cicá a Balaton partján
Mert elhagyta szeretője csalán
Ne sírj cicus ne hagyj itt bennünket
Ki fogja meg ami egerünket?«

Erzsi nővérem már nyolcadzor ismételtette velem e kis éneket. Szép őszi délután volt és kint ülünk a kis kertben. Ruhát himzeit nekem, közben nőtáakra, versekre tanított. S ezt naponta megismételgettük. Három éves lehettem akkor. De bármely dalt egyszeri hallás után megtanultam és helyes dallamán énekeltem. Pöszén sem beszéltem soha. Állandón kéz-kebe kaptak s tán ezért hiányzott a csók későbbi életemből, mert nagyon sokat csókolgattak kisköröm-ban. Énekeltek és csókoltak. Gőndör hajammal, illg-rán kis alakommal, porcellán baba benyomását tehettem az emberekre. Azt azonban hallottam később szegény megboldogult édes atyámtól, hogy a férfiakhoz már akkor kedvesebb voltam, mint a nőkhez. Nem hiába, hogy az asszonyok még ma sem értenek meg.

Erzsi nővérem beteg volt. Egy csodálatos kóros állapot uralkodott rajta. A leghíresebb professzorokat félrevezette szervezete. Egész élete a keresztet szimbolizálta. S ez a beteges szép barna nő csodálatos lelki világgal bírt.

Szenvedélyesen tudott szeretni és gyűlölni. Érzelmét átvitte a tárgyra és megszemélyesítette őket: »Az a gyalázatos szék.« »Az a árda enkortartó.« Évekig nyínta az ágyat és csoda, hogy éhen nem halt. A húst utálta, csak a csirke száraz lábát ette, zuzáját és nyakát. Kiflüvégen és ugorkavégen tengődött. Az ágyban önszorgalomból megtanult franciául és németül. Kézimunkái miremekek voltak. Páratlan szívós mukakifartásait, különben apámtól örökölte.

Érdekes azonban, míg egyfelől szeretetével körül cirógatott, mások és az édesanyánk szeretét irigyelte tőlem s féltékeny volt. Arról meg beszélni sem lehetett előtte, hogy valaha férjhez menjek. Vén leányunk szdnt...

Szegény Erzsím. Sok keserűséget okoztál, de mégis sok szeretetet adtál. És én ezért hálásan emlékszem rád, akkor is, ha már nem leszel. Lelkem szép első benyomásait, Te neké köszönhetem. Te tanítottál meg a szépet megérezni, meglátni.

III.

Az első költői impressziók.

Lakásunk fekvése, udvarunk s házuk mögött elterülő nagy gyümölcsös kert fültették lelkemben az első költői benyomásokat.

A Meskóház nagy széles, íves udvarán négy ház fekkét. Régimódi, ódon boltíves épület, a Puskás család lakta. Hátral az udvaron, a mi egy szobás-konyhás kis lakásunk volt. Oldalról egy asztalos család lakott az öreg jó Kovács hácsikék s velök szemben az öreg Réfné kenyérsütő háza terült el, mellette kis virág s kerttel.

Holdvilágos esténként, a kenyérsütőből kiáradó friss kenyérszag poétikus egyvelegbe olvadt össze a rezeda illattal s az asztalos műhelyből kiszűrődő harmonika lágy trónak vegyült bele. Az öreg Osváth asztalossegéd művészkedett. Minden este elhuzta a franciák nemzeti indulóját, a Mairseillest.

..... És most amiről írni akarok, fájdalommal írok róla. Rég volt... Emlékezem egy ilyen édes, bus, lágy augusztusi este, mikor a tiécskők ciripelnek, a konyha kúszóbán ültem s előmbé uzrott egy gyönyörű, göndörhaju, szépnövésű 16 éves kamaszgyerek, *bátyám Dezső*.

»No, Pintye tudod e már a bolygó zsidót? Gyere be a szobába és szavald el nekem.« S én öt éves kisleány hévvel színpadi gesztusokkal adtam elő Arany romekét.

»Tovább, tovább már nem lehet.
Vész és vihar bánt engemet,
Alattam a Föld nem szilárd
Fejem fölött kétélű bárd
Tovább... Tovább...«

Az első költeményt Dezső bátyámtól tanultam.

IV.

Az első temetés.

Tíz éves voltam. Egy szépen szomorú szeptemberi napon, koporsót hoztak a házukba. Az apámnak. A gyilkos gégerák egy év alatt végzett vele. A koporsót számos szallagos koszoru borította, legfelül a törvényszék hivatalos koszoruján széles szallag, rajta a következő felírás: »Szabó Józsefnek a törvényszék érdemes levéltárosának.« Negyven évig szolgált az államat. Még halála előtt is hűségesen feljárt a hivatalba és ellátta kötelességét. Nagyon népszerű ember volt s az egész város Szabó bácsinak hita. Nem volt benne semmi, a mai fiatal hivatalnokosztály göggyéből. Meggyűződéséhez tántoríthatatlanul ragaszkodott s elvéit sem hatalomért, sem pénzért fel nem adta. Elvéit én örököltem s vastaggyakuságát is. Egyetlen hibája: józanon is ittas volt mert féltékenységi mániába szenvedett s ezt anyagi mártír édesanyammal érezte. Anyámat sokszor kis testemmel fedtem, nehogy megüsse.

Ó! Azok az éjszakák! Mikor mindig félni kellett. Éjjel az apámtól, nappal egy hisztérikus igazgató tanítónőmtől. Ezért lettem ideges.

Igy aztán nem is csoda, hogy apám koporsóját a család monoton arccal állta körül, csak anyám sírt, a saját szenvedéseit síratta.

Pap bátyám, Jenő is ott volt a temetésén. Eljött

Háromszékmegyéből Kézdivásárhelyről. Ő róla keveset írhatok, mert életemben ritkán találkoztam vele és családjával. Tehetséges ember volt, kitűnő szónok és költő. Máskülömben konzervatív és hatalmaskodó, mint a régi kálvínista papok nagyrésze.

Temetés után vidáman hintáztam a fászinben a Kovács gyerekkel és megnyugodva sóhajtottam föl: »Be jó, hogy a tata meghalt, nem szítja többé a mamát.« Anyánkat nagyon szeretjük...

V.

Ravasz László.

Tizenöt év. Bimbófadakadás. Ísgeretlen vágyakozások a szívben. Május... Minden egy nagy kérdéssel s a virágzó almafától a pongyola ptypanig érdekesen esendül meg a szent fajfentartás lélektana... Mozmozdul az élet s minden szeret... Szeret az anyaföld, amelyre csókkal borul a zöld pázsit, szeretnek a fák és szerelmők gyümölcséüll dus virágzatokat adják... Szeret a lepke... szeretnek a méhecskék s az ifjú szív vágyódó ittas epedéssel keres valamit...

Tizenöt éves voltam s egy akáclobos májusi délután ott ültem konfirmálandó társaim között a Farkasuccai ref. templom egyik padsorában. Püspöki tikarunk vezette az oktatást. És amint a palástját és evikerit néztem, szívemet ismeretlen érzések rohanták meg. Zokogva érttem haza. Finom vacsora volt, szopós borjumáj. De nem ízlett. Édesanyám kérdésére, hogy miért nem eszem, zokogás volt a válasz. »Mama! Szerelmes vagyok Ravasz Laciba.« »No majd adok szerelmet béka. Nem szégyeled IV-ik polgársta létedre. Hát lelkem aztán mit szeretsz benne?« »A palástját, meg a személgét.« Anyám jószágosan nevette el magát. »No akkor nem olyan veszélyes kisleány a dolog.«

En kisleány? Másnap az összes ruhámat bokálg leeresztettem és a mellemet rongyokkal kitétem.

Hűséges templombajáró lettem. Mindig ott voltam, mikor Ravasz prédikált s ha lengett a katedrától meglöktek anyám a padban: »Látja mama, most is engem néz.« Pedig semmit se törődött velem. De hiába, a női szív szeretetet követel. A szerelem csak a férfi életben epizód, a nőnek maga az élet. Ez ad lelkének formát. E nélkül elszárad, mint a nem gondozott virág.

Még az év szeptemberében Ravasz László külföldi tanulmányutra ment. Sirtam, aztán elfeledtem.

VI.

Árpád.

Tizenöt éves koromban hajlamom és kedvem elvénre a tanítónői pályára adtak. Minden szerettem volna lenni csak éppen tanítónő nem. Szenvedélyem már akkor az utazáshoz húzott, a földrajzot szerettem legszívesebben tanulni és az utazásokról olvasni. Valami olyan pályára vágyódtam, ami a vasúttal lett volna összekötve. Hiszen már gyermekkoromban képzeletben napokig utaztam a faskamrában. Övegy anyám ezt a pályát látta legelőnyösebbnek réám nézve. Erzsi nővérem viszont hangsúlyozta, hogy kár a hennem levő ének- és zenei energiát parlagon hagyni. De szegények voltunk s már itt elbukott az életem.

A tanítónőképzebe kiténő bizonyítvánnyal mentem s a képesítőt is tiszta kiténő oklevéllel tettem le. Egy remény tartotta bennem a lelket, hogy később megszerzem az irodalom és énektanári oklevelet. Eből azonban nem lehetett semmi.

Fiatalságomra szomorú árnyék borul legidősebb testvérem és bátyám alakja, Árpádé. A szép, de szerencsétlen fiút, édesapám 14 éves korában borzultba adta tanoncának, ahol részokott az ivásra és megrázott alkoholistá lett belőle. Gyöngyöri éneket s barátai vittek, itatták. Ó! Beh borzasztó volt nekem, mikor iskolából hazajövet ittasan jött velem szemben s osztálytársaim újjal mutatka réá. »A te testvéred.«

A házukban soha sem hívhatn meg senkit, mint más fiatal leány, mert nem tudtam, hogy mikor toppan be részegen. Anyám külön lakást tartott bnn nek, otthon lányok közt trágár szavai miatt nem férhet:ük Istenem! Milyen éjszakáim voltak! Hogy félttem tőle! Ha ittas volt veréssel fenyegetett mindenkit.

Husz éves lettem, mikor az Isten magához szólította.

Temetése esendes tisztességben ment végbe. Sirtatuk, nem a halálát, az életét. Koszorui is voltak. A jó Holdvilág-ucca megcsajmálta őt, ahová később a Meskó-házból költöztünk.

Meghalt volt, hogy mikor a koporsót kilözték a halottas kápolnából, a koporsó ormán két piros és egy fehér szegűl díszlett. Észrevétlen kezek teheték oda, valakinék visszaemlékezése a multra... Hiszen ez a szerencsétlen ember is szeretettett...

VII.

Vajadások.

A tanítónői képesítés után kínos vajadások fészke lett a lelkem. Pályámmal selogy nem voltam megelégedve. Pár hétig Temesmegyében színészkedtem, családom kívánságára azonban otthagytam Thalia berkeit. Erről a pár hétről nem érdemes bővebben írni, annál is inkább, mert sietek életem utolsó és leghatalmasabb, legmarkánsabb de legszebb fejezetéhez.

A színészet intrika és intrika... Rövid színésznői multam után daceból diakonisszának mentem. Bár lelkemben mély a hit, gyakran forgatom a Bibliát, művészetrajongó bölém lelkem mégsem bírta ki az örö-

kös imádkozást s három nap mulva otthagytam a Csálód-uccai diakonisszaházat.

E napokról sem irhatok sokat. Ima. Állandóan a biblia volt a kezemben, zsoltárokat énekeltünk, fohászoltunk és imádkoztunk.

VIII.

Egy férfi lépett az életembe...

1914 év szeptember 15-én tettem le a hivatalos esküt Kolozsvárt Váro Béli tanfelügyelő kezébe. Kineveztek tanítónékné Magyarorszára. Működésem a háboru vérzivatarra közt kezdtem meg. Innen a háborus állapotok miatt rövid idő mulva egy kis erdélyi faluba Mezőszilvára helyeztek. Az áthelyezésnek örvendek. Az én egyéniségemnek bajos lett volna hat méh között megszokni. Az egész tanulósg rokon volt majdnem és ha van intrika, sajnos e pálya sem nélküli az. A nők még jobban összekérnek, de a férfi tanítóktól sokat szenvednek. Talán ez azért van, hogy a tanítónők intelligensebbek, képzik önmagukat, míg a férfi tanítók képezdei tanulmányuk befejezése után a gazdálkodásnak szentelik szabad idejüket.

Itt ismerkedtem meg meg *Ferenc* Dénes csendőrtiszt helyettesével. Intelligens székely fiu volt. *Nekem megtetszett a nyers erő...* Mai lelkületem visszatáradna tőle, *de akkor imponált fekete haja, kék szeme magas erős alakja...* mint igézet állott előttem... megszerettem... Négyévig voltam menyasszonya. 1916-ban egy másik kis román faluban működtem, mint tanító. Völegényem sejtette az eseményeket s meghívott magához Gömörbe.

Jolsva kies fekvésű kis város volt. Völegényem igen poétikus kis szobát vett ki számomra nem meszsze a Koburg hercegek kastélyától... A jolsvai harangok még egyre zokogtak, figyelmeztették az elefejtőket...

Egész ifjúságom alatt nagyon vágyódtam az anyaság után. Egy kis kékszemű fiura, akiben *Őt* szerettem... Már azt se bántam, ha törvénytelen is len-

ne... csak volna! Hátha *Őt* is elviszik a háboruba és nem lesznek Anya.Gyárba járnék érte.

Erénycsöszök! Mondjátok meg *miért bűn az, ha két lélek szereti egymást?* Az étkezés, amely éppen olyan életfunkció, mint a szerelem nem bűn s a szerelem bűn? *Látam megesküdt hűllenséget és esküdtelen hűséges párt.*

Miért bűn a szent anyaság, még akkor is, ha földi formák szerint nincs elismerve?

Akkor még ez a gondolat kinozta lelkemet.

IX.

Mindent elvesztettem.

1918-at irtak a trótelem lapjairt. Október elején a spanyolbetegség ijeszítően szedte áldozatát, a csatatéren legyekként hullottak az emberek.

Egy nap sürgöny jött. *Völegényem meghalt. Ijedtemben kacagni kezdtem, majd sirni, aztán három napig mozdulatlan, szótlan feküdtem az ágyban.* Édesanyám sirva tördelte kezeit: *»Ó! Szegény, szegény gyermekem. Be szerencsétlen vagy mindenben!«* Szabadságot kértem s a kis dunántúli faluból hazautaztunk Kolozsvárra.

Azután innen is tovább mentem.

Szegény öreg édesanyám ilhegve kísért ki éjjel az állomásra...

A sorsom aztán éveken keresztül a sanatórium lett. Klinikáról-klinikára finom orvosok, durva ápolónők között... Mindig kerestem a gyógyulást, de sehol sem találtam. Még olyan gyógyhelyre is bementem, amelyik nem nekem való volt. Iszonyu emlékek ezek, ezért irtódom Pesttől...

Tériszonyom meg is maradt s 1922 év júliusában B) listára kerültem csekély nyugdíjjal.

Ezzel tanítónői pályám le is záródott s le, életem egy kis fejezete, hogy még busabb de gazdagabb fejezetnek adjon helyet. *Kezembe vettem a vándorbotot s verseimmel megkezdtem a Csokonay utját....*

II. rész

Hazátlanul

I.

A munkanélküli kőművesnél.

1923 évet irt a kalendárium. Hídeg január volt, este 11 óra. Hajléktalan bolyongtam Pestszentlőrinc uccáin, a toloncházról való félelemmel a szívemben. Csendesen zokogtam. *Rémületemben egy rendőr őrtanyára mentem be s leigazolta magam éjjeli szállást kértém.* A rendőrőrmester szigorú hivatalos hangon kérdezett ki részletesen és amíg komoran dörmögött bajusza alatt, szemei megteltek könnyel. Ez az egyszerű ember megértett engem. A Szabó telepre utasított, hol sok tanító, tanítónő, tisztviselő lakik, valamelyik csak ad helyet éjszakára. *Imádsággal zörgöttem ajtóról-ajtóra, de igazolványaimat meg se nézték, kiméltelenül tovább küldtek, még régi osztálytársam is, akinek valaha írásbeli dolgozatait én készítettem a képezőben.*

Amit csendes őrgönggessel a telep udvarán botorkáltam, egyszer csak hatalmas férfi kéz nehezedett vállamra. *»Mi járban van nagysád?«* Izmos férfi érces hangja szólt meg. Belőlem megáradt patak gyanánt zuhogtak a panaszok. *»Ne sirjon, jöjjön velem. Igaz, egy szűk kis szobám van és egy ágyunk, de ha megengedi, én feleségemmel s kis lányommal megalszunk egy ágyban s önnök a földön, szalmazsákon készíték helyet.«* Alacsony, szűk szobába léptünk be. Az asszony már ágyban volt gyönyörű kis lányával. A férfi előadta a dolgot. Mind sirtak. A kislány is. A férfi hideg hablevest tett elém. *»Ó! De jól esett a máskor kiálthatatlan hablevest. Csak azután tudtam meg, hogy a szegény ember sajdt vacsoráját adta ide. Külömben kőműves volt és hetek óta munka nélkül. Valamikor Kolozsvárt is dolgozott.«*

Es e perctől kezdve szeretettel fordultam a munkássztyál felé.

II.

Kvartély a teknőben.

1924 augusztus egyik forró nyári estéjén újból a hajléktalanság réme fenyegetett. Újból a toloncház jutott eszembe. A Ferencváros munkás barakjai között máskáltam. Egyik irtózatos barak előtt lila ruhás nő állott a kutyájával. Lila volt ő is, a kutyája is. S mert vele is mostohán bánt a sors, megérezte hogy kiveret kutyá vagyok. Megszóllított. *»Talán lakást keres nagysád?«* *»Igen, nincs éjjeli szállásom.«* *»Hátha nem veti meg, egy dagasztó teknővel szolgálhatok. Igaz, nappal a kutyá alszik benne, de talán az nem lesz baj. Ketten vagyunk a nővéremmel, szegény varró-nők, mi egy ágyban elalszunk. Jobb helyvel szolgál-nánk, de ha nincs. Mégis jobb lesz, mint a szabad ég alatt.«*

Kézcsókkal fogadtam el a teknőt s magam kalácsészidőnk képzelve, átaludtam benne az éjszakát. Még álmaim is voltak.

III.

Néró.

1924 decemberében, mint nyíregyházi lakos és nyugdíjas, Szegedre kerültem. Jó akarattal karolták föl ügyem s január elsején már egy gyárban állást

kaptam volna. Leszámítva pár kollégám és kolléganőm apró komiszkodásait, Szegeden elég jó fogadtatásra találtam. Egy este detektív jött értem, kajánképű, színészarcú detektív, Tóth György nevű. S bár a szállodás a legjobbakat mondta rólam, másnap *kiutasítottak a város területéről.*

Békésabára menekültem, hol *Pethes Béla* rendőrfogalmazó vett szárnyai alá s kijelentette: *»hogy»egyesektől szennved a köze.«* Kérészemre kiutasított az ország területéről. Kolozsvárt a szegedi esetet nagy megdöbbenéssel fogadták, az okát éppen úgy nem tudták, mint én.

Kolozsvárról visszautasítottak. De megkóstoltam az anyaföldet s az öreg őszhajú édesanyám haza vonzott. 1925 év karácsonyán aztán megkaptam a szegedi eset lefőltözött magyarázatát.

Amint fogorvosságot kerestem nővérem féltett holmija között megtaláltam *Dezső* bátyám egy emberi mivoltából kivetkőzött levelét, amely a következőképpen szólt:

»Csak az anyámat ismerem el, aki szülte az ő nagy ídét. A születés véletlenjét nem ismerem el. Én nem kértem a testvéreket. S ha bármely Szabó én hozdám toladokik, rendőrséggel járok el. Irént is én intéztem el Szegeden. Volt egy jó emberem a rendőrségnél s elintéztem, mikor Szegedre akartam menni.«

E levél oka lett későbbi öngyilkosságomnak. S még ez sem volt elég, hanem meggyalázta a családot a *»Nyírvidék«* és *»Szeged«* című lapokban is.

Dezső! Szabó Dezső író ur! Mit vétettem én neked? Én neked soha meg nem bocsátok s bár nővérem előtt azzal fenyegetél, hogy elzáratsz, ha ez a napló napvilágra kerül, mégis, kérdelem: mi alapon vádolod be a szegedi rendőrségen? Lopiam talán? Pénzt fogadtam el a férfaktól? Légy szives hagyjál békén élni. Én nem foglak soha háborgatni, de hagyj engem is élni, alkotni!

Bármily istentelen vagy nem hiszem, munkádban ne zavarna az, hogy halálba kergetted a testvérhugodat.

IV.

Az utolsó boldog karácsony.

1925 év karácsony estéjén értem haza Kolozsvárra. Mégegyszer akartam látni anygali, fehér fejűtör édesanyámat. Bucsujárás volt a házunknál. Csak pár napja ment el hazulról Ilona nővérem és Dezső, aki meggyült fluságának összes hatványozott szeretetét adta anyáknak. Mintha az összes gyermekek megéreztek volna, hogy nem sokáig él szegény.

Amint Holdvilág-uccai kális házuk udvarára értem, Erzsi nővéremmel találkoztam. Nővérem tapintatosan jelentette be anyámnak előre, jövetelem — *»Tudja-e mama, kit hozott a Jézuska? Irénkét!«*

Az elveszettnek hitt leány zokogva borult édesanyja ágyára és csókjaival halmozta el a fehér fejűtör fejet.

Anyja nem hitte, hogy leánya áll előtte és százszor megsimogatta kezét. *»De vajlon igaz-e? Te vagy Irénke?«*

»Igen. Én vagyok anyám. Szenvedek, mert nem fogadtam szót neked, amikor mondtad, annakidején, hogy maradjak Kolozsvárt. A világlátás vonzott s most itt áll előtte a tékozló leány.«

Gyönyörű karácsonyeste volt. Édes anyja és nővére lelkők minden szeretetét ezent este neki ajándékozták. S ez olyan jól esett neki, mint a langyos eső. Ott volt közöttük a Jézus és betlehemi fényt árasztott a kis szobára.

A karácsonyi öröm csak rövid ideig tartott. Másnap mennem kellett és édesanyám a következő év augusztusában végelgyengülésben elhunyt.

V.

Epizódok életemből.

Mint vándorpoéta egy tavaszi este Kistótfaluba értem. A református harangozóhoz állítottam be. Este nyolc óra volt. Drága harangozó! Beh jók is voltak hozzá! Mennyi új apára és anyára találtam szerény hajlékokban. Sándor bácsi a következőket jelentette ki nekem: *»Hát csak gyűjjön velem. Ha Sándor bácsi szól, annak van foganatja. Mert tessék megtudni, hogy én is vagyok ám valaki! Én vagyok a falu első tisztviselője. Harangozó, éjjeli őr, kisbíró és postás egy személyben. Velem még a szolgabíró ur is parulázik. Amit a pap akar, meg én akarok, az aztán meg van akarva.«*

Hát csak a parochiára megyünk éjjeli szállásra. Igaz ott alszik a káplán ur is, még csak az a fain ember! A tanítónk is fain ember, de tetszik tudni olyan kövér, nem fér meg a feleségével egy nyoszolyán és csak egy ágyok van.

E böbeszédű nyilatkozat után a református parochiára vezetett. Középkorú, szakálás ur fogadott és szigorúan tessékelt be az irodába.

»Evetl ma lednyom?« Volt az első kérdése. Bizony lelki atyám huszonnégy órája nem ettem.

»Nem baj! Az éhség egészségesre puccolja a beleket. No, mindjárt kap egy kis lelki manná, amitől éhsége csillapul. Nekünk behanistáknak ez a fő eledelünk. Feleség, hozd a bibliát.« Azzal citálni kezdett Máté evangéliumából.

»Abrahám nemzét Izsákot, Izsák nemzét Jákobot, Jákob nemzét Judát« stb.

Én meg kezdtem elátkozni a sok zsidó nőt akik az én éhes gyomromnak rovására szűlték poronytyaik. *»Talán a Lukács evangéliumból parancsol?«* volt a kérdés. *»Jaj, nem parancsolok én sem innen, sem onnan. Éhes vagyok és álmos vagyok, azt szeretném tudni, hol alszom?«* Hja, nálunk vendégek vannak. De becszem az éléskamrába, ott van ágy, megalhatik benne. Azzal megmutatta az éléskamrát.

Uram Isten! Soha annyi jót nem láttam, mint ott egy csomóban! Disznóölés után lehettek. Finom kolbászkok, sonkák, sódarok lógtak le a gerendáról.

Hajnali négy óráig nem bírtam aludni. A sátám egyre biztatott: *»Vájj le egy darab kolbászt a jó Isten sem ver meg érte, üres nyomrodra gyögyir.«* *»Késem nem volt, a szájjammal haraptam le egy darabot a kolbászból. De ügyetlen voltam s egy falat a torkomon akadott. Lenyelni sem tudtam, kiköpnöni sem tudtam. Végre elnyomott az álom kolbással a torkomban.«*

A nap már magasán járt az égen, amikor arra ébredtem föl, hogy a Szent Atya a kolbászt ráncigálja kifelé a torkomból. *»Csirketogó bitang! Tudja, hogy a kolbász csemetét a tulvilágdon szigorúan foglalk elkönyvelni.«* *»Lehet Atyám, de még azt is, hogy ön nem adott kolbászt.«* Válloragadott: *»ki a házamból! Ezért a pokol legmélyebb fenekére kerül!«* *»Lehet. S ha én megyek előbbre, mint ön, majd készítem a tüzet ön alá!«*

Igy kerültem ki a paplakból. Megjegyezni kívánom azonban, hogy hála Istennek, nem minden kálvinista pap fogadott így, mint ez a vén farizeus.

VI.

A tátrányi szent.

Mikor oddigi életem ez utolsó és legszebb fejezetéhez érek, kezem elerőtlenedik és érzem, hogy kéz, toll le nem írhatja, szája el nem mondhatja, szív át nem érezheti azt, amit e fejezetben mondani akarok.

1926. augusztusában öngyilkosságot kíséreltem meg. Akkor bucsulevelemben azt írtam: *»Református pap el ne temessen.«* És most bocsánatot kérek a kálvinizmustól, amelynek egyik disze Vén Benjámín ref. lelkész, a »Napra-Forgók« c. elmélkedések írója.

1927. év nov. 7-én ismertem meg. Bár legelőször a nagykorúsi templomban hallottam prédikálni. Halasról, hol nővérem van, hirből ő is ismert és ismeri családomat.

Amit nyujt, nem mint kegyelemkenyeret nyujtja, hanem szeretettel és tiszteletből.

Egy rongyos ember látása csak úgy könnyet csal ki szeméből, mint kis kanárijának a halála.

Rokonait, alkiklakását megossza, szintén nagyon szereti. Nekem hallékok, othont, nyugalmat adott. Az idej nagy hóvizatarban a szánja elakadt. Én csak azon imádkoztam, ha már a jó Istennek élet kell, felajánlom veszély esetén az én életemet érte.

Látrányi remete Isten valed!

Most pedig munkámat bezárva, Istenem áldassék a te szent neved érte, hogy megengedted nekem, hogy megírjam ezt a naplót!

Szabó Irén.

Apropós

Egy grafológus emlékeiből

Egyszer egy Isten háta mögötti faluban tartózkodtam, amelynek elég szép fekvése volt. Tavasszú és különösen nyáron, minden irányból jöttek ide vendégek. Fürdőjét, mint minden más fürdőt «csodatevőnek» hirdették. De senki sem tudta, miben van a fürdő csodatevő ereje. Nem tudta ezt még a vállalkozás tulajdonosnője sem, egy vig és gondtalan özevegyszony, ellenben a fürdőnek és a körülötte elterülő szép nagy parknak meg volt a maga multja és legendája...

— Tudja uram, mesélte egyszer a tulajdonosnő hitakozatosan, ez a víz olyan «csodatevő» hatással van az ember lelkére és testére, hogy egyszerűen annyit mondhatok önnek: minden fiatalember vagy leány, aki csak egyszer is lubickolt a vízben, mindjárt szerelmet érzett...

— Volt aztán itt sok tragédia is — folytatta — hány gyilkosság, öngyilkosság, féltékenység, válás... És mindez a csodatevő víz miatt — fejezte be büszkén.

A parkban nem messze a kávéháztól plakátok voltak kiragasztva: *E hó 15-én érkezik meg az öndök szeretett Juliska asszonysága és újból megnyitja házasságközvetítő intézetét. Partik a világ minden részéről. A jelölték képe, speciális albumban közszemlén. Ak szerencsés akar, előre Juliskához!*

Tiszteletdíj megbeszélés szerint. Az irodahelyiség a «szép özeveghez» címzett kávéházban van. Egész nap nyitva...

Egyik nap kora reggel éktelen láрма ébresztett fel amely lakásom előszobájából hangzott. Néhány ember elég hangosan beszélt, ezenkívül állati hangok is röpködtek a levegőben.

Tudtam már hogy «a piaci vendégek» jöttek. Az első egy ötven év körül volt. Megmondtam neki, a férje két évvel ezelőtt meghalt és hogy a boldogult nagyon szerette a feleségét. Hangosan sirt, jobb kezét két ujjával törölte a bőven onló könnyeit. Mikor azt mondtam neki, hogy nem fog többé férjhez menni, még erősebben kezdett sírni. Nagyon le volt sújtva.

Odaadtam neki a zsebkendőmet, neki ugyanis nem volt.

A következő páciens egy fiatal nő, kis koferral a kezében...

— «Önhöz jöttem direkt hazulról» kezdte mesélni. — Egy félórával ezelőtt hagytam el férjemet és nem akarok többé visszatérni hozzá. Adjon tanácsot, mit tegyek?!

Beszéltem a multjáról... Azt tanácsoltam neki, hogy rögtön térjen vissza a férjéhez. Felcsüggedt. Hangosan kezdett jajgatni és ugyanúgy mint az első, — jobb kezét ujjával törölte a könnyeit. Vajon miért sirt? Talán mert azt tanácsoltam, hogy térjen vissza férjéhez?

— Ne sírjon, vigasztalgtam, talál maga még harmóniát az életben... A «harmónia» szóra felfigyelt. Lelkesedéssel, büszkén szólalt meg:

— A bátyám már talált harmóniát. Majdnem mindennap játszik rajta. Világos volt előttem, hogy mi különböző harmóniakról beszélünk, azonban több mint valószerű, hogy őt a bátyja harmóniája is megvigasztalhatja a bánat perceiben...

Elment és elvitte a zsebkendőmet... emlékké. Igaz, kereste a sajátját is, de annyira igénybe vette a «harmónia» gondolata, hogy nem találta... Kölsönbe vette az enyémet. Ilyen «könyvező», de zsebkendő nélküli páciensem már sok volt életemben. Ezek még mindig jobbakk azoknál, akik zsebkendővel jönnek ugyan, de pénz nélkül. Ugyhogy az ember kénytelen hitelbe dolgozni.

*

A közmondás azt mondja: «Ami a józannak a fejtében, az a részegnek a nyelvén». Lehet, hogy így van, lehet hogy nincsen, ki tudja? Minden ember szeret néha kicsit mélyebben a pohárba nézni...

Egyesek élvezetből teszik, mások boldogtalan szerelemből, mások ismét unalomból, kiábrándulásból, gyászból, vagy afölötti örömeikben, hogy szerencsésen felbontották eljegyzésüket.

Ki tudja, miért iszik az ember? Az ok bizony nincs az emberek homlokára írva.

Egyesek állandóan isznak, mások «csak» Szilveszterkor. Egyesek részére Szilveszter van májusban és februárban is... Függetlenül még sok más körülménytől is: a vagyoni helyzetétől, a hiteltől, az időtől stb.

Magától értetődik, ha az ember iszik, az ital mellett a zenét is szereti és a zene után jön a vágy a szép nem után. Ilyenkor teljesen mindegy, vajon ez egy szomorú özeveg, vagy egy vig kasztró, mondjuk a «rekte macskanoza» címzett vendéglőből. Ki tudja a. jon meg azután?

Egyes részegek ablakot vernek be, veszekednek ismerősökkel, vagy ismeretlenekkel, bő temperamentummal filozofálnak és hévvel magyarázzák, hogy a február rövidebb a szeptembernél, még pedig minden évben. Legérdekesebbek mégis az «elérzékenyek». Akik jaggatva énekelnek és — végül eltűnnek a helységről, anélkül, hogy — kifizetnék a számlájukat. Ez utóbbiakból van a legtöbb.

Gyakran megtörtént, hogy ilyenek is meglátogattak. Ezek rögtön filozofálni kezdenek:

Mondja: Uram, mi az a «grahvologia», «Csodálatos

ez a gramofonja, pardon grafologia» — mondja egy másik páciens ugyanazok közül, akiknek részére Szilveszter egész évben tart.

— Én majd írok magának valamit, például ezt: «Tisztelet Péter gazda, adjon ennek az embernek két liter bort az én számlámról, maga pedig ezen kéziratomból olvassa ki az életem egész tragédiáját. Beszéljen a jelleméről és ha maga tényleg olyan jógrahvologus» akkor eltalálja, mit ettem három nappal ezelőtt és hogy kinek az édes száját csókoltam meg tegnap a kávéházban?

Mikor eszébe juttattam Zorkát, a tamburánost és megnyugtattam, hogy Zorka nagyon szereti őt... páciensem elégedetten nyújtotta a kezét.

«Bizony nagy nyuster maga uram, ezzel a maga «grahvologiájával»... Ha az én Szilvkom megnő, Isten bizony őt is «grahvologusnak» adom.

Meglejtetem, mert ez bizony rossz lenne. Nem a grafologusoknak ugyan, de Szilvkonak.

*

Furcsa idő jár most a grafologusra. Mindenki azt mondja magáról, hogy tud kézirást analizálni és egy

híres grafologus ezt a hirdetést tette közzé: «Küldjön tizenkét dinárt regle költségekre, mellékeljen hozzá néhány sor írást, tentával írottat, jelölje meg hány éves, vajjon férfi-e vagy még leány, öreg ember vagy elvált asszony — akkor én megadom a grafológiai jellemzést.

Furcsa emberek! Mindent el kell készíteni a számukra. — a levélért a kanálba tenni és a szájukhoz emelni. Nekik csak le kell nyelniük. Így aztán igazán könnyű grafologizálni.

— Tévedés? Schermann is tévedett. Egy diplomás nő kézirásából azt állította, hogy az illető közönséges szakácsnő.

Ez az analízis jó reklám volt a szakácsnőknek, de gyöngye ajánlólevél Schermann számára. Lehetséges hogy az illető diplomás hölgy tud főzni, mondjuk — «csirkepaprikást» vagy «almásrétest», de hogy ezt a «tulajdonságot» ki lehessen találni, ahhoz nem kell Schermannnak lenni... ezt fellelheti Szilvko is, a fia annak a Péter bácsinak, aki annyira lelkesedett a «grahvologizálásért».

Winterry Alfréd

Történelem apró történetekben

Friedrich Schiller

(1759—1804) ...

A Goethe és Schiller közti viszony nemcsak a legszebb költői barátságok egyike, de talán a legérdekesebb is, amelyről egyáltalában tud a világtörténelem. Sokáig tartott, amíg igazán összemeglekedtek, de aztán az egyetértésük az utóbbiak haláláig tartott. Semmi kétség: Schiller időnkint irigyezte Goethe-t a függetlenebb vagyoni helyzetéért, a hatalmáért, a jobb egészségeért, Goethe pedig a Dioszkurosztársát drámáinak az övéinél nagyobb sikeréért, de ez az emberi és szinte természetes érzés nem kibélelhető a kölcsönös szeretettel. A német irodalom s közvetve az egyetemes európai szellem nemcsak a két nagy költő műveinek köszönhet sokat, de a barátságuknak is, amely mindkét lángelmét emberibbé, termékenyebbé és nemesebbé tette.

Schiller, bár mindent elkövetett, ami állandó betegeskedése mellett tellett tőle, hogy följebb kerüljön nagy barátjának, akit egyszerűen vetélytársának tekintett, alapjában mégis elismerte Goethe felsőbb-ségét, amelynek egy alkalommal a következő szavakban adott kifejezést:

— Goethe valószínűs, Isten és ember akar lenni, én pedig ember vagyok és Isten szeretnék lenni. Csoda-e aztán, hogy ő olyan könnyen jutott a céljához és én sohasem érem el a magamé?

Goethe pedig a maga olimposzi magaslatán is mindig kongeniális szellemnek ismerte el a «Wallenstein» költőjét s arról értesülvén, hogy Németországban azon vitatkoznak az olvasók, vajjon kettejük közül ki a nagyobb? — azt mondta mosolyogva:

— Mily fölösleges disputa! Ne hasonlígtassatok bennünket össze, hanem örüljete, hogy két ily derék lélekotok van! (Freut euch, dass Ihr zwei solche tüchtige Kerls habst!)

Báró Kemény Zsigmond

(1814—1875)

a legnagyobb regényírók és legkiválóbb államférfiak egyike, csak egyszer életében volt igazán szerelmes, (ami regényíróknál is, státusférfiaknál is, egyaránt ritkaság), és pedig Wass Otília grófnőbe, az erdélyi arisztokrácia egy hájos lízu hölgyébe, aki még nem volt egészen 16 esztendő, mikor az akkor 30 éves Kemény báró megkérte. A lány is szerette a költőt — amint a következők mutatták, talán nem kevésbé, mint ez őt, — de az anyja praktikus gondolkodású nő volt, figyelmeztette leányát kérőjének a gyakorlatatlanságára, a rendezetlen vagyoni viszonyaira s talán a köztűki fenállott karkülönbségre is, amely akkoriban feltűnőbb volt mint mostan. A már zsenje korában is igen művelt, eszes, de önállótlan leányka hallgatott az anyai intelemre és fájo szívvvel, könnyes szemmel, beleegyezett, hogy nevében kikoszarazzák az illusztris kőrót.

Kemény Zsigó beteg lett e szomorú családának, amelyet egészen sohasé hevert ki. Minden vigasza csak az volt, hogy regényeinek és novelláinak legszebb s legnemesebb nőalakjaiban örök emléket állított a feladhatatlannak. Akadatok természetesen, akik másképpen próbálták vigasztalni, — hölgyek, akik valószínűleg nem koszarazzák ki, ha megkéri őket. Többek közt Wesselényi Krisztina bárónő is, aki szívesen ment volna feleségül hozzá, míg Kemény arra szorított, hogy szívesen eltársalgott a művelt őr hölgygel. De barátságánál egyebet nem érzett iránta.

— Mondja csak Zsigó, — kérdezte tőle e gyógyíthatatlan szerelmére célozva a bárónő, — hogyan is gondolhatott maga arra a lbrára?

Amint Papp Ferenc, Kemény Zsigmond kitűnő életírója beszéli, Kemény idegesen védekezett s ezt a választ adta:

— Ugyan hagyjon nekem békét, édes Krisztin! Én szívesen hallgatom meg azt, ha botanikáról vagy

asztronómiáról beszél, csak a szívem ügyébe ne avatkozzék!

Ellenben lapunk egy barátjának, Bekács Gusztáv, (1847—1906), a jeles publicista, aki egyideig bizalmasa volt a kitűnő politikusnak, azt beszélte, hogy Kemény így felelt az indiszkrét kérdésre:

— Azért, hogy Otília fiatalab mint maga, nincs joga őt libának mondani. Alapjában véve kettőjük közt csak korkülönbség van.

Az utóbbi mondas elméssé, de valószínűleg az előbbi az autentikusabb.

Persze a hölgyek közül egyik se volt liba.

Wass Otília kényszerből kosarazta ki szeretett kérőjét és soha se tudta magát elhatározni, hogy másnak (valamely közönséges embernek, még ha gróf is) legyen a nejevé. Egész életét a költészet és irodalom kultuszának szentelte. Több mint négy évtizeddel élte túl azt a félfit, aki őt soha feledni nem tudta, s akire ő is kegyelettel emlékezni soha meg nem szűnt. 1917-ben halt meg, 86 éves korában, s tekintélyes vagyonát az Erdélyi Múzeumegyletnek hagyta.

Kemény is hű maradt első és utolsó szereleméhez, soso nősült meg s mikor egyszer Daniellik János püspök s maga is jeles író (1817—1888) meglátogatta s azt tanácsolta neki, hogy házasodjon meg, a nagy író egy régi verseskönyvből néhány szál elszáradt virágot vett elő s így szólt:

— Ez az egész, ami számomra a szerelemből s a boldogságból maradt.

E virágokat valamikor a tizenöt éves grófnő is kapta.

Mily hatással lett volna a nagy író életére s így közvetve a közeletre, ha a két szerelmes házasságban egyesül, nem lehet tudni, de valószínű, hogy egyikük se lett volna sokkal boldogabb, mint magányos életében. A nagy író aligha volt arra rendeltetve, hogy boldog és boldogító férj váljon belőle...

Kisfaludy Károly

(1788—1830)

aránylag korán, alig 42 éves korában halt meg. Állítólag saját szerelensége és hősködő virtussága okozta a gyógyíthatatlanná vált betegségét és sietette a halálát. Az eset nincs ugyan okmányszerűen igazolva, tanu nem volt jelen, azt ő maga beszélte el többeknek, de a kortársai elhitték és később Szilágyi Pál (régí jeles színész, Bulyovszky-né-Szilágyi Lillának az apja) és Jókai Mór s még később Váradí Antal is hitelt adtak a költőnek s úgy írták meg, ahogy ő elmondta.

Egy magyar-uccai kis korcsmában üdögélt és idogélt egymagában Kisfaludy, előtte egyetlen kis palack (talán félmeze) bor, amikor bevilharzik oda szokott lármás modorában a nemzet legnagyobb korhelye, a sokat emlegetett Józsa Gyuri. Ez persze nem egyedül jött, hanem a suite-jével, néhány pajtásával, akiknek a czech-ét rendszeren ő szokta fizetni. Nagyba kezdtek inni s nemsok idő múlva egész palack-erdő vonult fel eléjük. Józsa Gyuri szokott nyegle «mantrájával oldalt pislantgatott a magányos poetára s gunyos megjegyzéseket tett a «szolid» emberre, aki előtt csak kis butélia bor szerénykedett. A viccelődést végre megunt a költő s odaszólt a henegező urnak:

— Még kegyelmed beszél?! Nagy virtus, amit maga csinál! Hiszen kegyelmed csak a bort issza meg én pedig — akarja látni? — az ivópoharat is megiszem.

Feleletet se várt Kisfaludy és szájjához emelve az üres poharat, azt a fogával (igaz, hogy csodálatosan erős fogsora volt!) apróra harapta s az üvegcserepeket minden látható «rölködés nélkül lenyelte.

Még azt is mondta, hogy régen evett ilyen finom ételt...

Ez a bravur (akkoriban «stikli»-nek nevezték) megszerezte ugyan neki a Józsa Gyuri bámulását és nagyrabcsúfúsáét, de a hagyomány szerint azt a rettenetes betegséget is, amelynek oly korán esett áldozatul.

KOZMETIKA

Rovatvezető: Dr. Vécsei Jenő

A haj színe

Minden magasabb kultúrúnyt a természet valamely különleges egyéni megkülönböztető jellel látott el, amely annál tisztábban domborodik ki, minél magasabb színvonalat ér el a fejlődésében. Bennünket ehelyett főleg azok a külső megkülönböztető jelek érdekelnének, amelyek nemcsak az egyes emberfajknál, hanem ugyanazon faj egyes egyedeinél is mindig eltérők és jellegzetes stigmát alkotnak.

Hogy csak egy példát hozunk fel arra, hogy milyen nagy a változatosság ezekben a megkülönböztető jelekben, kitűnik abból is, hogy pl. a tenyéren és ujjakon minden egyénen mások a látható egyszerű vonalak rajzolatai, hogy két egyforma ujjlenyomat millió és millió ember között sem található fel, amiből azután a modern kriminológia fontos felismerési jeleket állapíthatott meg és dolgozhatott ki.

De nemcsak az ujjak és tenyér rajzolatai, hanem a haj színe és különféle színárnyalatai megszámlálhatatlan változatokat tüntethetnek fel. A szőke hajat általában a germán faj jellegzetes hajszínének fogják fel, pedig ez nem fedti a valóságot, mert a szőkeséget legalább is olyan mértékben találjuk meg a szláv, mint a germán nőknél. Ezzel ellentétben a fekete színű haj határozottan a román faj jellemző sajátja, amellyel rendszerint még karöltve jár egyéb külső karakterisztikus jelenség is, mint aminő az arckifejezés, a fejforma, stb.

Vizsgálva ha megfigyeljük a körülöttünk levő embertársainkat, úgy nálunk nemcsak a legvilágosabb szőketől a legsötétebb feketéig, hanem ebben a két végletben a hajszíneződésnek minden elképzelhető árnyalatát fellelhetjük és megtalálhatjuk.

Ha fáradságot venünk magunknak, hogy kikukassuk az egyes egyéneknek a messzi múltba visszanyúló családfáját, úgy valószínűleg megállapítható és kimutatható lenne az ősöknek a különféle törzsekkel való keveredése, aminek következménye és magyarázatoként fellelhetők a haj különféle elszíneződését is, a mi változó a szőke, a barna, a sötét szőke, vagy a mély fekete feketé színűzés között az elképzelhető minden árnyalatban.

Hogy a haj színe a korrallal egy és ugyanazon egyénnél is változik, az mindennapi tapasztalat. Nemcsak Európában, de a fölünk legtávolabb eső földrészekben is látható, hogy a gyermekek haja sokkal világosabb, mint a felnőtteké, de világosabb annál a színűl is, amely annak a népiainak mint jellegzetes szín megjelölése. Hogy mik azok a befolyások, amelyek — az ösztőléstől eltekintve — a haj színét és színének különféle változatait előidéznek, azt nem tudjuk, annak magyarázatát nem ismerjük. A kortól független halványító eljárások azonban eléggé ismertek. Így pl. mindennapi tapasztalat az, hogy ha valaki nyáron át a haját sokáig hagyja kitenni a levegő és a nap behatásának, akkor az világosabb színűzést nyer és ugyanez a változás áll elő a tengeri levegő és tengeri víz behatására is, kivéve természetesen ha a haj fekete, mert a fekete haj színe a levegő és nap behatására nem változik meg.

Hát még mennyi színváltozatot vagyunk képesek előidézni mesterségesen, amit a mondain hölgyek hiszághól, de legtöbbször az izlés divatos változásának engedve hoznak létre. De ha már követik az izlésnek ezt az aberrációját, úgy főleg arra kell vigyáznunk, hogy a haj festése a higiénia és kémia követelményeinek teljesen megfeleljen.

Az izlés fölött vitatkozni nem lehet, főleg ha azt a divat szélesíri irányítja, ámde jogosultnak a hajfestést csak abban az esetben tartjuk, ha a hajnak időelőtt való öszülése esetleg öregebbnek tünteti fel az arcot, mint aminőnek lennie kellene. De másrészt nem szabad elfelednünk azt a megmáshatatlant tény, hogy a szőke, barna, vagy fekete haj magában véve még nem jelenti a fiataliságot. Ha az arc fonnyadt, a vonások petyhüdték, elnyultak, a szem fáradt és fénytelen, akkor haszontalan ragyogja körül az egészet bármilyen aranyszőke hajkorona, ennek ellenére is hervadtnak fogják azt látni. És ez az, amit minden nőnek a meghatározottabban meg kell tanulnia: a helyes és igaz önbizalmat. Belenézni a tükörbe és nyomban meglátni azt a határt, ameddig mehet és megállapítani azt a módot, amelynek alapján a külsejét ápolni és a jóizlés keretén belül a hajának szépségét és színét konzerválni kell.

Uzenetek

L. Olga, Vel, Kikinda. A kérdései közül azokra, amelyekre felelni lehet a nyilvánosság előtt, készséggel válaszolok. Az arcán levő szemölcs eltávolítása többféle módon lehetséges. Előzetes forróvizes szappanos puhítás és lefaragás után lehet trichlor-ecetsavval (1—2 szemet 2—3 csepp vízbe feloldva), vagy füstölő salétromsavval leégetni egy kis füvepálcika segítségével; csak vigyázni kell, hogy ép bőrrészeket ne érint-

sen. El lehet pusztítani elektrolysisal is. Miután csak egy szemölcs eltávolításáról van szó, ezeknek az eljárásoknak valamelyikét ajánlhatom. Ami az erős hajkorpázást és hajhullást illeti, az ön által kért pommádét nem tartom célravezetőnek, az eljárás egyébként sokkal komplikáltabb, semhogy ezen a helyen arra kiterjeszkedhetnék rá. Ha megadja teljes címét, szívesen szolgálok kimerítő felvilágosítással. Ami a láb és kézizzadást illeti, az előbbiről szólva elsősorban tudni kellene azt, hogy nincs-e *telitalpa*, vagyis ludaltalpa, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a lábizzadási legnagyobb részt ludaltalpa egyénekénél lép fel. Megfelelő betét alkalmazása nagyban csökkentheti az izzadást. Legalább három pár cipőt viseljen felváltva, úgy hogy minden pár két napig szellőzzék. Naponta tiszta hariusya váltandó, legjobb a nedvszívó, olcsó pamutharisnya, azután használjon mindennap forró lábfürdőt, salicylszeszes lemosást és salicyles timsós pudert. A lábfürdőbe tétel kevés kálium hypermanganikumot, amennyi a vizet vörösbőr színűvé festi. A kezék izzadása ellen forró kézfürdőt, 2—3%-os formalin szeszes mosást, amely után timsóporozás jöjjön és esetleg éjjelre égetett timsóporos (pamut!) kesztyűviselés. A formalin szeszt csak 1—2 napig szabad használni. Legutolsó kérdésére, amely szerény véleményem

szerint, nem tartozik a kozmetika körébe, szívesen válaszolok, amennyiben megadja a teljes címét. A nagy nyilvánosság előtt úgy sem lehetne megtárgyalni ezt a kérdést, mert hiszen mielőtt tanácsot adnék némi diszkret felvilágosításra volna szükségem és miután ezt a rovatot valószínűleg fiatal leányok is olvasják, — egy okkal több, hogy e helyütt ilyen kényesebb természetű bajról ne beszéljünk.

Bébi, Szubotica. Hogy a szem varázsát még nagyobb, és a tekintet ragyogóvá tegyék, az atropin befecskendezést szokták alkalmazni, de ennek az alkalmazása orvosi ellenőrzés nélkül igen sok veszedelmű rejthet magában.

B. Hedwig, Vinkovci. A helyes táplálkozás alatti nem a bő, gazdag étkezést értjük. Azok a legtöbb esetben célszerűtlenek, a gyomrot túleröltetik. A szépséget, testét óvó nő az étkezésben is mértéket tart. Általában az egészséges egyén táplálkozása semmiféle különleges étrendi szabályt nem követel. Szükséges mindemellett, hogy az alatt felsoroltakat szem előtt tartsuk. A táplálék felvétel ne legyen kapkodó, gyors. Az ételt alaposan rájuk meg. Egyszerre ne együnk sokat, szokjunk hozzá az egyidőben való, rendszeres étkezéshez. Az esti étkezés legalább egy órával előzze meg a lefekvést.

TERE-FERE

Angol könyv az új erkölcsökről. A londoni könyvpiacra most jelent meg egy tréfás, furcsa könyv, a szerző neve nélkül, ezzel az alcímmel:

— Néhány széljegyzet az új nemzedék erkölcséhez.

Ezen a könyvön mulatnak az angolok. A szerző kipécézi azokat a furcsaságokat, melyekkel a háboru utáni társadalom, különösen a politikai kiválóságok és főurak környezete jeleskedik.

Egyik legmulatságosabb fejezete a könyvnek az, melyben az író részletesen bemutatja Lord és Lady Astor magánéletét.

Ismerek számos embert — vallja a szerző — aki hosszú heteket töltött Astorék vidéki birtokain, londoni palotájában. A St. James Square, de eddig még sohasem volt alkalmuk, hogy személyesen megismerjék a ház urát, vagy urnőjét. Ez első pillanatra furcsának, képtelennek tetszik. De a dolog nagyon egyszerű. Lord Astor és Lady Astor mindig a maga felelősségére hívja meg vendégeit és annyi a dolguk, hogy soha sincs idejük közölni egymással, kiket hívtak meg. Így mikor Lady Astor az asztalnál egy vadidegen embert pillant meg, abban a hiszében van, hogy azt az ura hívta meg s mikor Lord Astor egy olyan ember mellett ül, akit soha az életében nem látott, azt hiszi, hogy az a feleségének a meghitt bizalmasa. A dolgok ilyen állásból nagy hasznot huznak az elősdiak, a lebzselők, akik benépesítik Astorék birtokait és palotáját...

A sörélesztő és a fogak. Egy svéd tudós azt írja, hogy a skandináv államokban alig ismerik az odvas fogakat. Ebből sokan azt következtetik, hogy a dánok, svédok, norvégok nagyon is tisztán tartják a fogukat s ezért nem támadja meg azokat a nálunk nagyon is ismeretes nyavalya. Mások szerint az égáji kedvező voltának köszönhetik szerencsésüket. De a svéd tudós most arról elmélkedik, hogy fogazatuk épsége abból származik, hogy náluk nem használják a sörélesztőt. A sörélesztőből készült kenyér elpusztítja a fogak bomlását. Ez a kenyér a fogak között marad s ott bomlási folyamatot idéz elő.

Érdekes, hogy ez a felfogás egykor, a XVII. században már meglehetősen elterjedt. Guy Patin, egy francia orvos (1600-ban) megbotránykozással értesült, hogy a párisi pékek sörélesztővel készítették kenyereiket, ezért a tudományos akadémiához fordult, mely a sörélesztő használatát ártalmasnak nyilvánította a közegészségre nézve, mire XIV. Lajos egy rendelettel be is tiltotta azt. A tilalom több, mint egy évszázadig tartott s csak akkor törölték el, mikor megtudták, hogy Németország állandóan használja.

A svéd tudós nyilatkozata, úgy látszik, igazat ad Guy Pakinnek, a francia akadémia és rációfaló a németekre, akik Tacitus óta sörélesztővel készítik kenyereiket.

Egyéni illatszerek. Az angol főurak körében új divatmánia kapott lábra. Ki-ki egyéni illatszert készít magának, azoknak a virágoknak az aromájából, melyek kertjeiben, vidéki birtokain nőnek.

Fontos az, hogy csak a megrendelő tudja, miből áll az illatszert. A tükát véka alá kell rejtenie, nehogy mások is utánozzák. A példa magashól jött, (mint annak idején a nadrág vasalása, melyet VII. Edward honosított meg.) de hovatovább bizonyára ez is általánossá válik.

Ezen a téren utóbb a yorki hercegnő, aki a nyarat glamis kastélyában töltötte a yorki herceggel és Izabella hercegnővel. Ott teremtette meg a maga egyéni illatszert. Hogy miből áll ez, az titok. De minthogy igazán csak a titok terjed a futótűz gyorsaságával, ma már mindenki tudja, hogy a yorki hercegnő egyéni

illatszert az erika és a jerikói lonc aromájából párolták.

Astor hercegnő viszont rózsából és lavendulából készített illatszert.

Nemsokára az egész angol arisztokrácia illatzerének pontos receptjét tudni fogjuk. De azért természetesen mindez titok.

A rádió tréfái. Egy idő óta tüzetes vizsgálat alá vetették a rádió tréfáit, melyek abból állanak, hogy a leadó állomások mellett a fémtárgyak egyszerre muzsikálni kezdenek.

Multkor egyik angol kastélyban a főlvonó mellett levő dohoz zendült meg s egész hangversenyeket adott le. New Jerseyben a távirászt tiszt egyszerre elámult, mert távirókészüléke beszélni, énekelni kezdett. Svédország egyik kis falucskájában a kereskedő észrevette, hogy egyik kapa, mely a falon függött, pontosan leadta azt, amit a közelben lévő rádió. A szakemberek mindezt általánosságokkal magyarázzák, azt mndóv, hogy ezek a tárgyak hangszórókká alakulnak át, mint-hogy erős feszültségű villamos árammal kerülnek összeköttetésbe. Hasonló dolog történik akkor, mikor a telefonkagyló érzékeny lemeze rezegni kezd a telefondróthozan lévő villamosáramtól.

Marconi, aki visszatért Londonból, kijelentette, hogy a rádiókat ezt a hibáját legközelebb ki akarja küszöbölni. Manapság ez a nagyszerű találmány még gyermekkorát éli, úgy hogy Amerikában nem lehet fogni Japánt, Indiában Oroszországot. Új kutatásai alapján reméli, hogy az egész világ egy közösség lesz.

Az új török ucca. Akik még emlékeznek a régi török városok színpompájára, a turbános alakokra, a fátyolos nőkre, a boltok cégtábláira, melyeken titokzatos betűk hirdették a kereskedő nevét és az árukat, azok manapság fel se ismerik a régi helyeket, melyek az Ezergyézsaka meséit hozták az eszükbe.

Minden külsőség eltűnt, mely ezeket a városokat keletivé tette, a miéinktől annyira különbözővé.

Kemal pasa hatalmas felforgató. Nemcsak a lelket rázta fel s változtatta meg, hanem az uccáról is eltüntetett minden nyomot, mely a multra utal, mint-hogy a jövődöt fontosabbnak tarja a hagyományoknál.

A mai örök ucca az idegen számára különös. Itt mindenekelőtt megismerkedik egy nyelvvel, melyet annakelőtte csak hallott. Már silabizálhatja a cégtáblákat, betűzheti az árukat hirdető felirásokat. Ez a nyelv dallamos, írásban is. Annakelőtte néma volt. Minden uccasarkon, minden ajtón, minden kirakaton tanult valamit törökül a külföldi. Egy-egy név, egy-egy szó megrögződik emlékezetében, képzetében. Ha a látogató beküldi névjegyet, már nem holmi titokzatos irkafirka mered szemünkbe, hanem egy név.

Ezenkívül az idegennek a török városokban nem kell többé zaklatniok az effendik, hogy felvilágosítással szolgáljanak. Néhány szó török tudással kitűnően tájékozódhat a felirások segítségével.

Természetes, ennek az átalakulásnak megvannak a maga áldozatai is. Sztambulban se szeri, se száma az uccai irnokoknak, akik az írástudatlanoknak szerződéseket, leveleket, szerelmes leveleket írnak.

Egyik ilyen jiasigi — ez a török neve — így panaszkodik egy külföldinek:

— Jaj, kedves effendi, rettenetes ez a mai kor. Hetven esztendő nyomja vállamat s ma már senkinek se kell az én akómbakomom. A fiatal emberek meg a fiatal lányok azt követelik tőlem, hogy ujjajta betűkkel írjak nekik szerelmes leveleket. Meg kellene tanulnom az új írást. De ahhoz már vén az én fejem...

Az öregek pedig nincs igazsága. A szerelmes levelekben mindenkor legfontosabb a világosság.

40,000 éhes festő és az A. A. A. Párizsban megalakult egy szövetséget, melynek ez a furcsa betűcíme van: A. A. A. Ezt jelenti: *Bardai segítség a művészeknek.*

Célja az, hogy segítőkészet nyújtson a művészeknek, anélkül, hogy megalázná őket, különösen a festőknek és szobrászoknak, akik újabban nagy szükségét látnak, nem tudják eladni képeiket.

Minden országban vannak nyomorgó piktorok, de Páris ebben a tekintetben első helyen áll. Csak a Mont Parnasse-on 40.000 festő él, amennyiben a tengődésüket életnek lehet nevezni. Igaz, hogy nem mindnyájan tehetségesek s nem mindig alkotnak remekműveket.

Ezeket a derék piktorokat segíteni nem könnyű, nemcsak azért, mert sokan vannak, hanem azért is, mert büszkék s nem fogadnak el mindenkifől alamizsnát. Művészetükből akarnának élni.

Az A. A. A. nem akarja megsérteni érzékenységüket, hanem csinián óhajt segíteni rajtuk, ezért a következő eszközök: folyamodik: megvásárolja egyik-másik képüket alacsony áron, de azonnal fizet. A kép a festő tulajdonában marad, kiakaszthatja kiállításokon, sőt el is adhatja, azzal a feltétellel, hogy amennyiben képe magasabb áron kel el, mint amit a szövetség fizetett neki, akkor a festő tartozik visszafizetni a szövetségnek az előleget, minden kamat nélkül. A hasznát a festő és a szövetség megosztja egymással s a szövetség segít alaphoz csatolja. Így minden festő jól tesz kartársával.

A szövetség fenntartja magának azt a jogot, hogy a megvásárolt képekkel kiállításokat rendez s eladja őket hasonló feltételek mellett, a festő jóváhagyásával. Az első kísérletek sikeresen jártak s az A. A. A. afféle művészbankká válik, ahol a kiállítók nem pénzt tesznek be, hanem a saját munkáikat.

Czaga

Irtá: P. Abrahám Ernő

Egy öreg nyelvtanár meséli nekem:

— Évtizedekkel ezelőtt, hogy ide kerültem, első tanítványom egy hölgy volt, akit ismerőseim ajánlottak. A megállapított napon elmentem hozzá órát adni.

— Kertes kastélyban lakott, a legelőkelőbb villagyedben. Inas vezetett föl a márványlépcsőn s egy szalónba kalauzolt. Itt ültem, hosszan-hosszan várok.

— Egyszerre elém toppant a tanítványom, teljes csöndben, a környező szobák valamelyikéből, anélkül, hogy tudtam volna miként: egy már nem fiatal, sápadt, hőrühorgas nő, amilyent soha életemben nem láttam, még Angliában sem. Nem tulzok, ha azt állítom, hogy magassága ellenére sem lehetett több negyvenöt kilónál.

— Hódolattal üdvözöltem. De nem bírtam elpalástolni ámulatomat. Ez a hölgy, noha kora déjelőtt volt, tíz óra, feketeselyem estélyruhát viselt, hosszú keztyűt, homlokán diadémot, mint egy operai királynő. Azt hittem, hogy itt távol keleten ez a szokás. Kivágot dereka látni engedte sovány, szikkadt mellét, mint egy csönidobozt, a sötartókkal. Nagy, fekete gyöngyök csörögtek rajta barátságátalant.

— Egy főbűntással helyet jelölt ki számomra, pár udvarias mondatot rebegett, folyékonyan, kitűnő angolnyelvi. Próbáltam folytatni a társalgást. Tanítványom azonban az első szavak után csendült. Fejét rázta, jeleket adott, hogy hallgassak.

— Erre hallgattam. Ő is hallgatott. Ugyémlett, hogy figyel valamire, valami alattomos neszre, mely a kastély terméiből származik ki, főltöbbsz gyanus, megisméltűdö zajokra, melyeket én nem hallottam.

— A mi mesterségünk mivolta folytán akarva, nem akarva belekukkantunk az emberek magánéletébe, akár az orvosok. Külföldi tartózkodásom alatt magam is sok furcsaságot láttam. De ilyen helyzetbe még nem kerültem.

— A hölgy csöngetett, rendelkezést adott az inasnak s az egy ezüsttálcan, kristálypohárban vizet hozott nekí. Pár csöpp vizet ivott. Az inas betette a szalón falájtját, künn ráhuzta a perzsaffüggönyt is. Ismét egyedül maradtunk.

— En pár perc múlva egy félénk, tétova megjegyzést dadogtam, hogy talán alkalmatlan időben jöttem s majd máskor tesszem tiszteletemet. A hölgy viharosan tiltakozott. Főlemelte fekete legyezőjét, az ajkára nyomta keresztben, jelezve, hogy itt a beszéd tilalmas és veszedelmes is.

— Így múlt el egy negyedóra. Végül mégis bocsánatot kértem, indulni akartam. Ő visszaparancsolt helyemre, rendkívül szigorúan. Folyton a kezemet nézte.

— Amikor az antik óra elverte a tizenegyet, némán, szertartásosan elbocsátott, kikísértetett az inasával. Ugy lélegeztem föl a szabad levegőn, mint aki kelepceből menekül. Napokig nem tudtam mire magyarul az első angol órát, mely ebben a kastélyban egyébként is az utolsó volt.

— Tanítványomat, amint később értesültem, pár napra rá egy szanatóriumba szállították s évek múltán zárt intézetben halt meg. Örült volt, szegény.

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ”

Berényi János

A szelid pap képe

Csintalan angyalok öntötték tele kékséggel a szemét és lüрге másvilági tavaszok tarlják horgonyra köve drága mosolyát, a társaságban, a hangos kis kártyasztal mellett piros kérdésekkel csipkedik az ismerősök, s az asszonyok kacér mesékbe ráncigálják, ő csak bólogat, nevet és íriss szemén ritkán huz át szomorkás, főlhős árnyakat a messzeség, ahol lányszivecske a nap és fehér karok hús csajja a marasztalás. Néha érett, bíbor-mélységű alkonyok settenkednek elő az illatos bibiükből és körülbugyborokollják főlhősen a lábait, széduült aranyfolyókat kavarnak elébe, s az uccazaj mérges lángnyelvet öltözget rá: ilyenkor elmereng, és úgy hiszem, hogy látja

a kaldszgyűlt Ruth karsu alakját, Dávidot, amint Uriás hívesére lés, az égő rőzsabokrót, a tikkadt alku Sámson, s lelke a jdszó kis fiuk főlő oson. Neki zöld-rőcsos, távoli ország az élet, mások bárkái usznak arra citerdán, két bársonyviloria a szerelem, gyermekek a busteher, s olykor fohással hessegeti el az ördögöt, ki nem sötét szörny, csak egy fehérke szőke arc a vasárnapi imádság lángoló hídjáról ugrott szivére, mint egy aprócska angyal. Sok képen brzőm, most tán ez a legelevenebb: dagadt, selymes hóvatta püföd dombosan, s ő kékre dermedt holdvilágos csönddel a szemén feketéden lépdel a kövér fehérség főlött a félnyolcas, rövid hétköznapi misére.

A tulsó partról

Irtá: Árpácssy Szilárd

Bécs a szerelem városa, Bécsét mindenki szereti, az idegeneknek második hazája Bécs. Nem csoda, hogy a legcsodálatosabb szerelmi rapszódját is Bécsben hallottam.

A múlt évben néhány hónapot töltöttem az osztrák fővárosban. Klinikai tanulmányokkal foglalkoztam, az embereket csak távolról figyeltem meg. Annál inkább csodálkoztam, hogy egy éjszaka, mint orvost feltektek fel. Sürgős segítségre volt szükség.

A szomszéd lakásban egy fiatal nő, egy festőművész nő megmérgezte magát. Már későn érkeztem, a mérgeg megrögzöttségét, segíteni nem lehetett. Az öngyilkos huszonöt-három év körüli hölgy már agonizált. Ahogy beléptem, észrevett, felnyitotta, gyönyörű kék szemét — az asztalon egy levél feküdt — es sutogta: den Brief, ach den Brief...

A halott utolsó kívánságának eleget tettem, s a levelet magamhoz vettem. A műteremben nem volt sok időm körülnézni, de egy kép módfelett megragadta figyelmemet, egy beféjezetlen férfi arckép, látszott, hogy naponta újból és újra kezdtek.

Ezt lehetetlen volt észre nem venni. Ez az arc élt a maga technikai készletlenségében. Egy titokzatos mosoly élette, amilyet hasonló csak üdvözült szentek exztatikus hevületében produkál Bernini. Ez a kép figyelt, ahogy a levelet magamhoz vettem. Nem csodálom, e levél neki szólt.

Eredetijét nem találtam meg, de bizonyára élnie kellett valaha. Talán meghalt, talán kivándorolt, de bármi is történt vele, levelének nem szabad elpusztulnia Tarabma egy hallatlan szerelm.

A nyilvánosság elé juttattam. Olvassák azok, akik sohasem szerettek, akiket soha nem szeretett senki, és gondolják, hogy ez a levél nekik is szól. Mindenkinék.

Szerelm! Ne haragudj, hogy e szót használom. Te nem ismeresz engem. Én a te életedben egy porszem sem voltam. A porszemet megérzi az ember, ha szemébe jut. Én északoltam, hogy észrevégy. Én úgy ártiztem ezt a szerelmet, mint a marfir szíve vérének egy cseppjét, arany kefélyben, gyöngyökkel, gyémántokkal ékesítve, csak rubinnak nem volt szabad rajta lenni, mert ragyogó liborával a vérnek egy sem felekedhetett volna.

Ejszaka van, zugó titokzatosság vesz körül... Éjszaka volt, mikor szerelmem született.

Ha a nap egy résen rásüt a porszemekre, aranyvá válna ragyognak, táncolni, holott akkor is csak azok maradtak, amik voltak: por, piszok, bűnökkel, baktériumokkal megrakodva.

Igy kerültem én is utadba. Te voltál a nap, én a porszem, egy pillantásod nemes fémmé varázsolta szívemet.

Mi voltam én Hozzád képest? Semmi... Általad lettem valami. Egy arany ereklyetartó, hordozója a világot megváltó szerelmemnek.

Van fogalmad, hogy szeretlek? Ugy szeretlek, mint a heliotrop a napot s úgy epedim utánad, mint a virág a szárazságban, a naptól elszártva.

Te voltál a napom, Te ettétél s a Te utánad való vágy sorvaszt el.

Ismeretlen vagyok előtled, el kell hogy mondjam hát Neked szerelmünk történetét.

Tíz éve kezdődött... Én akkor tizenhétéves voltam. Egy éjszaka nem tudtam elaludni. Regényt olvastam. Kísérteties, orosz. Tizenkettőt ütött az óra. apám, anyám már régen aludtak. A regény, vagy a nyár hatása alatt tikkasztó forróság öntötte el testemet. Ahogy feküdtem becsukott szemekkel, egyszerű csak valami neszre riadtam fel. Mintha valaki beütődött volna valamibe. Aztán csend.

A vér megállt éreimben. Ugy éreztem, mintha fekete álarcos alakok osontak be szobámba, kivont törő a kezükben.

Egész védtelen voltam, a halálfélelem lett urrá felettem. De ez az érzés nem volt olyan rossz, valami édes gyönyörűséggel volt keverve.

Most-most fogom érezni meleg vérem folyását és aztán elmerülök egy végtelen nyugodt álomba.

Nem, nem volt semmi, csak hallucináció. Valami érthetetlen nyugtalanság vett rajtam erőt. Most már értem, ami akkor érthetetlen volt. A misztikus ösztön, ami a vándormadarakat hajítja, ami a csillagok folyását szabályozza, a vágy az édes a nyugtalanság. Téged kerestelek az ismeretlen, akinek szánva voltam, s aki előtt nekem örökre ismeretlenül kellett maradnom.

A liget mellett volt a villánk. Sebteben felöltöttem egy fehér ruhát s föléje egy fehér sálát. A fehér az ártatlanság, a piros a bűn. Éjjel fele már kiürül a liget, de ma ünnepe volt. Az én nászéjszakám.

A Hauptallee mentem. Ott találkoztunk. Egy pillanat döntötte el életem sorát.

Valami jót nem gondolhattál felőlem. Egy lány, aki éjszaka egyedül kóborog a ligetben.

De én mindebből nem vettem észre semmit; egy mámorban haladtam oldalodon, s mikor korted ajtaját kinyitottad, akkor-akkor láttam emeleti ablakodból homályos ködököt oszladozni. Valami nagyon jó, vagy borzasztóan kétségbeesítő lehet ott számomra elrejtve.

Valóban ez a kapu az én életem kapuja volt, ezen át léptem a bizonytalan sejtések világából a megmérhetetlen boldogság országába.

Én csak az arcodat néztem, az a kedves kék szem lángban égett, valami kimondhatatlan boldogság uszott elbűvölt ajkaidon. Szavakat rebegettél, értelem nélkül, de kedves muzsikájuk most is a fülemben cseng.

Aztán szemem ködbe borultak, nem tudom mi történt, az élet és a halál, szerelem és gyűlölet mesgyéjén jártam azon a szent éjszakán.

Életem hajnala hasadt meg ezen a csodás éjszakán. És minden összpontosult benne. Bűnös és erényes voltam egyszerre az egész világgal, és magammal szemben.

Bűnöm, hogy első szóra követtelek. Biztosan utcai lánynak gondoltál, és erényem, hogy célot nem felém kerestem kerülő utakat. Bűröm jutalmat, erényem büntetést érdemel. Mindkettőt magam szabom ki rá. A büntetés és jutalom azonos lesz: nem foglak többé látni sohasem.

Hánszor sirtam véresen keserű könnyeket magányomban és hárad előtt, mikor nem voltál otthon, mert élted sorát, a mindennapokat figyelmemmel követtem.

S bűnöm jutalma?

Egy tiszta fényes szerelem, amit be nem szennyezhet a beteljesülés köznapisága.

Napról-napra, évről évre vadabban lobogott a szenvedély áldozati lángja. Egyre fényesebb és tisztább lett minden fölélytől elvonatkozatva.

Egy elbűvölt szent éhség, egy öröklámpa szívem dómájában, egy perpetuum mobile, Krisztus az örökös keresztján.

Ha a szokásos utat követem, milyen hamar vége lett volna mindennek. A közöny, az unalom, a megszokás milyen hamar megölte volna szerelmünket.

Igy: örök életem keitünk mindketten ebben az örök szerelemben. Mert már különvált tőlem, túlnőtt lelkem határain, már önálló életet él s én már csak őrizője vagyok az órtárnak, mely többé nem az enyém.

Semmi hirt sem hallottál felőlem, el is felejtettél már régen ha ugyan gondoltál reám.

Most sem akartam írni, de Ő parancsolt.

Én most meghalok. Nem a közönséges értelemben, de válaszuton állok, vagy a közönséges megsemmisülést választom, vagy deledobom magamat az életbe.

Még nem tudom, melyiket választom. De mindenesetre menteni akarom, ami szép volt életemben, lelkem legnemesebb érzését. Nem tudom már tovább őrizni a szent ereklyét, tartója oszlásnak indul, végső mozdulattal, ezzel az erőtlén gesztussal a Te szellemi kezeidbe juttatom.

Őrizd tovább aranykehelyben szívem vérét, vagy dobd oda a semminek. Örökkévaló lesz mindenkép, hisz a semmi is végtelen — örök. Amen

osztását. Ezen idő alatt készülhet az előirt tantárgyakból és február hónap végén vagy március elején jelentkezhet a ljubljani vagy a dubrovnikai állami tanítóképző intézet igazgatóságához ovonói kiképzésre, amely május hó folyamán tartatik meg. Ugyanis az említett intézetek keretén belül évről-évre ovonói tanfolyamokat rendeznek és ennek rendes hallgatóival együtt tesznek képesítő vizsgát a magántanulók is. Részletes felvilágosítási tetsék fenti tanítónőképző intézetek igazgatóságához fordulni.

P. G., Szubotica. A tanudijakat a tanuk a bíróság által kötelesek megállapítani. Amennyiben a bíróság megállapítja, az esetben az alperes a megállapított per költségek során ezt is megfizetni tartozik. Ha tanudijakat nem állapították meg, a tanuk nem követelhetik a felperestől a tanudijakat. Rágalmazási perben ki lehet hallgatni az ellenfél tanuit is, akik jelen voltak az esetben és nem hallották a rágalmazó kitételét.

R. A., Dárda. Az ügyvédi képviselőt mindennemű ügyben meg van engedve, tehát az ellen sem lehet kifogás, ha 500 dináros ügyben a felperes ügyvédet vállal, azonban ez esetben az ügyvédi költséget nem állapítják meg, hanem csak a kész bélyegkiadásokat.

S. I., Veprovac. Amennyiben igazolható az, hogy édesatyja még első házassága alatt szerezte a hagyatékiul szolgáló ingatlant, ennek felerésze megilleti az első házasságból származó gyermekeket anyai örökség címén, felerésze pedig a gyermekeket, mint atyjuk örökösét. Önöknek az a teendőjük, hogy a közjegyzőnél, amikor a hagyatékot tárgyalják, jelenjenek meg és jelentsék be igényeiket. Erre a közjegyző perre fogja utasítani, amit 30 nap alatt meg kell indítani. Az egész hagyatéki ügy egyébként annyira komplikált, hogy a legjobb, ha ügyvédhez fordulnak.

B. M., Szombor. Bélyeggyűjtő újságok közül ajánljuk a „Filatelia” Torino, Casella Postale, a Bulletin Mensuel, Paris 13, Rue Drouot, „Livrage”, Milano, Via Pascoli, Cav. Mario Baciocchi del Turcio, Florence 20, dei Bardi, Belföldön: „Filatelia” bélyegkereskedés, Szubotica.

V. G., Batina. A volt szombori, illetve beogradi Zemaljska Kreditna Banka ügyében ha lesz valami változás, azt közölni fogjuk a lapban. Egyelőre a helyzet az, hogy úgy látszik, a csódtörvény akarja a vagyonértékcsökten. Erre vall, hogy most az egyik ingatlanra árverést tüztek ki, hogy eladassák.

G. K., Sztari Becsej. A tizennyolc évi békés birtoklás alapján még nem lehet tulajdont szerezni. Ha tehát bizonyítani tudja, hogy a két szomszédnál található földtöbbséget az ön birtokból vétettél el, akkor a siker reményével indíthat ellenük birtokper.

Március. Jáva sziget Hollandia gyarmata. Beutazás körülményei, visum etc. Hollandia külügyi képviselőténél Beogradban, szerezhetők be. A legrövidebb út a Rotterdam Lloyd Royal Mail Line havonként Rotterdamból induló Marseille-t érintő hajóval Suez Colombos Sabang Singaporen át Jáva legnagyobb városába és fő kikötőjébe Betvía-ba 20-22 napig tart. Az ár tekintetében a társasággal előzőleg meg kell alkudni. Közvetlenül Rotterdamba kell irni eziránt. A British India Steam Navigation Co. Ltd. India nagyobb kikötőiből, melyeket ma minden Európa-ból jövő hajó érint. Bombay, Colombo, Singapore, Rangoon föl tart fenn Jáva szigetére járatokat. A kereseti viszonyok kedvezőek, szükséges a dutch (hollandi) és lehetőleg az angol nyelv tudása, enélkül nehéz a boldogulás.

N. Kató. A saxofon-nak nincs tanára. Talán valamelyik jazz saxofonista vállalkozik a tanításra.

REJTVÉNYEK

Mult vasárnapi számunkban közölt rejtvények:

I.
E SÉG
SÉG

II.
IUS PILÁTUS

Az I-nek a helyes megfejtése:
Kétségenkívül

A II-nek a helyes megfejtése:
Pontiusból Pilátusig

Maí rejtvényeink:

I.
A börtönben ül ELLA

II.
BATU

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1. Ratibor, 7. Igazol, 14. Süvít, 16. Emdé, 18. Elszánt, 20. Szobranje, 22. Lei, 23. Aha! 25. Car, 26. Inga, 27. Ohó! 28. Ige, 30. Hus, 31. Kin, 32. A bor, 33. Bell 35.oni. 36. A napkeleti bölcsék, 38. Arab, 39. Sella, 40. Lak, 41. a BBB, 44. Iszap, 48. Anod, 52. Császár és galileus, 56. Hit, 57. Iron, 58. Gran, 59. tne, 60. Eksz, 61. Ász, 62. Ady, 63. Éhom, 64. Réz 66.its, 68. Ake, 9. Orátorium, 72. Hátírat, 75. Lenéz, 76. Agent, 77. Elkever, 78. R. Wagner.

Függőleges sorok: 2. Assignata, 3. Tuz, 4. Iván, 5. Bin, 6. Ott, ahol a Maros vize . . . 8. George Bernard Shaw, 9. AMB, 10. Zirc, 11. Oda, 12. Lenclos, 13. Delikat, 15. USA, 17. Versike, 19. Lenin, 21. Jaune, 24. Hóreb, 27. Ober, 28. Ibis, 29. Elöl, 32. Aka, 34. LLL, 37. Cab, 41. Kis, 42. Bret Harte, 43. Acheron, 45. Szi, 46. Zára, 47. Pénz, 48. Aggat, 49. Olay, 50. Din., 51. Csemete, 53. Sikér, 54. Átszáll, 55. Unoka, 65. Pone, 66. Ima, 67. Uteg, 70. Tek, 71. Rév, 73. Aga, 74. Inn.

Mult heti számunkban közölt keresztsoros rejtvényt megfejtették 72-en. A közfelfestésű hirdlapartól sorsoldást után **Mo'nár M. Etelka** Subotica, VIII. Jagodinska ulica 21. nyerte meg, akit arra kérünk, hogy 5 dinárt szíveskedjen beküldeni portóra.

LEGHÜTÉS - JÉGGYÁRTÁS

minden szakértelem és vegyszer nélkül

BROWN-BOVERI HÜTŐ-AUTOMATÁVAL

Egyszerű! Nincs kezelés! Veszélytelen! Nincs utántöltés!

ÜZEMBEN MEGTEKINTHETŐK:
Korhec Gyula, hentesüzem, Subotica
Nagy Sándor, jéggyár, Bačka-Topola
Czindei Lajos, jéggyár, Bajmok
Gerber Sördepot, Sombor
Közkörház, Osijek
Bretträger Jakab, hentes, Prigr. Sv. Ivan
Dornstädter Jakab, cukrász, Novi-Sad

A hűtőautomata mellett elsőrangú ammóniakompresszorokkal szolgálhatunk!
GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA R. T.
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 41 - Telefon: Aut. 212-91
WIEN - BRÜNN

Nem kerül pénzébe

ha megérinti **Mácsi** rőfös-kereskedés sz. badalmazott találnányát Igen kényes mes ágy, mely éjjelre két szem lyre átalakítható Különösen a kalmás szállodákban, vendég- és butorozott szobákban, nyaralókban nélkülözhetetlen!

Megrendelhető fából és vasból **Csákány és Kovács** kárpitos üzletében Szubotica, a szerbtemplom során

A VAJDASÁGIAK
KEDVELT TALÁLKOZÓHELYE
BUDAPESTEN

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház

Központi fűtés, hideg-meleg víz, telefonos, rádiós szobák

Mérsékelt polgári árak
Vajdaságiaknak 20% engedmény

Raktárom kiüresítése

folytán
bihetetlen olcsó áron árusítok

mindennemű kész férfi, gyermek- és női ruhát, kabátot, kalapokat, sapkát

Rendkívül nagy raktár télikabátokban

Okvetlen tekintse meg kárikatainkat és a kifüggesztett árakat

EISLER ISÓ
SUBOTICA. Barátok temploma során

PÉNZ

kölcsönt kaphatnak meggazdák, rövidebb vagy hosszabb időre a legolcsóbb kamattal. Elintézés azonnal. Ingatlanok vétele és eladása Felvilágosítás levélben is díjtalan. — Képviselek mindenütt felvételnek.

„VARDAR” BANKIRODA
NOVISAD, Vasut utca 62 1800

Építkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tőlem árajánlatot! Üvegezést négyzetméterenként valódi belga üvegből legolcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára
WANDMANN üveges, Subotica
Zrinjski trg 2 1877

Tavaszi kalapmodelljeim megérkeztek

ESZTERKA női kalapszalón KÖRZŐ

Elsőrendű utazót

fiatalabb erőt

aki gazdákkal való érintkezésben jártas, továbbá

fiatalabb

mérlegképes könyvelőt

keres jól bevezetett gépgyár. Szerb-horvát, német és magyar nyelvtudás feltétel. Részletes ajánlatok „Landwirt 146” jellegére a Jugosl. Rudolf Mosse A. D. Beograd, Terazija 25 címre küldendők

Eladó ház

Belanović ul. 32. sz. alatti akóház eladó kedvező feltételek mellett. Közelebbi felvilágosítás ad Dr. BARTA ÁDAM ügyvéd, Subotica, Vilanovca ulica 6/a 909

DUGHAGYMA

prima gömbö yü áru, legolcsóbb napi áron kapható

Kovács Bálintnál

Novisad, Futoski put 4

GŐZTÉGLAGYÁR

Bánát központjában társat keres esetleg kedvező feltételek mellett eladó Cím a kiadóban

ETERNIT MŰVEK

Hatschek Lajos szabadalma

Gyár: Nyergesujfalu

Iroda: Budapest

*Az egész világon elismert legjobb tető-
fedőanyag forgalombahozatalával
Szuboticán és az egész Vajda-
ságban megbiztuk*

**ETERNIT
PALA**

Dohány Zoltán fakereskedőt

Telefon: 3-65

Szubotica

Telefon: 3-65

„ORIENT“-KEKSZ
GRAHAM-KENYÉR, KAKASBADI KÉTSZERSÜLT
MAYER ALFRÉD
géperős berendezett pékszemében
SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

Epilepsziát, eskört, görcsöket sikeresen gyógyít az
EPILEPSAN
Az epilekták teljesen elmúlik a
LYOLITHON-LITHOPELLON
használatával. Mindkét szer a bécsi klinikákon nagy sikerrel kipróbálva. Utasítással szolgál
Apoteka Sv. Stjepanu, Osijek III

Érettségire
középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít *Galgóczy magántanfolyam*
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 3. sz.
12778

Mielőtt
szőlőoltványt
vásárol, tekintse meg személyesen szőlőoltványtelepet, hol a legújabb és leghatékonyabb olványokat, amerikai vadlányra olványos árban szerezhetheti be
SÉVÁR LÁSZLÓ
mintaszőlő- és szőlőoltványtelepe
Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az alany, mint a faj, tisztaságáért teljes garanciát vállalok.
12339

Fiatalos üdeséget, természetes báját köszönöz a
Daruvaru-krème
a legújó használatára

A modern és tudományos kozmetika legtekélyesebb vívmánya foltok, szemölcsök, szeplők, kiütések, orrvörösödés és egyéb arctisztatlanság ellen. Számos elismerés. — Készíti és postán szétküldi
BIUM gyógyszerár, Subotica
Allandóan raktáro:

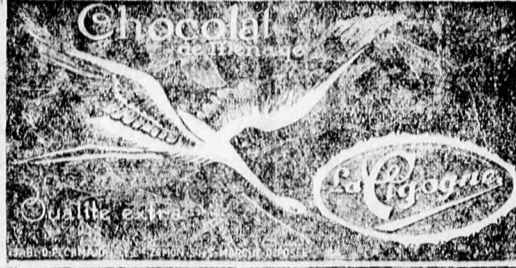
BESKA:	DRAGO KOSANIĆ	GJOKA MIŠIĆ	BELA-CRKEVA:	ALFRÉD HARTH	GEORGE MAYER	JOSEF PARAL
BOČAR:	NIKOLA ŠIKA	ANTON QUINT	JAKOB KAHLER	VIKTOR SCHMIDT	JOHANN SPÄHL	PETAR JERČIĆ
				S. RADIN		

A tavaszi szezonra
festékárúk, fénysz, lakó- és faliminták a legolcsóbban szerezhethetik be
Mirko Kalmár
festékárúüzletében Subotica, Fra Jese trg 6. a barokk templom mellett
1033

Olesón
kartellen kívül
szerezze be szükségletét
Lederer Dezső cégnél
Somborban
Mai árak:
16% superfosfat 50 kg. zsákokban 102.—
18% .. 50 .. 116.—
15% mésznitrogen vashordókban 255.—
100 kg.-ként a vevő vasuti díjára szállítva legalább fél vagon rendelésnél.
Benzin garantált könnyű minőségű 9:30
Petroleum garantált legjobb minőségű 6:80
Lucerna heremag .. 21.—
Kálisó, mészkőpor, ch'lasalétram napi áron

A LEGJOBB MÁRKA
LEGYEN AKÁR TEJ-, AKÁR FŐZŐCSOKOLÁDÉ maradjon a
LA CIGOGNE

BOTOT
AZ EGYESÜLI A PÁRISI GYÓGYSZERÉSZETI AKADEMIA ÁLTAL VELEMÉNYEZETT SZÁJVIZ.
A világ legrégebbi gyógyszere. Alapítva 1755

Olcsó árak
Divatos
Tartós
Olcsó árak
Ízletes
Elegáns
Breszbürger
Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű csokoládé Külön méntekosztály
Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárányszálló mellett
Ne rendeljen addig nyomtatványt, míg nem kéri árajánlatot a Minerva-nyomdatól

SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szerezhetheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

2 évi hitel!
Univerzális **asztalosgépek**
amely egyengető és vastagsági gyaluból marógéppel, furógéppel, és körfűrészsel kombinálva, szalagfűrészsel is szállítható
Praktikus, helye és erő takarít!
Egyes gépeket is szíjhajtásra, beépített villamos motorral vagy anélkül! Golyós csapágyazással
Elsőrendű kivitel!
Gyártja és szállítja
Wetker Werke, J. Wachstein
Wien, V/4, Laxenburgerstrasse 12

Somogy megye legrégebbi ingatlan adás-vételi irodája
Polgár G.
Kaposvár, Berzsenyi uccsa 8
Földbirtokok 1 holdtól 1000 holdig, parcellázva is kisebb nagyságban, tanyabirtokok gazdasági épületekkel tetszés szerinti nagyságban. Házak, malmok, vendég-ök, üzletek, mindennemű ingatlan eladás! Előlegként semmit se kell fizetni!

Dr. SCHAEFER-féle „EPILEPSAN“
epilepszia, görcsök, eskör ellen
Naponta érkező köszönőlevelek
Közelebbi felvilágosítás és szétküldés:
Apoteka Sv. Stjepana Mr. M. Fister, Osijek III

Negyven év óta fennálló jóforgalmu
vendéglő és szálloda
betegség miatt
eladó és azonnal átvehető esetleg kiadó
Csak szem lyesen tárgyal
Kövecs Gyula, Csantavir

Cséplőgéptulajdonosok!
Nem kell új dobkosár, nincs kosárjavítás, de többfeljlesztmény és üzembiztonság megtakarítás, ha szab. dobkosár-betétlécinket felszereli
Kérjen prospektust, ajánlatot!
Bárdos és Brachfeld, Novisad

Dughagymát, burgonyát vetőburgonyát, hagymát, babot
mezőgazdasági és kertiművelőket (búkkönyt, mubar, herét stb.)
I-a préselt sámentes rétiszenát vagonszámra és kis tételekben
legjobban és legolcsóbban szállít
LEDERER JENŐ
bank és biz. üzlete, gyümölcs és főzelék import-export
NOVISAD, VILSONOV TRG 7
Raktár: Temerínska 38 Telefon: 22—14 szám

Legolcsóbb husvétii locsoló parfüm **KAICS** illatszertárban kapható
Nagyban és kicsinyben Rudičeva ulica

Eredeti perzsaszőnyegek minden nagyságban és minőségben
valamint mindennemű **gépszőnyeg** legolcsóbb áron kapható. Az ország legnagyobb szőnyegraktára

Mahmud Skender-Safikjurdli

Központ: **Beograd, Knez Mihajlova 22. — Telefon 53-42**

Fiók: **Novisad, Vilsonov trg 7**

**EGÉSZSÉGES
GYOMOR**
és a re des székelés az egészség legfontosabb feltétele, mert ha erre ügyelünk, elejét vesszük sok olyan betegségnek, amelyeket az állandó vagy időnkint fellépő szorulás okoz, mint a főtámas, vérszegénység, gyomorfekély, bél- és májbajok, sárgaság, epebajok, a vizeleti szervek mindennemű megbetegedése, vérérdénylenyomások, vértisztítatlanság, étvágytalanság, stb. Mindezeket a legsikeresebben gyógyítja a

PURGATIN TEA
mely friss gyógyfüveiből készült, készíti és utólag szűri, egy doboz 30 dínár, két doboz 55 dínár)

Sv. TRAJKOVIC
gyógyszeriára **BEOGRAD**
a Nemzet színház mellett

... Már 6 hónapja használok a PURGATIN TEA-t, amely ólmuszintű ízű, almalízű és a mely zódás-m, hogy az illen orvososságá mindi szék és van, miért is ké em, hogy küldjön nekem még 2 es m gza. Kiváló és mellett Da 1 ka M. elobrkovic távés, Cuza, 1928 dec m er 12

8 napra a leipzigzi Messe után március közepén jelenik meg a több mint 5000 reklámecikket ismertető nagy képes árjegyzékünk a leipzigzi Messe legutóbbi összes újdonságaival.

Árjegyzéket komoly érdeklődőknek készséggel küldünk, kívánatra komplett kollekciónkkal bárkit felkeresünk

SCHMOLKA REKLAMOSZTÁLYA
NOVISAD, JEVREJSKA UL. 7 1902

Kg.-ként 26.- dinártól feljebb minőség szerint

**Komlózsineg
I-a Sisal manilla**
(kévekörtözö)

Zsák, ponyva, lószőr
eredeti gyári árban.
afrik, halászat
cikkek, takarók
legolcsóbban

AVRAM SCHIFF-nél
NOVISAD
zsák- és ponyvakölesző
Telefon: 24-08 Telegr.: Jutek
FIÓK: BEOGRAD - SAVAN
Kérjen árajánlatot!

BREIDER GÉZA
OSIJEK
DESATIČINA ULICA 27

Legolcsóbban szállít mindennemű nyersanyagot, csiszoló- és fényesítőszert, gépeket, szerszámokat cementáru, műkögyártáshoz, a kőfaragó és fazekas ipar részére. Csiszolóanyagok minden ipar részére. — Kérjen ajánlatot és árlapokat.

Oleső, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

A kávé akkor jó ha friss!
Naponta friss pörköltkávé
Suboticián csak
Sugár Manónál
Telefon 47

Teljesen szakképzett **őntő mestert**
kerestünk május 1-i belépésre, kinek már mint mesternek hosszabb gyakorlata van. Ugyanot egy vasöntőseged azonnal beléphet. Az ajánlatok Kovács és Törteli vas- és fémöntőde Ada címre küldendők.

GOODYEAR

VAJDA SÁGI KÉPVISELETEK:

Dipl. Ing. SARTOR & Ing. RIEGER, NOVISAD Uspenska ulica 5. — Dipl. Ing. Albert Szilárd Sombor, Atanackovičeva 8. — Arnold Kemény Vel. Kikinda, Vel. Bečkerek. — Weigand & Co. Subotica, Paje Kujundžića ulica 4. — John Schmidt Vršac, Svetosavska 50. — Dr. Hugo Lenard Pančevo. — Konsum, Stari Bečej. — Mátyás Csikmak, Senta.

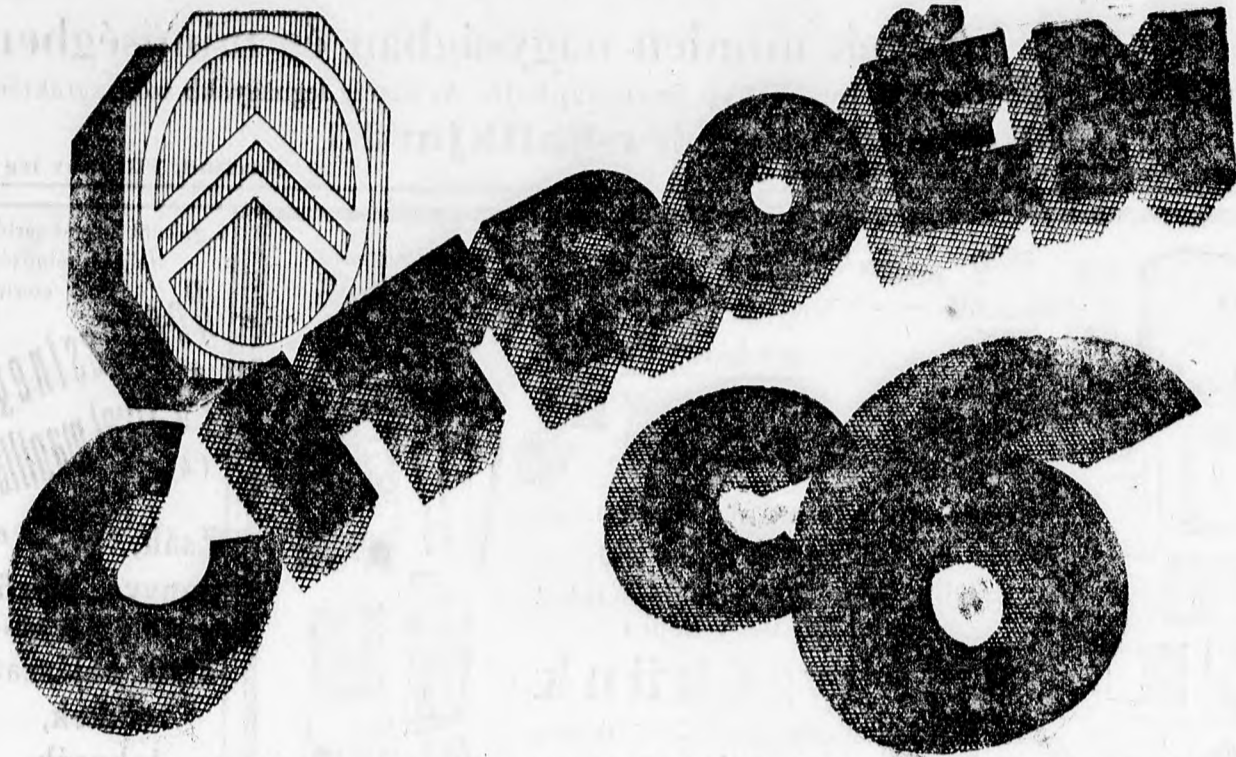
Bácska - Topolán
40 év óta fennálló
Tőszegi-féle vendéglő
családi ok miatt szakembernek haszonbérbe
kiadó
Bővebb
Tőszegi utódainál!

Bösendorfer zongora-
Stelney, Förster világ-
márka: Erste Produktiv.
Stelzhammer, Lira, tünel,
Lanberger, Glosz, Pallik-
Stlaszky, L. Edmund,
Hoffmann zongorák rend-
kívül nagy választékban
kaphatók. Áraim Jugoszlá-
viában legolcsóbbak és leg-
hosszabb lejáratu részetre
kaphatók KAIN hangszer-
ésítő Subotica, Városháza

Hasított
AKÁCSZŐLŐKARÓ
12 éves fából, 160 cm
hosszban, erős dimenzió-
ban szabva, vágótelemek-
ben eladó
Makso Schossberger
pišćukovina, Slavonia

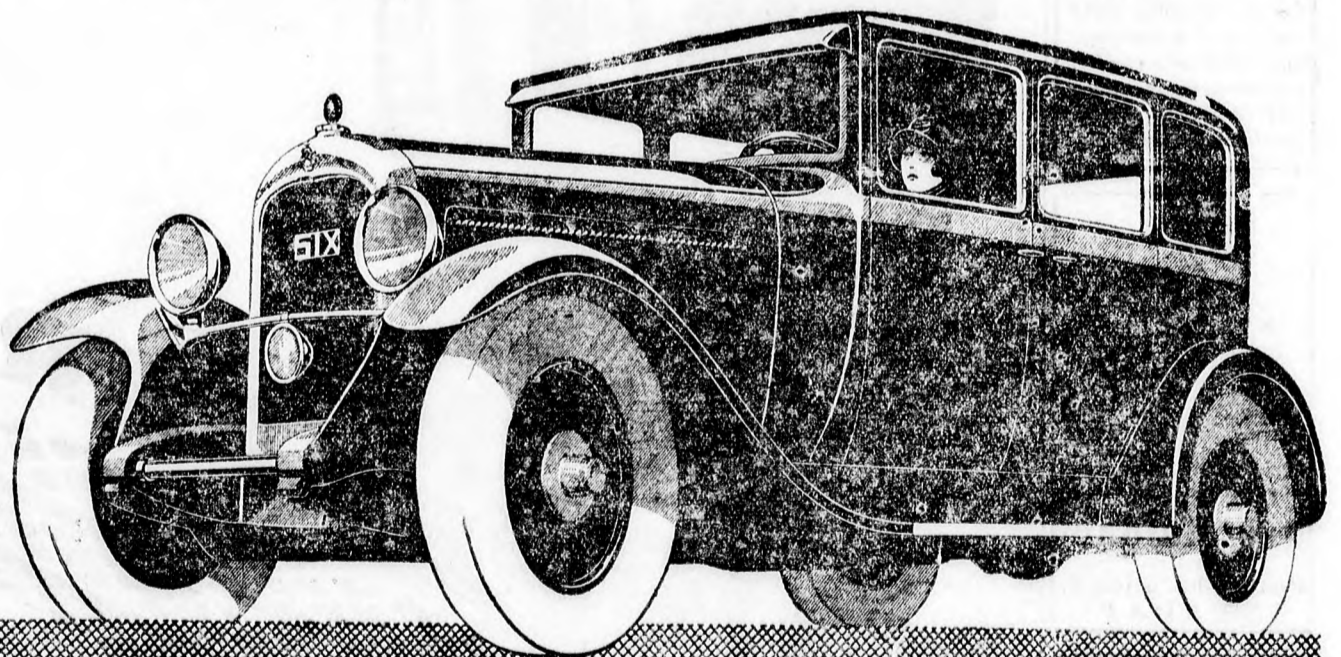
Fayence
klozetek
és mindennemű
vizezetéki csövek
jutányosan kaphatók
Kemény Gyula
műszaki cégnél
Subotica Telefon 29

Paraffin-terápia
biztos gyógyulás rheuma,
köszvény, ischias és
neuralgiák ellen.
Paraffin-szépségápolás
a kozmetika legmoder-
nebb vívmánya.
**PARAFFIN GYÓGY- ES
KOSZMETIKAI INTEZET**
Vel. Bečkerek, Hajdúk
Veljlova 14
ORVOSI FELÜGYELET!

HAT HENGER

Európa legjelentősebb gyárai új hathengeres kocsit hoznak forgalomba
A legkényelmesebb, legjobbban felszerelt, legtakarékosabb kocsi

MODELLEK	Készpénzár Dinár	12 havi részletre, évi 6% kamattal			16 havi részletre, évi 6% kamattal		
		teljes összeg a kamatokkal együtt	a kocsi átvételekor fizetendő 25% készpénzben	havi részlet	teljes összeg a kamatokkal együtt	a kocsi átvételekor fizetendő 25% készpénzben	havi részlet
Chassis	71.000	72.734	17.750	4.582	73.270	17.750	3.470
Limousine	86.000	88.100	21.500	5.550	88.748	21.500	4.203
Berlina	86.000	88.100	21.500	5.550	88.748	21.500	4.203
Kabriolette 2 és 4 üléses	89.000	91.178	22.250	5.744	91.850	22.250	4.350
Familijal 6 üléses	93.000	95.274	23.250	6.002	95.970	23.250	4.545
Koupee	106.000	108.580	26.500	6.840	109.380	26.500	5.188
Torpedo 4 üléses	79.000	80.878	19.750	5.094	81.574	19.750	3.864
Torpedo 6 üléses	86.000	88.100	21.500	5.550	88.748	21.500	4.203

Vezérképviselőt:

CITROËN

Telefon: 24-73

GJOKIĆ i VUČO mérnökök, BEOGRAD

Obilježev venac 6

Képviselőtek:

Zagreb, Lipna ul. 22, Grand Garage „Citroën“
 Novi Sad, Kralja Aleksandra ul. 7. „VOLAN“
 automobilüzlet
 Subotica, Városházépület KAIN LAJOS,
 „Citroën“-képviselőt

Veliki Bečkerek, Obala Princeze Jelene
 MITA BERBERSKI
 Osijek, „AUTO-STROJ“, automobilüzlet
 Požarevac, BRACA PANDUROVIĆ
 Knjaževac, ANTA S. ATANACKOVIĆ
 Kruševac, Knez Mihajlova 36, ŽIVOJIN A.
 SIMIĆ

Niš, Obrenovićeveva ulica 51, DUŠAN M.
 KRSTIĆ automobilüzlet
 Leskovac, Kralja Petra ulica 81, BRANKIĆ
 i DRUG „Citroën“-képviselőt
 Bjeljina, BLAG. DJUKANOVIĆ i SIN

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

AZ ELSŐ HUMOROS REGÉNY SZOVJETOROSZORSZÁGBÓL

Ezzel a sokat ígérő jelzővel hirdeti a közép-európai kiadó Valentin Katajewnnek, egy mifelénk eddig még ismeretlen szerzőnek a Sikkasztók című legújabb munkáját. Éreklődéssel kapunk a könyv után, hogyne érdekelné egy, a közelünkben élő és előttünk mégis homályban rejtő országunk és népünk belső élete gondolatvilága.

A történet igazán elfér egy bővített mondat keretében. Valamelyik vállalat főkönyvelője és pénztárosa megszédül a véletlen folytán kezébe került hatalmas pénzüsszegtől, sikkaszt, szökni kényszerül: pénze elfogy, hazatér, letartóztatás, 5 évi börtön. Az olvasó talán azt kérdezi magában: hogy lehet erről regényt írni? Nos, hiszen éppen ez az érdekes.

A regény abban az időben kezdődik, amikor — mint az egyik szereplő mondja — »egyik ember a másik után rohan el napról napra«. Igen elrohan: csak Moszkvában október folyamán 1500 ember keresett a futásban menedéket — miután elsikkasztotta a reá bízott összegeket. Nagyon kedélyes épület az az üzletház, amelyben a mi irodánk is felütötte tanyáját. Hat iroda van a házban. Ötben történt már sikkasztás, öt helyen már kellemetlen meglepetés érte a tisztviselőket, midőn a fizetés napján hült helyét találták a pénztárosnak és — fizetésüknek. A dolog természetes rendje, hogy most a hatodik irodára kerül a sor és az egészben az a legkülönösebb, hogy ezt Katajewa olyan magától értetődő természetességgel készíti elő, hogy az ember szinte már türelmetlen, mikor a huszadik oldalon még mindig a helyén ül a főkönyvelő ur...

De ezt a sikkasztást a regény hősei is egészen természetesnek találják. A hivatal szolga például — mikor meghallja, hogy a két tisztviselő csekket vált be a bankban — másra nem is gondol, mint arra, hogy utánuk menjen és kivételesen egy nappal előbb elkérje tőlük a fizetését. Másnapra amugy is hült helyük lesz, — gondolja magában.

A csalók és sikkasztók labirintusában a mi két hősnök tulajdonképpen nem is akar letérni az erény útjáról. Nincs semmilyen ferde gondolatuk, mikor átlik a bankpalota küszöbét. Hiába, a levegő, a környezet szuggesztív ereje ellenállhatatlanul sodorja őket arra az útra, amelynek vége nem lehet más, mint a szökés.

Ez a legérdekesebb és talán az egyetlen pozitívum Valentin Katajewa regényében. Katajewa nemcsak orosz, hanem állandóan orosz földön él ma is: közelebről látja tehát a körülötte zajló életet, mint a különféle elítelteltől többékevésbé befolyásolt európai közvélemény. Bizonyára nem is vezet rosszindulat a szovjetkormányval és a szovjetrendszerrel szemben, — másként alig volna elképzelhető, hogy a könyvet orosz területen is szabadon terjesztik — és mégis le-sújtóbb, megdöbbentőbb képet fest a minden képzelet felülmúló korrupcióról, mint az egész szovjetellenes világsajtó tízéves offenzívája...

Nagyszerűen jellemző jelenetek sora vonul el előttünk. A moszkvai specialitás: a szerelem kocsi-parkja. A pályaudvar körül lefüggönyözött kocsik várják az idegent. Amint valaki megáll a közelben, hozzáláp az egyik kocsi gazdája: Jöjjön egy kis sétakocsizásra a szerelem kocsiján. Mindenki elképzelheti, mit jelent egy ilyen sétakocsizás...

Más kép: Miklós, a véres cár címmel filmfelvételeket készítenek. A szereplőket persze felöltöztetik a legválogatottabb cári hadseregek korabeli uniformisába. A felvételeknek vége, de a »művészek« nem szoknak széjjel: kibérelnek egy palotát és az ügynökök egész raja hajítja fel a naív idegent, aki 50 rubelért megkötöztetheti az egész cári udvartartást.

Hamisítatlan szovjethumor. Az egyik városban a következő üzleti cégtábla olvasható: »Djeduschkin volt elvtárs-féle bevásárló szövetkezet«. Az üzlet a »Volt Djeduschkin körút-on van. Mit jelent ez? — kérdezik az odavetődött emberek. És elhangzik az egyszerű magyarázat: ez a Djeduschkin katonai parancsnok volt a városban. Mindenki nagyon szerette. Annnyira, hogy amit csak lehetett, a nevről nevezték el. Történt azonban, hogy a parancsnok urat bizonyos ügyekből kifolyólag három évi súlyos börtönre ítélték. Nagy zavar keletkezett: mit csináljanak a cím táblákkal? Végül megoldódott a nagy probléma: a név elé oda kell illeszteni »volt« szócskát. Volt elvtárs — így már nincsen semmi baj...

A két tisztviselő egy kis vidéki városban érkezik.

Megjelenésük a szállodában nagy izgalmat idéz elő. A tulajdonos rendelkezik. Gyorsan, gyorsan, nem látjátok, hogy sikkasztók érkeztek a városból?!

A vonaton a két bajtárs egy mérnökkel találkozik össze. Megismerkednek. Érdeklődni kezdenek egymás dolgairól. Ugy van, — mondja a mérnök — én is szolgálati ügyben utazom. Nekem is szemlét kell tartanom...

Mert — legalább így festi a regény — Oroszországban ezrek és ezrek utaznak »szolgálati ügyben«. Egész tömegek tartanak állandóan »szemlét«. Szinte úgy tűnik fel, mintha új pálya toborozna magának

napról-napra új és új híveket orosz földön. Új pálya, amelyen nem kevés tövis terem ugyan, de talán ugyanennyi babér is...

A »humoros« regény — úgy érezzük — nem is olyan humoros. Katajewa elmondja, hogy egy mulatság keretében a konferenciáé a sikkasztókról farag tréfákat, akikről már lassanként mozogni sem lehet az ucán. A tréfák eléggé találóak, eléggé szellemesek — a hallgatóság mégsem nevet rajtuk. Az emberek szeretnek mások rovására mulatni. Kevesen vannak azonban, akik önmaguk kifigurázását szívesen fogadják...

Azt hiszem, ez a baja általában ennek a humoros regénynek. Odahaza aligha nevetnek rajta. Az orosz határokon kívül élő olvasó pedig szintén igen kevésbé tudja méltányolni azt a humort, amely ennek a könyvnek az oldalain felcsillan. Nem is olyan nevetni való, mikor egy egész nemzet elveszteni látszik lába alól a szilárd talajt...

Hugenberg, a német fajvédővezér valamennyi jobboldali német, spanyol és olasz napilapot megvette

Genf, február hó.

A Publicitas, Svájc leghatalmasabb lapkiadó-konzernje gazdát cserélt. Új pénzesoport szerezte meg a »Publicitas« részvénytöbbségét és a beavatottak szerint ez a pénzesoport tulajdonképpen csak Hugenbergnek, a német jobboldali sajtókirálynak a fedőszerve. Svájci beavatott körökben mindenki biztosan tudja, hogy tulajdonképpen Hugenberg lett ennek az óriási sajtókonzernnek ura. A »Publicitas«-nak nemcsak Svájcban vannak lapjai, hanem az olasz és spanyol lapok tömege is ehhez a konzernhez tartozik. Százötven svájci hírlap és folyóirat ment így át Hugenberg kezébe, így többek között a Journal de Genève is.

Az olasz lapok közül a Resto del Carlino, a Secolo, a Matino, a Giornale d'Italia, a Stampa és sok más lap tartozik a Publicitas érdekszférájába. Eppen így a legtöbb nagy spanyol napilap is idetartozik.

Hugenberg, a német horogkeresztes sajtókirály tehát megvette az olasz fasizta lapokat és a spanyol reakciós lapoknak nagy tömegét. Most tehát körülbelül az a helyzet, hogy a világ összes nagy jobboldali lapjai egy kézben vannak. Hugenberg, a német jobboldali lapok és az ugyancsak jobboldali irányzatú mozitörzstök koronázatlan fejedelme meghódította a fasizta Olaszország és Primo de Rivera Spanyolország sajtóját.

TALLÓZÁS

A HELYES MAGYAR BESZÉD

II. közlemény

Az áthasonuló ragok (-val, -vel, -vá, vé) a *h* betűvel végződő szavak után megtartják eredeti alakjukat. Tehát: *dühvel, cseivel*. Ujabbban, talán csak vigyázatlan-ság az oka, de olykor *dühhel* is. Még ez sem olyan nagy hiba, mint az, amikor valaki *dühvel-t* irt de *kiejtenti* nem meri úgy, ahogy leirta. A legtöbb ember *dü-vel-t, cseivel-t* mond. Tessék csak egész bátran kiejteni a *h* betűt is.

*

Egy kérdés: Mit jelent az, hogy: *busás?*

*

A magyarban a nőnek akármilyen kiváló is, nem lehet csak családi neve. Keresztnév nélkül említhetjük a híres férfiakat, de az ugynevezett *nagy rök*et soha. Tehát: Egyik legnagyobb költőnk *Ady*. De: a bécsi (nem a wieni) operában *Jeritza Mária* énekelt. (Nem pedig: *a Jeritza*.)

*

Az *e* kérdőszót tagot mindig a mondat hangsúlyos része kapja. Alkalmazva tehát: Itt volt-e? nem *látta-d-e?* nem pedig úgy ahogy Bácskában szeretik használni: *liti-e volt? Nem-e látta-d?*

Ha nincs értelmi hangsúly a névmáson akkor ne használjuk azt nyomatékos összetétellel, így: Jól tudod *lema-gad* is. *En magam* voltam épen odahaza. (Ehelyett: Jól tudod te is... *magam* voltam odahaza.)

*

Gyakori jelenség (és súlyos hiba) az is, amikor az író egy névmással rá akar mutatni valamire, vagyis hangsúlyozni akar vele, de mire leírja gondolatát, a mondatnak épen ez a hangsúlyos, tehát ugyszólván legeleveníbb szava elsikkad.

Vegyük a példát — olvassuk sokszor ehelyett: *vegyük azt a példát...* Az esetben — kezdi a szónok a mondatot számtalanszor, amikor *abban az esetben-t* kellene mondania.

Nem szabad elhagynunk az igekötőt, ha az ige eredeti jelentésétől eltérő értelmet vagy erősebb árnyalatot ad az ige-nak. Nem régiben olvastam egy vajdasági lapban: akkor *lepödött* csak igazán amikor... (Sajtóhiba volt?) Maga a *lepödök* nyelvtanilag helyesen képzett, de máskülönben értelmetlen és soha se használható ige, ha nagyon elemezzük, akkor is csak annyit deríthetünk ki róla, hogy a *ledödik* szóval körülbelül egyet jelent. Az ijedséggel rokon értelmet a *meg* igekötő adja meg neki. Annál gyakrabban olvashat az ember ilyen mondatokat: Nem szölok — (a tárgyhoz... Nem avatkozik —) a dologba. (Pedig az ige *hozzászölok, bele* avatkozik.)

*

Nem szabad *hogy* helyett *miszerint*-et és *ha* helyett *amennyiben-t* használni. Idézet egy levélből: *A mennyiben nem jöhetnék föl, az esetben* magának kellene engem meglátogatni. (Csak négy hibával.)

*

Idézet egy másik levélből: *Vagyok bdtor, hogy kifejezzem magamat, miszerint különböző írásai révén sok öröm ért már. Ahány szó, majdnem annyi hiba is van benne. Csak a különbözőt említem, más a különböző (eltérő) és más a különféle (több) fajta: De örzök ennel rémsítőbb mondatokat. (Ö Baedeker bécsi holdog leveles ládája! Jó volna egyszer közel férni hozzá. Mert hát, megvallva az igazat, nem is olyan régen szenvedélyes levélíró és levélolvasó voltam magam is.)*

*

Ellentétes mellérendelésnél *de* kötőszót akkor használunk, amikor a főmondat alakjára nézve állít. Ha a főmondatban tagadunk valamit, akkor *de* helyett *hanem* kötőszóval kapcsoljuk hozzá a mellékmondatot. Tehát: *Kinevezték az új főispánt, de még nem iktatták be.* — *Vagy: Nem utazott el, hanem visszament lakására.*

A megengedő értelmű tagadásos mondatához hozzá kapcsolható a mellérendelés *de* kötőszóval is: *Nem sok az egész, de (azért mégis) jó.*

A KÖPÖNYEGFORGATÓK

A népnyelv akkor is megtört a de kötőszót, ha a második mondat állítása erősebb. Példa: Nem öreg, de vén. Nyelvtani szempontból nem mondható helyesnek, de azért itt még sem olyan bántó ez a kötőszó, mint a közönséges tagadás után.

*

Néhány helytelen kifejezés: lekésni a vonatot (helyesen a vonatról), szemelőtt tartották a gyanus személyeket (szemmel tartották, szem előtt tartani mást jelent.) Beszámolni valamiről (beszámolni valamivel és csak is akkor, ha etszámolásra van szó. Nem szabad beszámolni arról, hogy mit láttam Angolországban.) Álmodni valamivel (helyesebben: valamiről.) Sokhelyt a népnyelv is az elbenteni formában használja. Gárdonyi-nál is találkoztunk vele. Jól néz ki (jó színben van, egészséges. Ez ellen már hiába küzdenénk. Csakhogy egy idő óta még cudarabb alakjával is sűrűn találkozunk: jól kinéz.)

Berényi János.

Kilenc ember a jégmezőkön

A sarki trégédia dokumentumai

Élénk emlékezetében él még az európai közönségnek az az izgatott és következményekben oly tragikus vállalkozás, amely az elmúlt év nyarán az Északi Sark meglátogatását tűzte ki céljául és amely végeredményben egész sor emberéletet követelt áldozatul — sajnos — olyképen, hogy ebből az áldozatból a tudomány számára alig háramlott némi haszon.

A világsajtó annak idején teljes részletességgel megbeszélte az északsarki akció megszervezésének és lefolyásának egyes fázisait; befejezésül pedig meg lehetőséget egybehangzással arra az eredményre jutott, hogy a tragikus kudarnak nem kellett szükség szerűen bekövetkeznie: az emberi rövidlátás és hiúság megdöbbentő megnyilatkozásai nélkül alighanem kevesebb, vagy talán semmi áldozatot sem követelt volna ez az egész Európa által visszafójtott élektel lesett kísérlet. A másik oldalról viszont a nemzeti érzékenységre megrázkézték minden, még oly enyhén fogalmazott bírálat szóra és ennek azután az lett a következménye, hogy a vita elmérgesedett, emellett pedig — mellékvágyainkra terelődött. Az odahaza nemzeti hősként ünnepezték Nobile tábornokot Hollandiában és másfelé gyávaással vándoroltak; amint az expedíció megmentésének külsőségei valóban kissé zavaros színben tüntették fel egyesek magatartását.

A berlini *Universum* *Bücheret* kiadásában Otto Katz tollából most igen érdekesen megírt, a dokumentumok és eredeti fényképfelvételek egész sorára támaszkodó részletes beszámoló jelent meg Nobile és társainak felfedező útjáról. A munka első fejezete a sarkutazások történetét mondják el, különösen behatóan ismertve Amundsen útját és az ezeknek során Mobiléval támadt összekülönbözéseit. Ezután pedig rátér a Nobile-expedíció vállalkozásának ismertetésére, a szemtanúk vallomása alapján beszámol az *Idilla* katasztrófájáról, sorra veszi a mentési kísérletek valamennyijét, hogy azután teljes aprólékosan vizsgálja a *Krasszin* jégörvénék példátlanul hatalmas teljesítményét és Nobilenek, valamint néhány társának megmentését.

A szerző a könyv előszavában nyomatékosan hangsúlyozta, hogy minden, amit megír, okmány szerűleg bizonyítható. Ezt az állítást nem igen tudjuk ellenőrizni, de azt hisszük, hogy a beszámoló összeállítója tudatosan hatása alatt állott egy egyébként talán nem csodálható szubjektív érzésnek és így Nobile tábornok cselekedeteibe ott is rosszindulatot igyekszik belemagyarázni, ahol ez már némiképpen a tárgyilagosság rovására megy. Erre pedig igazán nincs szükség, hiszen — mint tudjuk — a kétségbevonhatatlan dokumentumok maguk is éppen elég széles támadási felületet tesznek lehetővé...

Ettől a polemikus résztől eltekintve Otto Katz munkája nemesak mindenki számára idegesítően érdekes olvasmány, hanem igen értékes kortörténeti dokumentum is. Nagyrészt eddig ismeretlen képanyaga pedig külön szenzáció mindazoknak, akik a Sark körül lejátszódó drámát annak idején figyelemmel kísérték.

Egy vele vagy beleszületett »öndics« büvkörében él és uralkodik az irodalom. Ez a büvkör akadályozza abban, hogy elemévé válhasson a társadalomnak. Mi gátja lehetne annak, hogy erről a kérdésről egyszer nyíltan beszéljünk?

Valamerre haladnia kell az embernek. Lefelé, ha felülről; felfelé, ha alulról indult. Semerre való haladás nincsen. Aki lentről indul, az valahová felérkezik; aki fentről, az leérkezik. És abban a pillanatban amelyben lent vagy fent eléri a célállomást, szükségképpen megváltozik, vagyis ellenkezője lesz annak, a mi addig volt.

Ez nem rám, rád, rá vonatkozik, hanem mindenkire, aki halad. Viszont egyáltalán nem vonatkozik az egyfázisú embertípusra, amely egy szakba és fokba beidomulva, abban megáll és se le, se föl, áso kapa se választja el többé tőle. Tehát nem a hely és formázókról beszélek, hanem a »muszájtejlődőkről«, akiknek nem bűnük, nem erényük, hogy nőniök kell és a kik, ha megérkeznek a célállomáson, szükségképp köpönyegforgatókká lesznek. Az ideálista realistává, és így tovább.

A társadalom ezt a törvényt nem látja s nem veszi figyelembe. Köpönyegforgatóknak bélyegzi az elváltozókat és e cikk után nyilván magamat is.

Mindent részben egy nagyon magátólérthető törvény jogelmen fejtettem. Ugyanis egy ideálista házison eltöltött létpályája alkonnyatán, megforgatom életfelfogásom kopott köpönyegét és szintartó vizsáját kifelé fordítva, realista leszek.

Az irodalomról ennél fogva új cím és jelleggel és talán új jogcímvel írok szükséges és fontos megjegyzéseket.

*

Az irodalomnak mesterként magasságából le kell szállnia az élet humuszába. Mert az »öndics« fénykőre elzárta a társadalomtól és most — valljuk be — lefelé gyökérelten, fölfelé lombtalan és úgy áll, mint egy terebélyes fa — *telen*. Száraz galyakkal meredezik ég felé. És a konok tél nem akar elmúlni.

Az irodalom, mely csak mesterséges hangulat-keltéssel és reklámokkal tud közönséget szerezni és nem az irodalom szuggesztív ereje által, az — ne szépitjük — a tél irodalma. A tavaszos, lefelé-fölfelé mindenfelé növe és viruló irodalomnak reklámtalanul kell a termés boldogságát a társadalomban hintenie.

De hol van ilyen irodalom?

És hol van öröm, boldogság, megnyugvás vagy csak remény is amit az irodalomnak kellene vetnie, termelnie? Hol van mód és alkalom élni, lenni, hatni? Szellemi, lelki, igazi emberi lehetőségek hol, merre vannak? És kit okoljon az ember miattuk, mert nincsenek? A konok telet??

Nem, itt nem okolni, hanem okozni kell! A tavaszt! Az irodalom nagy tavasza a lelkekben trespod, és hiába várja a télvéget. Igen, itt okozni kell, szív és lélek összetett erejével és a jellem akaratával! A mellőzött, félretolt, semmire se méltatott hivatottaknak, fiataloknak és öregeknek: a kényszerben pihent nemzedéknek, ki kell lépnie az epché ágyazott befelé burjánzó terméketlenségéből, teremnie!

Okoskodásokkal, érvekkel, műhatásokkal nem lehet már semmit végezni. A tél: tél. Zordabbá már nem válhat, enyhébbé magától nem lesz. *Okozni kell!*

*

Furcsa lenne ha a kereskedő vagy a nagyiparos, boltjában, gyárában trónt emelne magának és nem érintkezne a vevőivel, munkásaival, termelői és fogyasztóival. Még furcsább lenne, ha csak a vevőire és fogyasztóira ügyelne és munkásai, alkalmazottai és legfőbb termelői elöl gögtoronyba zárkóznék — megkülönböztetetlenül.

A könyvgyárakban (könyvelven: kiadók) ez a furcsaság már hagyományossá kövült. Hogy ehez hozzájárul, arra a lelkiismeret kényszerít, valamint az a hit, hogy az irodalom az írók első sorban. És ha kereskedők és iparosok terjesztik is, azoknak is számolniuk kell avval, hogy az irodalomra az erkölcsi szempont elengedhetetlenül kötelező!

De alighogy leírtam ezt az utolsó mondatot, észreveszem, — hogy önmagammal ellentmondásban — magam is trón felé törtetek az irodalommal. *Mert hiszen az erkölcsi szempont az iparnak éppoly kijátszhatatlan tartozéka, mint akdrmi másnak.*

Az a gőzmalom, amelyik jó lisztet akar adni vevőinek, kénytelen a termelővel érintkezni; *nem csupán a nagybirtokossal, hanem a kisgazdával is.* És az a malom, amelyik jó lisztet akar gyártani, mindig megfogja venni a keveréshez szükséges acélos búzát. Ha azonban befolyásoltatja magát és a sárga búzát is annak veszi, ha acélos kezek acél-energiával kínálják; ha ilyen külsőségek által meghagyja vesztegetni magát, akkor rossz lisztje lesz és akkor hiába zuglódik, hogy nem érdeklődnek a lisztje iránt, akkor se, ha olcsóbban adja s akkor sem, ha ingyen zsákokat ígér a lisztjéért.

Minden ipar a termelőből indul ki és a fogyasztóhoz érkezik. Amelyik ipar a termelőt kijátssza, az eljásza a fogyasztót. Tehát az erkölcsi szempont az

iparban: része az üzleti okosságának és aki azt elhanyagolja, az nem is erkölestelen, hanem okatlan.

Az írónak, költőnek, ha író és költő, egész odaadással kell sokszor évekig lesben állania, fázza, nélkülözve, minden rosszán kitéve, míg zsákmányul ejtheti azt a regényt, szindarabot vagy mást, amely zsákmánnyal azután hiába megy a gyároshoz, akinek »kiadó« a neve, mert a könyvgyár az más; az nem olyan ipar, amelynél okosság és erkölcs úgy együtt járnak, mint a többi iparnál. A könyvgyár, a közvetlen termelőt: a kisgazdát lenézi, talán megveti, talán...

Mert a könyv nem olyan, hogy megizlelheti az ember, azután eszi és megtudja, hogy jó-e, rossz-e; nem olysámi, hogy felhuzza és ha szűk, akkor nem huzza föl, ha bő, akkor nem veszi meg; ha lompos, — ingyen se kell neki; — nem olyan, hogy rátekintve megítélhetné az ember, hogy jó-rossz, hasznos vagy káros; — nem olyan, hogy hogy ha cukrozott mérég van benne, hogy óvakodni lehessen tőle. Nem olyan, — egész másfolyan. Könyvnel mindenki a jóhiszeműségőre támaszkodik. És a jóhiszeműséget hinni kell. Kell! De lehet-e?

Hát akiknek az irodalomban a trón a fontos, azok csak őrizték a trónt és vigyázzanak, hogy — az Istenért — ne hozza valaki a köpönyegforgatás szegényét a fejükre. De azok, akik hisznek az irodalom igazságos tavaszában, akiknek a termés: szolgálat, az alkotás: egy hitos-öröms odaadás, — akiknek fontos az, hogy az epe keserűje elmúljon, hogy az ember méltóan éljen, hogy embertársaira hatni tudjon és hogy ez a konok tél elmúljon, — azok fogjanak össze: apraja-nagyja: fiatalja-öregje, mindegy, hogy vezérrel vagy vezér nélkül!

Álljanak össze és ágazzanak ki a Semmiből, ebből a feneketlen, naptalan télből, amelyekben nem az élet hat, hanem a látszat. Álljanak össze és alapítsák meg lelkeikben a »köpönyegforgatók« irodalmát, amelynek nincs tele, nem is volt soha és amely addig forgassa a köpönyegét, amíg rá nem ismer a közönség és fel nem ugrog s amíg szomjazva, türelmetlenül nem kéri és sürgeti az írást, azt, amit előbb biztatásra sem vett.

Aszlányi Dezső

ÜZENETEK
A BEKÜLDÖTT KÉZIRATOKRÓL

Ugy érsem, Az élet vonatja. Azt írja, hogy a költői pályára szeretne lépni, a beküldött irások azonban inkább más, jövedelmezőbb hivatásra predestináltak.

Új órs a vártán. Sok benne a bombaszt és túlleng a titánkodó naivitás. Higgadtabb, elemzőbb hangot próbáljon megírni.

Szt. Kristóf Finoman analízáló írását be fogjuk mutatni.

Klárka. érzésteljes, meleg soraiért a legjobb kalkulust érdemli kedves Klárka. Ritkaság, jóillatu virágok a versei, csak éppen az érzékelvítés technikája idegen még a poemáktól. Figyeje el, hogy az eriben csapongó vére sokkal jobb rimet tartogat az élet, mint aminőt maga valaha is ki tudna eszelni.

Hebe. Hagyja a hosszabb lélekzetű munkákat, hiszen még rövid lélekzeteiből sem futja a jó vers célszallagjait. Nem merjük biztatni.

K. A. Gyöngé és reménytelen.

A. A. Ez a küldemény sem hoz felszínre bemutatásra váró értékeket.

Feregrius. Valóban nem vettük észre, hogy a versorok kezdőbetűi a Bácsmegyei Napló szavakat adják. Kedves figyelmétől eltekintve is fenn kell tartanunk már hangoztatott véleményünket.

Babus. Tartalmatlan lelki életet élő, értékes nőember írása, de sem a szűz, sem a mese vonalvezetése nem léphet fel irodalmi igényekkel. Más, kevésbé elintézett témát írjon meg.

A kedvenc macska halálára. A fordítás tempósan, szépen lüktet, szeretőnk azonban az eredetit is látni. Egyéb dolgaiból is szívesen válogatnánk.

A diák és az asszony. A beküldött regényrészletből mindenekelőtt az derül ki, hogy írója előszeretettel tanulmányozta azokat az álerotikus és álromantikus regényeket, meg novellákat, amelyekben menetrendszerű pontossággal tér vissza az örök röfren: a szegény diák parfümöm dámáról álmodik és az álom, amelynek képtelen vakmerőségét világért sem mulasztaná el száz oldalon taglalni a szerző, a finisben természetesen — megvalósul. Egyébként szívesen ismerjük el, hogy a mese, ha nem is új, de mindenesetre épkezláb, a megírás módjából ki-kieszillog az elbeszélő véna és ért a cselekmény bonyolításához is. Azt tanácsolnók, ne folytassa ezt a regényt, hanem keressen emberibb, mélyebben járó apopot, amely nem devalválja az íráskészség kezdeti értékét.

T. K., Szaribecsei. »Igazán megtörtént verseit« sajnálatunkra kénytelenek voltunk jogerősen megsemmisítésre ítélni.

Albumból. Kár volt kiírni az albumból. Oda való. **Kató, Katókám.** Sajnáljuk, de ebben sem látunk közreadásra váró kvalitásokat.

Legjobb minőségű

Ültetésre
jól válogatott
m g bizhatott
kültűő bor-
és c emege-

szőlőoltványok

kitartó amerikai alanyokon
oltva, igen erős gyökérzetű,
mérsékelt árban kaphatók.
Kérjen árjegyzéket.

Györgyevics Misa
szőlőültvénytelep-tulajdonos
Noviszd, Kiszácsi utca 10

— De még ha fészken volna, se költöztetném ki tojásait, mert nem egyszerre kelnek, hanem kétnaponként s így mire a hatodikat tojnam, az első kikelne. Ha kikelt fiamat tájál-nám, tojásaim kihülnének, ha meg tojásaimon ülnek, első ki-csinyem veszne éhen.

— Szomorú az én sorsom nagyon! Nem ismernek gyerme-keim, én sem őket. Anyai örömeim nincsenek. Bus elhagyta-tottságban, örömtelenségben kell töltönnem életemet. Fzért leg-többet alább arra töreksem, hogy gyermekeim jó helyre, olyan fe-lyőkre kerüljenek, ahol szerető anyai gondozásban, jó neve-lyésben részesülnek. A poszta fészken, ahol én is nevelőd-tem, mostohám sohasem érezte velem, hogy nem az ő gyermeke vagyok. Talán még ma sem tudtam, ha a veréb, ez a nagy pletykálkodó, el nem karta volna. Azóta nyugta-lan vagyok, folyton kerese az édesanyámat. Már több Ka-kukasszonyt megszólítottam, hogy nem ő e az én anyám? Egy öreg Kakukasszonynak keserű szemrehányást tettem, hogy ilyen rosszak a Kakukanyák, hogy mennyire széken-kezem sorsom miatt. Ez azután megmagyarázta, hogy mért nem tehetünk másként s most, hogy én is már anya vagyok, belátom, hogy igazat mondott.

Cinkén a kakukkkal együtt könnyeztet, szívből sajnálta őt. Eközben megérkezett Cinke férje, a feleségét jött. A két asszony észre sem vette, annyira elmerültek bánatukban.

— Ne haragudj, szegény jó Kakukasszony, hogy meg-bántottalak. Ne szomorokodj sorosod, nyugodj meg végzeted-ben. Látod, sok baj van ám azokkal az apócsággal. Sok gond, míg hat-tizenkét főkötőtölve az ilyen kis magam-fajta madárasszony. S mennyi aggodalom értük! Vigasztal-ldj! Igaz, hogy örömed is kevesebb, de nincs gondod sem anny!

— Jó, jó, most már ne csevegj, drága anyjukom, — szólt a vidáman a fehérfejű Cinkéapa, — hanem gyere, süssünk a gyermekékhöz, már nagyon várnak. En ugyan ettem őket, amennyire töltem töllett, de tudod, hogy téged, aranyom, nem pótolhatlak. — Azután barátságosan elközönltek a szomorú Kakukasszonytól, felkaptak a csőrükbe egy-egy termetes fér-ész, hogy ne menjenek hres csőrrel haza s vidáman repültek éhesen — csipogva.

— A gyermeknek jól nevelték a nagyapa meséjén, — olvasta Mikulai Magda az utolsó mondatot és a tanító néni letette a nyelvtani könyvecskét az asztalra. De a gyermek nem voltak megelégedve a rövid mesével s a harmadik pad-ban megcsóválta a szöszke Kató, akinek a szeme mindig olyan kíváncsian nézett a világra.

— De hát Tanítónéni, kérem hogyan lehet az, hogy »a az égetke farka hosszabb lett volna, a mese is tovább tartott volna?« Mi lett volna akkor a mese vége?

A tanító néni már éppen azon gondolkodott, hogy mitől beszélgesse előbb a gyermekkel: a szótárolástól vagy a magán- és mássalhangzókról s erre a kérdésre megjelpeve tekintett fel az osztályra. Mindegyik szempártól a kíváncsi-ság, érdeklődés kis ördöge mosolygott feléje s erre egy pillá-natra ő is elmosolyodott.

— Nem tudjátok elképzeim, hogy a mese tovább is tart-hatott volna? No hát lássátok, én el tudom képzeim s ha meg-igérték, hogy a leckeiket szépen megcsináljátok holnapra. Akkor elmesélem nektek a mese végét.

Persze a kis felek mind élénken bólintgattak, hogy »meg-csináljuk, Tanítónéni, megcsináljuk!« Egyszerre egyenesen állt valamennyi gyermek, a karok hátra feszültek a padokhoz s nagy csönd lett az osztályban.

A tanítónéni pedig mesélt:

— Hát mikor a fú kinyitotta a ládát, egy szép fehér égetke volt benne. Ezen az égetkén nemcsak a bündácskaja és a szép finom bajúszkaja volt szép, de a hosszú-hosszu farkincája is. Ilyen hosszufarkú égetket még az édesapja sem látott, mert így szólt a fiához:

— »No, édes fiam, ilyen hosszufarkú égetet édesanyád sem látott még, el ne felejsd neki megmutatni!« A fiúnak ha nem akart valamilyen elfelejtési s mivel neki nem volt zseb-kendője, azt mondta az apjának:

— Tíjda mit, édesapám, hogy el ne felejtsem, hát cso-mót költök az éget farkincájára.

Megkötötték az éget farkára a csomót, azután tovább szántva a földcskéjük s ök hazaballagtak. Otthon az édes-anya barátságos szóval fogadta őket.

— No, Pista — szólt a fiához — jól ment a munkád

A mese vége

írtaok. — *Stern duct:* Neked is szó a tenti üzenet. Csak küld el, majd átnézem őket, ha jók lesznek, szívesen leközlöm. — *Bálint Ja-nika:* Látod, azt szeretem, ha őszinte vagy. Barátod azóta se írt többet. Tovább is kézzel írd a leveleid, akkor tudom, hogy te írod s nem fog olyan dolog többé előfordulni. Legközelebbi leveled várom. — *Hoffmann René és Margit:* Nincs miért haragudjak. Ha a nevetek a megfektök névsorában van, akkor jól fejtettétek meg. — *Brückner Gyuszi:* Nemrég nyertél, hát most várni kell egy kicsit, még ismét sor kerül rád. — *Mészáros Teruska:* Örültem kedves levélkédnék, írd máskor is. — *Sárkány Emilke:* Örülök, hogy még egy derék gyerek-kel több lesz a Habostorta táborában. A fejtörőket felhasználom. — *Wejss Veronka:* Régen postára tettük, bizonyosan meg fogod kapni. — *Berki Ili:* Írd meg a pontos címed, hogy a multkor nyert jutalom könyvet elküldjem. — *Stössel Vera:* Szép az írásod és rendesen is írsz, ha tudsz, tintával írd, jobb szeretem. A ceruza lekopik. Légy türelemmel, rád is fog sor kerülni. — *Goldstein Miksa:* Kérdezd meg a tanító nénit, ő jobban fogja tudni mint én. — *Szarka Erzsike:* Örülök, hogy jobban vagy, s hogy jársz már iskolába. Leveled várom. — *Mendler Etelka:* Legközelebb rád is fog sor kerülni.

**Piros
semmi**

Almásy Béla

**x csét X ecs
e le X e**

Sárkány Emilke

**J csik csik csik
csik csik csik
A csik csik csik A**

Sőregi Imre

A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyenes melléklete
Subotica, 1929. március 3. 9

Aranycsillag

Pista gyerek kinn a mezőn
Bámulta a csillagot,
Mennyi fényes, mind valahány
Mint az arany, úgy ragyog!

Felsőhajtott nagy busan és
Lefeküdt a zöld gyepre:
Hej, ha ennyi arany, mind az
Én zsebemben lehetne!

Nem is vette észre, mikor
Ott termett egy emberke
S így felelt a sóhajtásra
Jó hangosan nevetve:

Pista fiam, ennyi arany
Könnyen a tiéd lehet,
Ha tétlenül heverészve
Nem bámulod az eget!

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

— Bizony nem tehetek róla. — sóhajtották Kakuk asszony, Nekem folyton vándorolnom kell lennem, erre kárhözátottam a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, nem soká el s ha egy helyütt sok is van belőle, hamar kitom a szörbtestit hernyókat, falánk vagyok, e hernyó ritka, végzetem. Egyik erdőből a másikba, szenvedélyesen pusztítottam. —

MÁSODIK KALAND

Miként ló a báró vadkacsákat és foglyokat s ez által mint mutatja ki rendkívül okosságát?

Egyszer reggel, amint hálószobám ablakán kitekintek, látom, hogy a közeli nagy tó egészen el van lepve vadkacsákkal. Rögtön lekapom a puskámat, leszaladok a lépcsőkön, de oly esze-veszetten, hogy arccal a kapufélfába ütöttem. Csak úgy szikráztak a szemeim s világos nappal az ég minden csillámtam, de ez egy pillanatig sem tartott vissza.

Csakhamar lőtávolságba jutottam, de nagy bosszuságomra, az előbbi heves összeütközésemnél puskám kakasáról a kő*) leesett.

Mit tegyek most? Nem lehetett az időt vesztegetni. Szerencsémre eszembe jutott, hogy szikráztak szemeim az ütéstől.

Felhuztam hamar a kakast, puskámat a vadkacsákra irányoztam s öklömmel az egyik szememre ütöttem. Az ütésre szikrák pattantak ki a szememből, a puska elsült s egy lövésre tíz kacsát lőttem le, négy libucot és egy pár vizi tyukot.

A lélekjelenlét a nagy tetek alapja. Ha katonák és tengerészek gyakran ennek köszönhetik menekülésüket, a vadász is nem ritkán ennek köszönheti szerencséjét.

Egyszer egy tavon, ahol véletlenül időztem, több vadkacsát láttam, de nagyon elszórva uszkáltak, úgy hogy egy lövésre egynél többet semmi esetre sem lőhettem volna s szerencsétlenségemre puskám már meg volt töltve. Szerettem volna valamennyit lelőni, mert több jóbarátomat hívtam meg lakomára.

* Kovás puskáról van szó.

Gólya úrfi

Kémény fölött, a fészekben Hidd el, hogy a tudomány csak Gólya úrfi kelepel, Az iskolában terem!

Iskolába menet felszól Lekialt a gólya úrfi: Hozzá a kis Kelemen: Jól van fiam, Kelemen,

Ami te tudsz, az még semmi, En elmegyek, ha kend addig Gólya úrfi jer velem! Itt helyettem kelepel!

Legutóbbi fejtörők helyes megfejtése: *Látogató, Több szem, többet lát.*

Helyesen fejtették meg: Szalkity Mica, Till Juckó, Kasztlicher Feri, Vitsek Mariska, Glied Mancika, Schusztter István, Stolz Elly, Mucsi Bözsike, Szóts Erich, Piri Mariska, Ney Mancika, Balassa Lidike, Jáklí Kámi és Gizi, Mendler Etelka, Ádám Pityu, Ujvári Bandika és Józsika, Szarka Erzsike, Bordás Lalika, Goldstein Miksa, Imre Margit, Pick András, Tripolszki Baba, Brückner László és Gyuszó, Végh Juliska, Ullmann Lici, Stossel Vera, Haupt Józsika és Steffe Mokos Anci, Sárkány Emilke, Komlós Csöppi, Nagy Agica, Beke Ili, Rosenzveig Tibor és Lili, Weisz Veronka, Farkas Ica, Lönyvi Stefi, Pillsser Boriska, Patócs Mariska, Szőregi Andika, Mészáros Teruska, Hoffmann René és Margit, Bálmnt Janika, Vukov Konstantin és Mariska, Stern Ducika, Ausländer Vili és Ibolyka, Aman Teruska, Rill Antal és Margit, Fogel Sándor, Bretz Bözsi és Ica, Berger Kató, Reich Vera, Friedmann Marci, Bátorfi Masa és Vera. A jutalmat Fogel Sándor és Schuster István nyerték el.

ÜZENETEK:

Bretz Bözsike: Későn kaptam meg a levelet, amit Szenté Marikával küldtél. Nincs miért haragudjak rád. Verseid közül a jövő héten leközlünk egyet. Csak írd szorgalmasan tovább is. — *Ausländer Ibi és Vili:* Dehogy haragszom, hanem idáig egy sort sem kaptam tőletek. Látjátok, amint kapok levelet, rögtön válaszolok is rá. Csak

hoz erősítette és aztán egész délután, egészen alkonyatig ott báci ugyanis a kövei legvégét egy földbe dugott botocská-mert a lezárást nem mindenkéi győzte kivárni. Harasztovics ám látni! De aztán a nézőközönség lassan-lassan elszéledt, napi sétáit sereglett oda. Mert Gáspárkat messziről lehetett spárta mindjében legombolyodott, még sok kíváncsi vasár-megszerkesztett, könnyű testébe és a hosszú-hosszú, vékony várakoztak. Aztán, ha a szellő bekapaszkodott Gáspárka jól szegődött hozzánk és voltak olyanok is, akik már odatém-galom nélkül. Utközben sokszor még egész csapat fin, leány-A felépítés természetesen nem ment végbe minden iz-gombolyagot.

Nem tehelem — csicserei ultra Cinkéné asszony, — ide telepztünk a közölség, akkor csendesebb lesz a kert, nem vesen láttak, te derék madárasszony.

— Hozd ide a gyermekedeket is, rakd ide a fészkeket, szí-éhesen. — Stenem kell, tizenkét kis apróság vár rám otthon-köngörögt a szilvafa. — Nem menj még, szedd le rólam ezeket a csunya hernyó-kat, fergeket, mert mind elpusztítják rólam a hafásaimat, — meg kell őket etetnem. — Csakhoggy mennem kell, várnak már a kishygyeim; — Szedegecs, szedegecs, — bólogatott az almata. — Csit éri Sokat kell belőle szedegetnem.

Cinkéné az almátán csicseregett: szit, szit! Kicsit ér, ki- A Cinkéné és a Kakukasszony

(Folyt. köv.)

Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-Dikemlékeiből elmondja Ede bácsi

Gáspár, a levegő hőse

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse! Így kiáltoztunk mind-nyelhetek! Hiszen mondom, csudákönnyű volt a szivem, va-magammat győztem le! Na, ezt sem kell ám nagyon lekicsi-begett a magasban, de én, én is győztem és még hozzá ön-nyvan a nap hőse, a »levegő hőse« és vetélytárs nélkül il-ugráltam, még a sípkámra is fel-feldobtam. Mert Gáspár volt multunk a magasba. En voltam a leghangosabb, táncoltam, amnyian, akik ott álltunk a dombtetőn és gyönyörködve bá-

— Ó jaj, jaj! — nyögött fel most a szilvafa. — Ott, bal-elditunk. — Egy sem elég nekik, innen is viszünk, amennyit csak nem akarjuk kvermekeink elől mecennt a fészekfálj bogár-ellhozom őket. Addig csak maxunk járunk át az urammat; — Közömb a meghívást, ha majd jól tudnak repülni; — udvariaskodott a szilvafa.

— Szivesen fogadnám addig is vendégségbe gyermekel-szedik a fakat.

— Nem tehelem — csicserei ultra Cinkéné asszony, — ide telepztünk a közölség, akkor csendesebb lesz a kert, nem vesen láttak, te derék madárasszony.

— Hozd ide a gyermekedeket is, rakd ide a fészkeket, szí-éhesen. — Stenem kell, tizenkét kis apróság vár rám otthon-köngörögt a szilvafa. — Nem menj még, szedd le rólam ezeket a csunya hernyó-kat, fergeket, mert mind elpusztítják rólam a hafásaimat, — meg kell őket etetnem. — Csakhoggy mennem kell, várnak már a kishygyeim; — Szedegecs, szedegecs, — bólogatott az almata. — Csit éri Sokat kell belőle szedegetnem.

Cinkéné az almátán csicseregett: szit, szit! Kicsit ér, ki- A Cinkéné és a Kakukasszony

(Folyt. köv.)

Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

Ezen eset után egy vagy két évre ugyanebben az erdő-ben vadásztam s ime éleim jön egy pompás szarvas, melynek agancs-ágai között mintegy tíz láb magas cserezsvyfa vhrült. Természetesen ezekben jutott azonnal előbbi kalandom. A szarvast jócska tulajdonomnak tekintetem s egy lövéssel leteríttem. Így azután konyhámba nagyszerű pecsenye és cserezsvyve-kompót jutott egyszerre, a mi egy hónapig is el-tartott, mert a fa telve volt cserezsvyvel s oly pompás íze volt, hogy soha életemben olyan finomat nem ettem.

REJTETTKÉP

Hol van a templomjáró anyóka?

Amikor este a fiúk elszéledtek, én niből felballagtam Harasztovics bácsihoz. Még ott ült a domb szélén. Elfogódva, kémkedve nézett az arcomba. »Megvárom már amig egészen sötét lesz«, mondta aztán, mintha misem történt volna. »Ma éppen ezt akartam felereszteni, ni!«

Na, és ha tudnátok mit eresztett fel! Sárkánya farkához hatalmas, arany-sárga kivilágított lampiont erősített. Jaj, hogy az milyen tüneményesen szép volt, amint fenn himbálódzott a sötétkék égen! Futottak is ám a dombra a gyerekek, felnöttek csoportostul! És persze vége-hossza nem volt az ál-mélkodásnak, sápitózásnak, langos örvendezésnek. Harasztovics bácsi szinte elveszett a tömegben, de én tudtam, hogy hol keressem. Melléje álltam és úgy éltettem: »Éljen, éljen Gáspár, a levegő hőse!« Ő meg lelógó, gyér bajuszkája alól valami fura, öntelt kis mosolyt mutatott és megveregette a vállamat...

homlokába löttem, nye husát. Ekkor aztán az egész töltést agancsai között hogy a sietésben lehetett, gyorsan leszedve töltek a szerez- tény helyett egy másik cseresnye magot tettem a csöbe, s Azonban rögtön megtöltöttem puskámat löporral és víz- meim közé, mintha csak tudta volna, hogy nem ártott nekik. Más szarvas állott előttem. Minden felelem nélkül tekintet sze-

„A mint egyszer már minden golyómat ellőttem, egy pom- mel láttam. keresztes szarvas, de elbeszéltem most, amit saját szemem- tet hordott ágai között. Nem tudom ugyan, volt-e, van-e ilyen vasról, amely öt egyszer az erdőben fellökte s mely keresz-

elevenek voltak s a mint szárnyaikkal elkezdtek verdesni, fel- emeltek a levegőbe. Most aztán drága volt a jó tanács! De én feltaláltam magamat. Kezeimmel és lábaimmal eveztem hazafelé. Midőn pedig lakásom fölé értem, egyenkint megfoj- togattam a récéket s így lassan-lassan leszáltam, ép a ké- ménybe. Szerencse hogy a tűzhelyen még nem volt tűz rakva s így sértetlenül jutottam le. Szakácsom nem győzött eleget bámulni.

Más alkalommal meg a töltővesszővel egyszerre hét fog- lyot löttem le. Bizonyára csodálkoztak, hogy oly gyorsan egymás mellé kerültek a nyársra.

Amint mondtam: a fődolog, hogy az ember ne veszítse el lélekjelenlétét.

HARMADIK KALAND

A báró ur vadászszerecséje a rókákkal, vadkanokkal és szarvasokkal

Egy alkalommal Oroszország egyik jelentékenyebb erde- jében egy gyönyörű szép fekete rókára találtam. Kár lett vol- na a bundáját átlukaszani.

A róka egy fa mellett állt. Azonnal kivettem puskámból a golyót, helyébe egy lécszeget tettem. Bum! a rókát far- kánál fogva a fához szegeztem. Most aztán nyugodtan men- tem oda, elővettem vadászkeszemet s a pófáján két keresztvágást tettem. Aztán korbáccsammal addig ütöttem a rókát, míg ez megunt a verést és bőréből kiszaladt. Mindez oly simá- ment végbe, hogy csupa gyönyörűség.

A szerecséje gyakran helyrehozza azt, amit hibáztunk.

Egyszer az erdőben egy fiatal vadkan s közvetlen utána egy emse vágtatott. Rájuk löttem, de hibáztam. A vadkan el- futott, de az emse, mintha a földre volna szegezve, mozdul- latlanul maradt.

Amint a dolgot közelebbről megvizsgáltam, láttam, hogy az emse vak volt s a fiatal vadkan farkát a szájában tartva, futott az után. Az én golyóm elszakította a vadkan farkát, melynek egyik vége mindig az emse szájában volt s mivel ez vezető nélkül menni nem tudott, megállott. Én aztán megfog- tam a szájában levő darabot s ellentállás nélkül veztettem őt haza.

Bizonyára hallottak már Szent Hubertusról, a vadászok és lövészek védszentjéről, nemkülönben arról a pompás szar-

is ez volt a fontos. Az új kis sárkány persze nem Gáspárka volt, de hiszen nem szok saját sárkányom mellett! Szombaton végre elkészültem, szállásnál majd segídezhetek. De ilmi természetesen én fo- jen aztán majd a dicsőségen is osztozok. No, hiszen a fel- sejtés, de patátsámat nem akartam beavatni, hogy ne kell- belezdadtam a munkába és nagyon is elkelt volna egy kis pet kavartattam, papirt vagdosattam, ragasztattam. Alaposan ből. Nyomban hozzá is fogtam a munkához. Egész héten pé- spártát vásároltam. Többre nem felt soványka zsebpenem- hogy egy pár iv fényes papirt, meg vagy két gombolyag Mindjárt másnap korán reggel elszaladtam a Fő-utcába, domb felett.

naplemente után is ott kigyóztatta botos farkát magasán, a regtem és türelmetlenül sandítottam Gáspárka felé, aki még- után alig találtam a helyemet. Rosszkedvűen, tétlenül tinte- nyosat kurjantottam és lefúttam a dombtetőről. Egész dél- márt! Kitálta utánam nagyon mérgesen. En még egy gu- apró, fekete szemű haragosan félcm villogtak. »Nyughassék De mellet még félreugorhattam volna. Harasztovics bácsi egyszerűen bosszusan, türelmetlenül megáncigáltam a köletem. »Minék is felhőt kezdte a jäték!», gondoltam magamban Közben még a szemét is lehunyta.

Csak az egyik keze tapogatta folyton a kiteszülő spártát. nek is mi feléigittünk: »Készáz méter!« Kiváncsi idegenek- össze-vissza tárgyalták, reánk hagyták. A kiváncsi idegenek- Harasztovics bácsit. Űt és hallgatott. A hangos álmékkodást, enyém, az az enyém, punktum! Sokszor titkon figyeltem kinek a fölényével, aki nagyon biztos a dolgában. Ami az mellett a tulajdonosnak hánya-veit nyugalmával. Olvasala- szerettem volna ott ilmi Harasztovics bácsi helyén a spárta no, hogy egy mondjam — pipázgati szerettem volna! En napszálltakor. Hiszen még nézni is jó volt! De én leginkább, messzi magasból, ahol a fecskék cikázta körülötte aranyos de mégis csak engedelmeskedő sárkányfiókat lehozogattam a végzet. Pedig micsoda élvezet lehetett a kicsit ellenszeggő, és a murti végén a mulatságos felcsavarogást is egymaga csi nem engedte, hogy a kiteszülő spártához hozzányúljunk nyugalman ácsorgás érezte velem leginkább, hogy csak amo- tunk, elcséltünk, meg újból visszajöttünk. De éppen ez a mindvégig ott maradtunk. Közben labdázunk is, vagy birköz- lldgelt a domboszen a fűben és pipázgatt. Mi zverek

Vasárnap reggel már hire futott a fiuk között, hogy dél- után az én sárkányomat eregetjük. Ójkor össze is gyűltek ná- lam valamennyien, hogy aztán ujdonsült cinkosok egyetér- tésével hahotázunk az öregem, aki Gáspárkájának még a spárgájához sem enged hozzányulni! Hogy Harasztovics bá- csit megelőzzük, nyomban fel is szaladtunk a dombra »Jo- lánkával«. Nem tudom már, melyik pajtás nevezte így el a kicsit girbe-görbe jószágot. Annyi bizonyos, hogy a szél pompásan kedvezett, a feleresztésnél csak háromszor vagy négyszer kaptunk hajba, de annál többet kacagtunk és »Jo- lánka« nemsokára derekasan repült.

Én már éppen spárgáját erősítgettem a földhöz, amikor hirtelen elémtoppant Harasztovics bácsi. Valósággal megré- mitett. Óriás izgalomban volt. Bizonyára loholt is szörnyen felfelé a lejtőn, mert a melle csak úgy zihált. Beszélt volna, de csak levegő után kapkodott, hadonászott volna, de a két keze tele volt; nála volt Gáspárka mindenestől, hosszu farka a karjára csavarva. Csak a két apró fekete szemé tüzelt felém viaszszárga arcából. »Maga menjen uszni, maga menjen tán- colni, maga menjen hajózni!« rikácsolta végre magánkivül és mert én még mindig ámulva bámultam rá, valami gyors mozdulatot tett. Ha nem hátrálok, talán még meg is iit! — A fiuk halkan kuncogtak mögöttem, most már inkább az én ro- vásomra. De nekem egyszerre olyan kimondhatatlan sajnál- kozás szoritotta össze a szívemet, hogy — no, bevallom — majdnem kicsordultak a könnyeim. Istenem, ha tudtam volna, hogy Harasztovics bácsi ennyire, de ennyire komolyan veszi a dolgot! De hiszen már mult vasárnap is észrevettem ilyes- valamit. Egész héten ott gubbaszt szűk, sötét kis műhelyében, napokon át el sem jár. Pupos is, meg köhögős. De vasárnap kiül a domb tetejére, fogja a kétszáz méteres spárgát és be- hunyja a szemét! Vajon mit gondol olyankor? Talán azt képze- li, hogy ő maga száll magasán a domb felett! És nem engedi, hogy más is felrepüljön... olyasvalaki, aki fiatal és épkezélab.

Fogtam magam, elővettem kis zsebkészem és elvágiam Jolánkám kötelét. Még csak feléje sem néztem, amikor lezu- hant a bokrok közé. De Harasztovics bácsi felé se mertem nézni. Most már a fiuk nem nevettek és valamennyien utánam jöttek, amint szó nélkül lefelé indultam a dombról.

Egész délután udvarunkban rugtuk a labdát, de minden jókedv nélkül. Suttymban egyre a domb felé forgolódtunk, de hiába, Gáspárka csak nem szállt fel!

Az amerikai kritikusok szavazással döntötték el 1928 legjobb amerikai filmjét

Ki a legjobb tiz filmdirektor?

Newyork, február.

Az amerikai filmipar egyik legnagyobb szaklapja, a *Film Daily*, minden év végén szavazólapot küld az Egyesült-Államok legismertebb filmkritikusainak. A szavazólapok csak két kérdésre kérnek választ: *Melyik filmet tartják az év legjobb filmjének és kit soroznak a tiz legjobb direktor közé?* A válaszhoz nem kell magyarázatot mellékelni, nem kell megmondani, hogy művészi, technikai, rendezési, stb. vagy egyszerűen kasszasiker szempontjából tartja a filmet az év legjobb alkotásának. *Egyszerűen beküldi a választ és az újság a szavazatok alapján hirdeti ki az eredményt.*

A *Film Daily* szavazólapját ez évben 326 naplap, 29 szaklap és három szindikátus kritikusai töltötte ki és az eredmény nem egy meglepetést tartalmazott. Az 1927—28. évi szezon *»legjobb filmje«* címet az *»Oroszország«* nyerte meg. A darabot Ernst Lubitsch rendezte és főszereplői: Jannings, Lewis Stone és Florence Vidor:

A sorrend különben a következő:

Oroszország 210, Sorrel és fia 180, Az utolsó parancs 135, A négy fiú 125, Az ucca anyja 124, A cirikus 122, Virradat 119, A tömeg 105, Királyok királya 99 szavazatot kapott.

Jannings, aki a legjobbnak ítélt kép főszereplője volt, még egy filmmel és pedig a harmadiknak ítélt *»Az utolsó parancs«*-sal szerepel. Rajta kívül csak Janet Gaynor, aki három év alatt ismeretlenből a mozi legirészebb sztárjává küzdötte fel magát és Meuxnau szerint a legintelligensebb amerikai filmszínésznő, szerepel két képpel. Ezek *»Az ucca anyja«* és *»Virradat Sorrel és fia«* főszereplője H. B. Warner volt, míg a *Cirikus* főszereplője Charlie Chaplin, A *tömeg* főszereplője Eleanor Boardman és James Murray és *Sadie Thompson* főszereplője Gloria Swanson játszották. A *Négy fiú*-ban hét vezető szerep volt, a *Királyok királyá*-ban még ennél is több és ezek közül egyet-*Várkonyi Mihály* játszott.

A kritikusok a következőket sorozták a tiz legjobb

rendező közé: Herbert Brenon, King Vidor, Frank Borzage, Raoul Walsh, Joseph von Sternberg, Victor Fleming, Fred Niblo, Charles Chaplin, Ernst Lubitsch, James Cruze.

Ezt a listát nem azok teszik érdekessé, akik bejutottak, hanem azok, akik kimaradtak. Így kimaradt P. W. Murnau, akinek *Virradat*-a a tiz legjobb között szerepel és akit sokan a legzenésibb filmdirektornak tartanak. Kimaradt D. W. Griffith, aki egykor volt a »génius«. Kimaradt Joseph von Stroheim. Kimaradt a magyar Fejős Pál, akit pedig egy éve mint új csillagot ünnepeltek egész Amerikában és kimaradt Clarence Brown, a »sikerese« rendező, akinek hétézer dollár a heti fizetése és akinek eddig minden egyes képe nagy kasszasiker volt.

A két lista sok megjegyzésre és kommentárra adott alkalmat, úgyhogy egy vicclap elhatározta, hogy ellenpályázatot hirdet. Kérdésel következők lesznek: Melyik volt az év legrosszabb filmje és kik a legsapnivalóbb rendezők? ...

MOZISOK!

A szezon akkor lesz szerencsés és hasznos hajtó ha a világhírű

UFA filmeket játszó

A mi produkcióink egyetlen jobb mozi műsorából sem hiányozhat Kérjen ajánlatot a vajdasági vezérképviselőtől

Orient-film r.t. Subotica

1849

FILM-HIREK

Hollywood néma ékszerai

Hollywood a beszélőfilm miatt válságban van, a mozivállalatok lázban égnek. Mindegyik csak beszélőfilmet akar a közönségnek adni, de ez egyelőre nem követséges.

Nem kevesebb, mint *húszezer moziszínházat kell átalakítani erre a célra*. Eddig mindössze csak ötezer mozi van felszerelve erre a célra. Ha tehát mozgósítják az összes amerikai szakértőket s azok azonnal munkába állnak, egy év alatt legfeljebb kétezer mozit alakíthatnak át.

Viszont a főlvevő termeket se használhatják úgy, amint azok vannak. Ott, ahol a beszélőfilmet veszik föl, a falakat kancsukkal kell elszigetelni, künn árkokat kell ásni, nehogy a kültérbe lármája oeszüremkedjen. Minden faanyagot, mely ebben a teremben van, mentesnek kell lenni a gyantától, mely villamosáramot hozhat létre.

A színház padlójának olyan anyagon kell nyugodnia, mely minden rezgést elnyel.

A színészek nem hordhatják rendes ékszereiket, mert ezek mozgás közben zörögnek s a gép minden legkisebb neszt is fölvesz. Ezért olyan ékszereket gyártanak, melyek teljesen »némák«.

— Igen, »A régi istenek elítéltek«. A mostani moziszínészek egyharmadrésze *általánosan maradt, mert nem tud szavalni*. Viszont a drámai művészek főlemelik a fejüket és a — fizetésüket.

Van egy, aki az állathangokat tudja utánozni, a vapagájától kezdve a tehéniéig. Ezé a jövő!

Adolf Menjou és az ő hat ruhája. Adolf Menjou eredetileg mérnöknek készült. Szíve azonban a színpadhoz vonzotta. Sokáig lábba küzdött célját nem tudta elérni. Nem vették észre, nem fedezték fel. Végre Hollywoodba ment. Első útja a legelőkelőbb szabó műhelybe vezetett. Hat drága ruhát csináltatott »hitelbe«. Hogyan fogja majd azokat kifizetni azt még maga sem tudta. A kitűnő szabású ruhák megtették hatásukat. Menjou csakhamar kezdő szerephez jutott. Az ut a dicsőséghöz megnyílt és rohamosan vitte a világhír felé. És mindezt a hat ruhának köszönheti Menjou és a szabónak, aki hitelezte a jövő világhírességének. Ő megvan győződve arról, hogy ennélkél a hat ruha nélkül aligha lett volna azzá, ami lett. A világ szabói mindenestire reklámul használhatják fel ezt a kis hírt, ha ugyan volna kedvük a — jövő világhíre ruhákat hitelbe csinálni.

Miért nem megy férjhez Bebe Daniels? A Paramount-filmgyár bájos sztárja már amint maga is bevallja legalább százszor férjhez mehetett volna, ha nem állna azon az alapon, hogy a házasság csak 50—50%-os bázison jöhet létre. A férj nem lehet sem gazdagabb, sem szebb, mint okosabb, ... sem szerelmesebb, mint a nő. Csak az a házasság boldog, amely az egyenlőség alapján áll. S miután még magamhoz hasonló férfire nem akadtam mondja Bebe Daniels a hollywoodi macska, inkább leány maradok.

Ki mit szeretne játszani? Egyik amerikai filmjásg körkérdezté intézte a Panamont-filmgyár sztárjaival, hogy milyen történelmi alakot szeretnének alakítani? Clara Bow Madame Dubarry szeretne lenni, Bebe Daniels az Orleans-i szüz szerepére vágyik, Gary Cooper Waschingtont alakítaná, John Cromwell Lincoln, Lane Chandler pedig Buffalo Billt kívánna megjátszani. Mi lesz ezekből a kívánságokból valóssággá azt a közeljövő fogja megmutatni.

Ahol még a Sárga liliomot nem látták. A Vajdaságban alig van már kis falu, amelyik már le nem hozta, vagy rövidesen le ne hozná a sárga liliomot. Bíró Lajos gyönyörű, megható drámáját mindenfelé a legnagyobb sikerrel mutatják be a mozik, a közönség nem is fogadott filmet nagyobb elismeréssel, mint ezt a bájos, mesésen megjatszott történetet. Az egyik vajdasági faluban, ahol a véletlen folytán még nem kerülhetett sor erre a filmre, valóságos forradalmat idézett elő a közönség körében, hogy a Sárga liliom még nem került bemutatásra. A moziátogatók formális tüntetést rendeztek, hogy így kényszerítsék ki a film műsorra tüzését. Alig mult el egy hét és már ott is volt abban a bánati faluban a Sárga liliom.

Hogy hozzák ki a Wingset? Egyik jugoszláviai nagy mozgó a Wings bemutatója előtt a következő amerikai stílus reklámot rendezte. A mozi bejárata elé egy tekintélyes nagyságú repülőgépet szerelt, amelyben egy komoly motor hajtotta a légesavart és apró színes égőkkel világította ki a kabin ablakait. A gép egyhangú bugása már messziről keltette fel a járókelők figyelmét. A gép mellett jobbról-balról hatalmas táblákon csak öt betű Wings. Az ízletlek kirakataiban a Wings fényképei, a hirdetési oszlopokon a plakátok czelei. Röpedulák, meghívók óriási tömegekben árasztották el a várost. Az autók apró zászlócskákat lengettek a szél s a zászlókon csak annyi: Wings. A vilámosok hatalmas táblákon hirdették a filmet, a bér-

Bernhard Kellermann ötven éves

Berlinből jelentik: Bernhard Kellermann, az ismert német regényíró március 4-én ünnepli ötvenedik születésnapját. Beutazta Japánt és Amerikát, jelenleg Berlinben él. Regényei: *Fester und Li, Jugeborg, Der Torr, Das Meer, der neunte November és különösen Der Tunnel (Az alagut)* nagy könyvsikert jelentettek. Regényeit a legtöbb európai nyelvre lefordították. Ötvenedik születésnapján a német irodalmi társaságok meleg ünneplésben részesítik.

kocsik is a szám helyén a Wings plakátjait vitték szerte minden felé. A kávéházakban, éttermekben a főpincérek Wings számoló cédulákon adták össze a ceceket, a trafikokban Wings zacskóba adták a cigarettát. Az uccák aszfaltját a Wings betűivel festették meg, amerre a szem csak tekintett mindenütt ezt a grandiózus attrakciót hirdették, mondanunk sem kell, hogy hosszú heteken át nem lehetett jegyet kapni a Wingshez és a »Mogtelt« tábla fityegett büszkén a lezárt mozipénztár ablaka felett.

Emil Jannings Elsodort emberének diádai útja. Rövidesen alig lesz faluja a Vajdaságnak, amelyben nem látták már Emil Jannings gyönyörű filmjét és amelyben nem hagyott felejtethetőn elémeket *»Az Elsodort ember folytatja útját a Vajdaságban és a közönség osztatlan elragadtatással szemléli Jannings csodálatos művészetét, amely az idény legértékesebb filmjévé avatta a Paramount alkotását.*

Dumas történetek

Dumas legendás összegeket keresett, de két kézzel szórta szét barátai között. Ha pénze volt, bárki leülhetett terített asztalához.

Vendégarátságával vissza is éltek: boldog, boldogtalan bejött az uccáról, a nyakán élsködött, mindaddig, míg el nem fogyott a pénze.

Az élsködök pedig új vendégeket is hoztak magukkal.

A drámairól az ebédlőjébe nyíló ajtóra egy kis kukucskáló lyukat tétetett, melyet függöny takart el. Mindekkor belépett volna ide, megnézte, hogy kik vannak ott.

Egy napon, mikor a fiával ebédelni készült, betekintett a kukucskálólyukon, majd így szólt:

— *Menjünk mdshová ebédelni. Itt egy lelket sem ismerek.*

*

Ezt a történetet a fia mesélte el róla.

Egy napon betoppanok hozzá. Döggözik. Ezt kérdezem tőle:

— *Hogy érzed magad?*

— *Nagyon fáradt vagyok.*

— *Akkor pihenj.*

— *Csakhogy nem lehet ám.*

— *Kinyitja a fiókját s két aranyat mutat. Majd ezt mondja:*

— *Mikor Párisba érkeztem, 1822-ben 53 frankom volt. Amint látod, most csak 40 frankom van. Mindaddig, míg meg nem szereztem ezt a 13 frankot, dolgoznom kell.*

*

Dumasnak rengeteg dolga akadt a végrehajtókkal. Bármennyit is keresett, folyton a nyakára jártak és lefoglalták mindenét, az utolsó párnáig.

Egy napon megtámadta, valamilyen zugság. A drámairól talpraesett, vitriolosan elmés levélben felelt neki.

A levelet megmutatta egyik barátjának. Az azt tanácsolta, hogy mindekkor elküldenie, hitelesíttesse egy közjegyzővel, (aki Franciaországban végrehajtó is.)

— *Helyes — szól Dumas. — Várjunk.*

— *Mit várjunk?*

— *Hát egy végrehajtót. Öt percben se telik és itt lesz egy ...*

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

Tudja már

hogy mindenki aki a RADIOWELT-re

elfűt, vagy e díjazását megújítja,

in ingyen kap

egy SD 4 audionlámpt, vagy egy XD 4 végerősítőlámpt. Az e díjazás díja egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már

Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, kérjen még ma próbapéldányt a Funkmagazin-ból

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Pe talozziggasse 6

VASÁRNAP, MÁRCIUS 3.

ZÁGREB 11.30: Délelőtti zene. 17: Tánczene. 19.30: Közvetítés Bécsből Brahms »Ein Deutsches Requiem.« 21.40: Könnyű zene.

BÉCS 12.00: A »Wiener Sängerknaben« dalárda hangversenye. 11: Délelőtti hangverseny. 15.45: Délutáni hangverseny. 18.05: Kamarazene. 19.30: J. Brahms: Ein Deutsches Requiem misének közvetítése. Szólo, vegyeskar és zenekar. 21.30: Népszerű hangverseny.

BERLIN 9: Vasárnapi ájtosság közvetítése. 11: Carl Schurz-emlékülönpély közvetítése. 13.15: Sakklecke. 14.30: Mezőgazdasági előadás. 15.30: Meseóra. 16: Turisztikai előadás. 16.30: Szórakoztató zene. 18: Időszerű kérdések. 19: Érdekes tudnivalók az óráról. 20: Vidám est. 21: Bajor népdalok, éneklí a Gessinger testvérpár. 21.30: A színészetről. — Utána: Esti híradó sportjelentések, ezt követőleg tánczene.

BRÜNN 12: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: Esti hangverseny. 24.40: Kamarazene. 21: Zenekari hangverseny. 22.20: Éttermi zene közvetítése.

KATTOWITZ 12.10: Hangverseny. 18: Népszerű hangverseny. 19.20: Népszerű hangverseny. 22.30: Tánczene.

KÖLN 13: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.10: Lehár Ferenc »A vig özvegy« operettjének előadása. 23: Tánczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Tánczene. 13: Szórakoztató zene. 16: Délutáni hangverseny. 19: Könnyű zene. 20.45: Zenekari hangverseny. 22.30: Tánczene.

LEIPZIG 8.30: Orgonahangverseny. 14.30: Gramofonzene. 15.30: Vidám dalok. 17: Délutáni hangverseny. 20: Walter Böhm »Das Abendmahl« misztériumának előadása. 22.30: Tánczene.

MILÁNÓ 16: Szórakoztató zene. 16.45: Rádiókvartett. 21: Egy opera közvetítése a Scala-színházból.

RÓMA 11: Közvetítés a Dante-házból. A Cesaro előadása. 13: Rádió-trió. 17: Szórakoztató zene. 20.45: Puccini »La Fanciulla Del West« (A nyugati lány) c. operájának közvetítése.

STUTTGART 12: Collegium-zene. XVII—XVIII. századból. Utána gramofonzene. 16.15: Délutáni hangverseny. Operarészletek. 19.30: Mandolinhangverseny. 22.30: Offerbach »Nr. 66« operettjének előadása. 22: Zenekari hangverseny. Francia operarészletek.

BUDAPEST 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.20: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána Szimfónikus zenekari hangverseny. (Mendelssohnhangverseny). 16: Rádió Szabad Egyetem. 20.15: Másfélóra könnyű zene. 21.45: Pontos időjelzés, sport-és ügetőversenyeredmények. Utána: A Bachmann-trió hangversenye.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 4.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 17.30: Hangversenyközvetítés az Európa-moziból.

BÉCS 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny Ilse Miehler énekesnő közreműködésével. 20.25: Esti hangverseny Erika Rokovita énekesnő közreműködésével. 20.30: hangversenyközvetítés Prágából. Utána: Zenekari hangverseny.

BERLIN 11: Gramofonzene. 16.30: Zenekari hangverseny Paganini emlékére. 19.30: Zenei előadás. 20.30: Zenekari hangverseny közvetítése Prágából.

BRÜNN 12: Déli hírek. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 17: Dalok és áriák. 19.05: »Der Frühling kommt, der Frühling kommt.« Zenés szkeccs.

KATTOWITZ 12.10: Gramofonhangverseny. 16: Gramofonzene. 17.55: Népszerű hangverseny. 22.30: Tánczene.

KÖLN 10.15: Gramofonzene. 12.10: Gramofonzene. 13.05: Déli hangverseny. 17.45: Délutáni hangverseny. 20: Esti hangverseny. 23: Kávéházi zene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonhangverseny. — 16.30: Délutáni hangverseny. 20.05: Esti hangverseny. 20.30: A humor a dalban. Hangverseny. 22.30: Szórakoztató zene.

LEIPZIG 12: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Vidám est. 22.20: Tánczene.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.39: Rádiókvartett. 16.30: Szórakoztató zene. 20.30: Jelzés és egy operett közvetítése. 23: Jazz-band.

RÓMA 13: Rádió-trió. 17: Filharmonikus hangverseny. 20.45: Könnyű zene és G. Adami »Gli Orzi E Pancrazie« c. vigjátékának közvetítése.

STUTTGART 10.30: Gramofonhangverseny. 16.15: Délutáni hangverseny. 20.15: Mozart-est. »Szóktetés a szerályból« operának az előadása.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-

jelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. Hírek. 17.30: A Zeneművészeti Főiskola hegedűművész-képző növendékeinek hangversenye. 19.30: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 20.30: Zenetörténeti előadás. Előadja: Siklós Albert. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Utána: Gramofonhangverseny.

KEDD, MÁRCIUS 5.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 17: Délutáni hangverseny.

BÉCS 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. Lambert Haselbrunner énekes közreműködésével. 22.05: Mozart: »Zaide« operájának előadása Utána: Esti hangverseny.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Esti hangverseny. 20: Régi brünni fuvószené. 21: Zenekari hangverseny közvetítése.

KATTOWITZ 17.55: Délutáni hangverseny. 19.20: Operaelőadás közvetítése Posenből.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonhangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.45: Esti hangverseny. Közreműködik: Henry Marteau. 22.15: Tánczene.

LEIPZIG 12: Gramofonzene. 15.15: Délutáni zene. 16.30: Vidám szimfónikus zene. 20: Tarka zene.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 13.30: Rádiókvintett. 20.30: Szórakoztató zene. 23: Jazz-band.

STUTTGART 10.30: Gramofonzene. 16.35: Délutáni hangverseny. Operettzene. 20.15: Zenekari hangverseny »Huldigungen«. Utána szórakoztató zene.

BUDAPEST 9.15: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: Gramofonhangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.30: Tündérvásár meseóra. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 18.30: »Mit üzen a rádió?« 19.20: Az Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 19.30: Az Operaház »A tenor« előadása. Vigopera 3 felvonásban.

Ha

**hathatón akarja fokozni
készülékének teljesítményét**

**TUNGSRAM
Barium-csőveket
használjon**

SZERDA, MÁRCIUS 6.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 17.30: Népszerű délutáni hangverseny. 20: Operai közvetítés.

BÉCS 11.00: Délelőtti hangverseny. 16.00: Délutáni hangverseny. Maria Söldner Melchner énekesnő közreműködésével. 21.00: H. Hofmannsthal: »Der Tor und der Tod« színművének előadása. Utána könnyű zene.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 17.45: Németnyelvű dalok, áriák G. Verdi »Aida« c. operából. — 18.55: Operaelőadás közvetítése Prágából.

KATTOWITZ 16: Gramofonhangverseny. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.30: Esti hangverseny. 22.30: Tánczene.

KÖLN 12.10: Gramofonzene. 13.05: Déli hangverseny. 17.45: Délutáni hangverseny. 20: Zenekari hangverseny. 23: Tánczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Közvetítés Berlinből. Magyar zene. Közreműködnek: Ilse de Noiret, Sigismund Polinski, Gézy Barnabás zenekara és Karácsonyi István.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Rádiókvintett. 20.30: Könnyű zene. — 21.05: Egy vigjáték közvetítése. 21.45: Rádiókvintett.

RÓMA 15: Rádió-trió. 17.30: Szórakoztató zene. 20.45: Egy opera közvetítése a Studióból.

STUTTGART 10.30: Gramofonzene. 12: Térzene. 19.15: Délutáni hangverseny. 20: Else Geutner Fischer énekesnő és Franz Nölker énekes hangversenye. Utána hírek.

BUDAPEST 9.15: A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05 Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 18.45: Rádió amatőrposta. 19.35: Olasz nyelvoktatás. 20.10: Wencell Béla, operastie. 20.45: Pontos időjelzés, hírek. 21: Egyfelvonásosok és dalok. 23: Időjárás-jelentés. Utána: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 7.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 16: Balalajkahangverseny. 19.30: A cseh filharmonikusok hangversenyének közvetítése Prágából. 21.45: Könnyű zene.

BÉCS 11: Délelőtti hangverseny. 16.10: Délutáni hangverseny. 20.05: Schubert—Berté: »Három a kislány« c. operettjének előadása.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 17: Cseh népdalok.

lok. 20.05: Esti hangverseny. 20.45: »Der Frühling ist vor der Tür«, zenés szkeccs. 21. Operettzene.

KATTOWITZ 17.55: Délutáni hangverseny. 23.15: Esti hangverseny. 22.30: Tánczene.

KÖNIGSBERG 16.30: Délutáni hangverseny. — 20.45: Leoncavallo »Der Bajazzo« című operájának előadása.

LEIPZIG 12: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.15: Anton Dvorák »Die Dickschädel« operájának előadása.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.20: Rádiókvintett. 16.30: Jelzés, V. Bellini »Norma« című operájának közvetítése.

RÓMA 13: Rádió-trió. 17.30: Szórakoztató zene. 20.45: A »római kvartett« hangversenye. Utána G. Verdi »Requiem«-jának közvetítése.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: Az 1. honvéd gyalogezred hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása.

13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 10: Rádió Szabad Egyetem. E hangverseny szünetiében cca 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.40: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 18.50: Angol nyelvoktatás. — 19.30: Gyorsírási tanfolyam. 20.10: Versek. Elmondja: Majorjné, Papp Mariska. 20.30: Stefánia I. kamaraművész zongorahangversenye. 22.10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek és ügetőversenyeredmények. 22.50: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

PÉNTEK, MÁRCIUS 8.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 17.15: Délutáni hangverseny. 20.35: Kamarazene. 21.30: Maca Mondecar ária- és dalestie. 22.20: Könnyű zene.

BÉCS 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 17.20: A Krajeff kamaranékes, a szöriai opera tagjának hangversenye. 19.35: Willy Durmeister hegedűhangversenye. Utána: Zenekari hangverseny.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 19.35: A házi-zenekar hangversenye. 20: Fuvola- és hárfaszó zenekari kísérettel. 20.30: V. Pistelák tanár zongorahangversenye. Közreműködik Pribytkov operaénekes. 21: Zenekari hangverseny. 22.20: Kávéházi zene közvetítése.

KATTOWITZ 16: Gramofonhangverseny. 17.55: Népszerű hangverseny. 20.15: Szimfónikus hangverseny.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonhangverseny. — 16.55: Délutáni hangverseny. 20.35: Orgonahangverseny. 22.15: Esti hangverseny.

LEIPZIG 12: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. Operarészletek, Éva Graf operaénekesnő közreműködésével. 20: Zongorahangverseny Anton Rohden és a szimfónikus zenekar közreműködésével. — 22.20: Tánczene.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.30: Rádiókvintett. 16: Jazz-band. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: Szimfónikus hangverseny.

STUTTGART 10.30: Gramofonzene. 16.15: Délutáni hangverseny, orosz zene. 18: Gramofonhangverseny. 19.45: »Indien« hangjáték. Utána: A torokgyulladás, groteszk játék.

BUDAPEST 9.15: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Hírek. 17.40: Gramofonhangverseny. 18.40: Francia nyelvoktatás. 19.25: Egyfelvonásos és költemények. 20.30: Hangverseny. 21.45: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, MÁRCIUS 9.

ZÁGREB 13.15: Gramofonzene. 17.30: Tánczene. 20.35: Esti hangverseny. Közreműködik: Zlata Glovic énekesnő. 22.10: Tánczene.

BÉCS 11: Délelőtti hangverseny. 15.15: Külföldi zenéi remekművek. 19.25: Kamarazene. 20.30: E. Skurawy: »Egy mosónőből Schwendernél« zenés farsangi tréfa.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Szórakoztató zene. 21: Rádió-kabaré. 22.25: Kávéházi zene közvetítése.

KATTOWITZ 12.10: Gramofonhangverseny. 16: Gramofonzene. 20.30: Operettelőadás közvetítése Varsóból. 22.30: Tánczene.

KÖLN 10.10: Gramofonzene. 12.10: Gramofonzene. 13.05: Déli hangverseny. 15.40: Rádiótechnikai előadás. 20: Vidám-est. 24: Tánczene.

KÖNIGSBERG 11.15: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.50: Zenekari hangverseny. 23: Tánczene.

LEIPZIG 12: Gramofonhangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Heuberger: »Der Opernhall« c. operettjének előadása. 22.30: Tánczene.

MILÁNÓ 11.15: Gramofonzene. 12.30: Rádiókvintett. 16.30: Szórakoztató zene. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: V. Bellini »Norma« c. operájának közvetítése.

BUDAPEST 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó és időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. Közreműködnek: Beer Olga (ének) és Fehér Ilonka (hegedű). 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.40: Szórakoztató zene. 19: A keringő története. Magyarórázó szöveget mond és zongorán játszik Thoman István 21: Színmű előadása a Studióból. »Szenzor és lüde«. Színmű öt felvonásban. Irita: Vörösmarty Mihály. 21.15: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Időjárásjelentés. Utána: Az 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. 23.10: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich nagy-kávéházból.